

STORTINGET

Dokument 15:13

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1801-1950
22.03.2023-13.04.2023**

Innhold

1801. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Somalia, besvart av justis- og beredskapsminister	11
1802. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. konsekvenser det kan få for norsk næringsliv dersom Norge anses å ikke være "fully compliant" med FATFs hvitvaskingsregelverk og tilsvarende for EUs hvitvaskingsdirektiv, besvart av finansminister.....	12
1803. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. handlingsplanen for eID, besvart av kommunal- og distriktsminister	13
1804. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. saksbehandlingstiden hos UDI, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
1805. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. tilsigsområder for vassdrag og drikkevann, besvart av klima- og miljøminister	14
1806. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. livssituasjonen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	15
1807. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Vestlandet hvis høysikkerhetsavdelingen for kvinner i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	16
1808. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. at norske myndigheter samarbeider med andre lands myndigheter når disse undersøker/gransker adopsjon, besvart av barne- og familieminister	17
1809. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. biodrivstoff, besvart av klima- og miljøminister.....	17
1810. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oppfyllelse av bærekraftkriterier i forbindelse med biodrivstoff, besvart av klima- og miljøminister.....	18
1811. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. eksport av giftig avfall, besvart av klima- og miljøminister	20
1812. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Norges Veteranlandslag, besvart av forsvarsminister	21
1813. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. lønnsoppgjøret, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	22
1814. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ved Universitetet i Oslo, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	23
1815. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. «arbeidskravet» i ABIOK-masterne, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	23
1816. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister	24
1817. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. pensjonsutgiftene i private barnehager, besvart av kunnskapsminister	25
1818. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. grep vil statsråden ta for å forhindre fylkeskommuner og videregående skoler fra å gripe inn og sensurere de politiske ytringene til ungdomspartier, besvart av kunnskapsminister	27
1819. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. den juridiske kompetansen der NAV møter innbyggerne, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	28
1820. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. spørsmålene som er dukket opp vedrørende EUs statsstøtteregulering i forbindelse med saken om kostnadsfordelingen mellom Arendal kommune og Agder fylkeskommune for å fornye ferjetilbudet i kommunen, besvart av samferdselsminister.....	29
1821. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. klimaloven, besvart av klima- og miljøminister	29
1822. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Mo i Rana flyplass, besvart av samferdselsminister	30
1823. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Freyr, besvart av næringsminister	31
1824. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. utdanning av bussjåfører, besvart av samferdselsminister	32
1825. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftomsetning, besvart av olje- og energiminister	33
1826. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. statsministeren om samfunnskontrakt, besvart av næringsminister.....	34
1827. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. inntektsgrensen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	35
1828. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. dumpingplassar for militær ammunisjon i norske fjordar, besvart av forsvarsminister	36
1829. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. skjerpe kullkriteriet til Statens pensjonsfond utland, besvart av finansminister.....	37
1830. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ei forsterka norsk eksportsatsing, besvart av næringsminister.....	38

1831. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. merverdiavgiftskompensasjon, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	39
1832. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. domstolenes nåværende struktur, besvart av justis- og beredskapsminister.....	40
1833. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. offentlige bøønnerop, besvart av justis- og beredskapsminister... 40	
1834. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. forbudet mot innleige på byggeplassar i Osloregionen og dei generelle innstrammingane for innleige av arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	41
1835. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. forhindre at politiet henlegger straffesaker med kjent gjerningsperson, besvart av justis- og beredskapsminister.....	42
1836. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Politiets Fellesforbund, besvart av justis- og beredskapsminister.....	43
1837. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister	43
1838. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsminister	44
1839. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. regjeringens interne utredningsarbeid om norsk ratifikasjon av Kampala-tillegget, besvart av utenriksminister	45
1840. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. oljeavhengig, besvart av finansminister	46
1841. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. uførefella, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	47
1842. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. om at Sametinget skal ha forslagsrett på Stortinget, besvart av statsminister	48
1843. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Ugandas nye lovgivning og dialog regjeringen har med ugandiske myndigheter, besvart av utenriksminister	49
1844. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. bærekraftige kostråd og hensyn til mål om økt sjølforsyning, besvart av helse- og omsorgsminister	49
1845. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. bomstasjonene Hovinmoen–Kolomoen, besvart av samferdselsminister.....	50
1846. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. kompensere norske studenter i utlandet for prisvekst, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	51
1847. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. det å be i skoletiden, besvart av kunnskapsminister.....	53
1848. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utbedring av heile rv. 3, besvart av samferdselsminister	54
1849. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. tvangsmidler politiet i Sverige og Danmark har adgang til å bruke i de tilfellene de har skjellig grunn til mistanke om bruk eller besittelse av ulovlige narkotiske stoffer, besvart av justis- og beredskapsminister	54
1850. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bypakkar og bompengeneinnkreving, besvart av samferdselsminister.....	55
1851. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. tillitsvalgte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	56
1852. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. informasjonssikkerhet i statlige virksomheter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	57
1853. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. barnetrygden, besvart av justis- og beredskapsminister.....	58
1854. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. lærerutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	59
1855. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. bybanetraseen til Åsane, besvart av samferdselsminister	60
1856. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. forfølgelsen av hjelpearbeidere og journalister som forsøker å bistå flyktninger i Middelhavet, besvart av utenriksminister	61
1857. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. gjennomgang av politiets håndtering av saker der enslige mindreårige er forsvunnet fra mottak, besvart av justis- og beredskapsminister	62
1858. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. funksjonshemmede og kronisk syke som ikke kan reise kollektivt eller kjøre selv, besvart av helse- og omsorgsminister	63
1859. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. grensehandelen, besvart av næringsminister	64
1860. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. fryste investeringer på mellom 40 og 45 milliarder kroner i havbruksnæringen, besvart av finansminister	65
1861. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. risiko i solleverandørkjeden i Kina, besvart av næringsminister.....	65

1862. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. at satsene for barnetrygd økes fra 1. mars, besvart av barne- og familieminister	67
1863. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. botilbud som på en tilpasset måte kan ivareta de mest alvorlig syke pasientene innen psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
1864. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at fiskeridirektøren er lite på hovedkontoret, besvart av fiskeri- og havminister.....	69
1865. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at politidistriktene gis større fleksibilitet og beslutningsmyndighet, besvart av justis- og beredskapsminister	70
1866. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. utbygging av ladestasjoner, besvart av samferdselsminister.....	71
1867. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kollektivreisende, besvart av samferdselsminister.....	72
1868. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. at endring av direktoratsansvar kan skje uten endring av viltloven, besvart av landbruks- og matminister	73
1869. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utenlandskablene, besvart av olje- og energiminister	73
1870. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. å utrede en justering av handlingsregelen, besvart av finansminister.....	74
1871. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tjenesteområde i Avior som er eller har vore konkurranseutsett, besvart av samferdselsminister.....	75
1872. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kuttet i investeringstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem, besvart av helse- og omsorgsminister	76
1873. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. samlokaliseringen, besvart av fiskeri- og havminister.....	76
1874. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Sivil klareringsmyndighets saksbehandlingstid, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
1875. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. høyprisbidrag på kraftselskapenes inntekter på strømpriser over 70 øre i snitt per måned, besvart av finansminister.....	79
1876. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sjømannspensjon og uføretrygda, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	80
1877. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. gjennomsnittlig avkastning på kapital og gjennomsnittlig driftsmargin for vindkraft på land i perioden 2008-2021, besvart av finansminister.....	81
1878. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. eksport av kraft fra Norge, besvart av olje- og energiminister.....	82
1879. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. Stat & Styring, besvart av justis- og beredskapsminister.....	83
1880. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å sikre at like pasienttilfeller blir behandlet likt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	83
1881. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. at det skal bygges flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger i kommunene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
1882. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. støtte til diplomatisk innsats for å oppnå en rettferdig og varig fred i Ukraina, besvart av utenriksminister.....	85
1883. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. økt norsk våpen- og ammunisjonsproduksjon, besvart av olje- og energiminister	86
1884. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. håndtering av m-kopper, besvart av helse- og omsorgsminister.....	86
1885. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. at det holdes av om lag 2 milliarder kroner fra det vedtatte statsbudsjettet, besvart av utviklingsminister	88
1886. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. arbeidet med å opprette en egen bedragerienhet i Økokrim, besvart av justis- og beredskapsminister	88
1887. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Carbon Capture Ready, besvart av klima- og miljøminister ...	89
1888. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Statskog SF, besvart av landbruks- og matminister	90
1889. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. UDIs vurderinger i saker der kvinner fra Afghanistan søker om beskyttelse i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	91
1890. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nullutslippsbiler i 2025, besvart av samferdselsminister.....	92
1891. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. erstatningsordning for ansatte i kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	92
1892. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	93

1893. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. anbudsplanen for PCSK9-hemmere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
1894. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. EU Emergency Trust Fund for Africa, besvart av utenriksminister..	95
1895. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. 2030-agendaen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	96
1896. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. utbetalingstidspunktene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	97
1897. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. fastprisavtaler, besvart av næringsminister.....	98
1898. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. høyprisbidraget, besvart av finansminister	99
1899. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hjelpetilbud til overgrepsutsatte, besvart av barne- og familieminister.....	99
1900. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. målene om en sykkelandel på 8 prosent nasjonal, besvart av samferdselsminister	101
1901. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. etterspørselen etter nettilkobling, besvart av olje- og energiminister	102
1902. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. muligheten for en jernbanestasjon på Langset/ Minnesund, besvart av samferdselsminister	102
1903. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. konsesjonssaker, besvart av olje- og energiminister.....	103
1904. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. SFs bonusutbetalinger, besvart av næringsminister	104
1905. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. eiendomsskatt og formueskatt, besvart av finansminister.....	105
1906. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bruk av DNA-test, besvart av utenriksminister	106
1907. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. applikasjonen TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
1908. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffedommer fra landets tingretter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
1909. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. avvikle praksisen med å stille klokken to ganger i året, besvart av næringsminister.....	108
1910. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Nasjonalbibliotekets nettbibliotek «bokhylla», besvart av kultur- og likestillingsminister.....	109
1911. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. regjeringens bruk av privatfly, besvart av kommunal- og distriktsminister	110
1912. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. grunnrente i vindkraftnæringen, besvart av finansminister.....	111
1913. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barneomsorgsattest, besvart av barne- og familieminister	111
1914. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Miljøteknologiordningen for havbruk, besvart av fiskeri- og havminister.....	113
1915. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bompengetakstar, besvart av samferdselsminister.....	113
1916. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. innfasing av EU-kravet om komposittbremseklosser på godstog, besvart av samferdselsminister	114
1917. Fra stortingsrepresentant Ingiert Schou, vedr. somatiske helsetjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
1918. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strengere straffer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
1919. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. strømstøtte til husholdningene, besvart av finansminister.....	117
1920. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. norsk sjølvforsyning, besvart av landbruks- og matminister.....	117
1921. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. hybridkabler, besvart av olje- og energiminister.....	119
1922. Fra stortingsrepresentant Ingiert Schou, vedr. bortført kvinne, besvart av barne- og familieminister	119
1923. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. oppstart av reguleringsarbeidet for strekningen Stokke-Sandefjord, besvart av samferdselsminister	120
1924. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. frivillig innsats for strandrydding og tiltak mot marin forøpling langs kysten, besvart av klima- og miljøminister	121
1925. Fra stortingsrepresentant Ingiert Schou, vedr. å overta eiendommen med hotellprosjektet, som har blitt stanset på Huggenes næringsområde ved Rygge Flyplass, besvart av forsvarsminister.....	122

1926. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. tilskuddsordningene til frivillige organisasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	123
1927. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. aktivitetsmidler for personer over 26 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	124
1928. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. transportetatene, besvart av samferdselsminister	125
1929. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. oppfølging av Koronakommisjonen og ekspertgruppens arbeid, besvart av justis- og beredskapsminister	126
1930. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. rettsmedisinske obduksjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
1931. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. planlegging og prosjektering av E-39/E-136 frå Breivika til Ørskogfjellet, besvart av samferdselsminister	127
1932. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. vilkårsbrudd etter straffeloven § 52c (1) bokstav a under gjennomføring av ungdomsstraff, besvart av justis- og beredskapsminister	128
1933. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. russiskproduserte applikasjonen Telegram, besvart av justis- og beredskapsminister	129
1934. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. inkluderingen av relevante kompetansemiljøer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	130
1935. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. elektrifiseringen av sokkelen, besvart av olje- og energiminister	131
1936. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. EUs hvitvaskingsdirektiv, besvart av finansminister.....	132
1937. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. elektrifisering med kraft fra land, besvart av finansminister.....	132
1938. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. tilpasninger i inntektstaket for å utløse fullt stipend i Statens lånekasse, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	133
1939. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. RV 15 og E39/E136, besvart av samferdselsminister	134
1940. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. ruteproduksjon på ruta Stord – Oslo, besvart av samferdselsminister.....	135
1941. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. bioprospekteringsforskriften, besvart av klima- og miljøminister	136
1942. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. internasjonalt skattesamarbeid, besvart av utviklingsminister.....	137
1943. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. norsk matsikkerhet for det som spås å bli en tørkesommer, besvart av landbruks- og matminister	138
1944. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Dovrebanen, besvart av samferdselsminister.....	139
1945. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. næringsdrivendes mulighet til å sette kontanter inn i bank, besvart av finansminister.....	140
1946. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	141
1947. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. digitaliseringsutvalget, besvart av kommunal- og distriktsminister	141
1948. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. antall konsulenter og utgifter til konsulenter i alle departementer, direktorater og etater, besvart av kommunal- og distriktsminister	142
1949. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Mental Helse sin hjelpetelefon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
1950. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kvinnelige terrorister, besvart av utenriksminister	144

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1801 - 1950) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1813
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1832, 1865, 1907, 1908, 1932, 1933
Astrup, Nikolai (H)	1877, 1878
Aydar, Seher (R)	1816, 1863, 1894, 1916, 1946
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1842, 1896
Bergstø, Kirsti (SV)	1841
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1828, 1830, 1834, 1920, 1924
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1859, 1860, 1904
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1806, 1927
Breivik, Ane (V)	1829, 1846, 1855
Bøe, Erlend Svardal (H)	1881
Elvestuen, Ola (V)	1883
Eskeland, Liv Kari (H)	1824, 1871, 1940
Fagerås, Mona (SV)	1866, 1867, 1890
Farahmand, Mahmoud (H)	1870, 1874
Foss, Ingunn (H)	1879
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1844, 1861, 1943
Gulati, Himanshu (FrP)	1827
Halleland, Terje (FrP)	1898, 1901, 1903, 1919
Haltbrekken, Lars (SV)	1810, 1811, 1887, 1944
Hansson, Rasmus (MDG)	1928
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1821, 1884, 1895
Helleland, Linda Hofstad (H)	1947, 1948
Hjemdal, Silje (FrP)	1808, 1872, 1899, 1913
Hoksrud, Bård (FrP)	1803, 1812, 1838, 1880
Hussein, Marian (SV)	1858
Johnsen, Tor André (FrP)	1835, 1845
Jønnes, Kari-Anne (H)	1815, 1854
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1802, 1936
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1805, 1809
Kristjánsson, Mímir (R)	1851
Larsen, Erlend (H)	1923
Linnestad, Anne Kristine (H)	1852
Lund, Tobias Drevland (R)	1807, 1949
Lysbakken, Audun (SV)	1929
Marhaug, Sofie (R)	1869, 1875, 1911
Martinussen, Marie Sneve (R)	1853, 1902
Melby, Guri (V)	1926
Molberg, Anna (H)	1837, 1843, 1888
Moxnes, Bjørnar (R)	1839, 1882
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1825, 1897, 1918
Njåstad, Helge André (FrP)	1826, 1864, 1876, 1914, 1915
Pettersen, Tage (H)	1831, 1910, 1941

Raja, Abid (V)	1817, 1818, 1938
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1849, 1912
Rotevatn, Sveinung (V)	1945
Sanner, Jan Tore (H)	1814, 1840
Schou, Ingjerd (H)	1917, 1922, 1925
Stensland, Sveinung (H)	1886, 1930
Stokkebø, Aleksander (H)	1935, 1937
Sve, Frank Edvard (FrP)	1848, 1850, 1931, 1939
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1822, 1823
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1820, 1862, 1900, 1909
Trellevik, Ove (H)	1873
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1868, 1921
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1885, 1942
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1819, 1836, 1891, 1934
Wiborg, Erlend (FrP)	1804, 1833, 1847, 1905, 1906, 1950
Wold, Grete (SV)	1801, 1856, 1857, 1889
Wold, Morten (FrP)	1892, 1893

STORTINGET

Dokument 15:13

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1801

Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 29. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Hvordan samarbeider Norge med Somalia om trygge reiser, gitt de kriterier landet har satt opp for å kunne ta imot?

BEGRUNNELSE:

Det er i dag flere som venter på retur til Somalia, og slik vi forstår har landet satt en rekke kriterier for dette samarbeidet. Det er krav om bevis for nasjonalitet, avklart bostedsadresse, ikke være i behov av psykisk eller fysisk medisinsk bistand, tilnærmet ingen kriminelle anmerkninger, risikovurdering og flere andre kriterier. I tillegg settes det krav som må oppfylles også av Norge, som returstønning på 10 000 dollar. Dette har for mange vært ukjent, og det er av interesse å få mer kunnskap om hvordan samarbeidet med Somalia er i disse sakene, og hvordan den enkelte sikres en trygg og forsvarlig retur.

Svar:

Etter utlendingsloven er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter loven. Et helt sentralt vilkår for å få beskyttelse er at utlendingen risikerer forfølgelse eller står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved retur til hjemlandet.

Norske myndigheter ønsker at utlendinger som får avslag på søknad om opphold i Norge, returnerer til hjemlandet på egen hånd eller med assistert retur. Utle-

ndingsmyndighetene gir informasjon om retur gjennom hele asylprosessen og det tilbys et assistert returprogram. Utlendinger uten lovlig opphold som returnerer med assistert retur kan få et reintegreringstilskudd på 15 000 kroner dersom de søker før utreisefristen, eller 5 000 kroner om de søker etter utreisefristen. Somaliske borgere kan i tillegg få inntil 30 000 kroner i form av tjenester som skole, arbeidstrening, hjelp til næringsetablering osv.

Dersom utlendinger uten lovlig opphold ikke returnerer på egen hånd eller med assistert retur, kan de bli tvangsreturnert av norsk politi. I likhet med vanlig praksis i forbindelse med retur til ulike land, avklarer politiet identitet og andre forhold knyttet til returen med myndighetene i Somalia. For å få til samarbeid med opprinnelsesland om tvangsretur av egne borgere er dialog om mulige hindringer og insentiver viktig. Norge og Somalia har et velfungerende samarbeid om retur av somaliske borgere uten lovlig opphold i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1802**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 31. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan finansministeren redegjøre for hvilke konsekvenser det kan få for norsk næringsliv, dersom Norge anses å ikke være "fully compliant" med FATFs hvitvaskingsregelverk, og tilsvarende for EUs hvitvaskingsdirektiv?

BEGRUNNELSE:

Norge er forpliktet til å ha på plass et Register over Reelle Rettighetshavere, etter både EUs hvitvaskingsdirektiv og for etterlevelse av FATFs standarder for arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering.

EU-domstolen kjennelse fra november 2022 om EUs hvitvaskingsdirektiv gikk på at EU-direktivet ikke kunne kreve til at alle personer under alle omstendigheter skulle ha fri tilgang til opplysninger i registre over reelle rettighetshavere. Som følge av dommen har noen land, men ikke alle, innført reguleringer på tilgangen til opplysninger i registrene. Men ingen registre i Europa er stengt som følge av dommen- og f.eks. presse og andre lands myndigheter har fortsatt tilgang til opplysningene. Norge skiller seg dermed ut, ved at vi i ikke har driftssatt vårt register. Kun Litauen, Ungarn og Italia har i likhet med Norge ikke satt sitt register i drift.

EU-domstolen la samtidig betydelig vekt på at alle land omfattet av EU-lovgivningen er forventet å ha sine registre på plass.

I 2005 ble Norge erklært kun "partially compliant" i en evaluering av FATF, på grunn av svakheter knyttet til krav om å identifisere kunder under norske hvitvaskingsregler. Norge ble dermed satt på et eget oppfølgingsprogram. Når et land blir evaluert til å ikke fullt ut etterleve standarder i hvitvaskingsregelverk, kan dette utløse betydelige kostnader for næringslivet. Det er for eksempel vanlig at banker og finansinstitusjoner har interne regler for å håndtere hvitvaskingsrisiko knyttet til gjennomføring av transaksjoner, hvor overføringer til land som ikke er "fully compliant" utløser krav om tilleggsdokumentasjon eller manuelle kontroller.

Svar:

FATF gjennomfører evalueringer og jevnlig oppfølging av medlemmer for å måle graden av etterlevelse av hver av de 40 rekommandasjonene. Etterlevelse av de tekniske standardene måles i fire nivåer («compliant», «largely compliant», «partly compliant» og «non-compliant»), individuelt for hver rekommandasjon. Dersom et land

har utilstrekkelig implementering av FATFs standarder, kan medlemmene beslutte at landet settes på FATFs såkalte gråliste. Grålisting medfører tettere oppfølging fra FATF, og kan ha alvorlige konsekvenser for landets økonomi i form av redusert kapitaltilgang fra utlandet, økte kostnader for grensekryssende finansielle tjenester og omdømmeskade. EU fører også en liste over høyrisiko tredjeland, hvor EU-Kommisjonen blant annet ser hen til FATFs vurderinger.

Den foreløpig siste oppfølgingsrapporten om Norge når det gjelder teknisk implementering av FATF-standardene, ble publisert i februar 2023. I den fremgår det at Norge er «compliant» eller «largely compliant» med 37 av FATFs 40 rekommandasjoner. Dette plasserer oss blant landene med høy grad av etterlevelse av standardene. Norge er i dag under ordinær oppfølging av FATF.

FATFs rekommandasjon 24 ble endret i 2022, og inneholder nå et krav om at landene har et register over reelle rettighetshavere eller en alternativ mekanisme. Norge er foreløpig ikke evaluert etter den nye rekommandasjonen. Også EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv inneholder et krav om å holde et register over reelle rettighetshavere i selskaper mv. I november 2022 konkluderte EU-domstolen i sin avgjørelse C-37/20 og C-601/20 med at bestemmelsen i femte hvitvaskingsdirektiv som stiller krav om at opplysninger om reelle rettighetshavere i selskaper skal gjøres tilgjengelig for allmennheten uten nærmere vilkår, er ugyldig, fordi bestemmelsen anses å være i strid med grunnleggende rettigheter i EU-pakten.

Det er nødvendig med en nærmere vurdering av dommens betydning for innretningen av det norske registeret. Arbeidet er prioritert i departementet, og vi jobber for å legge til rette for en raskest mulig utrulling av et register med høy grad av åpenhet. Under arbeidet med lov om register over reelle rettighetshavere var det for øvrig bred enighet om at de fleste opplysningene i registeret skulle være tilgjengelige for allmennheten, og det ble blant annet av den grunn ikke etablert regler som gir grunnlag for generelt å avgrense tilgangen til enkelte grupper.

Jeg er i dag ikke kjent med at norsk næringsliv har møtt på regulatoriske utfordringer på grunn av at det norske registeret ennå ikke er i drift. I FATF-sammenheng vil konsekvenser for næringslivet på grunn av manglende implementering av standarder først og fremst inntre dersom et land settes på FATFs gråliste. Jeg legger til grunn at Norge også i fremtidige evalueringer skal være blant de landene som i høy grad etterlever FATF-standardene.

SPØRSMÅL NR. 1803**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 31. mars 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Norges konkurransekraft er helt avhengig av en effektiv og fremoverlent offentlig sektor, og Kommunaldepartementet fikk hele 70 hørings svar til strategien for eID i offentlig sektor. En betydelig andel av høringsinnspillene kom fra enkeltbedrifter, finansinstitusjoner og næringslivsorganisasjoner.

Når kommer regjeringen med den varslede handlingsplanen for eID som næringslivet venter på, og hvilke tanker har statsråden så langt gjort seg om høringsinnspillene som har kommet?

BEGRUNNELSE:

Samarbeidet mellom offentlig og privat sektor har gjort Norge til et av de mest digitaliserte landene i verden. Dette gir Norge store samfunnsmessige gevinster i form av økt konkurransekraft og produktivitet sammenlignet med andre land. Mange digitale tjenester er også en viktig grunn til at norsk økonomi og norsk næringsliv klarte seg bra gjennom koronapandemien. Suksess i dag er imidlertid ingen garanti for suksess i fremtiden, og det er derfor viktig at arbeidet med eID i offentlig sektor ikke stopper opp. Fremskrittspartiet mener at økt satsing på IKT og bredbånd er nøkkelen til fremtidig velferd og vekst i Norge, og vi vil sikre at digitalisering og effektivisering i samfunnet kan forsterkes gjennom økt samhandling, forenkling og bruk av digitale løsninger i ulike samfunnssektorer.

Regjeringen sendte utkastet til ny strategi for eID i offentlig sektor på høring 20. juni 2022 med høringsfrist 22. august samme år. Dette er omtrent et halvt år siden, og jeg legger til grunn at Kommunaldepartementet har brukt disse månedene til å sette seg grundig inn i hørings svarene.

Detaljene varierer, men hørings svarene peker likevel i samme retning. For eksempel er næringslivet tydelig på at man støtter de overordnede målene som ligger til grunn for en offentlig eID-strategi, samtidig som næringslivet er like tydelig på at man må videreføre og videreutvikle det gode samarbeidet mellom privat og offentlig sektor om eID. Undertegnede mener at dette er en fornuftig tilnærming og raskeste vei til målet om å redusere digitalt utenforskap.

Svar:

I grunngevinga peikar representanten på eit veldig viktig poeng, nemleg det gode samarbeidet det offentlege har hatt med privat sektor i arbeidet med å få stor utbreiing og bruk av eID i Noreg. Høyringa viste at dette samarbeidet så langt har vore formålstenleg, men at det også er nokre utfordringar når det gjeld utbreiing hos mellom anna personar med verje, barn under 12 år og utlendingar. I strategien er det derfor lagt opp til at dette skal greiast ut nærare for å sørge for at så mange som mogleg kan få nytte fordelane med det digitale Noreg.

Departementet har arbeidet med å sørge for at gode innspel frå høyringa langt på veg blir vareteken, og eg planlegg å lansere strategien rett over påske. I strategien er det lagt opp til at tiltaka skal vidareutviklast i ein handlingsplan; handlingsplanen vil konkretisere kva som skal greiast ut vidare, kva tiltak regjeringa ønskjer å prioritere, og dessutan kva for offentlege organ og private verksemdar som bør inkluderas i det vidare arbeidet. Arbeidet med handlingsplanen vil først ta til når strategien er lansert, men eg håpar at handlingsplanen kan ferdigstillast i løpet av inneverande år.

Høringsinnspela peika langt på veg på at mange av dei foreslåtte tiltaka er overmodne, og at fleire burde settast i verk. Dette gjaldt særleg behovet for gode fullmaktsløyser, digital inkludering, eID-løyser for tilsette og at det blir sikra utbreiing av eID på eit høgt tryggingnivå til alle med behov for det.

Når det gjeld eID-løsningar spesielt, er vi avhengig av eit godt samarbeid med privat sektor for å greie ut nærare kva som er dei beste løysingane for eit inkluderande digitalt samfunn. Dette kjem særleg på spissen med krava til ei europeisk digital lommebok i (eIDAS 2.0), som krev at det offentlege er ansvarleg for at alle fysiske personar skal kunne få ein eID på det høgaste tryggingnivået. Dette stiller eit særleg krav til utbreiing og ein sterkare regi frå det offentlege. Når det er sagt vil vi vere avhengig av god samhandling med marknadsaktørane, både når det gjeld kunnskap, infrastruktur og teknologisk kompetanse – for ikkje å snakke om eigenskapen til å få løysingane ut til befolkninga på ein trygg og tillitsfull måte.

SPØRSMÅL NR. 1804**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 29. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for å få ned saksbehandlingstiden hos UDI?

BEGRUNNELSE:

Både korona og ikke minst den store flyktningstrømmen som følge av krigen i Ukraina har satt press på UDI. Det å sikre at UDI får behandlet søknader grundig, men også effektivt er viktig. Både for den enkelte søker og for samfunnet er det viktig at dette går så raskt det er forsvarlig mulig å gjennomføre. Den senere tid har undertegnende blitt kontaktet av flere som opplever urimelig lang behandlingstid på søknader spesielt knyttet til arbeidsinnvandring og familiegjenforening.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på tidligere spørsmål, jf. Dokument nr. 15:1270, 2323, 2327 og 2350 alle fra 2022 (sesjon 2021–2022) som omhandler samme tematikk.

Som representanten også beskriver i bakgrunnen for sitt spørsmål, har blant annet pandemien og det høye antallet fordrevne fra Ukraina satt press på UDI. Departementet følger nøye med på utviklingen i restanser og saksbehandlingstid i UDI. Dette har vært et hovedtema i alle etatsstyringsmøter med UDI de senere årene. UDI

opplyste i siste etatsstyringsmøte med departementet, 23. mars i år, at det i år har vært positive resultater. Så langt i 2023 er restansene ifølge UDI redusert med om lag 4 000 saker.

Kapasiteten i utlendingsforvaltningen i politiet har også innvirkning på saksbehandlingstidene i UDI. Denne kapasiteten har blitt påvirket av de samme ekstraordinære hendelsene de siste årene som UDI. Politiets årsrapport viser imidlertid at de i siste del av 2022 har redusert både restansene og vente- og saksbehandlingstiden i utlendingssakene.

Departementet ga i 2022 UDI et eget oppdrag om å foreslå regelverksforenklinger for å effektivisere saksbehandlingen. Forslagene er nå til vurdering både i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Fra 2022 har UDI også gjort endringer i sin organisasjonsstruktur, for å støtte opp under best mulig flyteffektivitet. I tildelingsbrevene til både UDI og politiet for 2023, er det stilt krav om at de skal jobbe videre med å kartlegge flyt og mulige forbedringer i saksgangen.

Jeg er opptatt av at restansene i utlendingsforvaltningen skal reduseres og at saksbehandlingstidene skal kortes ned. Det er flere ytre faktorer som vil påvirke dette, slik som for eksempel antallet fordrevne fra Ukraina som kommer til Norge i tiden fremover. Jeg er glad for at vi akkurat nå ser en positiv utvikling, men jeg vil følge nøye med på utviklingen videre.

SPØRSMÅL NR. 1805**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 31. mars 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vindkraftverk vert oftast plassert i naturområde som også er tilsigsområder for vassdrag og drikkevatn.

Turbinar er utsette for erosjon og slitasje, men blir det stilt krav om dokumentasjon av innhaldet i overflatebehandlinga, kva denne kan innehalde, og vil det i nye konsesjonshandsaminger bli stilt krav om ROS analyser for å

vurdere risiko for drikkevatn og miljø, samt stilt krav til beredskap for forureining og kostnadsdekking i samband med utslepp?

GRUNNGJEVING:

Vindkraftverk vart i si tid gitt fritak frå utarbeiding av reguleringsplan etter plan og bygninglova under føresetnad av at den alternative prosessen med utarbeiding av detaljplan med godkjenning av NVE sitt miljøtilsyn skulle vere like god. Kommunene vart sett på sidelinja i planprosessen og alt ansvar overlata til NVE. Frå 1 januar 2020 fekk kommunene ansvar for forureiningslova. Siste året har det vore fleire hendinger med større lekkasjer av olje og kjølevæske frå vindturbiner. Desse hendingsane syner at oppsamlingssystemet som turbinprodusentane meiner sikrar mot utslepp, ikkje er ei gode nok. Kystverket som har ei rolle med å handtere større akutte utslepp av olje har stilt spørsmål ved korleis slike hendingsar skal handterast når dei skjer. I tillegg til fare for oljesøl er "leading edge erosion" eit kjent problem i vindkraftbransjen. Dei enorme vindturbinvingane er utsette for slitasje som både går ut over produksjonen og fører til utslepp av mikroplast og kjemiske substansar frå overflata av turbinane som ofte inneheld PEFAS stoff som Norge no foreslår å forby. Mange er urolege for at miljøstyresmaktene fylgjer for dårleg med i kva forureiningsfare som fylgjer med vindindustrianelegga, at det vert ført for dårleg kontroll og stilt for svake miljøkrav til dei store industrianelegga plassert i norsk natur, på stader der det kan vere svært krevjande for kommunen eller andre med ansvar for forureining å ha tilstrekkeleg beredskap for hendingsar med brann og utslepp.

SPØRSMÅL NR. 1806

Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 29. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når kan familien Collin forvente å få formalitetene og papirene på plass, og dermed få endelig avklart livssituasjonen etter alle årene i utrygghet?

BEGRUNNELSE:

Mange har kjempet for familien Collins frihet, gjennom mer enn 8 år i kirkeasyl i Finnsnes Kirke. Som kjent fikk

Svar:

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning er forbudt, med mindre det er tillatt i lov, forskrift eller særskilt tillatelse. Forurensningsloven ligger under Klima- og miljødepartementets ansvarsområde.

I nyere vindkraftkonsesjoner som gis etter energiloven er det et eget vilkår om drikkevann hvis tiltaket kan påvirke drikkevannskilder. Dette pålegger konsesjonæren å avklare tiltak som skal sikre drikkevannskilder under bygging og drift, uavhengig av forurensningskilde.

Det er ikke særskilte krav om dokumentasjon av overflatebehandling av vindturbinblader. Informasjon fra produsenter av vindturbinblad som er innhentet fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Miljødirektoratet, tilsier at overflatematerialet i hovedsak er laget av polyuretan og/eller er giftfritt.

I forbindelse med oppdatering av kunnskapsgrunnlag for vindkraft på land, er det etablert et samarbeid mellom NVE, Miljødirektoratet og andre myndigheter. Det har blitt foreslått forbedringer i ulike utredningskrav, blant annet ROS-analyser. Det vil framover også bli stilt større krav til før- og etterundersøkelser. Dette vil styrke beslutningsgrunnlaget for myndighetene i konsesjonsbehandling.

Det er konsesjonær som er ansvarlig for å ha tilstrekkelig beredskap mot forurensning og må dekke alle kostnader ved dette. NVE har ansvar for å føre kontroll med konsesjoner som er gitt etter energiloven og tilhørende vilkår. Dersom det avdekkes avvik som kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE.

SV, i budsjettavtalen med regjeringen 29.11.22, gjennomslag for opphold på humanitært grunnlag for familien.

Kort tid etter kunne familien forlate Finnsnes kirke etter alle disse årene. Likevel opplever familien fortsatt at de står i en usikker og uavklart situasjon. Familien har enda ikke har fått papirer eller dokumentasjon på at de er norske statsborgere. En viktig sak er personnummer og mulighet til å skaffe bankkort mm. Det har gått 4 måneder nå, og fortsatt er ikke formalitetene på plass. Støttegruppen gjør fortsatt en stor innsats. Familien ønsker å bli

boende på Finnsnes, og kommunen har stilt leilighet til disposisjon.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 22. februar i år på høring forslag til en midlertidig bestemmelse i utlendingsforskriften (engangsløsning) for utlendinger som har oppholdt seg i kirkeasyl. Høringsfristen utløp 15. mars. Departementet vurderer nå høringsuttalelsene, og dette

arbeidet er prioritert. Jeg tar sikte på at bestemmelsen kan tre i kraft om kort tid.

Etter forslaget må aktuelle personer selv be om å få saken sin vurdert etter engangsløsningen senest tre måneder etter at bestemmelsen har trådt i kraft. Deretter må den instans som fattet siste vedtak i saken, normalt Utlendingsnemnda, vurdere om vilkårene er oppfylt. Jeg presiserer at engangsløsningen gir mulighet til å få oppholdstillatelse, ikke statsborgerskap. For å kunne bli norsk statsborger må vilkårene i statsborgerloven være oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 1807

Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 30. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at nærhetsprinsippet blir ivaretatt tilstrekkelig for kvinner på Vestlandet hvis høysikkerhetsavdelingen for kvinner i Bergen og kvinnesoneringen i Stavanger avvikles?

BEGRUNNELSE:

Gjennom media og som regjeringen har kunngjort så skal Skien fengsel omgjøres til kvinnefengsel. Dette innebærer blant annet at kvinnesoneringen avvikles både i Bergen og Stavanger. Nærhetsprinsippet innebærer at innsatte og domfelte så langt det er mulig skal sitte i fengsel i nærheten av hjemstedet. Jeg har stor forståelse for at det er behov for strakstiltak som følge av de svært alvorlige soningsforholdene kvinner i norske fengsler befinner seg i. Likevel er nærhetsprinsippet viktig å ivareta.

Svar:

Nærhetsprinsippet innebærer at domfelte i størst mulig grad skal gjennomføre sin straff i nærheten av hjemstedet sitt. Dette er viktig blant annet for å legge til rette for kontakt med familie og nærmiljø under straffegjennomføring og styrke overgangen til samfunnet. Dette hensynet skal ivaretas så langt det er mulig. Samtidig skal sikkerheten ivaretas. For kvinnelige innsatte er det viktig så langt som mulig å sikre skjerming fra mannlige innsatte, og straffegjennomføringen for kvinner skal være best mulig tilrettelagt.

Det er helt nødvendig å bedre soningsforholdene for kvinnelige innsatte. Omgjøring av Telemark fengsel, Skien avdeling til et kvinnefengsel er et viktig tiltak for å bedre situasjonen på kort sikt. Det vil gi bedre soningsforhold, bidra til at kvinner kan sone atskilt fra menn, og gjennom det gi økt sikkerhet for kvinnelige innsatte.

Jeg er samtidig kjent med at kriminalomsorgen jobber med kompenserende tiltak, herunder besøksmuligheter, økt ringetid og videobesøk, og jeg har tillit til at kriminalomsorgen arbeider med å finne gode løsninger for kvinnelige innsatte både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1808**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 31. mars 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at norske myndigheter samarbeider med andre lands myndigheter når disse undersøker/gransker adopsjon?

BEGRUNNELSE:

Det er i Sør-Korea opprettet en sannhets- og forsoningskommisjonen vedrørende adopsjon. På sin nylige studietur til Sør-Korea hadde stortingets Familie- og kulturkomite møte med kommisjonen. Kommisjonen har nå henvendt seg til norske myndigheter for å få svar på spørsmål og mer informasjon. En rekke andre land har eller gransker nå utenlandsadopsjoner. Vi kan lære fra hverandre men det forutsetter også at vi samarbeider godt

med landene der barna er adoptert fra for å finne sannhet for familiene og ikke minst barna.

Svar:

Det internasjonale samarbeidet på adopsjonsfeltet er viktig. Eg ser at bakgrunn for spørsmålet frå representanten er prosessen i The Truth and Reconciliation Committee i Sør-Korea. The Truth and Reconciliation Committee har sendt ei førespurnad om utanlandsadopsjon til den norske ambassaden i Sør-Korea. Eg kan orientere representanten om at førespurnaden er oversendt Barne- og familiedepartementet frå ambassaden.

Barne- og familiedepartementet vil handtere denne førespurnaden på eigna måte i samråd med Utanriksdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1809**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 11. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Miljødirektoratet er blitt bedt om å utgreie eit system for flytende biodrivstoff utover omsetningskravet. Eit slikt system er avgjerende for å realisere raske utsleppskutt i bygg, anlegg og transportsektoren. Miljødirektoratet har imidlertid i sitt svar ikkje foreslått noko system, men i staden konkludert med at en forskriftsfesting av rapportering er juridisk vanskeleg.

Vil klima- og miljøministeren be om at Miljødirektoratet gjer eit nytt forsøk på å svare på oppgåva, slik at ei løysing kan settast i verk snarest?

GRUNNGJEVING:

Samfunnet står framfor ei formidabel omstilling. Innan 2030 skal minst 55 prosent av Norske klimagassutslepp kuttast. Skal vi klare dette må vi ha folk med oss. Vi må ha verksemder, leiarar, offentleg sektor og statlege foretak med oss. Vi må gjere det mogleg for alle som vil ku-

tte utslipp å bidra. Fleire entreprenørar, statlege foretak, kommuner og verksemder har sett seg klimamål som er avhengige av bruk av biodrivstoff.

Det er difor avgjerande å få på plass eit rapporteringssystem for biodrivstoff utover omsetningskravet, slik at det vert enkelt å rekne ut realiserte utsleppskutt. Dette handlar om at dei som har satt seg ambisiøse klimamål, men som i dag ikkje kan elektrifisere all sin maskinpark eller all sin tungtransport, likevel kan nå måla ved å bruke biodrivstoff der det er den einaste tilgjengelige løysinga. Bruk av biodrivstoff vil for mange av desse kunne framskunde teknologiskiftet grunnet av den høge prisen på drivstoff.

Det er difor positivt at Klima- og miljødepartementet har bede Miljødirektoratet om å utgreie korleis ei slik ordning kan sjå ut. Det er rart at Miljødirektoratet ikkje har svara på oppgåva, men i staden avvist den. Oppgåva var å utgreie eit rapporteringssystem for biodrivstoff utover omsetningskravet. Det har departementet ikke fått.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner når det gjelder utnyttelse av bioressursene som en del av det grønne skiftet. Jeg er enig i at det er viktig å legge til rette for å realisere utslippskutt i bygg, anlegg og transportsektoren, men behovet for raske utslippskutt kan ikke gå på bekostning av avskogingsrisiko og arealbruksutfordringer internasjonalt. Bruk av bioressurser er en viktig del av løsningen, men også et område der det er behov for å være varsom. Skog tar opp karbon, og er viktig karbonlager og levested for natur. Det er derfor helt avgjørende å sikre at import av biodrivstoff til Norge ikke øker global utslipp, medfører naturødeleggelse, svekker verdens matproduksjon og matsikkerhet.

Den beste måten å sikre forsvarlig bruk av biodrivstoff på er derfor å regulere bruken gjennom omsetningskrav. Omsetningskravene er styringseffektive virkemidler som gir oss så mye biodrivstoff vi mener er forsvarlig. Det gir oss mulighet til å:

- 1) Vurdere samlet behov ut fra hva vi mener er fornuftig i global sammenheng opp mot behovet for nasjonale utslippsreduksjoner for å oppfylle Norges klimaforpliktelse
- 2) Mulighet til å prioritere mellom ulike transportformer ut fra en vurdering av hvor behovet er størst, og nullutslippsteknologi er lengst unna

3) Stille bærekraftskriterier, kreve rapportering og føre tilsyn.

Dette er årsaken til at omsetningskrav er og bør være det sentrale virkemiddelet for å fremme bruk av biodrivstoff. Denne regjeringen har økt omsetningskravet for veitrafikk og innført omsetningskrav for ikke-veigående maskiner for bruk av avansert biodrivstoff. Vi har også hatt omsetningskrav for sjøfart og luftfart på høring. Miljødirektoratet har nylig levert en rapport med forslag til ett nytt delkrav til A-råstoff i omsetningskravet for veitrafikk. Formålet med å innføre et delkrav til A-råstoff er å forbedre den globale klimaeffekten av omsetningskravet, ved å vri omsetningskravet fra B-råstoff mot A-råstoff som har bedre bærekraftsegenskaper. Et stabilt hjemmemarked for A-liste biodrivstoff vil også ta ned risiko for potensielle norske biodrivstoffprodusenter. Sterk etterspørsel i europeiske land etter biodrivstoff av B-råstoff, gir brukt matolje høy økonomisk verdi som drivstoff. Høy etterspørsel etter B-råstoff kan bidra til økt press på jomfruelige oljer, herunder palmeolje og økt risiko for indirekte arealbruksendringer ved å kunne fortrenge matproduksjon.

Rapporten fra Miljødirektoratet anbefaler at en statlig innkjøpsveiledning utredes og peker på vesentlige innvendinger mot å forskriftsfeste rapporteringskrav. Rapporten er nå til behandling i departementet. Departementet ser ikke at det er behov for å be Miljødirektoratet gjøre et nytt forsøk på å svare på oppgaven.

SPØRSMÅL NR. 1810

Innlevert 22. mars 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor har ikke Miljødirektoratet sett på om krav til oppfyllelse av bærekraftskriterier i forbindelse med biodrivstoff, som selges utenfor omsetningskravet, kan kobles mot fritak for veibruksavgift?

BEGRUNNELSE:

I en rapport fra Miljødirektoratet konkluderes det med at "hvis målet er at alt biodrivstoff skal oppfylle bærekraftskriterier, også det som selges utover omsetningskravet, er det trolig mer treffsikkert å stille som vilkår for avgiftsfordeler..." I samme avsnitt diskuteres kun CO₂-avgiften, og det sies her at dagens innretning gjør at fritak fra CO₂-av-

giften ikke kan brukes grunnet sin innretning. Men et fritak for veibruksavgift er ikke diskutert som mulighet her, til tross for at fritak for veibruksavgift for biodrivstoff eksplisitt nevnes i budsjettforliket.

Samfunnet står overfor en formidabel omstilling. Innen 2030 skal klare å kutte minst 55 prosent av Norges klimagassutslipp. Skal vi klare dette må vi ha folk med oss. Vi må ha selskaper med oss, vi må ha sjefer med oss, vi må statlige foretak med oss. Vi må gjøre det mulig for alle som vil bidra og bidra til å kutte utslipp. Flere av entreprenørene, de statlige foretakene, kommuner og bedrifter har satt klimamål som er avhengige av bruk av biodrivstoff.

Det er derfor det er så avgjørende at du får på plass et rapporteringssystem for biodrivstoff utover omsetningskravet, og gjøre det enkelt å regne inn i realiserte utslippskutt. Dette handler om at de som har satt seg ambisiøse klimamål og ikke kan elektrifisere all sin maskinpark eller alle sin tyngste transport, likevel kan nå målene ved å bruke biodrivstoff der det er den eneste tilgjengelige løsningen. Bruk av biodrivstoff vil for mange av disse fremskynde teknologiskiftet grunnet den høye prisen på biodrivstoff.

Det er bra at Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet, på bakgrunn av budsjettavtalen med SV, om å utrede hvordan en slik ordning kan se ut. Det rare er at Miljødirektoratet ikke har svart på oppgaven, men i stedet avvist den. Oppgaven var å utrede et rapporteringssystem for biodrivstoff utover omsetningskravet. Det har departementet ikke fått.

Svar:

Jeg er helt enig i at vi er avhengig av å ha med oss befolkning, næringsliv og offentlige virksomheter i den grønne omstillingen. Klimaengasjement er viktig, og det er positivt at aktører tenker gjennom hvordan de kan bidra og setter seg mål for sin virksomhet.

Regjeringen har økt omsetningskravet for veitrafikk og innført omsetningskrav for ikke-veigående maskiner for bruk av avansert biodrivstoff. Vi har også hatt omsetningskrav for sjøfart og luftfart på høring. Omsetningskrav for biodrivstoff er i seg selv styringseffektive virkemidler. I det ligger det at vi i prinsippet kan få så mye biodrivstoff vi ønsker gjennom å øke kravene. Når vi likevel begrenser bruken av biodrivstoff, så er det blant annet fordi behovet for nasjonale utslippskutt må balanseres mot globale hensyn til natur, matproduksjon og arealbruk. Det er mulig for aktører som ønsker det å kjøpe biodrivstoff utover omsetningskravene dersom de avtaler dette direkte med omsetter.

Til det konkrete spørsmålet om kobling av bærekraftskriterier til et avgiftsfritak viser jeg til at ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2022 vedtok Stortinget 17. juni 2022 følgende anmodningsvedtak (nr. 837):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med tilsvarende modell som Sverige for Norge for avansert biodrivstoff, og snarest mulig utarbeide et rapporteringssystem for bruk av bærekraftig biodrivstoff utover omsetningskravet, som oppfyller bærekraftskriteriene for biodrivstoff, og som ikke inneholder biodrivstoff med avskogingsrisiko. Dersom Sverige i prosessen med EU-kommisjonen ikke får gjennomslag for den foreslåtte modellen, bes regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til ny modell.»

Anmodningsvedtaket består av to deler. Det bes for det første om «et rapporteringssystem for bruk av bærekraftig biodrivstoff utover omsetningskravet» og for det andre om «en tilsvarende [avgifts-]

modell som Sverige [...] for avansert biodrivstoff».

Regjeringen rapporterte på oppfølgingen av anmodningsvedtaket i Prop. 1 LS (2022-2023) for Klima- og miljødepartementet og i Meld. St. 4 (2022-2023) Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2021–2022.

Begge steder fremkommer det at Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utrede et rapporteringssystem for biodrivstoff utenfor omsetningskravet. Rapporten det vises til i spørsmålet, er svar på dette oppdraget. Rapporten er nå til behandling i departementet.

Videre fremkommer det både i Prop. 1 LS (2022-2023) og i Meld. St. 4 (2022-2023) at anmodningsvedtakets punkt om avgifter må vurderes frem mot 2024-budsjettet. Skatter og avgifter er finansministerens konstitusjonelle ansvarsområde og vurderinger av veibruksavgiften var ikke en del av Klima- og miljødepartementets oppdrag til Miljødirektoratet. Dette fremkommer også av Miljødirektoratets rapport hvor det står at

«Avgifter er Finansdepartementets ansvarsområde, og departementet har fått ansvar for å svare ut delen av anmodningsvedtaket vedrørende avgifter.»

SPØRSMÅL NR. 1811**Innlevert 23. mars 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 11. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Equinor og oljeindustrien eksporterer årlig 100 000-150 000 tonn såkalt produsert vann til Danmark. Dette er giftig avfall fra oljeindustrien, som Equinor og oljeindustrien ikke har bygd opp tilstrekkelig kapasitet for å håndtere i Norge. På et møte 31. mars er det ventet at danske miljømyndigheter strammer inn vilkårene i miljøgodkjenningen for selskapet som håndterer det giftige avfallet.

Kan statsråden bekrefte at Norge har en plan for hvordan det giftige avfallet skal håndteres i Norge om eksporten til Danmark stoppes?

BEGRUNNELSE:

Equinor og andre deler av norsk oljeindustri har siden slutten av 1990-tallet eksportert såkalt produsert vann fra oljeindustrien til Danmark. Dette er giftig avfall, som selv etter behandling og rensing inneholder giftige stoffer. Bakgrunnen for eksporten til Danmark har delvis handlet om at det var billigere å eksportere avfallet til Danmark, og delvis at Danmark tidligere hadde høyere tillatte grenseverdier.

Eksporten har siden dag én vært omstridt juridisk, da den bryter med Baselkonvensjon. Man kan også argumentere for at eksporten også bryter med forurensningsloven og prinsippet om at forurenser betaler. For i stedet for å betale for rensing i Norge, har Equinor unngått kostnader ved å sende avfallet til Danmark. I 1999 var eksporten på i underkant av 25.000 tonn. Nå er den årlig 100.000-150.000 tonn.

Med bakgrunn i miljøkonsekvensene av at det produserte oljevannet slippes ut i danske farvann etter behandling har det hele veien vært omstridt lokalt. Det siste halvåret har den danske avisen Zetland avdekket flere kritikkverdige forhold rundt miljøgodkjenningen til RGS Nordic, og dette har nå blitt en nasjonal sak. Det har blant annet blitt avdekket at miljøgodkjenningen ikke har blitt oppdatert etter at grenseverdiene for forurensing ble strammet inn i 2018, noe som er et lovbrudd. I 2022 kom det også frem at RGS Nordic ikke bruker best available technology, slik EU krever.

I slutten av mars er det ventet at Miljøstyrelsen, det danske Miljødirektoratet, vil stramme inn kravene i miljøgodkjenningen. Ifølge RGS Nordic vil dette i praksis være en stenging av anlegget.

Svar:

I Norge er det næringslivets ansvar å sikre forsvarlig behandling av avfallet de genererer. Anlegg som håndterer farlig avfall, må ha tillatelse etter forurensningsloven.

Det finnes flere norske anlegg med tillatelse til å behandle farlig avfall i form av oljeholdig vann. Norske avfallsprodusenter har også mulighet til å kjøpe tjenester for behandling av oljeholdig vann og slopvann i utlandet, så lenge det gjøres i tråd med EUs forordning om grensekryss.

Miljødirektoratet må likevel godkjenne eksport av avfall. Miljødirektoratets saksbehandling av eksportsøknader består blant annet av å vurdere mottaksanleggets tillatelse og behandlingsprosess, før søknad oversendes for behandling hos mottakerlandets miljømyndigheter. Mottakerlandets miljømyndigheter er ansvarlig for å følge opp at anlegg som tar imot avfallet driftes forsvarlig og innenfor gjeldende tillatelser. EUs forordning om grensekryss inneholder prosedyrer for hva som skal gjøres dersom avfall ikke kan behandles forsvarlig. I slike tilfeller vil det kunne være aktuelt å trekke samtykket til å eksportere avfall.

Miljødirektoratet har løpende dialog med danske myndigheter, men har ikke mottatt informasjon om at det aktuelle anlegget ikke behandler avfallet forsvarlig. Miljøstyrelsen i Danmark har imidlertid nylig varslet innstramming av nåværende praksis for import av oljeholdig vann fra Norge til sluttbehandling i Danmark, og Miljødirektoratet har publisert en fagmelding om dette på sine nettsider 28. mars 2023. Det er viktig at næringslivet holder seg oppdatert på utviklingen og planlegger for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1812**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 11. april 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden se på muligheten for at man i forbindelse med samlinger for Norges Veteranlandslag kan vurdere om det vil kunne være mulig å åpne for at de kan benytte forsvaret sine rabatter for fly og/eller annen offentlig transport?

BEGRUNNELSE:

En stor samlestudie som er publisert i tidsskriftet *British Journal of Sports Medicine* viser at fysisk aktivitet er svært fordelaktig for å redusere symptomer på depresjon, angst og nedstemthet. Undersøkelsen går også langt i å peke på at fysisk aktivitet kan erstatte medisiner og/eller redusere den enkeltes psykiske problemer. Vi vet også at en god del av de personene som har deltatt som personell i fredsbevarende styrker og militære operasjoner på vegne av Norge i etterkant av sin tjeneste har fått utfordringer i hverdagen sin. Derfor har ildsjeler som er opptatt av viktigheten av fysisk aktivitet og kameratskap etablert Norges Veteranlandslag i fotball som består av tidligere veteraner. Et slikt lag består av personer fra hele landet, så det å få arrangert samlinger osv. er en høy utgiftspost og reisekostnadene er en svært høy utgiftspost for organisasjonen og derfor er de i stor grad avhengig av sponning og tilskudd fra blant annet forsvaret for å kunne gjennomføre disse aktivitetene.

Forsvaret og staten har avtaler med blant annet flyselskapene for sine ansatte. Norges Veteranlandslag er en organisasjon som har et nært forhold til forsvaret og som får støtte derfra for å kunne gjennomføre aktiviteten sin.

Svar:

Arbeidet med å anerkjenne, ivareta og følge opp personell som skal tjenestegjøre, tjenestegjør eller har tjenestegjort i en internasjonal operasjon er viktig for regjeringen. Det er heller ikke tvil om at aktiviteten i Veteranlandslaget i fotball for krigsveteraner (Veteranlandslaget) er positiv for dem som deltar.

Dette synliggjøres ved at Veteranlandslaget mottar støtte fra tilskuddsordningen for veteranorganisasjoner og veteranprosjekter som forvaltes av Forsvaret ved Forsvarets veteran tjeneste (FVT) i henhold til Forskrift om tilskudd til frivillig aktivitet på forsvars- og sikkerhetsområdet. I sin søknad om tilskudd for 2023 opplyser Veteranlandslaget at de har 53 aktive medlemmer.

For søknadsåret 2022 ble Veteranlandslaget ifølge Forsvaret gitt et tilskudd på 265.000 kroner til blant an-

net to privatlandskamper og en treningssamling. For søknadsåret 2023 er Veteranlandslaget gitt et tilskudd på til sammen 335.000 kroner, blant annet til treningssamlinger, landskampturnering i Storbritannia og EM i fotball for krigsveteraner.

Forsvaret opplyser at Forsvarets avtale om persontransport med rutefly i Norge er en avtale for flere etater i forsvarssektoren. Bruk av denne avtalen om rabatter for fly og/eller annen offentlig transport fordrer at det er en tjenestereise som foretas i regi av arbeidsgiver/avtalepart. Reisen må enten betales gjennom fakturering til avtalepart direkte eller ved reiseregning fra den reisende. Forsvarets rabatter kan ikke brukes for private formål eller private reiser.

Veteranlandslaget er et privat lag og møter derfor ikke vilkårene i avtalen slik den foreligger. Det å skulle reforhandle avtalen slik at den også kan benyttes til private reiser vil etter mitt syn ikke være hensiktsmessig, all den tid dette er en avtale for tjenestereiser som skal sørge for reduserte reisekostnader for forsvarssektoren. Det gis allerede tilskudd til Veteranlandslaget som blant annet skal dekke reisekostnader ved deltakelse på arrangementer.

SPØRSMÅL NR. 1813**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 31. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vurderer statsråden virkemidler for å gi arbeidsgiversiden i offentlig sektor tydeligere økonomiske incentiver til å løse konflikter i lønnsoppgjøret, slik at lærerne og andre ansatte i offentlig sektor skal oppleve at de har reell streikerett og at tredjepart som mottar tjenestene skal bli mindre skadelidende av at streiken trekker ut i tid, fordi arbeidsgiver mangler økonomiske incentiver for å komme til forhandlingsbordet?

BEGRUNNELSE:

For at en konflikt skal kunne løses er det viktig at partene i konflikten har incentiver for å løse den. I private virksomheter kan en streik få dramatiske konsekvenser. Fordi streiken fører til at produksjonen stopper opp, og arbeidsgiver kan få store problemer med å følge opp sine kontraktsmessige forpliktelser. Det gir arbeidsgivere i privat sektor et økonomisk incentiv til å gå til forhandlingsbordet og forsøke å løse konflikten. Det er også viktig for streikeretten og at streik skal fungere som et reelt virkemiddel at det finnes tydelige økonomiske incentiver på begge sider av forhandlingsbordet til å løse konflikter.

Offentlig sektor leverer viktige tjenester til hver enkelt av oss i alle livets faser. For elevene som har en lovfestet rett til opplæring var det dramatisk at deres skolehverdag og deres opplæringstilbud forsvant under lærerstreiken. Lærerne har gitt ettertrykkelig uttrykk for at de opplevde at det var liten vilje fra arbeidsgiver til å komme til forhandlingsbordet. Landets kommuner og fylkeskommuner sparte 24,3 millioner kroner i lønnsutgifter hver dag lærerne streiket. Kommuner og fylkeskommuner spedde ved streikens slutt på sine budsjetter med de de hadde spart under streiken. Helt fritt fra offentlige føringer og mens elevene hadde gått uten sin lovfestede rett til opplæring gjennom hele eller deler av perioden. Situasjonen illustrerer at vi har en felles interesse i at alle partene i en arbeidslivkonflikt har tydelige incentiver til å komme til forhandlingsbordet og løse slike konflikter så raskt som mulig.

Svar:

Det er partene i arbeidslivet som har ansvaret for lønnsfastsettelsen gjennom forhandlinger. Arbeidskamp, i hovedsak streik og lockout, er lovlige og legitime virkemidler for å fremme økonomiske og faglige rettigheter i arbeidslivet, og en forutsetning for reell organisasjonsfr-

ihet. Samfunnet og tredjepart må tåle konsekvensene av arbeidskamp så lenge det ikke kan føre til fare for liv og helse eller andre alvorlige samfunns

Gjennomføring av arbeidskonflikter er partenes ansvar. Partene har også ansvaret for konsekvensene av en konflikt, selv når disse går ut over tredjemann. Partene må selv vurdere om et streikeuttak er forsvarlig og unngå at en streik må stoppes. Regjeringen har ingen direkte rolle i lønnsforhandlingene.

Regjeringen satte i januar i år ned et utvalg som skal se på utviklingen i norsk økonomi, lønnsdannelsen og frontfagsmodellen. Utvalget ledes av professor Steinar Holden, og skal levere sin utredning innen utgangen av 2023.

De siste årene har det vært økende oppmerksomhet mot og kritikk når det gjelder bruken av tvungen lønnsnemnd. Det har blant annet vært hevdet at streikeretten ikke er reell i offentlig sektor. Kritikken har også vært rettet mot hvordan partene gjennomfører konflikter, deres bruk av virkemidler og mot faktagrunnlaget og de faglige vurderingene som ligger til grunn for myndighetenes inngrep.

Departementet har derfor opprettet en partssammensatt arbeidsgruppe som skal se på mulighetene for å redusere behovet for bruk av tvungen lønnsnemnd. Arbeidsgruppen ledes av samfunnsøkonom Ådne Cappelen. Selv om gjennomføring av arbeidskonflikter er partenes ansvar, har jeg tiltro til at en dialog mellom partene kan avdekke svake og sterke sider ved dagens system. Det vil igjen kunne gi et godt grunnlag for å diskutere behovet for endringer. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport innen 1.mars 2024.

SPØRSMÅL NR. 1814**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 17. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Finanseringen av Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ved Universitetet i Oslo tar slutt 31. januar 2026. Uten videre finansiering vil nedbyggingen av senteret starte opp. Vi trenger mer, ikke mindre kunnskap om høyreekstremisme.

Vil statsråden bidra til at senteret sikres mulighet for å kunne videreutvikles i årene som kommer?

BEGRUNNELSE:

Som ett av flere svar på terrorangrepet i regjeringsskvalet og mot AUFs sommerleir 22. juli, 2011, opprettet Solberg-regjeringen Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ved Universitetet i Oslo i 2016. Hensikten med senteret var å «styrke forskningskvalitet, forskningskompetanse og forskningskapasitet på høyreekstremisme og relaterte fagfelt i Norge» og derigjennom «etablere seg som et toneangivende forskningsmiljø på feltet».

Det er viktig med kunnskap om høyreekstremisme. Utviklingen etter at senteret ble opprettet viser dessverre at behovet for kunnskap for å kunne forebygge bedre har økt. Finanseringen av Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ved Universitetet i Oslo tar slutt 31. januar 2026. Uten videre finansiering vil nedbyggingen av senteret starte. Det er derfor viktig med tydelige signaler om at senteret skal videreutvikles.

Svar:

Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ble opprettet ved Universitetet i Oslo i 2016 etter en utlysning gjennom

SAMRISK II-programmet i Norges forskningsråd. Utlysningen og opprettelsen var en respons på terrorangrepet i regjeringsskvalet og mot Utøya 22. juli 2011. Hensikten med senteret var å «styrke forskningskvalitet, forskningskompetanse og forskningskapasitet på høyreekstremisme og relaterte fagfelt i Norge» og derigjennom «etablere seg som et toneangivende forskningsmiljø på feltet».

Senteret har sin grunnfinansiering på 10 millioner i året gjennom Norges forskningsråd (NFR). Finansieringen av C-REX tar slutt 31. januar 2026. Senteret har tatt kontakt med kunnskapsministeren og forsknings- og høyere utdanningsministeren og bedt om at senteret videreføres.

C-REX har gitt viktige bidrag til kunnskaputviklingen på feltet. Jeg deler representantens syn på at det fortsatt er behov for mer kunnskap om høyreekstremisme. Det er min vurdering at et sterkt forskningsmiljø er avgjørende for å kunne samle inn systematiske data, forstå høyreekstremismens drivkrefter og fange opp nye utviklingstrekk. Et sterkt og samlet forskningsmiljø er også avgjørende for å kunne produsere solid forskning som grunnlag for økt fenomenforståelse, politikkutvikling og forebyggende tiltak utenfor academia. Det er betydelig etterspørsel etter mer forskningsbasert kunnskap om høyreekstremisme blant praktikere og beslutningstakere, nasjonalt og internasjonalt.

Departementet vurderer henvendelsen fra senteret om videreføring av senterets virksomhet etter januar 2026 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene. En avklaring av en eventuell videreføring av senteret vil bli gjort i god tid.

SPØRSMÅL NR. 1815**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 12. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan stiller regjeringen seg til at det er tatt viktige initiativer knyttet til å kunne fravike «arbeidskravet» i ABI-

OK-masterne, både for å sikre raskere utdanning av viktig helsepersonell, men også for å holde på nyutdannede bachelorsykepleieres interesse for å gå videre med mas-

terutdanning, og bør det være lik praksis mellom helseregionene hvordan dette praktiseres?

Svar:

Vi trenger flere spesialsykepleiere og da er det avgjørende med et godt samarbeid mellom universiteter og høyskoler og tjenestene om planlegging og gjennomføring av utdanningene.

Tidligere var ABIOK-utdanningene (anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie) regulert av rammeplaner. I disse rammeplanene var det krav om to års arbeidserfaring før man kunne starte på en ABIOK-utdanning. Rammeplanene var fra 2005. I 2022 fastsatte Kunnskapsdepartementet nye nasjonale retningslinjer som erstatter de gamle rammeplanene, og den nasjonale reguleringen av opptakskravet ble fjernet. I de nye nasjonale retningslinjene er det derfor ikke krav om to års arbeidserfaring.

Det betyr ikke at det ikke kan stilles krav om arbeidserfaring før opptak, men dette har utdanningsinstitusjonene selv myndighet til å kunne fastsette. Jeg mener

derfor at det ikke er hensiktsmessig at departementet skal bestemme opptakskrav, men det bør være rom for at utdanningsinstitusjonene kan fastsette dette ut ifra lokale behov. Det er viktig at slike krav ikke er til hinder for å utdanne de spesialsykepleierne vi trenger. Opptakskravene bør også kunne endres ved behov, uten at det må gjøres forskriftsendringer. Denne fleksibiliteten får vi ved å ikke regulere opptakskravene i forskrift. Uavhengig av om utdanningsinstitusjonene velger å ha krav om arbeidserfaring eller ikke før opptak til utdanningene, så må universitetene og høyskolene sikre at de ferdigutdannede kandidatene har den felles sluttkompetansen som er fastsatt i den enkelte utdannings retningslinje. Flexibilitet i opptakskravene gir utdanningsinstitusjonene mulighet til å ta opp studenter rett fra grunnutdanningen. Dette kan også være positivt for rekruttering til utdanningene. Jeg mener at utdanningsinstitusjonene er i stand til å vurdere om det er behov for krav om praksis for opptak til disse utdanningene ut fra lokale behov, og i samarbeid med tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 1816

Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 31. mars 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Fire måneder etter at Helseplattformen ble innført ved St. Olavs hospital, vurderer nesten halvparten av legene andre jobber. Foretakstillitsvalg i Yngre legers forening sier at «Ansatte opplever av at verken løsningen eller hverdagen har blitt bedre» og foretakstillitsvalgt for Overlegeforeningen sier at «Løsningen må bli bedre, vi tåler ikke å jobbe så tungvint i lang tid. Ansatte må se lyset i tunnelen».

Finnes det lys i enden av tunnelen eller må Helseplattformen avvikles fordi den ikke er tilpassa helsevesenet vårt?

Svar:

Jeg har stor forståelse for at situasjonen er krevende for de ansatte. Det er viktig at sykehuset gjør det de kan for at belastningen ikke skal bli større enn nødvendig, og at det

oppretholdes et godt arbeidsmiljø. Dette er også viktig for å ivareta pasientsikkerheten.

Helse Midt-Norge RHF er åpne på at utfordringene ved St. Olavs hospital HF har vært større enn forventet i forbindelse med innføringen av Helseplattformen. De har opplyst at det er iverksatt en rekke tiltak og satt inn betydelige ressurser i arbeidet med feilretting og optimalisering av løsningen.

Styret i Helse Midt-Norge RHF ba i møtet 26. januar d.å. administrerende direktør om blant annet å påse at:

a. Helseforetakene og Helseplattformen AS ferdigstiller det avtalte arbeidet med feilretting, nødvendig optimalisering og opplæring innen 15. mai, og at det utarbeides en detaljert milepælsplan for arbeidet.

b. Helseforetakene og Helseplattformen AS ferdigstiller det avtalte arbeidet med feilretting, nødvendig optimalisering og opplæring på bildediagnostikkområdet innen 15. september.

Helse Midt-Norge RHF og St. Olavs hospital HF skal sørge for at journal- og informasjonssystemene som benyttes

ttes er forsvarlige. Det vil blant annet si at de ansatte skal ha et journalverktøy som gjør at de kan ivareta sitt ansvar som helsepersonell.

Avslutningsvis vil jeg nevne at styret i Helse Midt-Norge RHF den 9. mars d.å. ba Helseplattformen AS umiddelbart om å gjennomføre en systemrevisjon. En system-

revisjon vil være en grundig gjennomgang av hvordan systemet fungerer, hvordan det styres og om det er i tråd med de krav som er satt. Videre ga styret sin støtte til innretningen for en ekstern evaluering av innføring av Helseplattformen ved St. Olavs hospital HF, og ba om at oppdrag om evaluering ble lagt ut på anbud.

SPØRSMÅL NR. 1817

Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 11. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel private barnehager har høyere pensjonsutgifter enn pensjonspåslaget i dag, og hva gjør regjeringen for å sikre private barnehager med høyere kostnader enn pensjonspåslaget dekning for disse?

BEGRUNNELSE:

Basert på tall fra 2017 leverte Telemarksforskning i 2019 en rapport om pensjonsutgiftene i private barnehager. I rapporten fremkommer det at 12,5 pst. av de private barnehagene ville ha høyere pensjonsutgifter enn pensjonspåslaget, gitt et påslag på 11 pst. Ved et påslag på 9 prosent ville 29,5 pst. av barnehagene ha høyere pensjonsutgifter enn påslaget. I statsbudsjettet for 2022 ble pensjonspåslaget redusert fra 13 pst. til 12 pst. for enkeltstående barnehager, og fra 13 pst. til 10 pst. for barnehager i en kjede med to barnehager eller mer.

Private Barnehagers Landsforbund (PBL) har gjort estimater på bakgrunn av data fra 208 kommuner og 1 560 barnehager med PBL barnehagepensjon. Estimatenes (per 13.september) viser at så mange som 835 barnehager (53,5 pst.) ikke får dekket sine kostnader gjennom pensjonspåslaget. Disse må søke sin hjemkommune om å få disse dekket. Tall fra de reelle søknadene som så langt er behandlet viser at 75 barnehager har søkt om 9,3 millioner kroner, men bare fått innvilget 5,8 millioner.

Den siste tiden har det vært medieoppslag i blant annet Romerikes Blad, Nidaros og på barnehage.no med fortvilte barnehageledere som får flere hundre tusen kroner for lite til å dekke sine pensjonskostnader. De frykter for vilkårene til de ansatte, kvaliteten på tilbudet til barna og barnehagens videre eksistens.

Svar:

Private barnehager får tilskudd fra kommunen etter reglene i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager (forskriften). Grunnlaget for beregningen av driftstilskuddet er kommunens driftsutgifter i tilsvarende kommunale barnehager. For pensjonsutgifter skal kommunen i stedet gi et pensjonspåslag på driftstilskuddet, jf. forskriften §§ 3 og 4. Formålet med pensjonspåslaget er å ta hensyn til systematiske forskjeller i pensjonsutgifter mellom offentlige og private barnehager.

Det er etablert en søknadsordning som innebærer at private barnehager som har høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket gjennom påslaget, kan få dette dekket, jf. § 4a. Kommunens pensjonsutgifter danner en øvre grense ("tak") for hvor mye private barnehager kan få dekket. Søknadsordningen gjelder for barnehager som har inngått pensjonsavtaler før 1.1.2019.

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet har over flere år innhentet mange rapporter og analyser som har avdekket at mange private barnehager har vært kraftig overkompensert for pensjon. 90 pst. av de private barnehagene hadde lavere utgifter til pensjon enn det de fikk tilskudd til gjennom det daværende pensjonspåslaget på 13 pst. av kommunenes lønnsutgifter. Nyere rapporter fra Telemarksforskning viser at den totale overkompensasjonen har vedvart på omtrentlig samme nivå i perioden 2018-2020.

For å sikre mer effektiv bruk av fellesskapets midler, nedjusterte regjeringen derfor pensjonspåslaget til de private barnehagene fra 13 til 10 pst. av kommunenes lønnsutgifter fra 1.1.2022. Formålet med endringene var at pensjonstilskuddet skulle bli mer målrettet og i tråd med barnehagenes faktiske utgifter. Jeg vil også vise til at en potensiell nedjustering av pensjonspåslaget ble varslet av Solberg-regjeringen, som også spørsmålsstiller var en

del av, allerede i april 2019, og ble foreslått av Solberg-regjeringen i både statsbudsjettet for 2021 og 2022.

Departementet forenklet samtidig søknadsordningen ved å fjerne det tidligere kravet om at pensjonsutgiftene måtte være "vesentlig" høyere enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget. For enkeltstående barnehager ble det opprettet en overgangsordning, slik at disse barnehagene i 2022 fikk et påslag på 12 pst., 11 pst. i 2023 og i 2024 vil motta samme påslag på 10 pst. som øvrige private barnehager.

Søknadene for tilskuddsåret 2022 tar utgangspunkt i regnskapstall for 2020. I 2020 ble det gjort store endringer i pensjonsordningene til både kommunale barnehager og mange private barnehager. Disse endringene hadde effekter som dro i hver sin retning, som gjorde at kostnadsforskjellen mellom kommunale og private barnehager var unormalt lav i 2020. Pensjonsreformen i offentlig sektor ga en engangsgevinst i 2020 som medførte særlig lave pensjonsutgifter i kommunale barnehager. Dette innebar at den øvre grensen for hva private barnehager kunne få dekket gjennom søknadsordningen i mange kommuner var lavere enn tidligere år. I 2020 inngikk PBL-barnehagene en ny pensjonsavtale som medførte en engangskostnad for mange private barnehager. Disse omleggingseffektene gjør 2020 til et spesielt år i tilskuddssammenheng. Endelige regnskapstall for tilskuddsåret 2022 vil foreligge høsten 2023, og først da vil vi få et fullstendig grunnlag for å vurdere hvor godt sektoren fikk dekket sine utgifter dette året.

Samtidig vil jeg understreke at dette var et midlertidig problem som gjaldt akkurat tilskuddsåret 2022. I 2021 har kommunenes pensjonsutgifter økt betydelig, og er tilbake på "trendnivå" der pensjonsutgiftene per årsverk i kommunale barnehager igjen er nesten dobbelt så høye som i private barnehager. Dette innebærer at den øvre grensen for å få dekket utgifter gjennom søknadsordningen vil være betydelig høyere for private barnehager for tilskuddsåret 2023. Videre viser regnskapstallene for de private barnehagene i 2021 at deres pensjonsutgifter har gått ned sammenliknet med 2020. Det har særlig blitt færre private barnehager med svært høye pensjonsutgifter sammenliknet med 2020. Dette kan blant annet skyldes at barnehagene ikke har belastet regnskapene for engangskostnader ved overgang til ny pensjonsordning i 2021 på samme måte som i 2020. Det kan innebære at færre private barnehager vil benytte seg av søknadsordningen for tilskuddsåret 2023 enn for tilskuddsåret 2022.

Jeg mener vurderingene regjeringen gjorde da vi nedjusterte påslaget står seg godt. Vurderingene og beregningene som da ble lagt til grunn tok utgangspunkt i et regnskapsmessig "normalår" (2019), og jeg mener at noe annet ville vært urimelig.

Departementet følger med på hvordan søknadsordningen fungerer, og har dialog med aktørene i sektoren om det er behov for mer støtte og veiledning til private

barnehager og kommuner. Dette er blitt enda viktigere nå som flere barnehager enn tidligere bruker søknadsordningen. Departementet har fått innspill om at det kan være utfordrende for barnehagene å søke. Dette skyldes blant annet at det har vært uklart hva som skal være dokumentasjonsgrunnlaget for søknaden. Departementet har derfor klargjort hva som skal være dokumentasjonsgrunnlaget for søknadsordningen i merknaden til finansieringsforskriften.

Departementet har også fått innspill om at det er uklart hvorvidt den nye pensjonsavtalen til PBL-barnehagene faller inn under søknadsordningen, som gjelder for pensjonsavtaler inngått før 1.1.2019. Utdanningsdirektoratet har derfor gjort en vurdering av dette, og viser til at det må gjøres en konkret vurdering av hver enkelt søknad. Utdanningsdirektoratet angir imidlertid noen momenter som kommunen kan bruke i sin vurdering av om ordningen kan anses for å være ny.

Som jeg tidligere har varslet vil regjeringen gjennomgå regelverket for finansiering og styring av barnehagesektoren innen utgangen av 2023 og legge frem et helhetlig forslag til regelverksendringer. I dette arbeidet er det naturlig å se nærmere på hvordan private barnehager blir kompensert for pensjonsutgifter.

SPØRSMÅL NR. 1818**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 11. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvilke konkrete grep vil statsråden ta for å forhindre fylkeskommuner og videregående skoler fra å gripe inn og sensurere de politiske ytringene til ungdomspartier?

BEGRUNNELSE:

Det fremgår i VG 10. mars at Unge Venstre ble bedt om å pakke ned materiell da de stod på stand ved Vågsbygd videregående skole i Kristiansand. Ungdomspartiet mener dette hadde sammenheng med det politiske budskapet som kampanjemateriellet målbar.

Tilfellet er ikke nytt. I 2021 opplevde ungdomspartiet det samme ved Nydalen videregående skole i Oslo, også dokumentert av VG. Og i 2019 ble Unge Venstre forsøkt forhindret i å dele ut materiell som argumenterer for ungdomspartiets ruspolitikk, tilsynelatende i samspill mellom politi, ruspolitiske interesseorganisasjoner, skoler og fylkeskommuner.

I 2019 uttalte daværende kunnskapsminister Jan Tore Sanner at «jeg kan ikke se at fylkeskommunene har grunnlag for å hindre Unge Venstre i å fremføre sine synspunkter om legalisering av cannabis i forbindelse med skolevalget», som svar på et skriftlig spørsmål av 29. august 2019.

Ytringsfriheten er en grunnleggende menneskerettighet og en forutsetning for det norske demokratiet som sådan. Det følger av EMDs praksis at politiske ytringer nyter et særlig sterkt vern på grunn av deres betydning for demokratiet, hvilket Ytringsfrihetskommisjonen også viser til i sin drøftelse av den grunnlovsfestede ytringsfriheten. «Ifølge EMD er det lite rom for inngrep i denne type ytringer, og statens skjønnsmargin er snever», skriver kommisjonen videre i sin rapport. Dette oppstiller også fra statens side en plikt til å ta positive skritt for å hindre at ytringsfriheten krenkes.

I tilfellet med Vågsbygd videregående skole uttaler statssekretær Sindre Lysø at det er Unge Venstres rett å ytre budskapet. Det vises for øvrig til skriftlig spørsmål ved Dokument nr. 15:506 (2021-2022).

Svar:

Jeg viser til mitt svar fra 2021 som representanten Raja selv viser til, og vil innledningsvis understreke at ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som er vernet både av en egen bestemmelse i Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjonens artikkel 10. Jeg vil

anerkjenne den viktige jobben ungdomspartiene gjør for demokratiet, både med å engasjere ungdommer politisk og representere den yngste delen av befolkningen.

Opplæringsloven gir ikke fylkeskommunene plikt eller adgang til å skjerme elevene mot den type ytringer vi her snakker om. Riktignok har loven en bestemmelse i § 9-6 om forbud mot reklame. Etter denne bestemmelsen skal skoleeier hindre at elever blir utsatt for reklame som i stor grad kan påvirke holdninger, adferd eller verdier, blant annet på skolens område. Bestemmelsen kan også omfatte politisk reklame, men den er ikke til hinder for at politiske partier fremmer sine synspunkter på skolens område i forbindelse med skolevalg, stands og arrangementer på skolen. Politiske ytringer er en del av vårt demokratiske system og vi som samfunn har et særskilt ansvar for å tilrettelegge for en bredde av ytringer i offentligheten. Vi kan ikke forby meninger som vi ikke liker, heller ikke politiske. Politiske meningsytringer som vi misliker, må møtes med motargumenter. Ungdomspartier må ha rett til å fremføre synspunkter som det vises til i spørsmålet, også på skoler gjennom debatter. Det skal svært mye til før ytringer kan stanses. Det må i så fall dreie seg om ulovlige ytringer definert i straffeloven, som for eksempel hatefulle ytringer.

Skolene og skoleeierne skal være kjent med, og jeg legger til grunn at de også følger, det regelverket som gjelder og er relevant for deres virksomhet, også på dette området. Statsforvalterne og Utdanningsdirektoratet har et veiledningsansvar overfor kommunene og fylkeskommunene. Som eksempel på slik veiledningsaktivitet vil jeg vise til at Utdanningsdirektoratet i sin veileder til videregående skoler for gjennomføring av skolevalget 2023 understreker blant annet at: «Betingelser for debatter ved skolevalgene bygger på lovverket om ytringsfriheten. Hverken politiske parti eller skolens administrasjon skal bygge inn noen form for sensur av politiske ytringer.» Jeg legger til grunn at fylkeskommunene og de videregående skolene vil rette seg etter dette.

Jeg vil også trekke frem at statsforvalteren kan føre tilsyn med at de offentlige skolene oppfyller kravene i opplæringsloven § 8-2 og Utdanningsdirektoratet kan føre tilsyn med at de private skolene oppfyller de tilsvarende kravene i privatskoleloven § 3-4. Hvis ungdomspartier mener at skolene har en praksis i strid med regelverket, kan de henvende seg til statsforvalteren eller Utdanningsdirektoratet som tilsynsmyndighet.

SPØRSMÅL NR. 1819**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 11. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil ministeren styrke den juridiske kompetansen der NAV møter innbyggerne?

BEGRUNNELSE:

Det vises til ministerens svar på skriftlig spørsmål den 13.03.2023. Der det skrives:

"Viktige oppfølgingspunkter etter NOU 2020:9 Blindsonen om feilpraktiseringen av EØS-regler var blant annet en styrking av etatens juridiske kompetanse. For å sikre god forvaltning av regelverk, er det viktig å sørge for at kompetanse og kompetansemateriell er oppdatert og godt fremstilt."

Det er positivt at den juridiske kompetansen styrkes.

Tilbakemeldinger tyder på at styrkingen i stor grad har skjedd på direktorats nivå og ikke der NAV møter innbyggerne. Det er et behov for å oppdaterte og gode rundskriv, men selv gode rundskriv vil trenge god juridisk kompetanse for å kunne bli forstått, tolket og vurdert korrekt. Ikke minst vil kun en medarbeider med god juridisk kompetanse kunne se når det oppstår tolkningstil.

EØS-retten har innvirkning på alle ytelsene NAV forvalter derfor må man forsikre seg om at det følges opp i alle ledd av NAVs arbeid.

Svar:

Jeg legger i styringen av NAV til grunn at alle som henvender seg til NAV, skal være trygge på at den de møter kan veilede riktig, treffe rettsriktige avgjørelser og forstå når spørsmål må bringes videre slik at det kommer en avklaring innen rimelig tid.

Departementet har gjennom sin instruks og tildelingsbrev til Arbeids- og velferdsdirektoratet stilt krav til kvalitet både i de brukernære tjenestene og i forvaltningen av ytelsene. Etaten skal sikre at praksis, systemer og rundskriv er i tråd med gjeldende rettstilstand. Departementet har presisert i tildelingsbrevet at direktoratet skal fortsette arbeidet med å øke kompetansen i arbeidsrettet oppfølging og sosiale tjenester i NAV-kontorene og kompetansen knyttet til trygderettslige spørsmål og EØS.

Arbeids- og velferdsdirektoratet informerer om at det er stor oppmerksomhet på kompetanseutvikling i alle ledd av virksomheten, også i de brukernære enhetene og en erkjennelse av at det er behov for forbedring på dette området. Dette fremkommer også tydelig av Arbeids- og velferdsetatens nye virksomhetsstrategi. Det er utviklet strukturer, modeller og metoder for å styrke forvaltning-

spraksisen i etaten. Jeg får opplyst at disse i første omgang er utprøvd i NAV Innlandet, som har hatt ansvar for utviklingen i samarbeid med direktoratet og prosjekt «Økt kompetanse». Jeg er også kjent med at direktoratet i sine styringsbrev til NAV-kontorene stiller krav om forvaltningskompetanse og arbeid med forvaltningsrett.

Direktoratet opplyser videre at Arbeids- og velferdsetaten har inngått samarbeidsavtaler med noen universiteter og høyskoler for å bidra til å øke kvaliteten i NAV-relevante utdanningsløp og etter- og videreutdanningsløp. For tiden har etaten samarbeid med fire ulike aktører, for eksempel med Høyskolen i Innlandet om å utvikle målrettede og tilpassede studier for ansatte i NAV-kontor med vekt på både generelle forvaltningsrettslig kompetanse og kompetanse på velferdsforvaltning.

Det er likevel en erkjennelse at det er behov for å forsterke den juridiske kompetansen og forbedre kvaliteten på saksbehandlingen i flere deler av virksomheten, også i de brukernære enhetene. Spørsmålet du stiller vil jeg se i sammenheng med den videre dialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet om oppfølgingen og tiltak for å møte kvalitetsutfordringene som påpekes i NOU 23:11 Raskt og riktig, som jeg fikk overlevert 30. mars fra utvalget som har gjennomgått klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten.

SPØRSMÅL NR. 1820**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 11. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden bidra med rask avklaring på spørsmålene som er dukket opp vedrørende EUs statsstøtteregelverk i forbindelse med saken om kostnadsfordelingen mellom Arendal kommune og Agder fylkeskommune for å fornye ferjetilbudet i kommunen?

BEGRUNNELSE:

Ferjetilbudet i Arendal skal fornyes. I den forbindelse ble det i 2018 inngått en avtale mellom Aust-Agder fylkeskommune og Arendal kommune der en ønsker å dele kostnadene for denne fornyelsen 50/50. I arbeidet med dette har det oppstått en uklarhet om hvorvidt dette kan være i strid med EUs statsstøtteregelverk. Det er derfor innhentet juridiske vurderinger og Arendal kommune og Agder fylkeskommune har hatt dialog med Samferdselsdepartementet. Det er ulike avklaringer som må gjøres overfor ESA. I siste brev fra Samferdselsdepartementet har de konkludert med at Agder fylkeskommune må selv ta ansvar for å avklare spørsmålene med ESA. Arendal er i en spesiell situasjon, da det på grunn av etableringen av

batterifabrikken øst i byen forventes ekstrem vekst for persontransport på en allerede overbelastet transportkorridor. Den nye ferjeløsningen vil være et miljøvennlig og fremtidsrettet svar på denne utfordringen. Kommunen er utpekt som pilotkommune i vekst i regjeringens batteristrategi, og det må kunne forventes støtte fra regjeringen for å legge til rette for bærekraftig vekst rundt industrietableringer som har nasjonal betydning. I tillegg må vi kunne forvente at slike spørsmål vil kunne dukke opp i flere kommuner og fylker i forbindelse med at ferjetilbudet skal moderniseres.

Svar:

Samferdselsdepartementet har tidligere vært i dialog med Agder fylkeskommune om EØS-rettslige problemstillinger knyttet til utslippsfri fergedrift i Indre Arendal havn.

Samferdselsdepartementet har formidlet til Agder fylkeskommune at vi er åpne for ytterligere dialog i saken ved behov. Agder fylkeskommune har bedt om et møte med politisk ledelse i Samferdselsdepartementet, og jeg vil ta initiativ til et slik møte om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1821**Innlevert 24. mars 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 31. mars 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I høringsnotatet for endringen av klimaloven 2030 står det at det skal tas høyde for bruk av markedssamarbeid under Parisavtalen artikkel 6 utenfor Europa dersom dette er nødvendig utover klimasamarbeidet med EU for å oppfylle det norske målet.

Hva er det spesifikt som gjør at regjeringen nå anser det som nødvendig for Norge å ta i bruk markedssamarbeid under Parisavtalens artikkel 6 utenfor Europa for at det norske målet på 55 prosent kutt i klimagassene innen 2030 skal oppfylles, når dette tidligere ikke har vært nødvendig?

Svar:

Premisset i spørsmålet er feil, da dette forbeholdet alltid har vært der. Behovet for et forbehold skyldes at EU og Norge har separate mål under Parisavtalen og at det derfor må gjennomføres et mellomstatlig oppgjør som sikrer konsistent utslippsrapportering, altså at det ikke oppstår dobbelttelling av utslippsreduksjoner og at klimaeffekten av EUs klimaregelverk fordeles riktig mellom EU og Norge. Dette oppgjøret må følge bokføringsreglene under Parisavtalens artikkel 6 som ble vedtatt på COP26 i Glasgow. En slik oppgjørsregel har vi også hatt under Kyoto-protokollen. Så lenge oppgjørsmekanismene ikke er på plass må loven ha dette forbeholdet.

Norge meldte i november 2022 inn et oppdatert og forsterket mål under Parisavtalen om minst 55 prosent utslippsreduksjon i 2030 i forhold til utslippsnivået i 1990. Regjeringen arbeider ut fra at vi skal oppfylle det oppdaterte målet under Parisavtalen i samarbeid med

EU. Også i det forrige klimamålet under Parisavtalen, som ble meldt inn til FN i 2020 av Solberg-regjeringen, ble det tatt samme forbehold om bruk av markedsmekanismene i Parisavtalens artikkel 6.

SPØRSMÅL NR. 1822

Innlevert 25. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 3. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om regjeringen støtter Avinors anbefaling om 2 400 meter rullebane (+ 300 meter sikkerhetszone) på Mo i Rana flyplass, og at en beslutning om dette vil tas i løpet av våren 2023?

BEGRUNNELSE:

Avinor har anbefalt 2400 meter rullebane for å møte regionens langsiktige behov etter flyoperative vurderinger. Dette er ifølge Avinor likevel ikke mulig innenfor Stortingets vedtatte ramme jf. brev fra Avinor 14. februar 2023.

I tillegg bestilte Samferdselsdepartementet en behovsanalyse som konkluderer med at nytteverdien for samfunnet ved å forlenge rullebanen er større enn kostnaden. Dette er beskrevet i rapport fra Oslo Economics (juni 2022).

Samferdselsdepartementet har i oppdraget til Avinor og i brev til lokale parter uttrykt at regionens langsiktige behov skal ivaretas og at primært flyoperative hensyn skal legges til grunn for beslutning om lengde på rullebane. Ivaretakelse av regionens langsiktige behov var også et sentralt premiss til grunn for Stortingets støtte til bygging av flyplassen.

Dette premisset var også sentralt da Rana kommune og næringslivet bekreftet 600 millioner kroner som lokale bidrag til ny flyplass. 150 millioner av disse er allerede betalt i juli i fjor av om lag 500 lokale private bidragsytere, og aller mest fra de store eksportbedriftene i regionen (grønn industri og sjømatnæring). Støtten er gitt med forutsetning av at politiske føringer følges opp.

De lokale bidragsyterne beskriver at 2400 m lengde på rullebane er viktig for å unngå unødvendige begrensninger i regionens langsiktige behov for flytilbud. Det anses også som avgjørende for at Helgeland skal kunne trekke til

seg en andel av et internasjonalt reiselivsmarked i kraftig vekst.

Svar:

Ved behandlingen av Prop. 193 S (2020–2021) Nokre saker om luftfart, veg, særskilde transporttiltak og jernbane, jf. Innst. 648 S (2020–2021), vedtok Stortinget en kostnadsramme for en ny lufthavn ved Mo i Rana. Den vedtatte kostnadsrammen tar utgangspunkt i en rullebanelengde på 2 200 meter. Lokalt er det et ønske om en rullebanelengde på 2 400 meter. I en merknad i Innst. 648 S (2020–2021) la komiteflertallet til grunn at det skal anlegges flyplass med ytelser og rullebanelengde som ivaretar regionens langsiktige behov.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet har Avinor vurdert om en rullebanelengde på 2 400 meter lar seg gjennomføre innenfor den vedtatte styrings- og kostnadsrammen. Samferdselsdepartementet engasjerte videre Oslo Economics til å vurdere markedsgrunnlag, ringvirkninger og lønnsomhet av å forlenge rullebanene til 2 400 meter.

I innspill 14. februar 2023 fra Avinor til Samferdselsdepartementet vurderer Avinor at det ikke er mulig å realisere en forlenging av rullebanen fra 2 200 til 2 400 meter innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Av innspillet følger det videre at Avinor – på bakgrunn av operative vurderinger og rapporten fra Oslo Economics – tilråar at rullebanen bør forlenges, og at kostnadsrammen bør økes for å muliggjøre dette.

Spørsmålet om kostnadsrammen skal økes for å realisere en rullebanelengde på 2 400 meter, er en budsjettsak. Jeg vil vurdere dette spørsmålet nærmere og komme tilbake med saken til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1823**Innlevert 25. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 13. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at et selskap som Freyr og øvrig norsk batterinæring har gode konkurransevilkår sammenlignet med resten av Europa?

BEGRUNNELSE:

Den amerikanske subsidiepakken Inflation Reduction Act bidrar sterkt til konkurransevridding mot USA på kort sikt, særlig for batteriindustri i Europa.

Samtidig som det pågår prosesser både mellom EU og USA, og mellom Norge og EU, for å finne muligheter for tillempinger av IRAs effekt på industri i Europa, har Me non sett nærmere på subsidiebildet for batterinæringen i ulike land.

Rapporten «Subsidiebildet for batterinæringen i utvalgte land» slår fast at batterinæringen i Norge har svakere konkurransevilkår enn mange andre europeiske land. Særlig for batterinæring i Mo i Rana kan det se ut som at distriktpolitiske og industrielle rammevilkår ville vært bedre ivaretatt dersom Norge var medlem av EU. Dette står i kontrast til næringsministerens uttalelser til E24 18. mars om at Norge gjør like mye som andre europeiske land.

Bærekraftig industriell konkurranse bør selvsagt ikke avgjøres av nivået på subsidier alene. Likevel bør det være et politisk mål å sikre sterk konkurransekraft for norsk industri sammenlignet med Europa og verden forøvrig, og bruke virkemiddelapparatet riktig for å ta ut det store potensialet for ny industri i Norge.

Norge har sterke naturgitte forutsetninger i form av dyktige og kompetente industriarbeidere, velutviklet kompetanse på materialteknologi, rikelig med fornybar kraft og store forekomster av mineraler.

Det vil også sikkerhetspolitisk være viktig at Norge og andre europeiske land tar en ledende rolle i å utvikle morgendagens industrielle verdikjeder for produkter som økonomien og samfunnet er helt avhengig av, og som vi ikke kan tillate oss å bli for avhengig av andre land for.

Svar:

Regjeringen har utpekt batterier som en av pilarene i «Grønt industriløft», som skal bidra til å realisere verdiskapingspotensialet i utvalgte grønne verdikjeder. Hele verden etterspør mer fornybar kraft og grønn teknologi, og Norge ligger foran i løypa gjennom vår omfattende erfaring med produksjon av fornybar kraft, elektrifisering av

samfunnet, prosessindustriens materialkompetanse og offshoreaktiviteten. Vår tilgang til stabil og relativt rimelig fornybar kraftforsyning gjør at ingen andre land kan produsere batterikomponenter med lavere klimafotavtrykk. Sammen med våre rike naturressurser, gir dette oss unike muligheter for å bli en grønn energi- og industrigigant i en verden som i økende grad etterspør bærekraftige produkter og løsninger.

Markedet for batterier forventes å vokse 14-20 ganger fram mot 2030. Dette har bakgrunn i at alle land skal gå fra fossil til fornybar elektrifisering, og at batterier har flere sentrale roller i overgangen til et lav- og (etter hvert) nullslippssamfunn.

Vi ønsker at gode prosjekter innenfor alle deler av batteriverdikjeden skal realiseres i Norge, og særlig prosjekter som bidrar til å utvikle bedre og mer bærekraftige batterier. Det vil kunne bidra vesentlig til målene våre om etablering av flere grønne, lønnsomme arbeidsplasser for framtida, fremme grønn omstilling og redusert sårbarhet i sentrale verdikjeder.

Norge har et unikt utgangspunkt, særlig knyttet til produksjon av mer bærekraftige batterier, innenfor gjenvinning og i forbindelse med bruk av batterier innenfor markedsområder som bil, maritim, energiproduksjon og stabilisering av nett. Her vil Norge kunne bidra vesentlig til gjennomføring av felles mål med blant annet EU innenfor grønn omstilling og strategisk autonomi, i partnerskap med nordiske, europeiske og internasjonale aktører. En rekke aktører har allerede posisjonert seg langs batteriverdikjeden i Norge, inkludert tre ulike battericelleinitiativ.

Vår norske industrimodell, med systematisk, kontinuerlig forbedringsarbeid, med tett involvering av de ansatte og sterk evne til å ta i bruk ny teknologi, har også vist seg å gi god evne til lønnsomhetsforbedringer. Dersom norske batteriaktører lykkes med å legge seg i toppsjiktet når det gjelder effektiv produksjon, vil dette raskt overstige effekten av subsidiepakker som IRA.

I «Norges batteristrategi» beskriver vi ti grep for industriell realisering som i sum skal være kraftfulle nok til å utløse privat kapital til prosjekter i batteriverdikjeden. Grepene omfatter en rekke puslebrikker som må på plass for å realisere ambisjonene, og hvor det er summen av våre rammevilkår som oftest er avgjørende for aktørens investeringsbeslutninger:

- Gjennom arbeidet med industripartnerskapet med EU har regjeringen sikret at Norge, som eneste ikke-EU-

land får delta i ministermøtene i Den europeiske batteri-alliansen.

- Regjeringen arbeider frem industrielle partnerskap med EU, Tyskland, USA og Storbritannia, der mineraler og batteri er sentrale komponenter.

- Regjeringen har dialog med EU og med USA for å sikre norske verdikjeder i ev. avtaler mellom EU og USA om IRA. Norge er opptatt av å få på plass tilsvarende løsninger som andre amerikanske handelspartnere, herunder ikke minst EU.

- Gjennom virkemiddelapparatet er det gitt store beløper i lån, garantier, tilskudd og egenkapital til sentrale aktører i batteriverdikjeden:

- Det statlige eiendomsselskapet Siva har investert 320 mill. kroner, sammen med Morrow Batteries, for å bygge batterifabrikk i Arendal.
- Innovasjon Norge har gitt tildelinger av lån og tilskudd til batteriprodusentene Morrow og Beyonder på til sammen 325 mill. kroner.
- Nysnø har gått inn som deleier i Morrow med 75 mill. kroner i 2022. Staten er også indirekte hovedeier i Morrow gjennom Agder Energi. Gjennom selskaper med statlig eierskap er staten involvert i flere ledd av verdikjeden, eksempelvis batteripakke-produsenten Corvus Energy (Hydro og Equinor) og batteriresirkulering-selskapet Hydrovolt (Hydro).

- Enova ga i 2021 ut 142 mill. kroner i tilskudd til et pilotanlegg for batteriproduksjon hos Freyr i Mo i Rana.
- Av de 20 mrd. kronene som er bevilget i lån og garantier innenfor «Grønt Industriløft» er det altså gitt om lag 5 mrd. kroner risikoavlastning og indikert risikoavlastning til norsk batterinæring.

Som representanten skriver, er det ikke mengden av tilgjengelige subsidier og støtteordninger som alene avgjør om batterinæringen foretar sine investeringer i Norge. Samtidig vil jeg peke på at de norske virksomhetene gjennom EØS-avtalen i all hovedsak har de samme muligheter for å motta statsstøtte som virksomheter etablert i EU.

Vi opplever at batteristrategien er godt mottatt blant aktører og interessenter i batteriverdikjeden, både i og utenfor Norge, og at den bidrar til mobilisering, tilrettelegging og realisering i henhold til formålet. Siden batteristrategien ble lansert har en rekke prosjekter modnet seg videre, og vi har arbeidet med høyt trykk for å tilrettelegge med gode rammevilkår gjennom oppfølging av de mange handlingsorienterte tiltakene som presenteres i strategien.

Dette arbeidet har fortsatt høy prioritet for oss. Grønt industriløft har gitt oss et helhetlig fundament for arbeidet med omstilling av industrien og det grønne løftet som vi ønsker oss, og vi ser nå på hvordan verktøykassa vår skal tilpasses en verden som endrer seg raskt.

SPØRSMÅL NR. 1824

Innlevert 25. mars 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 3. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjera greie for kor mange bussjåførar ein treng utdanne dei komande åra for å møte dei forventade krava til vekst i kollektivtrafikken, samt gjera greie for om det er samsvar mellom behov, tal studieplassar og-eller kjøreskular som tilbyr slik utdanning?

GRUNNGJEVING:

Det har lenge vore peika på ubalansen mellom behov for buss- og tungbilsjåførar, og tilgjengelege sjåførar på arbeidsmarknaden. Dels har dette ei bakenforliggende utfordring med rekruttering til tungbil-sjåførlærarar, og dels er det vanskeleg å få unge til å velje ei slik utdanning.

Samstundes seier tal frå utdanning.no at under 50% av dei som tek ei slik utdanning faktisk er i jobb som tungbil eller bussjåførar. <https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/bussjafor>

Vi står med andre ord framom utfordringar som må løysast for heile samfunnet.

Svar:

Det er aukande sjåførmangel i Europa. I «Sjåførundersøkelsen 2021» blant Norges Lastebiler-Forbunds medlemsbedrifter, blei det rapportert om 1600 ubesatte stillingar som følge av rekrutteringsvanskar. Også innanfor persontransport er det utfordringar knytt til rekruttering av sjåførar.

Urbanet Analyse publiserte i januar 2017 ein nasjonal undersøking utført for NHO Transport, som viste at det er behov for 1000 nye bussjåførar årleg fram til 2030.

Samferdselsdepartementet har ikkje anna eller meir oppdatert oversikt over kor mange bussjåførar ein treng dei kommande åra for å møte ei forventta auke i kollektivtrafikken.

Aukande transportbehov gir utfordringar med å rekruttere nok sjåførar både innanfor gods- og kollektivtransport. Det kan være mange grunnar til dette, mellom anna at unge ikkje opplever yrket som tungbilsjåfør som attraktivt nok. I undersøkinga frå 2017 blir tiltak for auka rekruttering peika på som det viktigaste for tilstrekkeleg tilgang på bussjåførar.

Næringa har ei viktig rolle for å auke rekrutteringa. Mange næringsaktørar gjer dette allereie, mellom anna gjennom kampanjar som «Bli yrkessjåfør» m.m. I fleire fylker kor NAV arrangerer yrkessjåfør opplæring, samarbeider kursarrangørane med Norges Lastebileier-Forbund for å sikre relevant praksisplass og formidling til ordinært lønna arbeid. Det er og liknande samarbeid med NAV på persontransportområdet.

Vidare er sjåføryrket i dag mannsdominert og auka rekruttering av kvinner vil vere positivt. Mange aktørar ser på tiltak for å utjamne kjønnsforskjellane.

Regjeringa har lagt frem ein handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren. Tiltaka i planen skal bidra

til ein meir seriøs bransje, med betre regulerte rammer for arbeidet. Dette kan i seg sjølv bidra til å gjere sjåføryrket meir attraktivt.

Tilstrekkeleg tilgang til opplæring er og viktig for dei som ønsker å bli sjåfør, og kan påverke rekrutteringa. Det har blitt hevda at fleire trafikklærarar på tunge køyretøy kan være eit bidrag for å sikre rekrutteringa til sjåføryrket. Med dette som bakgrunn er det eit tett samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet, Samferdsledepartementet, utdanningsinstitusjonane for trafikklærarar og Statens vegvesen for å styrke rekrutteringa til trafikklæruddanninga.

Regjeringa har sørga for å auke talet på studieplasar og gjort det enklare for søkarar med realkompetanse å komme inn på studiet. Nord universitet tok hausten 2022 inn 25 ekstra studentar, som ein ventar skal fullføre utdanning til tunge førarkortklassar. I tillegg planlegg OsloMet ei faglæruddanning som først og fremst skal bidra til fleire tungbil-lærarar til dei fylkeskommunale landslinene for yrkessjåførar. Over litt tid vil desse tiltaka styrke utdanningskapasiteten for trafikklærarar.

Eg viser og til svarbrev 30. mars 2023 frå forskings- og høgare utdanningsminister Ola Borten Moe på spørsmål 1799 (2022-2023) frå stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes.

SPØRSMÅL NR. 1825

Innlevert 26. mars 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 12. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Med 2022 snart et kvartal bak oss, så bør tall på kraftomsetning, gjennomsnittspris og forbruk være tilgjengelig.

Kan statsråden avklare hvor stor andel av kraften som ble brukt av næringslivet, kraftintensiv industri, husholdninger, petroleumsnæringen, offentlig sektor, annet, og i tillegg gi en oversikt over hvor mye kraften ble omsatt for i de forskjellige sektorene - målt mot historiske normal (2010-2019)?

BEGRUNNELSE:

I 2022 opplevde vi rekordhøye priser. Hvor store summer elektrisiteten ble omsatt for, har vært vanskelig å få et fullstendig bilde på, spesielt for næringslivet. Med statistikk

på forbruk per sektor, samt gjennomsnittstall, eller evt. enda mer presise tall, så bør departementet sitte på data nok til å gå et svar på hvor høy kraftomsetningen var i 2022, målt mot historiske tall, per sektor.

Svar:

Statistisk sentralbyrå (SSB) har ansvar for den offisielle statistikken på området og publiserer både [årlig](#) og [månedlig](#) statistikk over forbruk. Forbruksgrupper i denne statistikken er aggregert på et overordnet nivå. Tabellen under viser statistikk fra den månedlige statistikken SSB publiserer angående forbruk av kraft i Norge. Tall fra NVE viser at det samlede kraftforbruket i Norge var 133,4 TWh i 2022.

Sektor	Forbruk 2022	Snitt av forbruk 2010-19
Forbruk i utvinning av råolje og naturgass	8,7 TWh	6,8 TWh
Forbruk i kraftintensiv industri	38,1 TWh	35,4 TWh
Forbruk i alminnelig forsyning	76 TWh	78,7 TWh

Forbruk i utvinning av råolje og naturgass omfatter alt landbasert strømforbruk og forbruk knyttet til installasjoner på sokkelen med kabelforbindelse til fastlandet. Forbruk knyttet til utvinning av råolje og naturgass økte i årene 2010 til 2019 fra rundt 5,4 TWh i 2010 til om lag 8,1 TWh i 2019. Forbruk i alminnelig forsyning er nettoforbruk av elektrisk kraft fratrukket forbruk i utvinning og kraftintensiv industri. Husholdninger, tjenesteytende sektor og annen industri enn den kraftintensive står for det aller meste av dette forbruket. Dette forbruket har vært relativt stabilt i årene 2010-2019, og var på rundt samme nivå i 2022. Tall fra Elhub viser at forbruket fra husholdninger og fritidsboliger 2022 var på henholdsvis 35 og 2,3

TWh. Forbruket i husholdningene var 13,1 pst. lavere enn forbruket i 2021, mens forbruket i fritidsboliger falt med 17,6 pst. fra 2021 til 2022. Vi har dessverre ikke tilgjengelig historiske data av forbruk i husholdninger for den perioden representanten spør om.

Kraftprisen i Norge gjennom 2022 var om lag 119 øre/kWh. Dette er et gjennomsnitt av alle ukesprisene for de ulike prisområdene. Mellom 2010-2019 var den gjennomsnittlige kraftprisen i Norge om lag 35 øre/kWh. Departementet har ikke tilgang på informasjon om de ulike kontraktsprisene kundene har, og kan dermed ikke gi noen oversikt over verdien av omsetningen av kraft til de ulike sektorene.

SPØRSMÅL NR. 1826

Innlevert 26. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva står i «samfunnskontrakten» statsministeren nevner om forutsigbarhet fra myndighetene sin side?

BEGRUNNELSE:

Når Fremskrittspartiet stilte mange spørsmål om norsk næringsliv og rammevilkår viste statsministeren til en samfunnskontrakt. Denne samfunnskontrakten har jeg slitt med å finne på regjeringen sin hjemmeside. Men statsministeren snakker kun om forpliktelsene til den ene parten og ingenting om myndighetene sine forpliktelsener. Et eksempel som bidrar til at flere og flere snakker om politisk risiko i Norge er det som skjedde 28. september 2022 da regjeringen kom med et skattesjokk som rammet næringslivet.

Svar:

«Samfunnskontrakt» er ikke et nytt begrep som denne regjeringen har introdusert. Ideen er hvert fall like gammel som ideen om et samfunn og en sivilisasjon. Når tilliten i det norske samfunnet er så høy som den er, mener jeg

det betyr at vi har en god felles forståelse av samfunnskontrakten, hva som kreves av oss, og hva vi kan forvente å få tilbake.

Det finnes mange typer og former for «samfunnskontrakter». Min oppgave som næringsminister er å legge til rette for at virksomheter og ansatte kan skape verdier. Disse verdiene danner grunnlaget for vår velferd nå og fremover. I dette ligger det å ivareta rettsikkerhet, tilstrekkelig forutberegnelighet og demokratisk forankring.

Virksomheter, deres ansatte og eiere er del av et samfunn. I Norge trekker vi veksler på naturen, en kompetent arbeidsstyrke, et sosialt sikkerhetsnett, infrastruktur, en velfungerende offentlig sektor, lover og regler og et velferdssamfunn. Et godt samarbeid mellom myndighetene og arbeidslivets parter har resultert i klare kjøreregler i arbeidslivet. Det er tilgang på kapital og forholdsvis enkelt å starte bedrift i Norge. Mange virksomheter nyter også godt av næringspolitiske virkemidler. Dette gjelder både i normale tider og i tider med større utfordringer, som nå. Dette er verdier vi ikke må ta som en selvfølge. For å finansiere dette og et velferdssamfunn trenger det offentlige inntekter fra skatter og avgifter. I en situasjon hvor prisene har økt mye og uforutsatt bl.a. pga. krigen i

Ukraina og virkninger av den er det også blitt nødvendig med midlertidige eller situasjonstilpassede tiltak (høyp- risbidraget fra kraftproduksjon og den ekstra arbeidsgiv- eravgiften). Virksomheter, deres ansatte og eiere er derfor del av et spleiselag, eller om en vil – en samfunnskontrakt.

Jeg tar oppfatninger om rammevilkår og politisk risiko på alvor. Vi skal verdsette dem som tar risiko og skaper verdier, enten det er i ny og klimavennlig industri, i oppdrett eller i nye tjenestenæringer. La meg si det tyde- lig: Vi ønsker ikke at noen skal ryke og reise, vi ønsker at driftige og dyktige folk skal bli i Norge og fortsette med å skape og dele.

Skatteendringene regjeringen har gjort, påvirker særlig næringsvirksomhet med store overskudd fra utny- ttelse av våre felles naturressurser, og de gjør at de bidrar enda mer til fellesskapet. Grunnrenteskatten for havbruk er nå justert etter høringen og innspill fra næringen. Sett bort fra de midlertidige eller situasjonstilpassede tiltak-

ene samt skatteendringene for næringer som høster grun- nrente, anslås skatte- og avgiftsnivået for næringslivet å bli redusert noe fra 2022 til 2023. Selskapskatten er forholds- vis lav, den effektive formuesskatten for aksjer er lavere i 2023 enn den var i 2013, og beskatning av aksjeinntekter i Norge er ikke særskilt høy internasjonalt.

Regjeringen jobber for gode rammevilkår som legger til rette for økt samlet verdiskaping. I fjor økte bedriftsin- vesteringene i Norge med nesten 15 prosent. Vi må tilbake til høy-konjunkturen i 2007 for å finne en like høy vekst i et enkeltår. Investeringsnivået i næringslivet er nå høyt, også i et historisk perspektiv. Det skriver også NHO i sin nyeste rapport. Nye tall fra Norges Bank tilsier at bedrif- tene vil øke investeringene noe også fremover. Det at vi fikk over 100 000 nye jobber i privat sektor bare i 2022, er en klar indikasjon på at norske bedrifter går godt. Dette er positive tegn i en tid med en rekke utfordringer. De tilsier at vi gjør noe riktig.

SPØRSMÅL NR. 1827

Innlevert 26. mars 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 30. mars 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Har regjeringen planer om eller til vurdering å øke inntektsgrensen for de som mottar stipend og lån fra lånekassen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål dokument nr. 15:1784 (2022-2023), og ønsker som følge av innspill å være tyde- ligere i spørsmålsstillingen. Mange studenter vurderer det som mot sin hensikt å ha deltids jobb ved siden av studie- ene om man mottar stipend og lån, som følge av inntekts- grensen.

Svar:

Representanten tar opp kombinasjonen av inntekt fra arbeid og behovsprøving av stipend både i spørsmål nr. 1784 og spørsmål nr. 1827, som er en presisering av først- nevnte spørsmål. Svaret gjelder begge spørsmål.

Utdanningsstøtteordningen skal bidra til lik tilgang til utdanning. Generelt mener jeg det er bra at studenter får erfaring fra arbeidslivet ved å jobbe ved siden av at de tar utdanning. I sine spørsmål tar representanten opp to

ulike ordninger vi har i regelverket for utdanningsstøtte. Vi har inntektsgrenser for hvor mye utdanningsstøtte- mottakere kan tjene ved siden av studier uten å miste sti- pendet. Dette gjelder alle studenter. I tillegg har vi et eget tilleggsstipend for studenter med nedsatt funksjonsevne, som det kun er mulig å få dersom man ikke jobber.

Utdanningsstøtteordningene bør utformes slik at stu- dentene kan gjennomføre utdanningen effektivt. Derfor har vi i ordningene grenser for hvor mye den enkelte kan tjene ved siden av studier, uten å miste rett til å få omg- jort lån til stipend. I 2023 er disse grensene 205 579 kro- ner dersom du får utdanningsstøtte hele året, og 513 946 kroner dersom du kun får utdanningsstøtte ett semester. Å øke inntektsgrensene vil potensielt kunne gi insentiv til at flere studenter velger å arbeide mer og studere min- dre. En slik utvidelse av ordningene har en kostnad ikke bare i økt bevilgning til utdanningsstipend, men også for samfunnets produktivitet og arbeidslivets tilgang til kompetanse. Inntektsgrensene justeres årlig som følge av lønns- og prisvekst. Regjeringen har ingen planer om større endringer i inntektsgrensene nå.

Tilleggsstipendet til studenter med nedsatt funksjon- sevne er ment for dem som ikke kan ha lønnet arbeid i tillegg til utdanning med normal utdanningsprogresjon.

Også studenter med nedsatt funksjonsevne og lavere kapasitet enn andre skal kunne bruke Lånekassen til å finansiere utdanning. For at studenten skal ha rett til stipendet, må den nedsatte funksjonsevnen påvirke studiesituasjonen slik at det er vanskelig å kombinere med lønnet arbeid ved siden av. Det er ikke anledning til å ha arbeidsinntekt i stipendperioden. Dette er regulert i forskrift om utdanningsstøtte § 83.

Tilleggsstipendet, som i studieåret 2022-2023 er 4 000 kroner per måned, er et virkemiddel for at personer med funksjonsnedsettelse som påvirker studiekapasiteten negativt, kan ta utdanning og kvalifisere seg for arbeidslivet. Studenter som kan ta seg en jobb, oppfyller ikke

vilkårene for stipendet. Det gjelder uavhengig av begrunnelsen for at de ønsker å jobbe ved siden av. Slik mener jeg det fortsatt bør være.

Høyere utdanning har større betydning for å komme i arbeid for dem med nedsatt funksjonsevne enn for andre. Det er viktig å bruke samfunnets ressurser målrettet for å bidra til høy sysselsetting og for et mer inkluderende samfunn. Å åpne tilleggsstipendordningen for personer med arbeidskapasitet vil etter min vurdering både undergrave formålet med stipendet og styre ressurser vekk fra regjeringens prioritering om å kvalifisere flere av dem som står utenfor arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 1828

Innlevert 26. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 11. april 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil forsvarsministeren sørge for at Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) får videre finansiering av arbeidet med å kartlegge dumpingplasser for militær ammunisjon i norske fjordar, og at det blir gjennomført nærare undersøking og risikovurdering av dei store mengdene ammunisjon som er påvist dumpa i Osterfjorden i Vestland fylke?

GRUNNGJEVING:

Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) har dei siste åra gjennomført eit stort prosjekt med å få oversikt over gamle, ukjende dumpingplasser for ammunisjon i sjøen langs norskekysten. Eitt av funna som er gjort av store mengder dumpa ammunisjon frå andre verdskrigen og framover, er i Osterfjorden i Vestland fylke.

I følge avisa Nordhordland seier FFI at det er sterkt ønskeleg å få kartlagt nærare dei store mengdene ammunisjon som er påvist i Osterfjorden, og få gjort ei risikouurdering av situasjonen. Ammunisjonen kan enno ha stor sprengkraft, og innehalde miljøskadelege stoff som bly og kvikksølv.

Det er likevel uklart om dette er mulig å gjere, fordi kartleggingsprosjektet ikkje har finansiering ut over 1. halvår 2023. Tilsvarande vil det då heller ikkje vere finansiering til å halde fram kartlegging, risikovurdering og sikring av tilsvarande dumpingstader av ammunisjon andre stader langs kysten.

Svar:

Forskningsprosjektet Krigsetterlatenskapers lokalisering og risiko ved Forsvarets forskningsinstitutt vart etablert 29. januar 2020 og blir sluttført 31. juli 2023. Prosjektet er fullfinansiert for perioden, og inkluderer kartlegging av førekomstar av krigsetterlatenskaper og synleggjering av desse i eit brukarvennleg digitalt system. Finansieringsbidraga er frå ein rekke aktørar, og inkluderer Forsvarsdepartementet, Mattilsynet, Miljødirektoratet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Kystverket.

Moglegheitene for vidareføring og finansiering av forskningsprosjektet som eit samarbeid mellom fleire departement og underliggjande verksemder utover juli 2023 er under utgreiing, og ei avklaring er planlagt før sommaren. Eit eventuelt vidareført prosjekt vil mellom anna vidareutvikle oversikta over lokasjonar med eksplosivforureining, inkludert oversikt/estimat over ammunisjonstypar og mengder.

SPØRSMÅL NR. 1829**Innlevert 26. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 31. mars 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å skjerpe kullkriteriet til Statens pensjonsfond utland, i tråd med terskelen satt av flere finansinstitusjoner og anbefalinger fra ledende klimaforskere?

BEGRUNNELSE:

Det internasjonale energibyrået (IEA) er tydelige på at hvis vi skal klare 1,5-gradersmålet og unngå de verste konsekvensene av klimaendringene, må kull fases ut av energimiksen vår. FNs generalsekretær har innstendig bedt om at alle investorer og pensjonsfond snur investeringene sine vekk fra kull og mot fornybar energi.

Statens pensjonsfond utlands kullkriterie, altså grensen på 30 prosent kullvirksomhet eller -inntekter i et selskap, ble satt i 2015. Grensen for utelukkelse av kullskaper fra Statens pensjonsfond utland ble i 2019 ytterligere strammet inn ved at det også rammer selskaper som utvinner mer enn 20 millioner tonn kull i året eller har en kraftkapasitet på mer enn 10 000 megawatt strøm fra kull.

Kullkriteriet medfører at 95 prosent av kullutvinning og 80 prosent av kullbasert kraftproduksjon er utelukket fra fondet eller satt til observasjon. Men Statens pensjonsfond utland er fortsatt investert i noen av verdens største kullskaper.

En 2021-studie gjort i samarbeid mellom Urgewald, Framtiden i våre hender og en rekke andre organisasjoner, viste at Statens pensjonsfond utland var den eneste europeiske institusjonen på topp ti-lista over de største kullinvestorene i verden. Her fremgikk det at Statens pensjonsfond utland hadde den svimlende summen på 13,6 milliarder dollar investert i kullindustrien.

Mange finansinstitusjoner har allerede satt ned sine kullkriterier for relativ utelukkelse. AIA opererer med et kullkriterie på 0 prosent. Achmea, KLP, Alecta, Caisse des Depots, Danske Bank, Handelsbanken og Storebrand har alle satt terskelen til 5 prosent. Videre har mange finansinstitusjoner, blant annet Allianz, lavere absolutte terskler enn Statens pensjonsfond utland.

Oljefondets kullkriterier, i sin tid ambisiøse, kan synes noe utdaterte. Både som følge av situasjonen vi er i, med atter en ny klimarapport fra FN som slår alarm om utslippsutviklingen, og det større ansvaret andre finansinstitusjoner verden rundt tar for å fase ut investeringer i fossil energi.

Svar:

Finansdepartementet redegjorde i Meld. St. 9 (2021–2022) Statens pensjonsfond 2022 for erfaringene med klimakriteriet og kullkriteriet i de etiske retningslinjene. Som grunnlag for departementets vurderinger, ble det innhentet redegjørelser fra Norges Bank og Etikkrådet om erfaringene med praktiseringen av kriteriene.

Norges Bank viste i sitt brev 28. oktober 2021 til at 95 pst. av kullutvinning og 80 pst. av kullbasert kraftproduksjon var utelukket eller satt til observasjon. Norges Bank mente dagens terskelverdier var operasjonelt håndterbare og pekte på at en eventuell senking av terskelverdiene ville bety større utfordringer knyttet til data og analyse. Generelt er det mindre omfattende rapporteringsskrav forbundet med virksomhet som utgjør en mindre andel av et selskaps samlede virksomhet. En eventuell reduksjon av terskelverdiene ville derfor medføre økt risiko for at selskaper som burde vært omfattet av kriteriet, ikke fanges opp, eller at selskaper utelukkes på feilaktig grunnlag. Lavere terskler ville ifølge banken også medføre høyere transaksjonskostnader ettersom et høyere antall selskaper ville gå ut og inn av fondets investeringsunivers.

I tillegg ville kriteriet ifølge Norges Bank omfatte flere selskaper med betydelig virksomhet innen fornybar energi samt selskaper som utvinner metaller og mineraler som er viktig for elektrifisering av ulike sektorer. Norges Bank viste også til at muligheten for selskapsdialog, som er et hovedvirkemiddel i bankens arbeid med klimarisiko, bortfaller for de selskapene som utelukkes.

Departementet delte Norges Banks vurderinger av det produktbaserte kullkriteriet og la i meldingen Statens pensjonsfond 2022 opp til at det ble videreført. Stortinget sluttet seg til dette, jf. Innst. 443 S (2021–2022).

Jeg mener disse vurderingene fortsatt står seg. Den store andelen kullskaper som var utelukket eller satt til observasjon, tyder etter min mening på at kullkriteriet fungerer etter hensikten. Det er også grunn til å legge vekt på de øvrige hensynene som banken peker på i sitt brev, blant annet at en eventuell senking av terskelverdiene ville innebære at flere selskaper med betydelig virksomhet innen fornybar energi, ville blitt utelukket.

Rammeverket for SPU er blitt utviklet gradvis. Det gjelder også de etiske retningslinjene og den ansvarlige forvaltningen. De etiske retningslinjene ble grundig vurdert og endret på noen områder i lys av Etikktalvet utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. I den ansvarlige forvaltningen ble klimarisiko ytterligere vektlagt gjennom flere endringer i forvaltningsmandatet i 2022, etter

innspill i ekspertgrupperapporten Klimarisiko og Oljefondet. Norges Bank lanserte i lys av dette dokumentet «Klimahandlingsplan 2025» som beskriver bankens arbeid frem til 2025 for å bidra til at selskapene i fondet setter seg troverdige mål og planer for å redusere sine direkte og indirekte klimagassutslipp. Norges Bank retter sitt arbeid både mot regulatoriske myndigheter, standardsettere og selskaper. Banken rapporterer om praktiseringen

av den ansvarlige forvaltningen i sine årlige rapporter om den ansvarlige forvaltningen.

Det er naturlig å vurdere erfaringene med rammeverk og praktisering med noen års mellomrom. I Meld. St. 9 (2021–2022) Statens pensjonsfond 2022 varslet departementet jevnlig gjennomgang av den ansvarlige forvaltningen. Departementet vil komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 1830

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 12. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringa Solberg og Næringsminister Iselin Nybø (V) foreslo i 2021 å la ei forsterka norsk eksportsatsing bli leia frå Vestlandet gjennom oppretting av Eksportstrategirådet i Ålesund. Ap/Sp-regjeringa skrinla i mars 2022 denne planen og bestemte at eksportarbeidet skal leiast frå Oslo. Til gjengjeld lovde Næringsministeren å bygge opp «et kraftig eksportorientert miljø i Ålesund» med m a 10 nye stillingar i Innovasjon Norge.

Kva er status på oppbygginga av dette «kraftige eksportorienterte miljøet» i Ålesund 1 år etter?

Svar:

Eit hovudmål for nærings- og omstillingspolitikken er å auke eksporten utanom olje og gass med 50 prosent innan 2030. Ålesund, Sunnmøre og resten av Vestlandet vil ha ei viktig rolle i arbeidet med å realisere dette målet. Kysten av Vestlandet står difor sentralt i eksportreforma «Hele Norge eksporterer».

Vi har dårleg tid og må kome så raskt som mogeleg til målet.

Solberg-regjeringa sitt svar på utfordringane var å opprette enda ein offentleg etat. Vi har allereie 17 ulike næringsretta verkemiddelaktørar som i 2016 hadde over 180 verkemiddel i aktiv bruk. Dei gjer ein god jobb, men i møte mine med næringslivet får eg tilbakemelding om at vi må forenkle verkemiddelapparatet, ikkje gjere det meir komplisert. Dette er grunnen til at vi lanserte «Ei dør inn», slik at alle bedrifter har ein stad å vende seg ved spørsmål for å få hjelp vidare. Vi er også i gang med eit større prosjekt for å forenkle. Målet mitt er at verkemidla skal vere effektive, tilgjengelege og at dei skal føre til størst mogeleg

verdiskaping i næringslivet, ikkje mest mogeleg offentleg byråkrati.

Å opprette ein ny etat og få han til å fungere godt, tek minst 3-5 år. I tillegg er det kostnadskrevjande: rekneskapssystem, HR-system, eigen administrasjon, eigne logoar, nettsider med meir. Den tida har kanskje ei regjering som meiner at det ikkje er eit mål i seg sjølv å auke eksporten, men eg er utolmodig og kan ikkje vente på dette.

Som del av eksportreforma «Hele Norge eksporterer» har regjeringa saman med næringslivet og partane i arbeidslivet utvikla ein ny offentleg privat eksportmodell som eg meiner vil ta oss raskare til målet. Reforma og eksportmodellen, medrekna reverseringa av opprettinga av ein ny offentleg etat, er støtta av både LO og NHO.

Som del av Hele Norge eksporterer oppretta regjeringa Nasjonalt eksportråd, som skal gi innspel til større eksportfremmesatsingar og gi regjeringa råd om strategisk innretning på eksportarbeidet. Det er allereie vedteke at dei to første eksportsatsingane skal vere på havvind og meir og grønare maritim eksport. Satsingane vil vere særleg relevante for næringslivet langs kysten av Vestlandet. I tillegg har Innovasjon Norge allereie fått i oppdrag å utvikle og forvalte ei ordning for norsk næringsliv om støtte til å delta på messer og felles eksportinitiativ samt eit oppdrag om å utvikle eit nytt merkevarerprogram «Made in Norway» for å bidra til å auke betalingsviljen for norske produkt og tenester. Dette er ordningar som mellom anna har vore sterkt etterspurt av ferdigvareindustrien på Sunnmøre i fleire år.

Gjennom Hele Norge eksporterer vil Innovasjon Norge få fleire eksportoppdrag i form av å skulle gjennomføre større eksportsatsingar. Regjeringa er i gang med å utforme og konkretisere oppdraga. Innovasjon Norge har i denne samanheng bekrefta at selskapet over tid vil

etablere ti arbeidsplassar ved kontoret i Ålesund. Per i dag har Innovasjon Norge to årsverk dedikert til eksport og internasjonal vekst i Ålesund. Ein av desse er nyleg tilsett som fagansvarleg for Grøn Maritim Eksport, for å forberede den strategiske eksportsatsinga på området. I tillegg til at Innovasjon Norge har styrkt kompetansen sin på eksport i Ålesund, har Eksportfinansiering Norge (Eksfin) styrkt bemanninga si ved kontoret i Ålesund frå eit til to årsverk. Til saman vil desse endringane leggje til rette for at Ålesund blir ein endå viktigare spydspiss i eksportarbeidet framover.

Innovasjon Norge vil gjennom Hele Norge eksporterer få fleire oppdrag innan eksport i løpet av 2023 som vil kunne tillate ei ytterlegare styrking av eksportmiljøet i Ålesund. Når oppdraga på eksportfremmesatsingar er gitt Innovasjon Norge er det Innovasjon Norge som selskap som har ansvaret for eiga organisering og forvaltninga av oppdraget til regjeringa. Vidare må framdrifta av tilsette også bli sett i samanheng med at Innovasjon Norge står midt i ein omstillingsprosess. Som ledd i denne prosessen planlegg selskapet også å styrke kompetansmiljøa sine i andre delar av landet.

SPØRSMÅL NR. 1831

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 11. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Mener kulturministeren at det er korrekt, etter forskriften for merverdiavgiftskompensasjon, å tolke frivillige båtforeninger hvor medlemmene ikke eier sine båtplasser, som en lukket organisasjon?

BEGRUNNELSE:

Viser til henvendelse fra Oslofjorden båteierunion som representerer 38 medlemsforeninger. De viser til at de har fått avslag på sine søknader om merverdiavgiftskompensasjon etter at den nye forskriften trådte i kraft 1. januar 2019. Avslagene skal være begrunnet med at nevnte båtforeninger tolkes som lukkede organisasjoner og at de således ikke skal inngå i ordningen. Foreningene hevder at medlemskapet bare gir begrenset bruksrett, til forskjell fra båtforeninger med driftsformer hvor medlemmer har kjøpt og eier sine båtplasser, og således ikke kan regnes som lukkede organisasjoner.

Svar:

Representanten viser til henvendelse fra Oslofjorden Båteierunion som representerer 38 medlemsforeninger. Disse viser til at de har fått avslag på sine søknader om merverdiavgiftskompensasjon etter at den nye forskriften trådte i kraft 1. januar 2019. Nevnte båtforeninger mener de har fått avslag fordi de feilaktig har blitt vurdert som lukkede organisasjoner og således ikke skal inngå i ordningen. Lotteritilsynet viser til at båtforeninger ikke blir vurdert som lukkede foreninger, og at det ikke med-

fører riktighet at dette er grunnen til avslaget. Dette har Oslofjorden Båteierunion blitt orientert om ved flere anledninger.

Formålet med momskompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet. I tråd med regelverket er ikke alle former for aktivitet eller virksomhet kompensasjonsberettiget. Ordningen er avgrenset bl.a. mot virksomhet av privatøkonomisk karakter og virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode. Organisasjoner som har virksomhet som faller utenfor ordningen skal avgrense for denne delen av virksomheten i søknadsgrunnlaget, men får kompensert for øvrige kostnader som inngår i ordningen. Dersom organisasjonen ikke gjør denne avgrensningen vil hele søknaden kunne bli avslått. I 2019 søkte 10 av organisasjonene som er medlem i Oslofjorden Båteierunion om kompensasjon. Det året ble søknaden til alle båtforeninger, også de som ikke var medlem i Oslofjorden Båteierunion avslått. Begrunnelsen for dette var at det ikke var foretatt avgrensning for privatøkonomiske kostnader i henhold til regelverket.

Siden 2020 er det flere båtforeninger som mottar momskompensasjon, da de gjør avgrensninger i tråd med regelverket. Lotteritilsynet likebehandler alle søkere, og tilbyr veiledning til de organisasjonene som måtte ha behov for det. Slik veiledning har også blitt tilbudt Oslofjorden Båteierunion.

Foreningene har klaget på vedtakene til Lotterinemnda som er klageinstans i ordningen. Lotterinemnda har opprettholdt Lotteritilsynets vedtak i alle klagesakene.

SPØRSMÅL NR. 1832**Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 30. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at domstolenes nåværende struktur ikke er bærekraftig, og mener hun denne strukturen bidrar til uro og manglende forutberegnelighet i justissektoren?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1759, og statsrådens besvarelse av dette spørsmålet. Statsråden ignorerer spørsmålet første element, som ikke blir besvart. Spørsmålets andre element besvares, og det vises særlig til følgende del av besvarelsen:

«Regjeringen er opptatt av å sikre en bærekraftig struktur som kan bidra til ro og forutberegnelighet.»

Statsrådens besvarelse synes å bygge på et premiss om at gjeldende domstolstruktur ikke er bærekraftig, og at dette har resultert i en uro og manglende forutsigbarhet i justissektoren som regjeringen nå søker å løse ved å reversere strukturreformen. Dette ville i så tilfelle være et merkelig premiss, all den tid domstolsreformen har blitt godt mottatt av alle relevante fagmiljøer i justissektoren

og det datamateriale man har sett til nå tyder på at reformen har styrket rettsikkerheten i hele landet.

Slik spørsmålsstiller ser det har regjeringens varslede reversering av en vellykket domstolsreform, for deretter å la det gå halvannet år uten at de som vil bli berørt av dette får noen informasjon om gjennomføringen av reverseringen, medført uforutsigbarhet og uro i justissektoren. En bærekraftig struktur som bidrar til ro og forutberegnelighet for justissektoren, kan følgelig oppnås ved å avlyse den varslede reverseringen av domstolsreformen. Med mindre man mener at det er nåværende domstolstruktur – ikke regjeringens varslede reversering av reformen og håndteringen av dette – som skaper uro over manglende forutberegnelighet.

Svar:

Jeg mener at den politiske debatten om domstolstruktur, som har pågått i flere år, har bidratt til uro og manglende forutberegnelighet for de ansatte i domstolene. I arbeidet med oppfølgingen av høringen er derfor både jeg og regjeringen opptatt av å sikre en bærekraftig struktur som vil stå seg over tid.

SPØRSMÅL NR. 1833**Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 3. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Synes statsråden det er uproblematisk med offentlige bønnerop, eller vil hun sørge for å stoppe at dette blir en praksis i Norge?

BEGRUNNELSE:

I Sandefjord har det den senere tid vært stor debatt knyttet til offentlige bønnerop den senere tiden. Politiet og administrasjonen i Sandefjord kommune ga tillatelse til dette og på kveldstid fredag 24. mars ble ramadan innledet med offentlige bønnerop fra Mokollen i Sandefjord.

Religionsfriheten er viktig og helt grunnleggende i vårt samfunn, men det betyr ikke at man skal ha rett til å påtvinge andre sin religion. Offentlige bønnerop vil oppleves som forstyrrende for mange og hører etter FrPs syn ikke hjemme i Norge. Praksisen er heldigvis lite utbredt i Norge, men vi ser at flere moskeer har ønske om å begynne med denne praksisen, bla. i Drammen.

Svar:

Bønneropet som er bakgrunnen for spørsmålet, fant sted i Sandefjord i Sør-Øst politidistrikt. Etter det jeg forstår,

var det snakk om et enkelttilfelle for å markere inngangen på Ramadan. Politidirektoratet har opplyst at lokalt politi vurderte at bønneropet, slik det ble beskrevet, var innenfor politivedtektenes regler om nattero. Henvendelsen ble behandlet som informasjon til politiet om en aktivitet som ikke krever tillatelse.

Norske moskeer har i liten grad praktisert innkalling til bønn med bønnerop; og støyplager fra moskeer har, så vidt meg bekjent, ikke vært et aktuelt problem hittil. Begrensningene som ligger i dagens regelverk synes å fungere tilfredsstillende.

En ev. rettslig regulering utover det som følger av lokale støyforskrifter, ville måtte vurderes opp mot ret-

ten til fri religionsutøvelse og ytringsfrihet nedfelt i Grunnloven og folkerettslige bestemmelser vi er bundet av. Saken fra Sandefjord viser at noen reagerer på denne typen religiøse ritualer i det offentlige rom, og slik sett er det ikke grunnlag for å si at dette er uproblematisk.

Vi ønsker at Norge skal være et livssynsåpent samfunn, og markeringer av ulike kulturelle eller religiøse høytider kan også være positivt for å skape forståelse og inkludering for øvrig i samfunnet. Det er lite som tyder på at bønnerop holder på å bli en praksis i Norge, og jeg ser ikke at det er behov for å se nærmere på regelverket nå.

SPØRSMÅL NR. 1834

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 31. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at forbudet mot innleige på byggeplassar i Osloregionen og dei generelle innstrammningane for innleige av arbeidskraft vil bli avvikla umiddelbart dersom ESA konkluderer med at innleigereglane ikkje er foreinlege med EØS-retten og vikarbyrådirektivet?

GRUNNGJEVING:

EFTA sitt overvakingsorgan ESA har, på eige initiativ, oppretta sak for å undersøke om dei nye innleigereglane strir mot EØS-avtalen og vikarbyrådirektivet.

ESA har stilt regjeringa 15 spørsmål, blant anna kva som gjer innleigesituasjonen i Noreg så spesiell at ein kan rettferdiggjere eit totalforbod når bruken av midlertidig arbeidskraft i landet er lågare enn gjennomsnittet i EU og OECD. Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal svare på spørsmåla frå ESA innan 5. mai.

Svar:

Stortinget har etter forslag fra Regjeringen vedtatt viktige endringer i innleieregelverket. Lov- og forskriftsendringene trådte i kraft som besluttet 1. april, med enkelte overgangsregler.

Forslagene vil bidra til å skape mer trygghet og forutsigbarhet for arbeidstakere, og kan også bidra til mer produktive og omstillingsdyktige virksomheter og

kompetanseutvikling. Endringene vil styrke det seriøse, ordnede arbeidslivet som vi mener skal kjennetegne Norge.

Når ESA nå har bedt om informasjon knyttet til regelendringene, vil departementet selvsagt gå i dialog med ESA og besvare henvendelsen. For øvrig viser jeg til regjeringens vurderinger av de EØS-rettslige sider slik disse fremkommer av lovens forarbeider og som stortingsflertallet har sluttet seg til.

SPØRSMÅL NR. 1835**Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 12. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre at politiet henlegger straffesaker med kjent gjerningsperson?

BEGRUNNELSE:

Det at straffesaker med kjent gjerningsperson henlegges, er egnet til å støte den allmenne rettsfølelse og kan over tid også til å svekke befolkningens tillit til politiet. Det å inngi en anmeldelse hvor man vet – kanskje også har samlet bevis for – hvem som er gjerningspersonen, for at anmeldelsen deretter blir henlagt av politiet uten at det foretas særlig etterforskning, oppleves svært frustrerende for den som anmelder.

Av Hurdalsplattformen s. 66 fremgår det at regjeringen vil:

«Gjennomføre eit etterforskningsløft og styrkje påtalemakta».

Det å gjennomføre et etterforskningsløft burde bidra til å forhindre at politiet må henlegge straffesaker med kjent gjerningsperson. Slik spørsmålsstiller ser det, er dette et spørsmål om ressurser og prioriteringer på politibudsjettet. Prioriterer man politiets operative evne og etterforskningskapasitet, eller prioriterer man byråkrati, kontorstruktur og distriktpolitikk. Det bes derfor om statsrådens tilbakemelding på hva hun vil gjøre for å forhindre at politiet henlegger straffesaker med kjent gjerningsperson.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at det kan være ulike årsaker til at saker med kjent antatt gjerningsperson henlegges, for eksempel dersom intet straffbart forhold er bevist, eller på bevisets stilling. I det følgende vil jeg særlig kommentere det som knytter seg til saker med antatt kjent gjerningsperson som henlegges grunnet ikke-forholdsmessig ressursbruk eller manglende saksbehandlingskapasitet, som jeg oppfatter at representantens spørsmål dreier seg om. For mange slike henleggelse kan svekke tilliten til politiet.

Etter straffeprosessloven skal etterforskning foretas når det som følge av anmeldelse eller andre omstendigheter er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold. I praksis har ikke politiet mulighet til å etterforske alle lovbrudd som det blir kjent med gjennom en

anmeldelse eller på annen måte, slik at det må foretas en prioritering.

Riksadvokatembetet har som øverste faglig myndighet for straffesaksbehandlingen gitt detaljerte føringer for å sikre at de saker som henlegges skjer etter en grundig faglig forsvarlig vurdering. Adgangen til å henlegge saker på grunn av ikke forholdsmessig ressursbruk/manglende saksbehandlingskapasitet er i henhold til riksadvokatens rundskriv 3/2016 begrenset og skal som utgangspunkt kun skje i saker med ukjent gjerningsperson, primært i mindre alvorlige saker, og etter nærmere angitt vurderinger. Alvorlige og prioriterte lovbrudd skal ikke henlegges med denne begrunnelsen.

Saker med antatt kjent gjerningsperson skal i henhold til riksadvokatens føringer som utgangspunkt ikke henlegges på grunn av manglende kapasitet mv. Kun unntaksvis kan slike saker henlegges og adgangen til henleggelse er meget snever, også for de mindre alvorlige sakene, med mindre det dreier seg om bagatellmessige forhold. Hver enkelt sak må undergis en konkret vurdering hvor det blant annet må ses hen til sakens alvor og sannsynlighet for at etterforskning vil lede til oppklaring og straffeansvar. Det er gitt regler om særskilt grundig behandling av klager på slike henleggelse hvor statsadvokaten må innhente redegjørelse fra politidistriktenes ledelse.

Jeg har tillit til at Den høyere påtalemyndighet og at påtalemyndigheten i politiet følger de gjeldene reglene på området.

Mitt departement har oppmerksomhet på å bedre oppklaringsprosenten, og dette er fremhevet som tema i styringsdialogen med Riksadvokatembetet og Politidirektoratet. Regjeringen jobber også for å realisere Hurdalsplattformens ambisjoner å styrke etterforskningen og styrke påtalemyndigheten. Noe er allerede gjort gjennom økte midler til politi og påtalemyndighet, samt at påtalemyndigheten i politiet er synliggjort med eget budsjettkapittel i statsbudsjettet I 2022 ble bevilgningen til påtalemyndigheten i politiet økt med 36,3 mill. kroner. I statsbudsjettet for 2023 ble satsingen trappet opp med ytterligere 11 mill. kroner. Bevilgningene skal sørge for både økt kapasitet og kompetansetiltak, slik at flere straffesaker både blir etterforsket og irtteført. Regjeringen vil følge opp videre. Hvilke tiltak som kan være aktuelle må løses i dialog med fagmyndigheten og hvilke ressurser som evt. stilles til disposisjon avgjøres gjennom de ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1836**Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 12. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva har blitt gjort siden 14. mai 2022 for å gjøre at Politiets Fellesforbund vil gå tilbake på vedtaket om å fraråde sine medlemmer å varsle innad i politiet, og vil ministeren komme med et forslag om et uavhengig varslingsombud for politiet?

BEGRUNNELSE:

Den 14. mai 2022 annonserte justisministeren at politiet skulle få et varslingsombud. Den 25. mai uttalte justisministeren angående Politiets Fellesforbund sitt vedtak fra 2016 om å fraråde medlemmer å varsle at

«det mener jeg er uholdbart. Jeg, som justisminister, kan ikke leve med et sånt vedtak. Mitt mål er at vi får gjort forbedringer og endringer som gjør at Politiets Fellesforbund vil gå tilbake på det vedtaket.»

Da oppdragsbrevet kom, valgte Politiets Fellesforbund å trekke støtten på grunn av det de mener var store mangler i oppdragsbrevet.

Oppdragsbrevet ble trukket av justisministeren. Politidirektoratet skriver 29.02.22:

«I de innledende diskusjonene mellom partene ga hovedverneombudet og fagforeningene imidlertid uttrykk for at det etter deres vurdering ikke er mulig å få et uavhengig, habilt varslingsombud som har tilstrekkelig myndighet innenfor rammen som var gitt i oppdraget.

I stedet for å for å bruke tid på et varslingsombud for politiet, ville både fagforeninger og hovedverneombud heller prioritere å jobbe videre med allerede planlagte forbedringer som er

nedfelt i blant annet HMS handlingsplan for 2022. Da er fokus på opplæring og organisering av undersøkelsesgrupper, evaluering av politiets varslingshåndtering, intern evaluering av varslingsrutinene og eventuelt nye retningslinjer for varsling.»

Ministeren brukte sterke ord når hun beskrev fryktkulturen i politiet og behovet for et varslingsombud. Det er har snart gått ett år siden ministeren sto i stortinget og sa at situasjonen var "uholdbar". Hva er gjort for å rette opp i den uholdbare situasjonen og vil det komme et forslag om et uavhengig varslingsombud.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål om samme tema, herunder skriftlig spørsmål nr. 645.

Spørsmålet om varslingsombud reiser ulike og krevende problemstillinger. Det er viktig at vi finner frem til gode og hensiktsmessige løsninger som medfører at varslere i politiet ivaretas bedre. Arbeidet er høyt prioritert i departementet. Etter 14. mai 2022 har departementet gjennomført et omfattende arbeid med å kartlegge og utforske muligheter. Det har også vært dialog med andre departementer om saken på flere nivåer blant annet siden spørsmålet reiser prinsipielle problemstillinger rundt varslingsinstituttet. Videre har det vært flere møter med blant annet Politiets fellesforbund og andre organisasjoner i arbeidslivet. Det er ikke i noens, og aller minst i varslernes, interesse at man forhaster seg og ender opp med en uhensiktsmessig løsning. Jeg kommer tilbake til saken på egnet måte, når vi har funnet frem til et godt, hensiktsmessige og ansvarlig forslag til løsning.

SPØRSMÅL NR. 1837**Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke sikkerhetsvurderinger gjøres fra justisministerens side når det kommer til hvordan norske interesser ivare-

tas i forbindelse med at Tik-Tok etablerer seg på Hamar og i Løten?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med etableringen av datasenteret på Hamar og Løten, er det nå kjent at den kinesiskeide appen Tik Tok er kunde. I følge et svar til Stortinget fra Kommunalminister Sigbjørn Gjelsvik sies det at regjeringen skal se på saken for å vurdere hensynet til nasjonal sikkerhet i samråd med justis- og beredskapsministeren. Spørsmålet fra Stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo var opprinnelig stil til justisministeren, men ble overført til kommunalministeren. Det er også av interesse å vite hva justisministerens syn er rundt sikkerhetsvurderingene som gjøres i forbindelse med etableringen av datasenteret.

Svar:

I Meld. St. 9 (2022-2023) om Nasjonal kontroll og digital motstandskraft har regjeringen understreket, behovet for å vurdere hensynet til nasjonal sikkerhet innenfor en rekke områder. Prinsippet og undertittelen på meldingen «så åpent som mulig, så sikkert som nødvendig» understreker disse avveiningene.

Datasentre har så langt vært for svakt regulert. Jeg vil derfor vise til arbeidet med å regulere virksomheten gjennom ny ekomlov, som regjeringen planlegger å fremme for Stortinget før sommeren. Det er kommunal- og distriktsministeren som er ansvarlig for ekomloven. I arbeidet med ekomforskriften, som vil operasjonalisere de lovfestede kravene i datasenterreguleringen i ny ekomlov, vil regjeringen se nærmere på en forskriftshjemmel som åpner for regler som sikrer at det eksisterer informasjon om datasenteroperatører og deres kunder, og legge til rette for at EOS-tjenestene og politiet kan få tilgang til slik informasjon når det foreligger rettslig grunnlag for det. Samtidig må dette balanseres opp mot behovet for hensiktsmessige rammevilkår for næringen.

Når det gjelder spørsmålet om den konkrete etableringen på Hamar og i Løten blir denne nå vurdert nærmere av departementene. Vurderinger fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet inngår som beslutningsgrunnlag i denne prosessen. Denne prosessen er ikke ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 1838

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 11. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over kostnader knyttet til alle utvalg innen helse som er nedsatt fra og med oktober 2021 (Ber om at oversikten spesifiseres både på de enkelte utvalgenes medgåtte kostnader, samt hva man har budsjettert med for hvert enkelt utvalg)?

BEGRUNNELSE:

Vi har nå fått en regjering som er svært opptatt av å nedsette en rekke utvalg som skal utrede forskjellige områder innenfor helsesektoren. Bare siden denne regjeringen overtok etter valget høsten 2021, er det nedsatt ni ulike utvalg på helseområdet. Likevel er det flere områder hvor regjeringen har tatt store beslutninger før utvalgene har kommet med sine konklusjoner, og handlet stikk i strid med deres råd og anbefalinger. Dette så vi både i

forbindelse med fastlegeutvalgets første delrapport, og ved fremleggelsen av kvinnehelseutvalgets rapport. Da hadde allerede regjeringen kuttet i flere tiltak, i strid med utvalgets anbefalinger. Det å nedsette denne typen utvalg koster også mye penger og i den forbindelse bør derfor kostnadene offentliggjøres. Jeg ber derfor om at statsråden legger frem en oversikt over kostnadene knyttet til disse ni utvalgene og deres arbeid, som også viser hva man forventer at kostnadene vil være når utvalgenes arbeid er ferdigstilt og overlevert til regjeringen.

Svar:

Regjeringen har fra og med oktober 2021 nedsatt åtte utvalg under Helse- og omsorgsdepartementet. Oversikt over kostnadene for disse åtte utvalgene finnes i tabellen under (tall i mill. kroner).

Utvalg		Opprinnelig budsjet- terte kostnader	Forventede kostnader frem til arbeidet er ferdigstilt	Herav regnskapsførte kostnader hittil
1	Abortutvalget	8,0	8,0	2,3
2	Ekspertutvalg for gjennomgang av allmennlegetjenesten	8,4	8,3	5,2
3	Ekspertutvalg for å vurdere sterkere tematisk organisering i psykisk helsevern	4,0	4,0	0,9
4	Ekspertutvalg som skal evaluere vilkåret om manglende samtykkekompetanse for bruk av tvang i psykisk helsevern	4,6	4,6	2,0
5	Helsepersonellkommisjonen	9,0	8,5	8,1
6	Sykehusutvalget	6,0	5,5	4,9
7	Tannhelseutvalget	10,0	10,0	0,7
8	Varselutvalget	5,1	3,2	3,0

Regjeringen har videre nedsatt et utvalg som skal evaluere myndighetenes håndtering av covid-19 pande-

mien. Dette utvalget er under Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1839

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 13. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Når vil regjeringens interne utredningsarbeid om norsk ratifikasjon av Kampala-tillegget være klart og på hvilken måte vil konklusjonen presenteres?

BEGRUNNELSE:

For tredje gang siden 2020 behandler Stortinget nå et forslag fra Rødt om at Norge ratifiserer Kampala-tillegget til Roma-vedtektene, som gir Den internasjonale straffedomstolen (ICC) jurisdiksjon til å straffeforfølge ledere for aggresjonsforbrytelse (folkerettsstridig angrepskrig). Rødt fremmer i år forslaget sammen med et forslag om å støtte det ukrainske initiativet om et internasjonalt spesialtribunal for å straffeforfølge det russiske lederskapet for aggresjonsforbrytelsen mot Ukraina.

Norske regjeringer har til nå unnlatt å gå inn for ratifikasjon av Kampala-tillegget.

Dette har ført til kritikk fra anerkjente folkerettsekspert. Benjamin Ferencz var aktor i Nürnbergprosessene og ledet etterforskningen av nazister som deltok i jødeutryddelsen. I forbindelse med behandling av Rødts forslag i 2020, uttalte Ferencz at stater som ikke ratifiserer Kampala-tillegget fremstår som hyklerske. Ferencz min-

net også om lærdommen fra etterkrigsoppgjøret om at angrepskrig er den største krigsforbrytelsen og at for å unngå nye kriger og grusomhetene som følger med, må staters ledere stilles strafferettslig til ansvar for angrepskrig.

24. mars uttalte folkerettsekspert Phillippe Sands til Morgenbladet at han er «dypt skuffet» over Norges nøling både når det gjelder å støtte opprettelsen av et spesialtribunal for aggresjonsforbrytelsen mot Ukraina og ratifikasjon av Kampala-tillegget. Samme dag sa statssekretær Eivind Vad Petersson at utenriksdepartementet har satt i gang et internt utredningsarbeid for å vurdere om tidligere innvendingene mot å ratifisere Kampala-tillegget fremdeles står seg eller ikke og antyder at regjeringen er åpen for å snu i spørsmålet. Spørsmålsstiller ønsker dette velkommen.

I 2020 viste Rødt til at flertallet av Russlands europeiske nabostater som frykter russisk aggresjon har ratifisert Kampala-tillegget, og at Norge burde gjøre det samme både for å styrke vårt rettsvern mot angrepskrig og for å bidra til det internasjonale arbeidet for å avskrekke statsledere fra å starte nye kriger. Spørsmålsstiller mener det haster at Norge stiller seg på riktig side i spørsmålet om å bidra til straffeforfølgelse av aggresjonsforbrytelsen mot

Ukraina og å bidra til generell håndhevelse av folkerettens forbud mot angrepskrig.

Svar:

Spørsmålet om ratifikasjon av Roma-vedtektenes tillegg om aggresjonsforbrytelser (Kampala-tillegget) og kriminalisering av angrepskrig i straffeloven har vært diskutert i Stortinget en rekke ganger, sist i forbindelse med behandling av Dokument 8:122 S (2021-2022) datert 2. mars 2022.

Aggresjonsforbrytelsen har vært en vanskelig og splittende sak for Den internasjonale straffedomstolens (ICC) statsparter i flere tiår. Norge støtter målsetningen om et individuelt strafferettslig ansvar for statsledere og militære ledere som beordrer aggresjonshandlinger. Imidlertid har Norge, i likhet med flere andre stater, fra Roma-vedtektene ble framforhandlet og gjennom skiftende regjeringer, sett en del utfordringer knyttet til å inkludere aggresjonsforbrytelsen i Roma-vedtektene. I lys av Russlands folkerettsstridige aggresjonshandlinger og den internasjonale utviklingen i kjølvannet av Russlands grove folkerettsbrudd, inkludert forslag om opprettelse av et eget spesialtribunal for aggresjonsforbrytelsen mot Ukraina, er det imidlertid nå naturlig å foreta en ny

vurdering av dette spørsmålet. Dette ble tilkjennegjort i min uttalelse av 20. februar d.å. til Stortingets justiskomiteé i forbindelse med behandlingen Dokument 8:110 S (2022-2023).

Spørsmålet om ratifikasjon av aggresjonsforbrytelsen anses som en prinsipielt viktig sak av utenrikspolitisk og nasjonal betydning. ICC bygger på prinsippet om komplementaritet, som innebærer at domstolen kun trer inn der en stat selv ikke er i stand til eller er villig til å gjennomføre straffeforfølgning på genuint vis. Ratifikasjon vil derfor også utløse spørsmål om innføring av et eget straffebud om aggresjonsforbrytelsen i straffeloven. Dette krever grundige vurderinger i tråd med utredningsinstruksen. Hvilken form det er hensiktsmessig å presentere konklusjonen på, vil bli vurdert etter hvert som utredningen tar form. Det må påregnes at prosessen vil ta noe tid. Den internasjonale situasjonen med krig i Ukraina, og gjennomføring av omfattende sanksjoner mot Russland som reaksjon på dette, medfører et stort press på saksbehandlings- og utredningsressursene i departementet. Dette får også innvirkning på hvilke ressurser som er tilgjengelige for å løse andre oppgaver, derunder utredning av spørsmålet om ratifikasjon av Kampala-tillegget.

SPØRSMÅL NR. 1840

Innlevert 27. mars 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 13. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I TV 2 (25. mars) hevder Hadia Tajik at: «Arven etter åtte år med Erna Solberg som statsminister er at norsk økonomi er blitt mer oljeavhengig.» I Nasjonalbudsjettet for 2022 slås det imidlertid fast at Norsk økonomi er blitt mindre oljeavhengig de siste årene.

Basert på Finansdepartementets kriterier for «oljeavhengighet», mener statsråden at oljeavhengigheten gikk opp eller ned i perioden 2013 – 2021?

BEGRUNNELSE:

I Stortingsmelding nr. 1 for 2021-2022, Nasjonalbudsjettet 2022 skrives følgende i Boks 2,6 Norsk økonomi og oljeavhengighet:

«Norsk økonomi er blitt mindre oljeavhengig de siste årene. Etterspørselen fra petroleumsvirksomheten til resten av økonomien har falt markert, og det er færre sysselsatte som jobber i petroleumsvirksomheten.

Gjennom det første tiåret etter tusenårsskiftet økte oljeavhengigheten, og etterspørselen fra petroleumssektoren nådde en topp i 2013. Deretter har oljeavhengigheten gått ned. Målt som andel av fastlands-BNP gikk etterspørselen fra sektoren ned fra 13,5 pst. i 2013 til 9,4 pst. i 2020, se figur 2.20. Det er i første rekke lavere nivå på investeringene som har bidratt til nedgangen.

Samtidig med at etterspørselen fra petroleumsvirksomheten har avtatt, har også antallet sysselsatte som kan knyttes til petroleumsvirksomheten, gått ned. Analyser fra SSB viser en nedgang fra rundt 230 000 personer i 2013 til om lag 158 000 personer i 2019. Til tross for den kraftige nedgangen, gikk antallet sysselsatte i privat sektor samlet opp med 110 000 personer.

Også statsfinansene er blitt mindre oljeavhengige. I mange år var statens inntekter fra petroleumsvirksomheten langt høyere enn overføringene fra Statens pensjonsfond utland (SPU) til statsbudsjettet. Etter 2014 har det snudd, og den løpende avkastningen fra SPU er nå større enn statens samlede inntekter fra petroleumsvirksomheten.»

Svar:

Petroleumsnæringen er Norges viktigste næring, og bidrar til store inntekter, verdiskapning og arbeidsplasser i Norge. Næringen har skapt positive ringvirkninger til resten av økonomien gjennom etterspørsel etter varer og tjenester, teknologi og kunnskap. Selv om etterspørselen fra petroleumsvirksomheten ventes gradvis å gå ned, vil petroleumsnæringen fortsette å være viktig i flere tiår fremover.

I perioden 2013-2021 økte bruken av oljepenger over statsbudsjettet, definert som det strukturelle oljekorrigerte underskuddet, fra 118,1 mrd. kroner i 2013 til 350,4 mrd. kroner i 2021. Bruken av oljepenger utgjorde i 2021 10,5 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge, mot 5,0 pst. i 2013. Som andel av fastlandsøkonomien ble bruken av oljepenger over statsbudsjettet således mer enn doblet i perioden. Målt som andel av utgiftene i statsbudsjettet har oljengebruken økt fra 11,5 pst., i 2013 til 22,5 pst. i 2021. Det har bidratt til at utgifter i offentlig forvaltning som andel av BNP har økt fra 56,4 pst. til 62,3 pst. i samme periode. Det høye nivået på offentlige utgifter i 2020 og 2021 må også ses i sammenheng med pandemien.

Samtidig som statsbudsjettet er blitt mer avhengig av oljepenger, er etterspørselen fra petroleumssektoren

mot resten av økonomien redusert. Målt som andel av fastlands-BNP har etterspørselen fra sektoren gått ned fra 13,3 pst. i 2013 til 8,8 pst. i 2020. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at etterspørselen har falt ytterligere de siste to årene. Det er i første rekke lavere nivå på investeringene i sektoren som har bidratt til nedgangen.

Analysen fra SSB viser dessuten at antallet personer som er ansatt i petroleumsrettet virksomhet, gikk ned fra rundt 230 000 i 2013 til om lag 157 000 i 2020. Det tilsvarer om lag 5,6 pst. av samlet sysselsetting i 2020. SSB anslår at den petroleumrelaterte sysselsettingen falt noe videre i 2021.

I mange år var statens inntekter fra petroleumsvirksomheten langt høyere enn overføringene fra Statens pensjonsfond utland (SPU) til statsbudsjettet. Statsfinansene var da sårbare overfor fall i prisen på olje og gass. Fra 2014 snudde dette, og den løpende avkastningen fra SPU var frem til i fjor større enn statens samlede inntekter fra petroleumsvirksomheten. Det var et uttrykk for at staten hadde gjort seg relativt sett mindre avhengig av de direkte inntektene fra petroleum. Høye olje- og gasspriser, blant annet som følge av Russlands invasjon av Ukraina, bidro i fjor til rekordhøye eksportinntekter. Sammen med fall på internasjonale børser førte det til at petroleumsinntektene igjen var høyere enn avkastningen fra fondet.

Omformingen av olje- og gassreservene på norsk sokkel til finansformue gjør at vi er mindre utsatt for svingninger i inntektene fra oljevirksomheten, men mer utsatt for svingninger i finansmarkedene.

SPØRSMÅL NR. 1841

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 31. mars 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Når er regjeringen ferdig med å gjennomgå regelverket som fører til at folk havner i uførefella?

BEGRUNNELSE:

For snart et år siden vedtok Stortinget enstemmig et forslag fra SV om å gjennomgå regelverket som fører til at folk havner i den såkalte uførefella. Den 26. januar i fjor kunne vi blant annet lese om Anne Kallset i FriFagbevegelse som

taper flere hundre tusen etter at hun havnet i uførefella. Dessverre er hun bare én blant veldig mange arbeidsfolk som har havnet i uførefella siden uførereformen ble innført i 2015. Mange som følger oppfordringen om å jobbe så mye som mulig, blir i dag straffet økonomisk når de gjør nettopp det. Det er viktig å få rettet opp i dette urimelige regelverket, slik at ikke enda flere havner i uførefella i fremtiden.

Svar:

Denne saken er en følge av ulike inngangsvilkår i offentlig tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden, samt endringer gjort i forbindelse med uførereformen. Offentlige ansatte har i dag fordel av en uføreordning som gir inntektserstatning også dersom inntektsevnen er nedsatt med mindre enn det som er kravet i folketrygden. Hovedregelen i privat sektor er at en i slike tilfeller må bære hele inntektstapet selv. Jeg mener det er naturlig at løsninger på problemstillingen vurderes i lys av dette.

Jeg vil påpeke at personer som i dag er i jobb med delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med lav grad ikke blir straffet økonomisk som følge av dette. Samtidig er det uheldig når man kan komme bedre ut på sikt

ved å få fastsatt en høyere uføregrad. De som står i arbeid bør få uttelling for det, og jeg har stor forståelse for at dette framstår som utilsiktet for den det gjelder.

Regelverket for uførepensjon fra tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden skal ivareta mange ulike hensyn. Som jeg påpekte i mitt svar på SVs representantforslag (Dokument 8:189 S (2021–2022)) innebærer derfor vurderingen av ulike løsninger en rekke avveininger som krever en grundig utredning. I tillegg må relevant informasjon fra ulike aktører innhentes for å få det nødvendige faktagrunnlaget. Departementet går nå gjennom saken. Jeg vil, som tidligere varslet, komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete løsninger når dette arbeidet er fullført.

SPØRSMÅL NR. 1842

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 12. april 2023 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Fosen-saken har tydeliggjort viktigheten av å gi samene større medbestemmelse i saker som angår urfolks rettigheter. Å gi Sametinget forslagsrett på Stortinget kan bidra til å forebygge brudd på menneskerettigheter, og sørge for at urfolksinteresser får større tilstedeværelse i Stortinget.

Vil regjeringspartiene ta initiativ til å gi Sametinget forslagsrett på Stortinget?

Svar:

Det er Stortinget selv som organiserer sitt arbeid, og forslag om eventuelle endringer i arbeidsordningen bør rettes til Stortingets presidentskap.

Sametinget er et selvstendig folkevalgt organ og er det representative talerøret for samene. Sametinget er den viktigste premissgiveren for statens samepolitikk. Departementene og regjeringens medlemmer har mye kontakt med Sametinget. Vi konsulterer etter reglene i sameloven, og utover det har vi mange kontaktpunkt hvor vi møtes, får innspill og diskuterer løsninger for det samiske samfunnet.

Folkeretten forplikter regjeringen til å konsultere med berørte samiske interesser i saker som påvirker samiske interesser direkte. Vi har hatt konsultasjonsavtalen siden 2005, og i juli 2021 trådte samelovens regler om

konsultasjoner i kraft. De nye reglene pålegger også fylkeskommunale og kommunale myndigheter å konsultere, og dette har vi gode ordninger for. Konsultasjonsretten er ikke en forslagsrett, men en mekanisme som skal gjøre at beslutningene som forvaltningen tar, er bedre tilpasset samiske interesser.

Stortinget er ikke omfattet av konsultasjonsplikten. I forarbeidene til konsultasjonsreglene i sameloven (Prop. 86 L (2020–2021)) pekte departementet på at det av prinsipielle årsaker eventuelt må være opp til Stortinget selv å vurdere dette.

SPØRSMÅL NR. 1843**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 13. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvordan forholder regjeringen seg til Ugandas nye lovgivning og hvilken dialog har regjeringen med ugandiske myndigheter for å bidra til å sikre homofiles rettigheter og trygghet i Uganda?

BEGRUNNELSE:

Nasjonalforsamlingen i Uganda vedtok nylig lover som kriminaliserer homofili, herunder dødsstraff for enkelte handlinger. Norge støtter flere bistandsprosjekter i Uganda, blant annet innen vern av sårbare grupper.

Svar:

Vi er dypt bekymret for vedtaket i Ugandas parlament 21. mars om dette lovforslaget, noe vi også har gitt klart uttrykk for. Dersom loven blir vedtatt vil den true menneskerettighetene til alle ugandere og medføre økt diskriminering og forfølgelse av en allerede utsatt gruppe. Norge står også tydelig fast på at vi er imot bruk av dødsstraff under enhver omstendighet.

Arbeidet for skeives rettigheter og inkludering er en politisk prioritering for regjeringen. Norge arbeider for å fremme skeives rettigheter på ulike måter, blant annet i våre afrikanske samarbeidsland. Vi har dialog med og støtter aktører som jobber lokalt, og vi koordinerer vår støtte

og diplomatiske innsats med andre likesinnede land, blant annet gjennom internasjonale nettverk. Dette gjør vi også i Ugandas tilfelle. Vi jobber også gjennom multilaterale organisasjoner for at hensynet til skeives rettigheter skal være en del av innsatsen for menneskerettigheter og utvikling på landnivå. Dialog med skeives representanter og organisasjoner på bakken er svært viktig for at engasjementet fra land som Norge ikke gjøre større skade enn nytte. For eksempel får vi ofte råd om å være varsomme med å komme med skarp offentlig kritikk.

Teksten er vedtatt i Parlamentet, men har ennå ikke formelt trådt i kraft som lov. Jeg registrerer at verken regjeringen i Uganda eller presidenten så langt har støttet lovforslaget.

Et lignende forslag ble vedtatt av det ugandiske Parlamentet i 2013, men ble deretter underkjent av konstitusjonskomiteen pga. prosedyrefeil i Parlamentet. Vi håper og tror at heller ikke det nye lovforslaget vil tre i kraft.

I tiden som kommer vil vi opprettholde tett dialog både med ugandiske myndigheter, LHBT+ organisasjoner og deres representanter, og andre relevante aktører om utviklingen og hvordan Norge og andre land best kan støtte opp om kampen for å beskytte skeive mot diskriminering og overgrep. Det er særlig viktig for å sikre at Norge bidrar konstruktivt i denne krevende kampen, som ugandere selv leder an i.

SPØRSMÅL NR. 1844**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 4. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan arbeider landbruks- og matministeren for at nye, bærekraftige kostråd skal ta hensyn til Stortingets mål, blant annet om økt sjølforsyning?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet sendte i januar tildeingsbrev til Helsedirektoratet for 2023. Der er Helsedirektoratet gitt følgende oppdrag:

«De nordiske ernæringsanbefalingene er under revisjon, og skal ferdigstilles sommeren 2023. Hovedfokuset vil fortsatt være helseperspektivet, men sammenhengen mellom kosthold og overvekt og kosthold og bærekraft vil bli vurdert sp-

esielt. Helsedirektoratet har sekretariatsfunksjon for arbeidet. Helsedirektoratet skal oppdatere de norske kostrådene på grunnlag av NNR 2022. Om bærekrafts- og miljøhensyn er tilstrekkelig dokumentert, skal dette integreres i rådene».

Nye ernæringsråd må også følge de øvrige politiske målsettingene som økt selvforsyningsgrad og tetting av inntektsgapet. Denne utviklingen må skje på grunnlag av ivaretagelse av beredskap og økt bruk av utmarksbeite, setring, klimatilpassing, investering i jord og økt produksjon av lokalmat og -drikke.

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmål til stortingsrepresentant Fylkesnes fra landbruks- og matministeren da arbeidet med de nordiske ernæringsanbefalingene er mitt ansvarssområde.

Som stortingsrepresentant Fylkesnes påpeker har Helsedirektoratet i 2023 fått i oppdrag å oppdatere de norske kostrådene. Oppdateringen skal bygge på de nordiske ernæringsanbefalingene (NNR). Disse utgjør det vitenskapelige grunnlaget for nasjonale kostråd i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de Baltiske landene.

Den 5. utgaven av NNR ble publisert i 2012/2013, og i juni 2023 publiseres den 6. utgaven. anbefalingene må revideres med jevne mellomrom fordi det foregår mye forskning på kosthold. I oppdateringen som publiseres i juni skal overvekt/fedme og bærekraft integreres der det

finnes tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag for det, men anbefalingene utarbeides i første rekke utfra et helseperspektiv. Anbefalingene i NNR utarbeides etter strengt vitenskapelige metoder, og flere hundre uavhengige fagpersoner innenfor relevante tema bidrar. Å vurdere selvforsyningsgrad er ikke en del av mandatet til NNR-komiteen.

På grunnlag av anbefalingene i NNR kan myndighetene i hvert enkelt av de nordiske landene velge å revidere sine nasjonale kostråd. I Norge er det Helsedirektoratet som har dette ansvaret. Når NNR publiseres i juni 2023, vil Helsedirektoratet gå grundig gjennom kunnskapsgrunnlaget og anbefalingene. Videre vil Helsedirektoratet vurdere dette opp mot norske forhold, bl.a. hvilke helselaterte utfordringer som er i det norske kostholdet, forbruksmønstre mv. Helsedirektoratet er i gang med å planlegge prosessen for dette arbeidet. Nærmere informasjon om denne prosessen vil bli kjent etter fremleggingen av NNR.

Det primære ved revisjon av de norske kostrådene vil være helseperspektivet. De øvrige politiske målsettingene som stortingsrepresentanten nevner er også viktige, men kostrådene skal være basert på vitenskapelige vurderinger primært knyttet til sammenhengen mellom kosthold og helse. Bærekraftsaspekter – herunder selvforsyningsgrad - kan integreres der det finnes tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag for det.

SPØRSMÅL NR. 1845

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 11. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan er status vedrørende nedbetaling av de forskjellige bomstasjonene i prosjektet Hovinmoen-Kolomoen, og vil samferdselsministeren sørge for at de bomstasjonene som er nedbetalt fjernes umiddelbart og at de resterende fjernes forløpende etter hvert som de blir nedbetalt?

BEGRUNNELSE:

Grunnet unødvendig og unaturlig høye strømpriser, så har prisene økt også på de fleste varer og tjenester. Spesielt matvarer har blitt mye dyrere. Høy inflasjon har ig-

jen ført til høyere rente. Det har ført til at folk flest har fått enormt store ekstra utgifter og mange sliter nå økonomisk. Situasjonen for folk flest har blitt ytterligere forverret ved at dagens Ap/Sp regjering i tillegg har økt flere skatter og avgifter.

I den krevende økonomiske tiden de fleste nå befinner seg i, med høy rente, høy inflasjon og økte skatter og avgifter, så er det ekstra viktig at myndighetene tar grep som kan bidra til å redusere utgiftene til folk flest. Et viktig grep er å fjerne bomstasjoner og redusere bomtakstene. Det er viktig både for næringslivet og for folk flest enten man pendler til jobb, kjører barn til og fra fritidsaktiviteter eller besøker familie, venner og kjente.

Innkrevning av bompenger på de forskjellige delstrekningene fra Hovinmoen – Kolomoen startet i 2009, 2011 og 2015. Planlagt nedbetaling i henhold til Stortingsproposisjonene var 15 år. Dvs. at bomstasjonene skulle fjernes i 2024, 2026 og 2030.

Men økt trafikkvekst tilsier at bomstasjonene faktisk kan fjernes tidligere. Da vi satt i regjering tilsa trafikprognosene og høyere trafikk på E6 enn antatt, at bomstasjonene på prosjektet Hovinmoen – Kolomoen vil bli nedbetalt raskere enn på 15 år. Forventet nedbetaling var 2022, 2024 og 2028. Det tilsier at de bomstasjonene som ble satt opp først, dvs. Hauer seter i Ullensaker og Kolomoen på Stange, skulle vært fjernet nå. Videre kan flere bomstasjoner både i Stange og Eidsvoll fjernes allerede til neste år.

Svar:

Stortinget har samtykket til innkreving av bompenger for finansiering av utbygging av E6 på strekningen Gardermoen - Kolomoen, jf. St.prp. nr. 87 (2006-2007), Innst. S. nr. 21 (2006-2007), Samferdselsdepartementets brev av 20. november 2007 til Stortingets transport- og kommunikasjonskomité og vedtak i Stortinget 22. november 2007 (etappe 1), St.prp. nr. 82 (2008-2009), Innst. S. nr. 344

(2008-2009) og vedtak i Stortinget 16. juni 2009 (etappe 2) og Prop. 13 S (2011-2012), Innst. 118 S (2011-2012) og vedtak i Stortinget 16. desember 2011 (etappe 3).

I utgangspunktet ble det lagt til grunn 15 års bompengeneinnkreving i hver bomstasjon.

Prognosen nå for når lånene til de tre etappene er nedbetalt er som følger:

- Etappe 1. Hovinmoen - Dal og Skaberud – Kolomoen startet innkrevningen 19. oktober 2009 og forventer å avslutte innkrevningen i september/oktober 2023.
- Etappe 2. Dal - Boksrud og Boksrud – Minnesund startet innkrevningen 21. november 2011 og forventer å avslutte innkrevningen i 2025.
- Etappe 3. Minnesund - Hedmark grense startet innkrevningen 25. juni 2015 og Akershus grense – Skaberud 15. desember 2014. Begge strekningene forventer å avslutte innkrevningen i 2028/2029.

Bompengeneinnkrevningen vil bli avsluttet så snart lånet er nedbetalt og det er innkrevd nok bompenger til å dekke kostnadene med fjerning av bomstasjonen(e) og til administrative kostnader med avvikling av prosjektselskapet.

SPØRSMÅL NR. 1846

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 12. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å kompensere norske studenter i utlandet for konsekvensene av en historisk svak kronkurs kombinert med høy prisvekst?

BEGRUNNELSE:

Internasjonalisering av utdanning og forskning har lenge vært et uttalt mål, blant annet befestet ved stortingsmeldingen "Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning". I 2022 fikk drøyt 19.300 nordmenn støtte fra Låneplassen for å studere i utlandet.

Norske studenter i utlandet er svært sårbare for valutasingninger. Dette var grunnlaget for at regjeringen Solberg fra studieåret 2015-2016 innførte valutajustering av både lån og stipend til skolepenger for studenter som tar utdanning i utlandet. I praksis betyr dette at staten, frem-

for studentene, bærer en større del av risikoen for eventuelle valutasingninger. Staten dekker i større grad tapet dersom kronkursen svekkes, ved at studenten får dette kompensert, men staten kan også sitte igjen med redusert kostnad til lån og stipend dersom kronen styrker seg.

Basisstøtten er imidlertid ikke valutajustert. Dagens situasjon, med høy prisvekst og en krone på historisk svake nivåer, medfører at mange norske studenter i utlandet opplever problemer med å dekke grunnleggende levekostnader. Det melder ANSA, Samskipnaden for norske studenter i utlandet, på NRK tirsdag 28. mars.

- Om studenter velger å ta utdanning i utlandet som fører med seg kostnader utover det som er mulig å bære, er det individuelle valg som studenter gjør, sier statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel til NRK.

Regjeringen har tidligere kuttet i stipendandelen for norske studenter i utlandet. Det er vanskelig å se hvordan

et slikt grep, sammensatt med mangelen på kompensere-ende tiltak i møte med den krevende dyrtiden norske studenter i utlandet nå opplever, vil få flere til å ta utdanning utenfor Norge i tråd med våre målsetninger for internasjonal studentmobilitet. Tvert imot, så er det grunn til å bekymre seg for at utdanning i utlandet utelukkende blir et luksusgode forbeholdt de med midler til det.

Svar:

Selv med dagens kronekurs tatt i betraktning, har Norge gode utdanningsstøtteordninger for

studenter som ønsker å ta hele eller deler av utdanningen sin i utlandet. I tillegg til et eget lån og stipend som gir støtte til å reise til og fra studielandet, får også studenter i utlandet støtte til å dekke et langt høyere skolepengebeløp enn det studenter i Norge og i andre nordiske land får.

Lån og stipend til skolepenger utenfor Norden, som utgjør den største regningen for mange studenter, blir valutajustert. Lånekassen vurderer på nytt hvert semester om skolepengestøtten må justeres. Valutajusteringen skjer like før utbetaling, slik at studenter skal kunne betale det faktiske skolepengebeløpet i en gitt valuta. Ved valutajustering tar staten en større del av risikoen ved valutasingninger og prisvekst, og reduserer risikoen for at studenter får svekket likviditet når de studerer i utlandet.

I budsjettet for 2023 har Stortinget vedtatt at stipendandelen til skolepenger utenfor Norden fra studieåret 2023-2024 blir satt til 40 pst., slik at prosentandelen av skolepengelånet som kan omgjøres til stipend blir lik som omgjøringen for basislånet (det alle får til livsopphold). Samtidig påvirker ikke denne endringen studenters likviditet under studietiden, siden det samlede beløpet studenter får, ikke endres. Reduksjonen innebærer økt gjeld særlig for de som velger de aller dyreste studiestedene, men i flere land betaler norske studenter ingen eller svært lite skolepenger. Gjennom Erasmus+ kan man også få et gunstig stipend som kommer i tillegg til at man slipper skolepenger. I en tid preget av høy prisvekst og stramme prioriteringer, er det viktig at alle, også studenter, tenker mer prisbevisst.

Ut over de spesielle ordningene for støtten til skolepenger og reiser utenfor Norden, er Lånekassens ordninger i størst mulig grad universelle med standard satser, og ikke basert på den enkeltes konkrete kostnader. Derfor er beløpet på basislånet likt for alle, både i Norge og i utlandet. Disse satsene ligger fast uavhengig av hvor en student velger å studere og uavhengig av valutakursen i det aktuelle studielandet. Det er ikke planer om å endre dette, slik som eksempelet om å valutajustere basislånet. Det har alltid vært stor variasjon i prisenivå mellom land, men også mellom for eksempel byer i Norge, også derfor mener jeg at det er viktig at studenter tar bevisste valg når de velger studiested.

Studenter i utlandet får hele basislånet utbetalt ved semesterstart. Dette gir studentene fleksibilitet til å i større grad planlegge egen økonomi gjennom oppholdet. Samtidig er det en forutsetning for å redusere risikoen for valutasingninger, at studentene overfører pengene til en lokal konto i lokal valuta så fort pengene er utbetalt. Mange gjør dette, og det er derfor varierende hvordan studenter berøres av kronekursendringene.

Også i Norge opplever studentene, slik som resten av samfunnet, effektene av prisvekst, energikrise og krig i Ukraina. Regjeringen har derfor iverksatt flere tiltak for å bøte på den økonomiske usikkerheten mange studenter opplever. I 2022 fikk alle norske studenter med dokumenterte utgifter til strøm – både i Norge og i utlandet – tilbud om to strømstipend på til sammen 4 500 kr. Sammen med SV øker vi fra kommende studieår alle studiestøttesatser med hele 7 pst. ut over forventet prisvekst, noe som representerer den største økningen i studiestøtten over ett budsjettår på over 15 år. I basislånet alene får studentene nå en økning på 9 000 kroner. Dette kommer alle til gode, også utenlandsstudentene.

Regjeringen har gjort mye for å bidra til at norske studenter får et større økonomisk handlingsrom i en utdanningsstøtteordning som allerede er blant verdens beste. Det er viktig å være klar over at veldig mange i samfunnet vårt, ikke bare studenter, merker effektene av høy prisvekst og svak kronekurs. Vi har alle et felles ansvar for å være prisbevisste, for slik å få ned prisveksten i samfunnet, og dette gjelder også når studenter velger hvor de skal ta utdanning. Eventuelle nye kompensereende initiativer rettet mot enkeltgrupper må dermed vurderes opp mot andre tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1847**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 14. april 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden gi sin støtte til rektoren på Drammen videregående skole som minnet elevene på at det ikke er greit å forlate undervisningen for å be, men at det må skje i friminutter og/eller før/etter skoletid?

BEGRUNNELSE:

Rektoren på Drammen videregående skole la nylig ut følgende melding på skolens nettsider:

«Det er nå ramadan for våre muslimske elever. I den forbindelse er det økt fokus på bønn. Vi opplever at elever forlater undervisningstid for å be. Det er ikke greit å forlate undervisning eller komme for sent til timer med denne begrunnelsen. Dette vil kunne gi grunnlag for anmerkning.

Jeg vil også presisere at beinstrekk er undervisningstid og skal ikke brukes til bønn. Det er viktig at alle føler seg inkludert på skolen, også troende muslimer, men det er likevel ikke en aktivitet som skal tas i undervisningstiden.»

Dette provoserte enkelte elever og noen gikk så langt som å kalle dette rasisme. Rektoren følte dessverre behov for å slette meldingen da det ble feiltolket.

Fremskrittspartiet har vært klare i sin støtte til rektoren og det bør være en selvfølge at elever følger undervisningen på skolen, så får de som ønsker å be gjøre dette på sin fritid. Dette på samme måte som det er for arbeidstakere. Det at rektoren ble hetset og kritisert for å påpeke dette gjør det ekstra viktig at kunnskapsministeren i likhet med FrP gir full støtte til rektoren.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal ha et livssynsåpent samfunn, der alle har respekt for og kunnskap om livssynet til andre. Tros- og livssynssamfunnene er viktige både for enkeltmennesker og for storsamfunnet. Barns tanke- og religionsfrihet er tema i barnekonvensjonen artikkel 14, og det er viktig at skolene respekterer elevene sin tanke- og religionsfrihet. Det følger av opplæringsloven at grunnskolen skal vise respekt for elevene og foreldrene sine religiøse og filosofiske overbevisninger. Videre skal opplæringen samle elevene i en inkluderende opplæring. Elevene skal heller ikke påvirkes til et bestemt livssyn eller en bestemt religion i skolen.

Kommunen og fylkeskommunen kan, som ansvarlige for opplæringen i grunnskolen og videregående opplæring, løse spørsmål knyttet til bønn i skolehverdagen på ulike måter. Skolene kan ha ulike retningslinjer når det

gjelder dette. For eksempel har noen skoler et rom elever kan bruke til bønn, mens andre ikke har det. Elever kan ikke kreve et slikt rom, men noen skoler lar elever som ønsker det, bruke et stillerom eller lignende til å be. Elever har ingen særskilt rettighet til å benytte undervisningstiden hverken til bønn eller til andre ting. Elevene har altså ikke rett til å gå ut av en time, forlate en undervisningssituasjon eller komme for seint til en time, fordi man skal be.

I denne sammenheng vil jeg vise til at jeg i forslaget til ny opplæringslov i Prop. 57 L (2022-2023) har foreslått å lovfeste at elevene har rett til å medvirke om alt som gjelder dem selv. Elevene har også i dag rett til å medvirke, og jeg legger til grunn at skolene finner gode løsninger for å inkludere elevene i spørsmål om inkludering og religionsutøvelse. Dette kan de for eksempel gjøre gjennom elevrådet eller andre rådsorganer. Jeg oppfatter at saken stortingsrepresentant Wiborg viser til ble løst gjennom slik dialog med elevrådet.

SPØRSMÅL NR. 1848**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 11. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har samferdselsministeren tenkt å prioritere snarlig utbedring av heile rv. 3, samt også løyve nødvendige midlar til forbikøyringsfelt?

BEGRUNNELSE:

Transportkomiteen var på komitereise til innlandet fylke, og fekk orientering fra Statens vegvesen om utbetningsarbeidet på rv. 3 gjennom Østerdalen.

Det er gjennomført breddeutviding av vegbanene samt gjennomført midtmerking med romlefeldt og kantmerking og dette har gjeve god effekt til ein lav byggekostnad.

Det står igjen strekningar i dette området på rv. 3 som ikkje er utbetra, og dette er det eit stort behov for.

rv. 3 gjennom Østerdalen har stor andel tunge køyretøy, og dette medfører kødannelse med bakgrunn i at der ikkje er forbikøyringsfelt. her kan ein risikere å ligge bak mange vogntog i begrensa fart gjennom heile strekninga.

Svar:

Statens vegvesen har dei siste åra rusta opp fleire kritiske strekningar og punkt på rv. 3 i Østerdalen. Tiltaka vil betre trafikkikkerheita og framkomst på strekninga. Arbeidet som er gjort, og held fram, er eit godt eksempel på korleis vi best tar vare på det vi har, utbetrar der vi kan og bygger nytt der vi må. Rv. 3 er ein av fleire utbetningsstrekningar som Statens vegvesen gjennomfører. Tiltaka omfattar forsterkning, utviding og trafikkikkerhetstiltak på eksisterande veg.

Utbetringane av strekninga mellom Atna og Alvdal sto ferdig i 2020. No jobbar Statens vegvesen med å ruste opp delar av strekninga Koppang – Kvikne. Dette arbeidet inneber blant anna ny Ya bru som opnar for trafikk denne sommaren, og ny Tunna bru med tilstøytane ny veg som opnar neste sommar.

Gjennomføring av ytterlegare delstrekningar vil bli vurdert i samband med dei årlege statsbudsjett, mellom anna på strekninga Evenstad og Imsroa og Fjell – Opphus nord.

Riksveg 3 er allereie prioritert, og eg vil prioritere den vidare.

SPØRSMÅL NR. 1849**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 31. mars 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke tvangsmidler har politiet i Sverige og Danmark adgang til å bruke i de tilfellene de har skjellig grunn til mistanke om bruk eller besittelse av ulovlige narkotiske stoffer?

BEGRUNNELSE:

Det ønskes svar som viser til de virkemidlene politiet har for å avdekke og bekrefte bruk eller besittelse, samt en sammenligning til hvordan dette er i Norge.

Svar:

Jeg har per i dag ikke tilstrekkelig informasjon om hvilke tvangsmidler politiet i Sverige og Danmark har anledning til å bruke i saker om bruk og besittelse av narkotika til å kunne gi en redegjørelse for dette på nåværende tidspunkt. Adgangen til bruk av tvangsmidler i saker om bruk og besittelse av ulovlige narkotiske stoffer etter svensk og dansk rett ble ikke nærmere utredet i Rusreformutvalgets utredning NOU 2019: 26 Rusreform – fra straff til hjelp, og er heller ikke beskrevet i Solberg-regjeringens forslag til rusreform i Prop. 92 L (2020–2021).

Regjeringen skal som kjent gjennomføre en helhetlig forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. En vurdering av politiets virkemiddelbruk inngår som en

naturlig del av dette arbeidet. I tilknytning til reformarbeidet kan det være aktuelt å se nærmere på rettstilstanden i andre land det er naturlig å sammenligne seg med.

SPØRSMÅL NR. 1850

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ til at bypakkar og bompengeneinnkreving blir pålagt informasjonsplikt til alle innbyggjarar og bileigarar, som sikrar at slik skattelegging ikkje rammar enkeltpersonar urettvis, og at det blir innført krav om at passeringstak vert gjort gjeldande for alle, både med eller utan avtale/bompengebrikke?

GRUNNGJEVING:

I bypakke Ålesund opplever fleire å bort imot bli flådd økonomisk av bompengar.

Har ein ikkje brikke og avtale får ein ikkje passeringstak og må betale full pris.

Enkelte har opplevd å bli belasta for 80-90 passeringar på få veker, med bakgrunn i at ein må betale ved passering av kvar einaste bompengeregistrering.

I all anna skattelegging her i landet blir det sendt ut informasjon om dette frå skatteetaten til den enkelte innbyggjar. I denne bompengepakken er det IKKJE sendt ut informasjon til alle innbyggjarar/bileigarar, og det er såleis mulig å ikkje kunne få med seg kva som gjelder av regelverk for bompengane i denne bypakken.

Eldre og andre som nødvendigvis ikkje har tilgang til data og nett, eller aviser har ikkje fått nødvendig informasjon, og såleis betalar mange tusen kr i bompengar pr mnd.

Det er heilt ok og sjølvsagt at dei som har bompengavtale og brikke får rabatt som ein fordel. Derimot kan ein ikkje akseptere at det ikkje er tak på ant passeringar pr dag/time. og at dette må kunne gjelde alle uansett avtale eller ikkje.

Svar:

Bypakke Ålesund starta innkrevjing i august 2022 med eit bompengeplegg i tråd med stortingshandsaminga av Prop. 201 S / Innst. 654 S (2020-2021). Opplegget for bompengefinansiering er mellom anna basert på lokale

vedtak i Ålesund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune. Fire veker i forkant av at innkrevjinga starta opp, blei takst- og rabattsystemet kunngjort på vanleg måte. I tillegg er informasjon om takstane tilgjengeleg på bompengeselskapet sine nettsider. Det er lagt til grunn felles timesregel for alle bomstasjonar i Bypakke Ålesund. Ordninga gjeld både for takstgruppe 1 og 2 (lette og tunge køyretøy). I tillegg er det føresett eit passeringstak på 60 betalte passeringar per kalendermåned for køyretøy i takstgruppe 1. I tråd med gjeldande takstretningslinjer krev alle rabattordningar gyldig avtale og brikke.

Eg er ikkje samd i at det ikkje er gitt god informasjon om korleis takst- og rabattsystemet fungerer. Problemstillinga representanten Sve tek opp har vore omtalt i fleire media den siste tida. Under førre regjering blei det innført eit krav til obligatorisk brikke for tunge køyretøy for å sikre innkrevjing av bompengar, særskilt for utenlandske køyretøy. Etter mi vurdering er det også viktig, av omsyn til ei effektiv innkrevjing, å sikre at delen av kundar med brikkeavtale for lette køyretøy også er høg. Det er imidlertid uheldig dersom takst- og rabattsystemet blir oppfatta som urimeleg, og eg er gjort kjend med at Statens vegvesen vil gjere ei vurdering av konsekvensane av å fjerne kravet til bruk av brikke og avtale for å få nytte av timesregelen i bypakker.

SPØRSMÅL NR. 1851**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 14. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Har statsråden endret sitt syn på hvilke tillitsvalgte som kan inngå avtale om innleie, etter hun mottok brevet fra LO, eller står statsråden fortsatt inne for det svaret hun ga representanten Molberg?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1266 (2022-2023). Representanten Anna Molberg (H) spør hvilke krav som må være oppfylt for at en virksomhet som er bundet av tariffavtale med fagforening med innstillingsrett skal kunne inngå en avtale om innleie. Statsråden svarer blant annet: «Tillitsvalgtbegrepet i arbeidsmiljøloven er ikke begrenset til å forstås snevert som bare representanter for arbeidstakere som er organisert i tradisjonelle fagforeninger/fagforbund; det kan også være tale om valgte representanter for arbeidstakere uten organisasjonsmessig tilknytning». LO skriver i et brev til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, datert 15.03.2023, at de mener at «kun arbeidstakeren som er tillitsvalgt i fagforeningen som er part i tariffavtalen det vises til i bestemmelsen, har kompetanse til å inngå avtale om innleie. Etter gjeldende rett er det den tillitsvalgte som er knyttet til fagforeningen med innstillingsrett som er part i tariffavtalen virksomheten er bundet av. Hvis virksomheten for eksempel er bundet av Fellesoverenskomsten for byggfag, og har en tillitsvalgt for medlemmene av Fellesforbundet, mener LO at det ikke kan være slik at en representant for utenforstående (ikke-organiserte/organiserte i andre forbund) arbeidstakere, kan inngå avtale om innleie med arbeidsgiver. Det er bare den tillitsvalgte valgt blant Fellesforbundets medlemmer i virksomheten, som kan inngå slik avtale». LO viser til en artikkel skrevet av Stein Evju «Direktivimplementering og arbeidstageres søksmålsposisjon» som underbygger deres syn om at tillitsvalgt i denne sammenhengen er tillitsvalgt i fagforeningen som er part i avtalen.

Svar:

Det følger av forarbeidene til arbeidsmiljøloven at hvem som skal regnes som tillitsvalgt avgjøres etter en fortolkning av den enkelte bestemmelse. Videre fremgår det at det «avgjørende skal fortsatt være om de arbeidstakere som berøres av de konkrete spørsmål det er tale om, er representert. Departementet presiserer at termen «tillitsvalgt» ikke skal forstås snevert som bare representanter for arbeidstakere som er organisert i tradisjonelle fag-

foreninger/fagforbund og som er valgt i henhold til en tariffavtale som virksomheten er bundet av. Det kan også være tale om representanter for en fast eller ad-hoc sammenslutning av to eller flere personer uten organisasjonsmessig tilknytning (husforening). Begrepet kan i tillegg omfatte andre valgte representanter for arbeidstakere som ikke er fagforeningsmedlemmer», jf. Ot.prp. nr. 49 (2004–2005) side 121.

Forarbeidene til § 14-12 inneholder ingen beskrivelse av at begrepet «tillitsvalgt» etter bestemmelsen bare omfatter fagforeningstillitsvalgte. Etter departementets vurdering kan det ikke stilles et krav om at avtalen om innleie må inngås med en fagforeningstillitsvalgt eller at den tillitsvalgte må være organisert i fagforeningen som har inngått tariffavtalen på høyt nivå, selv om inngangsvilkåret i § 14-12 andre ledd er at virksomheten må være bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett. Etter vår vurdering er det ikke grunnlag for en slik innskrenkende fortolkning i lovens ordlyd eller lovforarbeider. Brevet fra LO gir etter vårt syn ikke grunnlag for å endre denne forståelsen.

SPØRSMÅL NR. 1852**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 14. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvor langt har Kommunal- og distriktsdepartementet og Difi kommet i arbeidet med å følge opp evalueringen med informasjonssikkerhet i statlige virksomheter fra 2018, som skal være gjennomført innen 2024?

BEGRUNNELSE:

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) evaluerte i 2018 arbeidet med informasjonssikkerhet i statlige virksomheter. Evalueringen viste behov for styrking av arbeidet med styring og kontroll med informasjonssikkerhet i offentlige virksomheter. Videre kom det fram at alle departementer i sin etatsstyring burde bli bedre på oppfølging av sikkerhetsarbeidet i underliggende virksomheter. Tiltaksoversikten inneholder 6 klare punkter til oppfølging innenfor områder som kommunal- og distriktsdepartementet ansvaret for. Disse var:

- Difis arbeid med styring og kontroll på informasjonssikkerhet skal utvides til å omfatte både statsforvaltningen og kommunene fordi utfordringene i statsforvaltningen gjelder også for kommunene.
- Virksomhetene i offentlig sektor skal få et mer samordnet og helhetlig tilbud om veiledning om digital sikkerhet.
- Difi skal videreutvikle sin rolle innen veiledning og anbefalinger på området.
- Etatsstyringen av digital sikkerhet skal være tilpasset vesentlighet og risiko. Difi skal i samarbeid med Direktoratet for økonomistyring (DFØ) tilby veiledning til etatsstyrere for å kunne følge opp området digital sikkerhet på en god måte.
- Difis arbeid på området skal også avstemmes med berørte myndigheter med spesiell vekt på NSM og Datatilsynet.
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal tilrettelegge for og gjennomføre kurs i planlegging og gjennomføring av øvelser for offentlige virksomheter. Difi bidrar til arbeidet med å utvikle øvelser innenfor digital sikkerhet.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet følger blant anna opp arbeidet med informasjonstryggleik i forvaltninga gjennom tildelingsbrev til Digitaliseringsdirektoratet. Direktoratet har ansvar for å følge opp evalueringa av arbeidet med informasjonstryggleik i statlege verksemder frå

2018. Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) blei oppretta 1. januar 2020, samtidig som Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) blei lagt ned. Arbeidet med informasjonstryggleik blei då vidareført i Digdir.

Etter evalueringa i 2018 blei det etablert eit samarbeidsprosjekt leia av Difi/Digdir. I tillegg var Nasjonalt tryggingssorgan (NSM), Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), NorSIS og Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB) deltakarar i prosjektet. Gjennom prosjektet blei det utarbeidd ulike verkemiddel og rettleiingsmaterieil på fleire område. Hensikta var å gi meir heilskapleg og felles rettleiing frå aktørane.

I tillegg blei det i evalueringa frå 2018 anbefalt at verksemder kartlegg egen kompetanse og tryggingsskultur. For å hjelpe verksemdene med dette, blei det laga kompetansebeskrivingar for ulike roller, og NorSIS leia utviklinga av ein metode for å kartlegge kultur for digital tryggleik.

Dei tiltaka representanten Linnestad viser til i spørsmålet sitt er henta frå tiltak 5 i tiltaksoversikta frå den nasjonale strategien for digital tryggleik frå 2019. Dei same tiltaka er òg trekt fram i kapittel 9 i digitaliseringsstrategien for offentlig sektor frå same år.

Difis arbeid med styring og kontroll på informasjonssikkerhet skal utvides til å omfatte både statsforvaltningen og kommunene

All rettleiing Digdir har utvikla for styring og kontroll av informasjonstryggleik er òg tilpassa kommunar. Alt Digdir sitt materieil er opent tilgjengeleg for alle – både offentlege og private verksemder. Dei siste åra har Digdir i tillegg forsterka sitt samarbeid med KS og Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KiNS), og blant anna utvikla kurs og presentasjonar spesielt tilpassa kommunalt tilsette.

Virksomhetene i offentlig sektor skal få et mer samordnet og helhetlig tilbud om veiledning om digital sikkerhet.

Samarbeidsprosjektet etter evalueringa i 2018 hadde som overordna hensikt å gi brukarane meir samordna og heilskapleg rettleiing. Eg ønsker særleg å trekke fram delprosjektet Styring og kontroll av informasjonstryggleik, der Difi/Digdir, DFØ og NSM saman utvikla rettleiinga Heilskapleg styring og kontroll av informasjonstryggleik. Område som er dekt i rettleiinga er verksemdstyring, generelt arbeid med informasjonstryggleik, personvern og tryggingssstyring etter tryggingsslova.

Difi skal i samarbeid med Direktoratet for økonomistyring (DFØ) tilby veiledning til etatsstyrere for å kunne følge opp området digital sikkerhet på en god måte.

Difi/Digdir, DFØ og NSM har i samarbeid utvikla ein rettleiar med eit dialogverktøy for å hjelpe etatsstyrarar innrette styringsdialogen om informasjonstryggleik med underliggande organ på ein god måte. Rettleiaren blei publisert på DFØ sine nettsider i februar 2020.

Difis arbeid på området skal også avstemmes med berørte myndigheter med spesiell vekt på NSM og Datatilsynet.

Digdir har jamlege samarbeids- og koordinering-smøter med NSM og Datatilsynet. I tillegg er det etablert eit nettverk rettleiingsaktørar innan styring og kontroll av informasjonstryggleik. Nettverket skal framme dialog mellom rettleiingsaktørane på området og bidra til ei heilskapleg tilnærming til arbeidet.

Difi bidrar til arbeidet med å utvikle øvelser innenfor digital sikkerhet.

Gjennom samarbeidsprosjektet etter evalueringa i 2018 blei det utarbeidd undervisningsmateriell i form av 12 diskusjonsøvingar basert på ulike scenario. Materiellet skal legges til rette for at offentlege verksemder skal kunne planlegge og gjennomføre øvingar i egen verksemd. Øvingane er gjort tilgjengeleg på portalen for øvingar innan digital tryggleik, ovelse.no.

Digdir har jobba aktivt med å vidareutvikle si rolle innan rettleiing og anbefalingar knytt til informasjonstryggleik. Sommaren 2021 lanserte direktoratet Stifinnaren, som gir rettleiing i etablering av internkontroll på informasjonstryggleiksområdet.

Det siste året har Digdir tatt initiativ til eit samarbeid på tvers av sektorar for å sikre ei felles retning på arbeidet med informasjonstryggleik i offentlig forvaltning, Felles sikkerhet i forvaltningen (FSiF). FSiF skal blant anna resultere i meir brukarretta og konkrete hjelpemiddel for vurdering og handtering av risiko knytt til informasjonstryggleik.

SPØRSMÅL NR. 1853

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 14. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange barnefamilier boende på asylmottak får stønaden sin avkortet mot barnetrygden, og hvor mye vil det koste å stoppe denne avkortningen?

BEGRUNNELSE:

I § 4 av Forskrift om stønad til beboere i asylmottak står det:

«Mottar den stønadsberettigede barnetrygd etter barnetrygdloven § 4, reduseres stønaden for barnet krone for krone fra første utbetaling etter at retten til barnetrygd inntreffer.»

Svar:

Ordningen med stønad til beboere i asylmottak gjelder i prinsippet kun beboere i asylmottak som ikke på annen måte er i stand til å dekke sine økonomiske behov. Ytelsene er med andre ord subsidiære. Med dette menes at alle andre forsørgelsesmuligheter, som for eksempel lønn, formue eller barnetrygd, må være uttømt for at be-

boeren skal ha rett til stønad. Dersom en beboer mottar barnetrygd, skal det foretas en reduksjon i stønaden, jf. § 4 annet ledd i forskrift om stønad til beboere i asylmottak.

I dag er det i overkant av 2 500 barn som bor i asylmottak, hvorav de aller fleste har kommet til Norge etter krigsutbruddet i Ukraina 24. februar 2022. Mange av disse barna har kort botid i asylmottak før de bosettes. Utlendingsdirektoratet (UDI) erfarer at det i dag kun er 43 barn fordelt på 12 enslige forsørgere som det beregnes trekk for i stønad, som følge av mottatt barnetrygd. Gitt dette antallet vil det ifølge UDIs beregninger koste om lag kr 60 000 per måned å avvikle ordningen med stønadsreduksjon for mottatt barnetrygd. Det forholdsvis lave antallet beboere som mottar barnetrygd, har imidlertid sammenheng med at beboeren tidligst har rett til å søke på barnetrygd etter innvilget tillatelse. I dag skjer bosettingen forholdsvis raskt, og dermed er det i dag et lavt antall beboere i asylmottak som mottar barnetrygd. Dersom botiden i asylmottak øker, som følge av for eksempel en lavere bosettingstakt, vil også antallet beboere som får utbetalt barnetrygd, øke.

Gitt et scenario der det i gjennomsnitt er 2 500 beboere i asylmottak med rett på barnetrygd, som altså er om lag antallet barn i asylmottak i dag, vil en avvikling av ordningen få betydelige budsjettmessige konsekvenser. Der som man tar utgangspunkt i barnetrygdsatsen for barn

over 6 år (den laveste satsen) på 1 083 kroner per måned, vil det gi merutgifter på i overkant av 32 mill. kroner per år i økte stønadsutbetalinger om ordningen med trekk avvikles. Legger man de høyeste satsene for barnetrygd til grunn vil beløpet være vesentlig høyere.

SPØRSMÅL NR. 1854

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 17. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hvilke grep vil regjeringen ta for når rammeplanen for lærerutdanningen nå revideres?

BEGRUNNELSE:

En undersøkelse fra Sex og samfunn viser at 7 av 10 elever ønsker seg mer og bedre seksualitetsundervisning i skolen. Redd Barnas rapporter viser at ungdom etterlyser mer kunnskap og forståelse om positiv seksualitet, om samtykke, grensesetting og hva som er lov og ikke lov. Det er store forskjeller mellom skolene. Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring og trivsel, og det er viktig at alle elever får god seksualitetsundervisning uavhengig av hvor de bor og går på skole. Nesten samtlige lærerstuderenter mener fremtidige lærere trenger kompetanse i helhetlig seksualitetsundervisning. Den kompetansen er fortsatt i stor grad fraværende i lærerutdanningen.

Svar:

Det er viktig at norske elever får kunnskap og forståelse knyttet til seksualitet. Grensesetting og det å respektere hverandre, også seksuelt, handler blant annet om godt medborgerskap. Dette er grunnleggende i skolens dannelsingsoppdrag som lærerutdanningene skal kvalifisere studentene til å ivareta.

Det er skoleeier som har det overordnede ansvaret for å oppfylle samfunnsmandatet og formålet i skolen, slik det går fram av rammeplanen for SFO og læreplanverket Kunnskapsløftet LK20. Eierne har også ansvar for at skolene har nødvendig og relevant kompetanse for å ivareta disse målene.

Kunnskapsdepartementet styrer lærerutdanningene overordnet gjennom rammeplaner som bygger på opplæringsloven og læreplanene. Rammeplanene går ikke inn på det faglig-tematiske innholdet i utdanningene,

men sier blant annet at alle kandidater skal ha kunnskap om barn og unges utvikling, danning og læring i ulike sosiale, språklige og kulturelle kontekster. Universitets- og høyskolerådets nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene beskriver hva studentene skal lære i fagene. Seksualitet og helse, positiv selvforståelse og synet på kjønn, seksualitet og kjærlighet, er særlig ivaretatt i nasjonale retningslinjer for naturfag, kroppsøving og samfunnsfag.

Det pågående arbeidet med å forenkle rammeplanene for lærerutdanningene, som representanten viser til, dreier seg om å gi mer frihet og fleksibilitet til institusjonene i deres arbeid med å utdanne lærere. Arbeidet legger til grunn at formålsparagrafen og det samlede læringsutbyttet for utdanningene skal ligge fast. Jeg forventer at alle lærerutdanningsinstitusjonene jobber godt med å ivareta kunnskap om positiv seksualitet uten at departementet gir nye, detaljerte føringer i rammeplanene.

SPØRSMÅL NR. 1855**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 12. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere for statlig finansiering av 70 prosent av bybanetraseen til Åsane?

BEGRUNNELSE:

Bybanen til Åsane er det viktigste kollektivprosjektet i Norges nest største by. For Bergens del vil det gi byen et kollektivsystem av en helt ny liga og muliggjøre grønn, fremtidsrettet byutvikling. Utbyggingen er et sentralt grep for å nå nullvekstmålet i biltrafikken.

Man kan i Bergensavisen denne uken lese at den planlagte bybanen til Åsane rykker stadig nærmere ettersom innsigelser trekkes. Reguleringsplanene skal behandles av Bergen bystyre før sommeren. Hvis det er en innsigelsesfri plan er den rettslig bindende etter vedtak, og det står bare på finansieringen for å begynne byggingen.

I NTP 2022–2033 ble det lagt til grunn 50 prosent statlig finansiering av bybane til Åsane. Etter at den ble lagt fram, lovte regjeringen Solberg 66 prosent statlig bidrag til prosjektet. I Hurdalsplattformen skriver Støre-regjeringen at de vil tilby kommunene å øke det statlige bidraget i store kollektivprosjekter til 70 prosent.

Svar:

Byvekstavtalene er en omfattende og målrettet satsing på kollektivtransport, sykling og gange i de største byområdene. På tross av redusert økonomisk handlingsrom i statsbudsjettet har regjeringen prioritert å øke bevilgningene på dette området i 2023, og det er satt av om lag 6 mrd. kr til å følge opp de inngåtte byvekstavtalene for Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren. Av dette utgjør tilskudd til store kollektivprosjekter om lag 2,1 mrd. kr.

Da tilskuddet til store kollektivprosjekter ble etablert, var utgangspunktet at staten skulle dekke inntil 50 prosent av kostnadene. Under forrige regjering ble tilskuddet økt til 66 prosent. Økningen fra 50 til 66 prosent var en egen tilskuddsordning med spesielle vilkår, som innebar at halvparten av økningen skulle gå til å redusere bompengene. Den andre halvparten skulle gå til bedre kollektivtilbud etter lokal prioritering.

I fjor ble vilkårene endret, slik at den delen av tilskuddet som tidligere har vært øremerket reduserte bompenger, kan endre formål hvis det er lokalt ønske om det. Det er dermed åpnet for at hele tilskuddet kan gå til bedre kollektivtilbud. Lokale myndigheter har på denne måten

fått større frihet til å bruke bompenger som et tiltak for å dempe biltrafikken, samtidig som det gjør det mulig å øke satsingen på kollektivtransport i byvekstavtalene. I 2023 er det satt av i underkant av 1 mrd. kr til dette tilskuddet. Flere av byområdene med byvekstavtale har allerede vedtatt lokalt at hele tilskuddet skal gå til bedre kollektivtilbud.

I Hurdalsplattformen sier regjeringen at vi vil tilby å øke det statlige bidraget til 70 prosent i de store kollektivprosjektene. Regjeringen har så langt prioritert å styrke oppfølgingen av de inngåtte byvekstavtalene og endre vilkårene for tilskuddet som tidligere har vært øremerket reduserte bompenger. Ambisjonen i Hurdalsplattformen om 70 prosent statlig finansiering av store kollektivprosjekter står fast, men gitt den økonomiske situasjonen vi står i med krig og energikrise i Europa og høy prisvekst, kan det ta noe lengre tid å realisere.

Jeg har god dialog med byrådet i Bergen om Bybanen til Åsane. Dette er et stort og komplekst prosjekt som ikke bare omfatter selve bybaneutbyggingen, men også ny sykkelstamvei på strekningen. Videre er det behov for omfattende tiltak på E39 Fløyfjelltunnelen nord.

I transportvirksomhetenes svar på prioriteringsoppdraget til Nasjonal transportplan 2025-2036 som ble levert 31. mars i år, har jeg fått en vurdering av avhengighetene mellom de ulike delene av prosjektet og foreløpige kostnadsoverslag. Samlet kostnad er anslått til om lag 22 mrd. 2023-kr. For å realisere bybanen, Fløyfjelltunnelen nord og deler av sykkelstamveien skisserer transportvirksomhetene et behov for om lag 10-11 mrd. kr i statlige midler. Her er det lagt til grunn at staten skal dekke 50 prosent av selve bybaneutbyggingen. En økning til 70 prosent innebærer at det statlige bidraget må økes med over 2 mrd. kr. Det er også forutsatt delvis bompengefinansiering av E39 Fløyfjelltunnelen Nord, som vil kreve lokalpolitisk tilslutning. Videre skriver transportvirksomhetene at E39 Fløyfjelltunnelen nord bør bygges før anleggsarbeidene for Bybanen kan starte opp.

Denne kompleksiteten både i tid og omfang samt størrelsen på det statlige bidraget er krevende, og prosjektet må også ses i en helhet med andre samferdselsprioriteringer. Både Vestland fylkeskommune og Bergen kommune har fått svaret på prioriteringsoppdraget på høring, og deres innspill vil bli viktige i de videre vurderingene regjeringen skal gjøre.

Retningslinjene for statlig tilskudd til store kollektivprosjekter forutsetter at reguleringsplan skal være vedtatt og at det skal være gjennomført ekstern kvalitetssikring

før staten kan vurdere sitt bidrag. Selv om dette ikke er på plass for Bybanen til Åsane ennå, har jeg likevel tatt initiativ til at det skal være møte med Bergen denne våren for å

drøfte hvordan prosjektet kan realiseres innenfor et samferdselsbudsjett med begrenset økonomisk vekst. Dette vil jeg følge opp overfor byrådet.

SPØRSMÅL NR. 1856

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 12. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan kan Norge påvirke Hellas til å stanse forfølgelsen av hjelpearbeidere og journalister som forsøker å bistå flyktninger i Middelhavet?

BEGRUNNELSE:

Nordmenn står nå i fare for å straffes fordi de forsøker å redde liv. Mange frivillige hjelpearbeidere både i Norge og i Hellas blir nå rettslig forfulgt av greske myndigheter og risikerer opp til flere år i fengsel. Det disse har gjort er å bistå mennesker i nød, formidlet hjelp og dokumentert ulovlige pushbacks som har medført at mennesker har druknet. Media har meldt om flere som står i denne kampen, og Spleisordninger opprettes for å bistå med saksomkostninger. Dette handler om grunnleggende etiske spørsmål, og utfordrer mer enn asyl og flyktningpolitikken i Europa, det handler om plikten til å redde liv, det kan ikke bli kriminelt. Norge har en viktig rolle i dette, både for å ivareta norske statsborgere, men også for å påvirke internasjonalt slik at dette ikke får utvikle seg. Det er derfor viktig å vite hvordan statsråden stiller seg til denne situasjonen, og arbeider for å løse den.

Svar:

Utenriktjenesten er kjent med, at det pågår etterforskning av en norsk borger i Hellas. Ambassaden i Aten følger opp saker i Hellas. Generelt når det blir innledet strafferettslig forfølgning mot en norsk borger i utlandet, kan personen det gjelder be om konsulær bistand fra utenriktjenesten. Omfanget av denne bistanden fremgår av stortingsmeldingen, Meld. St. 12 (2010-2011) om konsulær bistand, og dreier seg i første omgang å sikre at personens rettsikkerhet ivaretas. Norske myndigheter kan ikke påvirke eller involvere seg direkte i straffesaker i utlandet. Det er landets lover og regler som kommer til anvendelse i slike saker. Når rettskraftig dom foreligger, kan det søkes om soningsoverføring til Norge. Slik søknad kan

fremmes via norsk ambassade og behandles av Justis- og beredskapsdepartementet.

Norske myndigheter følger flyktning - og migrant-situasjonen i Hellas nøye i samarbeid med EU og øvrige europeiske land. Vi har i ulike fora, som FNs menneskerettighetsråd, tatt opp og uttrykt bekymring for påstander fra medier og NGOer om såkalte „pushbacks“.Vi har videre anmodet greske myndigheter om å grundig etterforske alle slike påstander.

Flyktningkonvensjonen gir rett til å søke internasjonal beskyttelse. Det er viktig å sikre at personer med et beskyttelsesbehov ikke rammes av preventive tiltak mot irregulær migrasjon. Jeg vil gjøre oppmerksom på at Norge gjennom EØS-midlene har bidratt med omfattende innsats for å styrke asyl- og mottakssystemet i Hellas. I tillegg til EØS-midlene har Norge også bistått Hellas på andre måter de siste årene, herunder gjennom EUs samordningsmekanisme for sivil beredskap, personell gjennom EUs støttebyråer og humanitære midler.

SPØRSMÅL NR. 1857**Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 12. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan sikres en uavhengig gjennomgang av politiets håndtering av saker der enslige mindreårige er forsvunnet fra mottak, sett i lys av den kritikk som fremkommer mot etaten?

BEGRUNNELSE:

Det er avdekket at det er 432 barn som er forsvunnet fra mottak i Norge, som det ikke er gjort forsøkt på å følge opp tips, etterforske eller lete etter. Det ligger et representantforslag inne med forslag om en uavhengig granskning. Men nye opplysninger om politiets rolle gjør det av interesse å vite hvordan man nå sikrer en god, både intern men også overordnet gjennomgang av de sakene der politiet har hatt en sentral rolle.

Svar:

Når enslige mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak er det viktig at berørte myndigheter følger fastsatte og betryggende rutiner.

Politidirektoratet har iverksatt en gjennomgang av rutiner og praksis. I brev 7. desember i fjor til politidistriktene minnet direktoratet om gjeldende rutiner og ba distriktene redegjøre for hvordan sakene håndteres.

Tilbakemeldingene fra distriktene viser at det varierer hvordan distriktene har hentet ut tall for antall forsvinninger. Grunnlaget for de tallene som ble oppgitt til media var derfor ulike. For å sikre en tilfredsstillende oversikt for fremtiden, utarbeidet direktoratet i år nye statistikkgrupper som omhandler enslige mindreårige i savnetsakene i politiets systemer:

"Savnet enslig mindreårig asylsøker (EMA) U/15 år."

og

"Savnet enslig mindreårig asylsøker (EMA) 15-17 år."

Politidirektoratet er nå i tett dialog med Utlendingsdirektoratet og Bufdir for å sikre en felles forståelse av rundskriv, begrepsbruk, rutiner og praksis på feltet. En hurtigarbeidende arbeidsgruppe følger opp denne sentrale oppgaven. De enkelte etater ser også nærmere på egen registreringspraksis, for å sikre et til enhver tid korrekt tallgrunnlag.

Savnetsaker er generelt krevende å håndtere, og politiet har fått kritikk for sin håndtering av enkeltsaker av ulik art. Politidirektoratet og riksadvokaten har derfor gitt

Nasjonalt faggruppe for etterforskningsledelse i oppdrag å oppdatere og videreutvikle gjeldende retningslinjer. Oppdraget er blant annet å identifisere risikomarkører som kan indikere om savnede kan være utsatt for en straffbar handling, slik at den innledende etterforskningen kommer i gang så tidlig som mulig i de tilfellene det er grunnlag for det. Faggruppen innhenter forskning om savnetsaker og har også vurdert håndteringen av enkeltsaker i Norge som gjelder savnede enslige mindreårige asylsøkere.

Et stort antall av de mindreårige asylsøkerne som forsvant i 2015-2019 var afghanske borgere som ankom Norge under den daværende migrasjonskrisen, og som siden traff et valg om å forlate mottakene for å unngå tvangsutsendelse. Antall forsvinninger er nå på et lavt nivå. Det jobbes nå med å sikre at myndighetene har oppdaterte og avklarte rutiner som legger til rette for korrekt oppfølging ved fremtidige forsvinninger fra mottak og omsorgssentre.

Når resultatene fra de aktuelle pågående prosessene foreligger, vil behovet for videre gjennomganger bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 1858**Innlevert 29. mars 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 5. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Funksjonshemmede og kronisk syke som ikke kan reise kollektivt eller kjøre selv har utfordringer med å delta i nasjonale screeningprogrammer innen eksempelvis brystkreft og tarmkreft. Dette fører til en reell ulikhet i helsetilbud.

Er statsråden enig i at dette er forskjellbehandling, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at mennesker med funksjonsnedsettelse får like muligheter til å forebygge alvorlig sykdom på linje med alle andre innbyggere som omfattes av slike program?

BEGRUNNELSE:

FFOs juridiske veiledningstjeneste Rettighetssenteret har mottatt en henvendelse angående manglende dekning av reiseutgifter til offentlige screeningprogrammer. Pasientreiseforskriften (§ 7 fjerde ledd bokstav b) sier at retten til dekning av reiseutgifter ikke gjelder for forebyggende helsearbeid. Det er presisert på helsenorge.no at reiser til mammografi i regi av mammografiprogrammet ikke dekkes, da dette er et frivillig og forebyggende tiltak.

Det stilles strenge krav for nasjonal screening, og når de etableres er det fordi man ser et klart behov for og nytte i å avverge disse tilstandene ved å diagnostisere dem tidlig. I et samfunnsperspektiv er det derfor ansett som gunstig siden det er lite risikofylt, pålitelige resultater og bedre prognose ved tidlig diagnostikk. Det er også kostnadsbesparende, siden man vil unngå kostnadstung behandling når sykdom er oppstått og kanskje langt fremskreden.

For personer som har varig funksjonsnedsettelse, og som ikke kan reise kollektivt på egen hånd, vil manglende pasienttransport til offentlige screeningprogrammer medføre ekstra høye kostnader. Tilrettelagt transport (TT) er ment for fritidsreiser, og det er veldig varierende hvor mange reiser som er tilgjengelig på kortet. Noen steder er det heller ikke tillatt å bruke tt-reiser til helseformål. Det har som konsekvens at mennesker med funksjonsnedsettelse ikke kan delta på lik linje med andre i viktige offentlige screeningprogrammer. Det er betenkelig med tanke på at det å redusere sosial ulikhet i helse står helt sentralt i folkehelsearbeidet.

Likestillings- og diskrimineringsloven gjelder på alle samfunnsområder (§ 2). Loven angir et forbud mot å diskriminere på bakgrunn av funksjonsnedsettelse (§ 6). Med diskriminering menes direkte og indirekte forskjellsbehandling. Det at forebyggende helsearbeid er tatt

ut av pasientreiseordningen er en tilsynelatende nøytral bestemmelse, ved at den rammer alle likt. Men den er egnet til å stille personer med funksjonsnedsettelse dårligere enn andre.

Svar:

Det er viktig med høy deltakelse i screeningprogrammene og at alle som ønsker det skal kunne delta, uavhengig av økonomi, funksjonsnedsettelse eller andre forhold.

I den nye folkehelsemeldingen som regjeringen la fram 31. mars, er vi opptatt av å motvirke sosiale helseforskjeller i kreftscreeningprogrammene og hvordan vi kan bidra til høy oppslutning om screeningprogrammene og motvirke sosiale forskjeller i deltakelse i programmene. Vi ser at personer med høy inntekt i større grad deltar i screeningprogrammene for brystkreft, livmorhalskreft og tarmkreft enn de med lav inntekt, uavhengig av helsetilstand. I folkehelsemeldingen varsler regjeringen at det skal gjennomføres en analyse av hva som kan bidra til å redusere sosiale forskjeller i screeningprogrammene og fremme høy deltakelse i alle målgruppene. Det skal også vurderes om kostnadene til reiser til screening er et hinder for å delta i screeningprogram. Dette er utgifter som ikke er omfattet av pasientreiseregelverket i dag.

SPØRSMÅL NR. 1859**Innlevert 29. mars 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 12. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan næringsministeren redegjøre for regjeringens arbeid med grensehandelsproblematikk, og når regjeringen vil komme med konkrete forslag som reduserer grensehandelen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Hurdalsplattformen der regjeringen lover å:

«Gjennomgå grensehandelproblematikken i lys av erfaringene fra koronapandemien og fra andre land, som Danmark, og foreslå konkrete tiltak som reduserer grensehandelen og styrker konkurransekraften til norsk næringsliv.»

I svar på skriftlig spørsmål 89141 avgitt 04.05.2022 fremstår det som om statsråden mener det er uaktuelt å redusere avgifter på grensehandelsutsatte varer ytterligere, begrunnet i folkehelsehensyn:

«Regulering av priser på alkohol og tobakk gjennom særavgifter regnes imidlertid som et av de mest effektive tiltakene for å begrense forbruket av slike varer og dermed forebygge helsemessige og sosiale skader i befolkningen. Store avgiftsreduksjoner kan gi negative konsekvenser for folkehelsen. Regjeringen vil komme tilbake med eventuelle skatte- og avgiftsforslag i de ordinære budsjettene.»

I lys av dette bes statsråden redegjøre for hvilke type tiltak det arbeides med som har til hensikt å redusere grensehandelen.

Svar:

Jeg antar at stortingsrepresentanten sikter til mitt svar på spørsmål nr. 1906 sendt til Stortinget 4. mai 2022. Som jeg skrev i mitt svar til stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, er den viktigste driveren for grensehandel prisforskjeller mellom land. En stor del av grensehandelen på dagsturer til utlandet består av dagligvarer, og den klart viktigste handelsdestinasjonen er Sverige.

Prisene på mat og drikke har den siste tiden økt mye mer enn vi er vant med. Siste oppdaterte tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at prisene på mat og drikke har økt med 8,6 prosent det siste året. Prisøkningene på mat og drikke er ikke et særnorsk fenomen. I Sverige og Danmark har prisene på mat og drikke økt vesentlig mer i samme periode.

Den høye prisøkningen på mat og drikke gjør arbeidet med å styrke konkurransen i dagligvarebransjen viktigere enn noen gang. Dette kan også ha betydning for grensehandelen. Mangel på konkurranse fører til høye

priser og dårlig utvalg for forbrukerne. Som representanten/Stortinget er kjent med, vurderer vi nå derfor en rekke tiltak som vil kunne få betydning for konkurranseforholdene i dagligvarebransjen. Regjeringens 10-punktsplan oppsummerer tiltakene regjeringen har iverksatt for å bedre konkurransesituasjonen.

Det er viktig for regjeringen å ha et godt samarbeid og dialog med partene i arbeidslivet om grensehandelen. Vi har derfor den siste tiden hatt flere møter med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene innenfor varehandelen og nærings- og nytelsesmiddelindustrien for å diskutere grensehandelsproblematikken, høste erfaringer og få innspill til politikktutviklingen, og vil fortsette med dette jevnlig.

For å bedre kunnskapsgrunnlaget om grensehandelen, har Nærings- og fiskeridepartementet gitt SSB i oppdrag å produsere ny og forbedret statistikk om dette. Det vil gi oss mer kunnskap om hvilke varer nordmenn grensehandler, omfanget og utviklingen over tid. Den nye statistikken bygger på et pilotprosjekt SSB gjennomførte på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet i 2019. Piloten viste at varegruppen det ble brukt klart mest penger på var mat og dagligvarer (33,7 pst.), etterfulgt av alkohol (18,2 pst.). Kategoriene tobakk og snus (15,9 pst.) og brus og mineralvann (10,6 pst.) var også store. Fra 2023 vil den utvidede statistikken etter planen bli publisert kvartalsvis på ssb.no og ta over publiseringen av offisiell statistikk for grensehandel. Grensehandelen i 4. kvartal i 2022 var fremdeles 9 pst. lavere enn i samme kvartal i 2019, året før pandemien, ifølge tall fra SSB.

Regjeringen har redusert kvoten for tobakksvarer som kan innføres som reisegods. Dette ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Som finansministeren skriver i Prop. 1 LS (2022–2023), kan endringen bidra til å redusere grensehandelen. Ved å redusere den avgiftsfrie kvoten for tobakksvarer, gjør vi det mindre attraktivt for enkelte grupper å ta turen over grensen for å handle. Regulering av priser på alkohol og tobakk gjennom særavgifter er av de mest effektive tiltakene for å begrense forbruket av slike varer og dermed forebygge helsemessige og sosiale skader i befolkningen.

Jeg er også opptatt av handel. Vi skal ikke stenge grensene mot våre naboland. Norge er en liten, åpen økonomi og vår velstand og sysselsetting er avhengig av handel med andre land. Vi må derfor veie kryssende politiske hensyn opp mot hverandre.

SPØRSMÅL NR. 1860**Innlevert 29. mars 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 12. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Siden finansministeren unnlot å svare på tilsvarende spørsmål i Stortingets muntlige spørretime 29. mars, stiller jeg samme spørsmål skriftlig:

Kan statsråden anslå hva fryste investeringer på mellom 40 og 45 milliarder kroner i havbruksnæringen vil medføre av mindreinntekter til stat og kommune?

BEGRUNNELSE:

Statsministeren og finansministeren brukte dagen for fremleggelse av regjeringens forslag til grunnrenteskatt for havbruksnæringen til å overbevise oss alle om at denne skatten er "næringsvennlig". For næringsaktørene er det lite som tyder på at de ser på denne skatten som særlig næringsvennlig.

Siden regjeringen slapp grunnrentebomben i september 2022, har investeringer for mellom 40 og 45 milliarder kroner blitt lagt på is. Det er lite som tyder på at disse investeringene kommer tilbake, med regjeringens forslag til skattlegging.

Regjeringen har tidligere antydnet at denne skatten vil gi et proveny på 3,5-4 milliarder kroner. Investeringer tilsvarende 40-45 milliarder kroner tilsvarer mange tusen årsverk og stor verdiskaping. Å ikke investere disse 40-45 milliardene vil bety tilsvarende skatte- og inntektstap for det offentlige.

Svar:

Grunnrenteskatten er næringsvennlig og ikke til hinder for videre vekst i næringen. Med en riktig utformet grunnrenteskatt kan næringen ilegges høy skatt uten at det svekker selskapenes investeringsinsentiver. Gjennom grunnrenteskatten fungerer staten som en passiv investor, der staten dekker den samme andelen av kostnadene som den mottar av inntektene (tilsvarende skattesatsen). Dette skjer uavhengig om en investering blir lønnsom eller ulønnsom. Dersom en havbruksvirksomhet aldri skulle gå med overskudd vil staten dekke sin del av tapet. Disse egenskapene sikrer at investeringer som er lønnsomme for samfunnet før grunnrenteskatt, også vil være lønnsomme for selskapene etter grunnrenteskatt. Tilsvarende vil investeringer som er ulønnsomme for samfunnet før skatt, være ulønnsomme etter skatt.

At selskapene har vært noe tilbakeholdne med investeringer under høringsperioden av grunnrenteskatten, er ikke overraskende. En godt utformet grunnrenteskatt vil legge bedre til rette for stabile rammevilkår fremover og vil ikke hindre videre vekst. Det er ingen grunn til at forslaget skal gi mindreinntekter til stat og kommunene, men derimot økte inntekter gjennom provenyet fra grunnrenteskatten, der halvparten av inntektene skal gå til kommunesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1861**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 13. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil næringsministeren følge opp funnene i Statkraft sin interne vurdering av risiko i solleverandørkjeden, og hvordan vil disse funnene og oppfølgingen av dem legges rammene for oppfølgingen videre av det statlige eierskapet?

BEGRUNNELSE:

Statkraft har gjennomført en intern vurdering av risikoen i solleverandørkjeden i Kina. Resultatene viser at det er «veldig sannsynlig» at tvangsarbeid inntreffer. Konsekvensene for de som rammes klassifiseres som «ekstremt». Statkrafts vurdering bekrefter også at selskapet medvirker til dette.

I Meld. St. 6 Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, som Stortinget nylig vedtok, stilles det en rekke nye og skjærpede forventninger til det statlige eierskapet og hvordan staten skal følge opp dette. Blant annet skal selskapet respektere menneskerettigheter og være ledende i anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Norge er forpliktet til å følge internasjonale menneskerettigheter gjennom FN- og ILO-konvensjoner. For det statlige eierskapet skal det gjøres grundige aktsomhetsvurderinger i hvor det er forretningsforbindelser knyttet til konfliktområder.

FN og Amnesty International har rapportert om menneskerettighetsbrudd i Xinjiang-provinsen, og kritisert verdenssamfunnet for manglende handlekraft for å motvirke bruddene.

I forhandlingene om en frihandelsavtale med Kina har flere aktører kritisert avtaleutkastene for å ikke godt nok ivareta menneskerettighetene i opptrappingen av forretningsforbindelser og næringsvirksomhet, spesielt for uigurene.

Svar:

Den nødvendige omstillingen av verdens energisystemer er blant annet avhengig av sterk satsing på solenergi. Solenergi utgjør nå en betydelig del av energiforsyningen i en rekke land, og veksttakten forventes å øke ytterligere. Bortfallet av russisk gass i europeisk energiforsyning har ført til at satsingen på fornybar energi er ytterligere styrket. Vekst innenfor solenergi er ett av tiltakene for å styrke forsyningssikkerheten og bidra til konkurransedyktige energipriser i Europa. Også i Norge er det økende interesse for solenergi. Det internasjonale energibyrådet (IEA) anslår i rapporten *Renewables 2022* at verdens samlede produksjonskapasitet for kraft fra solenergi vil tredobles i perioden 2022-2027. IEA vurderer at veksttakten må øke ytterligere dersom verden på en effektiv måte skal nå et netto nullutslipp i 2050. Etterspørselen etter paneler og andre komponenter til solenergianlegg vil derfor vokse sterkt de neste årene.

Statkraft er Europas største produsent av fornybar energi. Selskapet de siste årene utviklet en betydelig virksomhet innenfor solenergi og har tydelige vekstambisjoner fremover. Selskapet vil derfor være en betydelig kjøper av komponenter til solkraftverk de neste årene.

Den globale produksjonskapasiteten for utstyr til solenergianlegg har i løpet av det siste tiåret i økende grad flyttet fra Europa, Japan og USA til Kina. IEA anslår at Kinas investeringer i produksjonsanlegg for komponenter til solenergianlegg tilsvarer mer enn 50 mrd. amerikanske dollar (IEAs rapport *Energy Technology Perspectives 2023*). Av verdikjedene samlet, utgjør Kinas andel av verdens produksjon av solcellepaneler mer enn 80 prosent. Så mye som 42 prosent av verdens produksjonskapasitet

var i 2021 lokalisert i den kinesiske autonome regionen Xinjiang, og opptil 14 prosent i ett enkelt produksjonsanlegg. Denne sentraliseringen gjør at kjøpere i stor grad vil være prisgitt, og bør ha oppmerksomhet om, menneskerettighets- og arbeidstagerrettighetssituasjonen i denne delen av Kina.

Råmaterialer og komponenter for produksjon av solcellepaneler er i stor grad standardiserte, og de ulike produsentene kan derfor veksle mellom en rekke underleverandører. Dette, i kombinasjon med at kinesiske myndigheter sterkt begrenser muligheten for innsyn, gjør det vanskelig å spore hvor og hvordan de ulike elementene som inngår i paneler og andre komponenter er produsert.

Regjeringen har formidlet til kinesiske myndigheter at store og mellomstore norske selskaper har en forpliktelse til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i henhold til åpenhetsloven. I denne sammenheng har vi, både bilateralt og i multilaterale fora, påpekt at manglende innsyn er et grunnleggende problem i Xinjiang. Vi tar jevnlig opp vår bekymring for uigurene og andre minoriteter i Xinjiang, senest i møtet jeg hadde med den kinesiske ambassadøren 30. mars i år.

I den nye eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap, har vi tydeliggjort og forsterket forventningene til selskapene med statlig eierandel knyttet til ansvarlig virksomhet og bærekraft. Dette gjelder blant annet menneskerettigheter og arbeidsforhold. Staten som eier forventer blant annet at selskapene er ledende i arbeidet

med ansvarlig virksomhet og gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Staten som eier forventer videre at selskapene respekterer menneskerettigheter og arbeidstagerrettigheter og er ledende i arbeidet med å ha anstendige arbeidsforhold i selskapenes egen virksomhet og i leverandørkjeden. Det er styret og ledelsen i selskapene som er ansvarlige for selskapenes drift, herunder også for vurderingene knyttet til ansvarlig virksomhet. Som eier har staten dialog med selskapene om hvordan forventningene følges opp.

Statkraft viser til at respekt for menneskerettigheter er et grunnleggende prinsipp for selskapet. Selskapets arbeid med menneskerettigheter er basert på anerkjente internasjonale rammeverk, inkludert FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Det betyr at selskapet arbeider med aktsomhetsvurderinger for å forstå menneskerettighetsrisiko og -påvirkning i alle deler av virksomheten, og i selskapets forretningsrelasjoner. Statkraft viser til at selskapet i 2020-21 satte i gang et omfattende arbeid for å kartlegge risikoen for at selskapets innkjøp kommer fra underleverandører som kan være involvert i brudd på menneskerettigheter, med påfølgende vurderinger av tiltak for å redusere denne risikoen.

Statkraft viser videre til at gjennom dette arbeidet ble det tydelig at det er en stor sannsynlighet for tvangsarbeid i verdikjeden, særlig i enkelte provinser, og at risikoen typisk ligger 5-6 ledd ned i leverandørkjeden. Statkraft viser til at den situasjonen selskapet har kartlagt er et uttrykk for en problemstilling som gjelder hele den globale solenerginæringen, ikke bare Statkraft. Statkraft gir uttrykk for at selskapet tar denne situasjonen på alvor.

Statkraft og andre større selskaper har etter åpenhetsloven, som trådte i kraft i 2022, en forpliktelse til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter og til å redegjøre om disse. Statkraft viser til at selskapet gjør aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden på to nivåer. For konkrete leverandører gjøres det undersøkelser i innkjøpsprosessen for å kunne avdekke eventuelle negative forhold knyttet til økonomisk kriminalitet, menneskerettigheter og miljøkriminalitet. I tillegg foretar Statkraft overordnet kartlegging av leverandørkjeder innenfor ulike kategorier, inkludert solenergi, for å få oversikt over risikofaktorer og vurdere hvordan disse kan håndteres. Arbeidet er omtalt i selskapets årsrapporter for 2021 og 2022. Selskapets svar på henvendelser knyttet til åpenhetsloven er dessuten tilgjengelige på selskapets nettsider.

Statkraft fremhever at selskapet arbeider langs to hovedlinjer for å redusere og eliminere risiko for menneskerettighetsbrudd i selskapets verdikjede for solenergi:

- Arbeid med egen leverandørkjede: I tillegg til aktsomhetsvurderinger, dialog og oppfølging direkte med leverandører, har selskapet også lagt om måten selskapet kjøper inn utstyr til solenergianlegg på. Tidligere ble det gjort innkjøp for hvert enkelt prosjekt. Nå arbeider selskapet med å inngå rammeavtaler med et begrenset antall leverandører. Statkraft viser til at som en stor kunde kommer man lettere i en posisjon der man kan stille

krav til både innsyn og arbeidsforhold, og man kan også bedre selv følge opp underleverandører. I tillegg definerer selskapet konkrete underleverandører som materialer/komponenter kan komme fra i kontrakten og søker på den måten å unngå områder der risikoen for tvangsarbeid er størst. Avtalene inkluderer kontraktsforpliktelser for leverandøren og innsyns- og revisjonsmuligheter for Statkraft.

- Samarbeid med andre aktører: Statkraft viser til at selskapet har spilt en viktig rolle i utviklingen av bransjesamarbeidet Solar Stewardship Initiative, som nå samler over 50 selskaper som samarbeider om å bidra til bedre arbeidsforhold og mer innsyn i solenergi-bransjen. Statkraft viser til at når sentrale aktører står sammen på denne måten, kan man i langt større grad presse fram reelle endringer i leverandørindustrien. I tillegg støtter selskapet opp under etableringen og styrkingen av alternative leverandørkjeder med mindre risiko for tvangsarbeid.

Det er viktig at de enkelte selskapene gjør det de kan for å bidra til gode arbeidsforhold og miljøforhold innenfor sine verdikjeder, og som eier vil vi følge opp dette i den videre eierdialogen med Statkraft. Utfordringene knyttet til tvangsarbeid krever også overordnet politisk innsats. Både EU og USA er i ferd med å etablere programmer for å styrke sin egen leverandørindustri for solenergianlegg for å redusere sårbarheten for stopp eller reduksjon av leveransene fra Kina. Også Norge bidrar til europeisk solindustri gjennom flere selskaper og innsatsfaktorer. Dette kan bidra til at en større andel av verdens solenergianlegg produseres i land der underleverandører lettere kan spores og med tilfredsstillende arbeidsforhold. Forhåpentligvis kan det også føre til at kinesiske leverandører av hensyn til sin konkurranseevne både legger til rette for tilfredsstillende arbeidsforhold i sin produksjon og tilstrekkelig innsyn til at deres kunder kan verifisere at dette er tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 1862

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 14. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva har statsråden tenkt å foreta seg for å rette opp i at mange enslige forsørgere nå får redusert bidragsforskudd eller mister bidragsforskuddet helt, som følge av at satsene for barnetrygd økes fra 1. mars?

BEGRUNNELSE:

Nav kan utbetale bidragsforskudd til enslige forsørgere hvis barnebidraget ikke blir betalt. Det er barnet som har rett til forskuddet, men det blir utbetalt til den forelderen eller personen som barnet bor fast hos.

Bidragforskuddet er behovsprøvd. Det vil si at forskuddet blir bestemt ut fra hvor høy inntekt du har, hvor mange egne barn du bor sammen med, og om du bor alene eller er samboer. Du har ikke rett til bidragforskudd dersom du har en samlet årsinntekt over 563 000 kroner. Inntekter som regnes med i den samlede årsinntekten er brutto personinntekt, positive netto kapitalinntekter som overstiger 10 000 kroner per år, kontantstøtte, barnetillegg, utvidet barnetrygd, småbarnstillegg og omsorgsstønad.

Bidragforskudd har tre ulike satser: forhøyet forskudd, ordinært forskudd og redusert forskudd. En årsinntekt på 312 701 kroner og lavere gir rett til forhøyet forskudd. Satser for forhøyet forskudd er 1 760 kroner per måned for barn under 11 år, og 2 200 kroner for barn over 11 år. Satsen for ordinært forskudd er 1 320 kroner per måned. Satsen for redusert forskudd er 880 kroner per måned.

Fra 1. mars 2023 økes satsene for ordinær barnetrygd, utvidet barnetrygd og småbarnstillegg. Barnetrygden for barn mellom 0-6 år øker med 47 kroner per måned, barnetrygden for barn mellom 6-18 år øker med 29 kroner per måned, utvidet barnetrygd økes med 1 435 kroner per måned, og småbarnstillegget økes med 18 kroner per måned. Samtidig avvikles retten til særfradrag for enslige forsørgere.

Mange enslige forsørgere har nå mottatt brev fra Nav med varsel om reduksjon i eller bortfall av bidragforskuddet, som følge av at de økte satsene for barnetrygd regnes med i den samlede årsinntekten som bestemmer om du har rett til bidragforskudd. For noen resulterer dette i et bortfall av bidragforskudd på 880 kroner per måned. For de som rammes hardest, resulterer det i et bortfall av bidragforskudd på 2 200 kroner per måned. Det har som konsekvens at flere enslige forsørgere nå blir dårligere økonomisk stilt enn før.

SPØRSMÅL NR. 1863

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 11. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Flere fagfolk innen psykisk helsevern har påpekt behovet for å etablere sikkerhetshjem. Altså et botilbud som på en tilpasset måte kan ivareta de mest alvorlig syke pasientene

Svar:

Bidragforskott er ei offentlig, behovsprøvd yting som blir utbetalt til foreldre som bur saman med barnet, når den andre forelderen av ulike grunnar ikkje betaler barnebidrag. Bidragforskottet blir utbetalt per barn etter tre ulike satsar avhengig av inntekta til forskottsmottakaren, og retten til bidragforskott fell bort ved inntekt over 563 200 kroner.

Som representanten viser til, inngår utvida barnetrygd i inntektsomgrepet som ligg til grunn for behovsprøvinga. I mars 2023 auka utvida barnetrygd frå 1 054 kroner til 2 489 kroner i månaden. Særfrådraget til einslege forsørgjarar i skatt blei samstundes avvikla og den utvida barnetrygda auka tilsvarende verdien av frådraget. Vidare vart regjeringspartia og SV samde om å prisjustere heile barnetrygda og å auka utvida barnetrygd med ytterlegare 5 000 kroner i året.

Etter NAV sin gjennomgang av forskottssakar i mars viser det seg at fleire forskotts-mottakarar har fått auka inntekt og nokre har enten mista rett til forskott eller fått utbetalt forskott med ein lågare sats. Auken i utvida barnetrygd har i fleire av tilfella vore utslagsgjevande for reduksjonen eller opphøyret av forskottet, fordi inntekta har vorte høgare og fleire har gått over ei inntektsgrense i forskotteringsordninga.

Rett til behovsprøvde ordningar blir påverka av endringar i inntekt. Dette vil òg gjelde om inntektene kjem frå offentlege stønader og aukar i desse, sidan det ikkje skal vere meir gunstig å få stønader frå det offentlege framfor arbeidsinntekt. Samstundes var bakgrunnen for å auke den utvida barnetrygda å hjelpe einslege forsørgjarar i ei vanskeleg økonomisk tid. Når ein no ser at einskilde einslege forsørgjarar mister forskott, er dette ikkje etter hensikta med styrkinga av utvida barnetrygd. Barne- og familiedepartementet ser difor på ulike måtar dette kan løysast på, i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet, og eg vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte.

innen psykisk helsevern. Nå ser vi at de sykeste pasientene ikke blir fulgt opp på det nivået de har behov for eller oppbevares i sikkerhetsavdelinger i årevis.

Vil statsråden vurdere endringer i lovverket som kan åpne for etablering av sikkerhetshjem i kommunene?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Aftenposten 28. mars om situasjonen for de sykeste pasientene i psykisk helsevern, som har behov for langvarige sikkerhetspsykiatriske tiltak. I saken framgår det at det mangler gode alternativer for langvarig oppfølger av denne pasientgruppa. Lederen for sikkerhetsavdelingen på Dikemark sier i saken at det mangler et botilbud i denne gruppa. Kommunene har ikke mulighet til å gjennomføre de tvangstiltakene som det tidvis kan være behov for, dermed havner disse pasientene på sikkerhetsavdelinger på sykehus med langt mer inngripende tvangstiltak enn hva de egentlig har behov for. Andelen psykisk syke i fengsel er også økende og flere fagfolk på feltet har påpekt at dette er en konsekvens av at det ikke lenger finnes langtidsplasser og tilpassede tilbud til de sykeste innen psykisk helsevern.

Svar:

Jeg er enig med representanten Aydar i at det både er behov for en styrking av døgntilbudet for pasienter med alvorlige psykiske lidelser og behov for flere egnede bo- og tjenestetilbud i kommunene. En forutsetning for etabler-

ing av sikkerhetshjem i kommunene vil imidlertid være at kommunene også får økt adgang til bruk av tvang overfor denne pasientgruppen.

Når det gjelder tilbudet i spesialisthelsetjenesten til de mest alvorlig syke pasientene innen psykisk helsevern, har jeg gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å lage en overordnet plan for sikkerhetspsykiatrien. Planen skal leveres våren 2023 og skal blant annet inneholde en vurdering av behovene for endring i kapasitet, innhold, organisering og sammenheng i tjenestetilbudet.

Stortinget har ellers bedt regjeringen om å gjennomføre en bred evaluering av særreaksjonene forvaring, dom til tvungent psykisk helsevern og dom til tvungen omsorg. I dette arbeidet kan det også bli aktuelt å vurdere om dagens tilbud av langvarige sikkerhetspsykiatriske tiltak er hensiktsmessig innrettet.

Jeg har ellers tett kontakt med justis- og beredskapsministeren om innsatte i fengsel med psykiske lidelser. Det er behov for å vurdere nærmere ivaretagelsen av innsatte med alvorlig psykisk sykdom eller utviklingshemning, og dette vil regjeringen komme tilbake til i løpet av kort tid.

Avslutningsvis vil jeg understreke at utvikling av tilbudet til de med alvorlige psykiske lidelser er høyt prioritert, og vil derfor være ett av tre tema i regjeringens kommende opptrappingsplan for psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 1864

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. april 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva mener regjeringen med at fiskeridirektøren skal ha sete i Bergen, hvordan vil regjeringen sikre seg at et krav de selv har laget blir fulgt opp, og mener de at Frank Bakke-Jensen har tilbrakt tilstrekkelig tid ved hovedkontoret i Bergen siden oppstarten i desember 2021?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sitt nye organisasjonskart slått fast at direktøren i Fiskeridepartementet skal ha sete i Bergen. I BT sin sak 30. mars opplyses det at Bakke-Jensen er lite på kontoret på Nordnes. En gjennomgang BT har gjort viser at fiskeridirektøren tilbringer mye tid i nord, har svært mange arbeidsdager i Tromsø og ser en bort fra turene til

Oslo og Bergen har flesteparten av tjenestereisene vært i Nord-Norge.

Svar:

Fiskeridirektøren har siden Fiskeridirektoratets opprettelse i 1902 hatt sin kontorplass ved hovedkontoret i Bergen. Dette ble ikke endret verken da Frank Bakke-Jensen ble ansatt som fiskeridirektør under Solberg-regjeringen eller ved omorganiseringen av Fiskeridirektoratet som trådte i kraft 1. november i fjor.

Departementet setter ikke måltall for antallet dager en etatsleder må tilbringe ved sitt hovedkontor. Jeg forutsetter at fiskeridirektøren selv evner å balansere behovet for tilstedeværelse ved hovedkontoret opp mot behovet

en etatsleder har for å møte ansatte ved direktoratets

øvrige kontorsteder og ha dialog med næringen og samarbeidspartnere ved møter og arrangementer langs kysten.

SPØRSMÅL NR. 1865

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 14. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at politidistriktene gis større fleksibilitet og beslutningsmyndighet over det enkelte politidistrikts avgjørelser om eiendom, bygg og anlegg, slik som eksempelvis leiekontraktens varighet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den svært krevende situasjonen politiet nå opplever som følge av regjeringens manglende prioritering av politiet i statsbudsjettet for inneværende år. Politidistriktene må nå foreta knallharde prioriteringer i sine budsjetter, som en konsekvens av regjeringens manglende budsjettprioritering av politiet. Spørsmålsstiller har tillit til at det enkelte politidistrikt vil forsøke å komme ut av denne situasjonen med minst mulig kutt i stillinger og reduksjon av mannskap. Underdekningen på politibudsjettet er imidlertid så stor, at det ikke vil være mulig å unngå at det blir en betydelig reduksjon av stillinger og dermed kapasitet i politidistriktene.

Med den situasjonen regjeringen nå har satt politidistriktene i, så er det slik spørsmålsstiller ser det naturlig at politidistriktene gis så høy grad av budsjettautonomi som mulig. De bør gis så stor handlefrihet som overhodet mulig i sitt arbeide med å absorbere og effektivere regjeringens politikk om kraftige kutt i politidistriktenes budsjetter. Spørsmålsstiller har blitt gjort kjent med at det kan ligge en mulighet for budsjettinndekning i distriktenes handlingsrom over budsjettets poster til eiendom, bygg og anlegg. Herunder at en adgang til å inngå leiekontrakter av lengre varighet enn i standardkontraktene fra Politiets Fellestjenester, som politidistriktene etter det opplyste er forpliktet til å benytte ved inngåelsen av alle leieavtaler som gjelder eiendom, bygg og anlegg. Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn svar på om statsråden vil ta initiativ til å styrke politidistriktenes budsjettautonomi ved beslutninger om eiendom, bygg og anlegg.

Svar:

Krav til saksforberedelser og styring av bygge- og leiesaker er regulert i Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor. Instruksen setter ingen begrensninger på leiekontraktens varighet, men dersom summen av fremtidige leieforpliktelser blir på over 100 mill. kroner skal saken forelegges for Kommunal- og distriktsdepartementet, jf. instruksens punkt 2.3.

Politiets fellestjenester (PFT) er politiets faginstans for eiendomssaker og har kompetanse innenfor juridiske og eiendomsfaglige spørsmål, og PFT jobber derfor tett med politidistriktene i inngåelse av nye avtaler og forvaltning av eksisterende avtaler. Politiet er underlagt de samme krav som øvrige statlige etater når det gjelder instruks og fullmakter til å inngå leiekontrakter. Det er derfor ingen formelle begrensninger på kontraktens varighet. Det gjøres likevel vurderinger fra sak til sak rundt varigheten på leiekontrakter, blant annet for å unngå at politiet fratras muligheten for fremtidig fleksibilitet.

Det er riktig som representanten skriver at den budsjettmessige situasjonen i politiet som for mange andre statlige virksomheter for tiden er krevende. Dette skyldes imidlertid ikke regjeringens budsjettprioriteringer, men en uventet sterk prisvekst. Regjeringen har allerede styrket politiets driftsbudsjett med 215 mill. kroner siden regjeringsskiftet, og det er varslet at det vil foreslås en særskilt priskompensasjon i revidert nasjonalbudsjett, som legges frem 11. mai.

SPØRSMÅL NR. 1866**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 14. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sikre at planen for utbygging av ladestasjoner som kommer 1.7 er ambisiøs nok til at 250 ladere innen utgangen av 2025 kan nås, og kommer støtteordningene samtidig som planen?

BEGRUNNELSE:

Like før jul kom regjeringens ladestrategi, og Statens vegvesen, Nye Veier og Enova skal komme med en plan for utbygging av ladestasjoner for tunge kjøretøy innen 1. juli. Vi begynner å få dårlig tid med å få bygget ut offentlig tilgjengelig hurtiglading for lastebilene.

Bilene kan leveres, flere transporterer har allerede bestilt og kjøpt, flere hundre ellastebiler ruller på veiene, men uten tilgang på ladeinfrastruktur vil den store utrolingen stoppe opp.

I kunnskapsgrunnlaget for ladestrategien kommer det frem at det trengs 250 hurtigladerer for ellastebiler i 2025. Prosessene for å regulere nok nettkapasitet og strøm til der ladeplassene skal være kan ta tid.

Det er derfor avgjørende å få på plass ferdigregulerte arealer med nett der laderne trengs. Det er også avgjørende at planen som kommer fra Statens vegvesen og Enova er ambisiøs nok, og at støtteordningen kommer sammen med planene.

Svar:

Som det framgår av regjeringens nasjonale ladestrategi, vil regjeringen at Statens vegvesen i dialog med Nye Veier og Enova skal ha en tydelig rolle i arbeidet med å tilrettelegge for lading av tunge biler. Gjennom supplerende tildelingsbrev nr. 21 for statsbudsjettet 2022, fikk Statens vegvesen i oppdrag å sette i gang dette arbeidet.

Statens vegvesen utarbeider derfor, i samarbeid med Nye Veier, en plan som viser behovet for utbygging av ladestasjoner for tunge kjøretøy. Denne framlegges senest 1. juli 2023. Planen vil angi hvilke strekninger som bør prioriteres først, og hvor mange ladestasjoner det vil være behov for på hver strekning. Områder og strekninger der det forventes størst omfang av tunge elkjøretøyer og nullutslipps logistikkjeder prioriteres først.

Enova er statens virkemiddel for å støtte etablering av ladeinfrastruktur for tunge kjøretøy i en tidlig fase der det er behov for offentlig støtte og der utviklingen ikke vil skje på kommersielle vilkår. Enova samarbeider tett med Statens vegvesen/Nye Veier, og planlegger med en støtteord-

ning i en tidlig etableringsfase. De prioriterte områdene i planen som utarbeides av Statens Vegvesen vil være aktuelle for støtte. Nærmere informasjon om kommende ordning presenteres i løpet av 2023.

Statens vegvesen vil være en aktiv tilrettelegger for elektrifisering av tungtransporten. Etaten legger allerede til rette for tungtransport med døgnhvileplasser, og disse plassene vil også være egnet for lading. Vegvesenet utarbeider nå en utleiestrategi for sine arealer.

En felles applikasjon som gir oversikt over ledige ladestasjoner i nærheten eller langs ruta, kan bidra til økt utnyttelse av hvert ladepunkt. Flere transportutøvere ønsker dessuten forutsigbarhet ved å kunne «booke» ladetid. Regjeringen har gitt Statens vegvesen i oppdrag å initiere en «booking-app».

Som det også framgår av ladestrategien, skal etablering og drift av ladestasjoner for tunge kjøretøy så raskt som mulig kunne skje på kommersielle vilkår, uten offentlig støtte. Denne tilnærmingen har vært svært vellykket når det gjelder lading av lette kjøretøy. Ladestasjoner for lette kjøretøy fikk støtte fra Enova i oppstartsfasen, i tillegg til sporadiske programmer for å sikre tilbudet der markedsgrunnlaget var for lite til å sikre kommersiell drift. Ved utgangen av 2022 var det totalt 5 612 hurtigladerpunkt hvor lette elbiler kan lade samtidig, og bare rundt 880 av disse er etablert med støtte fra Enova. Hensikten med å lage en plan for hvor og når det er behov for ladestasjoner for tunge biler er derfor også å levere slik informasjon til markedsaktørene, i tillegg til at Statens vegvesen, Nye Veier og Enova har behov for slik informasjon i arbeidet med å etablere de første ladestasjonene som ikke vil bli etablert kommersielt.

SPØRSMÅL NR. 1867

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ber om en redegjørelse for antallet kollektivreisende over hele landet nå sammenlignet med før pandemien.

Er det noen områder i landet hvor antallet kollektivreisende enda ikke er minst like høyt som før pandemien, og har utviklingen stagnert?

BEGRUNNELSE:

Mange fylkes sliter fortsatt med finansiering for å opprettholde rutetilbudet. Det kan tyde på at billettinntektene enda ikke har tatt seg opp sammenlignet med før pandemien. Kollektivtransporten er viktig for at vi skal nå kli-

målene våre, og det er viktig å opprettholde rutetilbudet for å unngå en negativ spiral i kollektivtransporten.

Svar:

Statistikkbanken til Statistisk sentralbyrå (SSB) viser endringene i antall kollektivreiser fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2022. Tall fra SSB viser at kollektivtrafikken nasjonalt for alle transportformer er ned 7 % fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2022. Tabellen nedenfor viser endringene i antall passasjerer for årene 2020 og 2021 i forhold til 2019.

	Passasjerer i alt (1000 passasjerer)			
	4. kvartal 2019	4. kvartal 2020	4. kvartal 2021	4. kvartal 2022
Totalt	189 817	107 018	147 908	176 612
Endring i % fra 4. kvartal 2019		- 43,6	- 22,1	- 7

Ser vi på inntektene for kollektivselskapene, basert på nasjonale tall fra SSB sin statistikkbank, så er inntektene redusert med 6,3 % fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2022.

Tallene nedenfor viser reduksjon i inntekt også for årene 2020 og 2021 i forhold til 2019.

	Billettinntekter (1000 kr)			
	4. kvartal 2019	4. kvartal 2020	4. kvartal 2021	4. kvartal 2022
Alle transportformer	3 852 822	1 782 438	2 904 156	3 611 799
Endring i % fra 4. kvartal 2019		- 53,7	- 24,6	- 6,3

Statistisk sentralbyrå publiserer årlig statistikk for kollektivtransport med buss fordelt på fylkeskommuner og byområder. Tall for 2022 skal etter planen publiseres 16. mai 2023. Da publiseres også en oversikt over kollektivtransport med båt, fordelt etter landsdel.

SPØRSMÅL NR. 1868**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 11. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Er det statsrådets vurdering at endring av direktoratsansvar kan skje uten endring av viltloven?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål og besvarelse nr. 1780. Statsråden svarte ikke på spørsmålet mitt om endring av direktoratsansvar kan skje uten endring av viltloven. Jeg prøver derfor en gang til.

Landbruksdepartementet har den 16.3.23 meddelt at ansvaret for høstbare viltressurser, herunder hjorteviltforvaltningen og villreinforvaltningen, skal overføres fra Miljødirektoratet til Landbruksdirektoratet.

Det følger av viltloven § 4 at det er departementet, Miljødirektoratet, statsforvalteren, fylkeskommunen og

kommunene som er organer i viltforvaltningen. Landbruksdirektoratet er ikke nevnt.

Svar:

I mitt svar på spørsmål nr. 1780 viste jeg til at i en videre prosess fram mot tidspunktet for overføring av oppgavene, vil direktoratene klargjøre behovet for justeringer i regelverket, herunder endring av viltloven med tilhørende forskrifter, slik at Landbruksdirektoratet formelt sett blir forvaltningsmyndighet etter viltloven. Jeg viste videre til at jeg vil følge opp dette på egnet måte.

Dette betyr i praksis at jeg legger opp til å foreslå endringer i viltloven § 4 (viltorganene). Jeg vil også sørge for at Landbruksdirektoratet har de nødvendige delegasjoner for å utøve viltforvaltning når oppgavene overføres.

SPØRSMÅL NR. 1869**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 18. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at utenlandskablens unntak fra å betale for marginaltap i innenlands nett gjør krafteksport mer tilgjengelig, og derfor kan dra opp prisene, og vil statsråden forsikre seg om at utvekslingen på Danmarkskablene tar hensyn til tapet i selve kablene?

BEGRUNNELSE:

I februar 2021 sendte Eramet, på vegne av flere bedrifter i Grenland, en henvendelse til RME om at utenlandskablene forårsaker marginaltap i strømmettet, men at disse kostnadene må tas av andre kunder i strømmettet. Utenlandskablene er unntatt å betale for dette. Eramet påpeker at det grunnleggende hensynet i regelverket rundt strømmettet i Norge er at den som forårsaker en kostnad har direkte ansvar for kostnaden, og at det gjelder alle andre "strømkunder". Disse utgiftene er jo direkte henførbare til utenlandskablene. Det er jo ikke bra om industri

og husholdninger i Norge må ta regninga for utgiftene utenlandskablene, eid av Statnett, forårsaker i innenlands nett. Eramet mener videre, blant annet i et brev datert 22. februar 2023 med OED på kopi, at denne forskjellsbehandlingen har ytterligere konsekvenser. Krafteksport blir mer lønnsomt og tilgjengelig som følge av manglende marginaltapavgift for utenlandskablene. Når det er mulig å eksportere mer, vil kraftprodusentene øke vannverdiene sine. Og kraftprodusentene blir kompensert for marginaltapet, uavhengig om krafta går til utenlandskablene. På den måten øker manglende marginaltapavgift for kablene kraftprisen i Norge. I samme brev ber Eramet om at kraftutvekslingen på Danmarkskablene tar hensyn til tapet i selve kablene, noe som gjøres på andre kabler.

Svar:

Om utenlandsforbindelsene bidrar til å øke eller redusere tapet i innenlandsk nett varierer. Det vil avhenge av en

rekke faktorer, blant annet ressursituasjonen og andre forhold i området hvor forbindelsene er tilknyttet nettet i Norge.

Tapet i selve utenlandskablene hensyntas i dag. Det er innført såkalt implisitt tapshåndtering på alle Statnetts

utenlandsforbindelser, også kablene til Danmark. Dette innebærer at energitapet tas hensyn til slik at man unngår at det blir overført kraft dersom kostnaden ved overføringen overstiger flaskehalsinntekten.

SPØRSMÅL NR. 1870

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 18. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen følge opp anbefalingen fra finanspolitisk råd om å utrede en justering av handlingsregelen?

BEGRUNNELSE:

Rådet skriver i sin uttalelse 6. februar:

"det bør gjennomføres en grundig faglig utredning av hvordan handlingsregelen bør tilpasses en situasjon der uttak fra oljefondet dekker nær 20 prosent av utgiftene av statsbudsjettet. Tilførsel til fondet fra høye petroleumsinntekter gjør det lettere å gjennomføre en mulig justering av handlingsregelen. Utredning og gjennomføring av en slik justering bør ikke drøye lenge."

Svar:

Handlingsregelen er en retningslinje for budsjettpolitikken som gir en plan for bruken av fondsmidler over statsbudsjettet. Den uttrykker følgende:

- Bruken av fondsmidler skal over tid følge den forventede realavkastningen av Statens pensjonsfond utland.

- Det må legges stor vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet.

Handlingsregelen uttrykker flere hensyn, som omtalt i stortingsmelding nr. 29 (2000–2001) Retningslinjer for den økonomiske politikken. I NOU 2015:9 Finanspolitikk i en oljeøkonomi – Praktisering av handlingsregelen (Thøgersen-utvalget) ble det påpekt at de hensynene som ble identifisert i 2001, i all hovedsak også dekker de hensyn som bør ivaretas ved utformingen av finanspolitikken fremover. De påpekte blant annet:

«En retningslinje for bruk av oljeinntekter bør være enkel og forståelig. Dette sto sentralt da handlingsregelen ble etablert, det vektlegges sterkt av de som faktisk har brukt den, og det står

sentralt blant lærdommene fra økonomisk litteratur og andre lands erfaringer. Hensikten med en regel er ikke bare at den skal fungere som en rettesnor for de politiske beslutningene, men også at budsjettpolitikken skal være lett å kommunisere. Det må antas å være en sentral forutsetning for å sikre legitimitet og politisk eierskap til en slik regel.»

Handlingsregelen er fleksibel. I Thøgersen-utvalget ble det påpekt at man ikke mekanisk hadde fulgt rettesnoren, men praktisert handlingsregelen fleksibelt og glattet bruken ved store endringer i fondskapitalen eller i faktorer som påvirker det strukturelle underskuddet. Utvalget pekte på at: «Denne fleksibiliteten har vært en styrke ved regelen.» I årene etter 2016, når fondet har steget kraftig i verdi, har budsjettene stort sett lagt opp til et fondsuttak godt under rettesnoren, begrunnet blant annet med risikoen for fall i fondskapitalen. Samtidig har fondsuttaket blitt raskt tilpasset når norsk økonomi har vært utsatt for store forstyrrelser, slik som oljeprisfallet, pandemien og krigen i Ukraina. Disse eksemplene illustrerer hvordan fleksibiliteten er en styrke ved handlingsregelen.

Diskusjon av utøvelsen av finanspolitikken er viktig, og regjeringens rådgivende utvalg for finanspolitisk analyse har gitt nyttige innspill til departementet om bærekraften i statsfinansene. Innspillene om handlingsregelen har dreid seg om hvordan intensjonen i den langsiktige rettesnoren kan ivaretas, men samtidig innebære mindre ustabilitet i retningslinjen for pengebruken og mindre risiko for store fremtidige innstramminger. Senest i Meld. St. 1 (2022–2023) Nasjonalbudsjettet 2023, Boks 3.6, beskrev departementet ulike måter å operasjonalisere den langsiktige rettesnoren for bruk av fondsmidler. Departementet arbeider kontinuerlig med å forvalte, analysere og operasjonalisere rammeverket for finanspolitikken.

Dagens operasjonalisering av handlingsregelen gir et godt utgangspunkt for å ivareta intensjonen i retnings-

slinjen. Samtidig jobber departementet videre med å analysere egenskaper ved ulike utforminger av rettesnorer for bruk av fondsmidler, slik at man får et bredere og

enda mer solid faglig grunnlag for å vurdere bærekraften i statsfinansene under handlingsregelen. Analysene vil bli presentert for Stortinget i budsjettokumentene.

SPØRSMÅL NR. 1871

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden eksempel på tjenesteområde i Avior som er eller har vore konkurranseutsett, og kva kan han han seie om innsparingsgevinster som følge av dette?

GRUNNGJEVING:

I Hurdalsplattformen står følgjande under luftfart:

«Sørge for at drifts- og beredskapstjenester ved flyplassene utføres av egne ansatte og ikkje konkurranseutsettes».

Vidare står det i luftfartsmeldinga:

«I Hurdalsplattformen har regjeringen lagt til grunn at drifts- og beredskapstjenester ved lufthavnene skal utføres av egne ansatte og ikkje konkurranseutsettes. Samferdselsdepartementet er i dialog med Avinor om hvordan dette skal følges opp.»

Svar:

Ein vesentleg del av Avinors tenester er konkurranseutsette. Dette gjeld tryggleikskontroll, assistansenesta for personar med redusert mobilitet, bussing, vedlikehald, brøytetenester, drift av bagasjelegging og kontraktar innanfor IT-infrastruktur. Det same gjeld drift av taxfree-butikkar, andre butikkar, servering, parkering og hoteldrift innanfor Avinors kommersielle verksemd.

Innanfor kjerneverksemda i lufthamndrifta og flysikringstenesta produserer Avinor i all hovudsak tenestene med egne tilsette. Det finst tre unntak frå dette: I samband med at Avinor overtok ansvaret frå Forsvaret på Bodø lufthamn i 2016 gjennomførte Avinor ein anbodskonkurranse om plass-, brann- og redningstenesta på lufthamna. Konkurransen vart vunnen av Falck Emergency AB. Før overtakinga vart desse tenestene leverte av Forsvaret. I 2018 lyste Avinor ut ein konkurranse om drifta av tårna på lufthavnene i Kristiansand og Ålesund. Konkurransen vart vunnen av spanske Saerco. Avinor har berekna innsparingsgevinsten i desse to konkurransane

til å liggje i området 15–25 prosent. Eg viser til at det likevel ikkje er gitt at denne innsparinga er ein generell innsparingsgevinst, fordi effekten reknast å være størst ved første konkurranse. Det skal òg nemnast at Avinor i 2017 gjennomførte ein anbodskonkurranse om ein 20-årig tenestekonsesjon ved Haugesund lufthamn som vart vunnen av Lufthamndrift AS.

Av Hurdalsplattforma følgjer det at regjeringa vil sørge for at drifts- og beredskapstjenester ved flyplassane skal utførast av egne tilsette og ikkje konkurranseutsett. Av Meld. St. 10 (2022–2023) Berekraftig og sikker luftfart – Nasjonal luftfartsstrategi følgjer det at Samferdselsdepartementet er i dialog med Avinor om korleis dette skal følgjast opp. Denne dialogen er ikkje avslutta. Denne regjeringa ønskjer ikkje å leggje til rette for unødvendig press på lønar og pensjon gjennom ytterlegare konkurranseutsetjing.

Av Hurdalsplattforma følgjer det vidare at regjeringa vil vidareføre og styrkje Avinor-modellen. Avinor og luftfartsnæringa vart hardt ramma av pandemien. Eg er oppteken av at Avinor skal leggje til rette for effektiv drift og riktige investeringar med sikte på langsiktig lønsemd etter pandemien og vil føre ein politikk som legg til rette for dette.

SPØRSMÅL NR. 1872**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Erkjenner statsråden at kuttet i investeringstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem var feil, og vil statsråden sikre at det kommer friske penger i revidert budsjett for å redusere skaden?

BEGRUNNELSE:

I Ba 30. mars kan vi lese at Bergen kommune ikke har plass til alle som trenger sykehjemsplass. Bergen har et stort behov for sykehjem og flere plasser må bygges og det haster. Derfor var det svært skuffende å lese at søknaden om å renovere Midtbygda Sykehjem ble avslått.

I saken fremkommer det at søknaden fra Bergen kommune ble registrert 22. desember 2022, men investeringstilskuddet regjeringen la inn for statsbudsjettet for 2023 ble brukt opp dagen før.

Byråd for helse og omsorg, Ruth Grung (Ap), sier at dette betyr at flere som egentlig skulle hatt langtidsplaner nå må bo hjemme. Dette er uholdbart og undertegnede mener dette er nok en indikator på at regjeringen bommet grovt når det nasjonale investeringstilskuddet ble kraftig kuttet. Dette advarte også Frp kraftig imot.

Tilskuddet er veldig viktig for kommuner som alene ikke har økonomiske muskler nok til å kunne sette i gang store investeringsprosjekter. Det er helt avgjørende med solide statlige tilskudd for at vi skal kunne bygge nok plasser for fremtiden, når vi vet at antall eldre vil tredobles innen 2060.

Derfor foreslo Fremskrittspartiet en milliard kroner til bygging av nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger i vårt budsjett for 2023. Det ville betydd tilskudd til over 2 000 nye plasser, slik at man kunne bygget og gitt tilskudd gjennom hele året.

Å lese om konsekvensene av regjeringens feilslåtte politikk er trist men også urovekkende for dem som bekymrer seg for egen alderdom.

Undertegnede er derfor helt enig med byråden i Bergen om at regjeringen må ta grep. Ettersom påsken snart er her er det derfor også fristende å minne om fjellvettregel nr. 8: Vend i tide, det er ingen skam å snu.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at eldre skal ha en trygg og god alderdom - uavhengig av hvor i landet man bor. Det er bra at kommune har stor vilje til å bygge nye sykehjemsplasser og jeg har forståelse for at situasjonen er krevende for kommuner som ikke vil kunne søke om tilskudd i 2023. Størrelsen på tilsagnsrammen for investeringstilskuddet vedtas for ett år om gangen. Som representanten Hjemdal er kjent med så er det gjennom de ordinære budsjettprosessene at forslag til endrede rammer fremmes og ikke gjennom skriftlige spørsmål. Selv om rammen for 2023 allerede er oppbrukt, er ikke tilskuddet avvirket.

Rammene for 2023 påvirker ikke prosjekter som allerede har fått innvilget tilsagn om tilskudd tidligere år. Utbetalingene for disse vil gå som normalt.

SPØRSMÅL NR. 1873**Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 18. april 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

I Bergens Tidende 30.mars 2023 kan vi lese at etter rundt 15 år med planer, ga Frank Bakke-Jensen regjeringen grønt lys til å vrake prosjektet på Dokken. Det skjedde etter en «verbal dialog» han ikke vil si noe om.

Kan regjeringen liste opp alle møter, samtaler, brev, e-poster, beslutninger etc. etter at stortinget bevilget midler til forprosjektet i 2021, og som har ledet frem til at regjeringen valgte å droppe samlokaliseringen av Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet på Dokken i sitt framlegg til budsjett for 2023?

BEGRUNNELSE:

Statsbygg leverte rapporten om "Oppstart forprosjekt" i 2019. I 2020 vedtok Solberg regjeringen at Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet skal samlokaliseres i et nybygg, som skal ligge på Dokken i Bergen sentrum. Dette marine senteret med ca. 1200 ansatte skulle styrke et av verdens sterkeste forsknings- og forvaltningsmiljøer på hav. Det ble bevilget 13 millioner kroner til forprosjektet i 2021 der Nærings- og fiskeridepartementet gir Statsbygg i oppdrag å lage et forprosjekt.

Senhøsten 2021 fikk Norge ny regjering, og ny fiskeridirektør som fikk i oppdrag fra fiskeriminister Bjørnar Skjæran (Ap) om å undersøke muligheten for å flytte funksjoner fra hovedkontoret til Fiskeridirektoratet i Bergen til andre steder i landet, og da spesielt Nord-Norge.

24. mai 2022 la fiskeridirektøren frem en utredning som viste hvordan det skulle gjøres. Her foreslo han å blant annet å ikke ha hovedkontor i Bergen, men opprette to nye landsdekkende divisjoner. Ledelsen av disse to enhetene er nå plassert i Tromsø og Bodø. Også de nye byggeplanene på Dokken ble berørt av rapporten.

«Bygningsmessig infrastruktur gis lavest prioritet. Vi mener at medarbeidere kan innplasseres i eksisterende bygg/infrastruktur», skrev fiskeridirektøren.

Svar:

Som en del av arbeidet med statsbudsjettet 2023 ble det gjort en vurdering av alle sivile statlige byggeprosjekter. Målet med gjennomgangen var å redusere kostnadene til prosjekter i en situasjon der den offentlige pengebruken måtte reduseres, få bedre kostnadskontroll med kostnadskrevenne prosjekter, og unngå at staten bidro til ytterligere press i norsk økonomi. Prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet var omfattet av denne gjennomgangen.

Som en del av denne gjennomgangen ble det vurdert ulike muligheter for innsparing i prosjektet. Statsbygg ble bedt om å beregne innsparingseffekten av å ta Fiskeridirektoratet ut av prosjektet, slik at nybygget på Dokken skulle bygges bare for Havforskningsinstituttet. Fiskeridirektoratet ble orientert om dette, og bedt om å gi en foreløpig vurdering av hvilke konsekvenser det ville ha for direktoratet å bli tatt ut av prosjektet. Dette var et ledd i den ordinære budsjettprosessen.

Konklusjonen på gjennomgangen av byggeprosjektene ble at regjeringen foreslo at hele prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet skulle avsluttes. I stedet skulle det gjennomføres en konseptvalgutredning for å vurdere Havforskningsinstituttets bygningsmessige behov, med bakgrunn i at Havforskningsinstituttet har størst behov for nye lokaler.

Som kjent ble resultatet av budsjettbehandlingen i Stortinget at forprosjektet for samlokalisering av Havfor-

skningsinstituttet og Fiskeridirektoratet ikke skulle skrinnlegges. Regjeringen følger opp dette. Forprosjekteringen for et nytt bygg for de to virksomhetene på Dokken er i god framdrift.

Jeg deler ikke framstillingen av omorganiseringen av Fiskeridirektoratet som framgår i begrunnelsen for spørsmålet. Det er ikke grunnlag for å koble prosessen om samlokalisering og Fiskeridirektoratets omorganisering. Prosessen for omorganiseringen av Fiskeridirektoratet ble satt i gang under Solberg-regjeringen, inkludert en spesifikk bestilling om å vurdere om det er «stedsuavhengige funksjoner som i dag er lokalisert til hovedkontoret som eventuelt kan utøves andre steder i Norge».

Møter, samtaler, brev, e-poster, beslutninger etc.

Dokumenter som inngår i regjeringens interne budsjettprosess gjengis bare med informasjonen som framgår av offentlig journal.

6.1.2022

Internt notat i NFD om rammer for tomtekjøp ifb med samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet

24.1.2022

E-post fra NFD til Statsbygg med anmodning om å beregne økonomiske konsekvenser av å ta Fisheries Monitoring Center og Fiskeridirektoratets kaiarealer ut av prosjektet.

30.1.2022

Internt notat i NFD om statsbudsjettet 2023

3.2.2022

E-post fra NFD til Statsbygg med anmodning om å beregne økonomiske konsekvenser av å ta Fiskeridirektoratet ut av prosjektet.

Primo februar

Møte mellom Statsbygg og representanter fra Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, der Statsbygg informerte om at de beregnet økonomiske konsekvenser av å ta Fiskeridirektoratet ut av prosjektet.

Primo februar

Telefonsamtale mellom NFD og Fiskeridirektoratet der det ble informert om at det ble gjennomført beregninger av innsparingseffekten av å ta direktoratet ut av prosjektet, og der det ble bedt om en foreløpig vurdering av hvilke konsekvenser det ville ha for direktoratet å bli tatt ut av prosjektet.

11.2.2022

E-post fra Statsbygg til NFD med beregning av økonomiske konsekvenser av å ta Fiskeridirektoratet ut av prosjektet.

14.2.2022

E-post fra NFD til Fiskeridirektoratet med kopi av NFDs bestillinger til Statsbygg og Statsbyggs svar på bestillingen.

15.2.2022

Brev fra Nærings- og fiskeridepartementet til Finansdepartementet om statsbudsjettet 2023.

11.5.2022

Internt notat i NFD om statsbudsjettet 2023

1.6.2022

Brev fra Finansdepartementet om statsbudsjettet 2023

23.6.2022

Internt notat i NFD om statsbudsjettet 2023

11.7.2022

Internt notat i NFD om statsbudsjettet 2023

26.7.2022

Brev til Finansdepartementet om statsbudsjettet 2023 – innspill til rammefordelingsforslag.

10.8.2022

E-post fra NFD til Statsbygg med anmodning om informasjon om ev. kostnader i 2023 ved en avvikling av samlokaliseringsprosjektet.

11.8.2022

E-post fra Statsbygg til NFD med informasjon om kostnader i 2023 ved en avvikling av samlokaliseringsprosjektet.

15.8.2022

Internt notat i NFD om statsbudsjettet 2023

SPØRSMÅL NR. 1874

Innlevert 30. mars 2023 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 14. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak gjennomfører statsråden for å redusere Sivil klareringsmyndighets (SKM) saksbehandlingstid og øke transparens i etatens klareringsarbeid?

BEGRUNNELSE:

Ved flere klareringssaker i politiet (utenfor PSTs organisasjon) hvor SKM har vært ansvarlig klareringsmyndighet har det kommet frem at saksbehandlingen har tatt uforholdsmessig lang tid.

I to konkrete tilfeller har ikke den som skal klareres mottatt varsel om kredittsjekk før det har gått over tre måneder (180 dager) etter at søknaden er sendt. I det ene tilfellet har det blitt purret på saksgangen uten at SKM har respondert.

Disse to tilfellene gjelder polititjenestemenn/kvinner som har vært ansatt i etaten i en årrekke og har pga. endring av arbeidsoppgaver/ stilling fått behov for en klarering.

En slik sendrektighet har stor innvirkning på arbeidsgiver fordeling av arbeidsoppgaver. En slik tilnærming er også av vesentlig betydning for den som skal klareres. Disse menneskene opplever ofte usikkerhet, og føler seg muligens mistenkeliggjort uten at det SKM mener eller ønsker det.

Situasjonen som beskrives over er etter under- tegnedes syn svært uheldig, og en fremferd som vi som et demokrati ikke ønsker å se fra en etat som forvalter et vik-

tig ansvarsfelt med stor mulighet for å påvirke enkeltindividers liv.

Undertegnede har stor forståelse for at klarerings saker er sensitive og individuelle, selv med dette som bak- teppe har alle rett på en rettferdig og uhildet vurdering som er faktabasert, og ikke minst gjennomføres innen rimelig tid.

Svar:

Sikkerhetsloven stiller strenge krav til klareringsmyndighetene for å ivareta den enkeltes rettssikkerhet bl.a. gjennom krav til opplysning av saker og krav til begrun- nelse til den som vurderes klarert. Samtidig er det viktig at klareringsregimet balanserer dette mot hensynene til nasjonal sikkerhet. Jeg mener begge deler er svært viktig for tilliten til klareringsinstituttet og det pågår derfor et kontinuerlig arbeid med å forvalte begge behovene.

I 2022 ble 84,2 prosent av SKMs realitetsavgjørelser i klareringssaker fattet innenfor 3 måneder saksbehandlingstid. 94 prosent av sakene ble avgjort på under seks måneder.

Det kan i mange saker være nødvendig å innhente andre kildeopplysninger, spesielt innenfor områder som helse, straff, økonomi og tilknytning til andre stater. Det ble i 2022 initiert ekstra informasjonsinnhenting i over 1100 saker. Det er en økning i innhenting av saker fra utle- ndingsforvaltningen, politiet, leverandører av kredittop- plysninger og ev. ytterligere helseopplysninger.

Saker som krever innhenting av én eller flere ekstra kilder er en årsak til lang gjennomsnittlig saksbehandlingstid, 36 dager mot 192 dager. Jeg mener disse tallene viser at de aller fleste enkle saker blir behandlet svært raskt, og det er gode grunner for at enkelte saker tar lengre tid å behandle.

I flere av sakene med lang saksbehandlingstid kan også den lange behandlingstiden skyldes forhold som beror på den som ber om klarering. For eksempel ved at

den som anmodes klarert selv må bidra til å opplyse saken så godt som mulig.

Som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen har samfunnets behov for sikkerhetsklarert personell økt. I den sammenheng ble saksbehandlingskapasiteten i SKM styrket, jf. Prop. 78 S (2021-2022) og Innst. 270 S (2021-2022) vedr. økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina. Det er forventet at tiltaket vil ha full effekt i saksbehandlingen i løpet av 2023.

SPØRSMÅL NR. 1875

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 14. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Mener statsråden fortsatt at høyprisbidraget bidrar til å gjøre det lønnsomt å tilby mer kraft på rimeligere fastprisavtaler og mindre på spotpris, og hvordan mener statsråden at avviklingen av høyprisbidraget etter 2024 påvirker det?

BEGRUNNELSE:

I høst la regjeringen fram et høyprisbidrag på kraftselskapenes inntekter på strømpriser over 70 øre i snitt per måned, og et nytt regime for fastprisavtaler tilpasset næringslivet. Fastprisavtalene skal tilbys for 3, 5 og 7 år. I høst argumenterte regjeringen med at høyprisbidraget skulle gjøre det mer gunstig for kraftselskapene å selge mindre i spotmarkedet og mer på fastpris. Likevel skal høyprisbidraget avvikles tidlig i fastprisavtalenes varighet. Regjeringen har lovet at det skal være avviklet innen slutten av 2024.

Svar:

De høye strømprisene i deler av Sør-Norge siden høsten 2021, gir ekstra-ordinære overskudd til kraftprodusenter som utnytter våre felles naturressurser. Regjeringen mener at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon. Regjeringen foreslo derfor i budsjettet for 2023 å innføre et høyprisbidrag på vannkraft og vindkraft. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. For å bidra til forutsigbarhet for kraftprodusentene informerte departementet i Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) om at det legges

til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024.

Utgangspunktet for høyprisbidraget er at inntekter fra kraftproduksjon beregnes på grunnlag av de faktiske prisene som den avgiftspliktige har oppnådd. Produksjon som omfattes av kontraktsunntak i grunnrenteskatten, og andre avtaler om faktisk levering av et fast volum til fast pris, verdsettes således til kontraktspris. I Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 fremgår det at «[d]ette kan forsterke de økonomiske insentivene til å inngå større grad av langsiktige fastprisavtaler».

Fra 1. januar 2023 har vi lagt til rette for bedre fastprisavtaler på strøm gjennom et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten for vannkraft. Flere strømleverandører publiserer slike fastpriser på sine nettsider, og ifølge fjordkraft.no kunne bedrifter per 12. april inngå fastprisavtaler (7-årsavtaler med flat profil) til under 70 øre/kWh i hele Sør-Norge. Produsentenes tilbud av fastprisavtaler avhenger av en rekke ulike forhold, hvor høyprisbidraget kan være ett element. Omfanget av fastprisavtaler vil også avhenge av bedriftenes etterspørsel. Et bedre tilbud gir mulighet for økt forutsigbarhet, men det vil være opp til hver enkelt bedrift om de ønsker løpende priser eller lengre avtaler.

SPØRSMÅL NR. 1876**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 14. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden sjøfolk skal miste sjømannspensjonen sin om de blir uføretrygda?

BEGRUNNELSE:

Sjømannspensjonen er en pensjonsordning som sjømannen og rederiet betaler inn til. Blir sjøfolk uføretrygda faller heile denne pensjonen bort noe som oppleves som urimelig all den tid man har spart inn til pensjonen og betalt i ordningen.

Svar:

Jeg viser til at pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs er en obligatorisk tjenstepensjonsordning for ansatte om bord på norske skip, etablert ved lov 3. desember 1948 nr. 7. Ordningen administreres av Maritim pensjonskasse, tidligere Pensjonstrygden for sjømenn.

Loven ble lagt om med virkning fra 1. januar 2020, jf. dens kapittel X. Alderspensjon etter nye regler. Omlaggingen bygger på Sjømannspensjonsutvalgets innstilling i NOU 2014: 17 Pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs, jf. Prop. 118 L (2018–2019) Endringer i lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn m.m. (ny pensjonsordning).

Det nye regelverket får ikke anvendelse for arbeidstakere som på tidspunktet da loven trådte i kraft, var fylt 50 år. De får alderspensjon fastsatt etter reglene i lovens kapittel III. Det følger av disse reglene at alderspensjon på nærmere vilkår kan tas ut mellom 60–67 år. Pensjonen utmåles uavhengig av inntekt, og beregnes på grunnlag av antall pensjongivende farts måneder multiplisert med pensjonssatser som gjelder på uttakstidspunktet for fartstid opptjent som over- og/eller underordnet. Mindre enn 150 pensjongivende farts måneder (12,5 år) gir ikke rett til alderspensjon.

Etter § 4 nr. 3 faller alderspensjonen bort når pensjonisten mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden for hel (100 prosent) uførhet. Er folketrygdtytelsen gradert (mindre enn 100 prosent), faller en tilsvarende del av alderspensjonen bort, jf. § 5 nr. 2.

Når det gjelder den historiske bakgrunnen for disse reglene, vises det til at da pensjonstrygden for sjømenn ble vedtatt i 1948 var den en "heldekkende" pensjonsordning med ytelser for flere ulike stønadssituasjoner. Det var ikke noe alminnelig pensjonssystem med tilpassede støtteordninger for ulike sosialtilfeller i mellomkrigstid-

en, slik Norge etter hvert fikk med folketrygdloven. Men da folketrygden var under forberedelse, ble det forutsatt at pensjonstrygden for sjømenn skulle opprettholdes som en supplerende ordning til folketrygden. I takt med at folketrygden ble bygd ut, ble stønadstilbudet i pensjonstrygden redusert og/eller samordnet med folketrygdtytelsene. Om dette uttales i NOU 1989: 12 Pensjonstrygden for sjømenn, punkt 7.4.1.1. bl.a.:

"Pensjonstrygdens prinsipielle formål er å yte alderspensjon fra den lavere pensjonsalder for sjømenn, som hovedregel 60 år, til pensjonisten får rett til alderspensjon, uførepensjon eller attføringspenger fra folketrygden."

Jeg nevner for fullstendighetens skyld at sammenhengen mellom tjenstepensjonens størrelse og folketrygdens uføreytelser, ble foreslått uendret videreført for ny alderspensjon etter kapittel X, jf. Prop. 118 L (2018–2019) punkt 4.10. Forslaget var i samsvar med Sjømannspensjonsutvalgets innstilling i NOU 2014: 17. Det var høring i saken den 18. juni 2019, der Norsk Rederiforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund deltok.

En enstemmig Arbeids- og sosialkomite sluttet seg til forslaget i lovproposisjonen, se Innst. 22 L (2019–2020). I innstillingen het det mellom annet:

«Komiteen viser til regjeringens omtale av forholdet til andre ytelser som AAP og uføre, og støtter regjeringens vurderinger og forslag.»

Komiteen rådde Stortinget til å gjøre vedtak om bl.a. følgende:

«§ 36 Alderspensjon og uføreytelser fra folketrygden

Den som i hele eller deler av perioden mellom fylte 62 og 67 år mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden etter en uføregrad på 100 prosent, har ikke samtidig rett til pensjon.»

Stortinget behandlet saken den 7. november 2019, og på dette punktet bifalt Stortinget enstemmig komiteens innstilling.

Pensjonsordningen er dimensjonert ut ifra at alderspensjonen graderes eller faller bort hvis pensjonisten mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. Dersom pensjonister med arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd for hel uførhet skal kunne motta alderspensjon i ordningen, vil enten premienivået måtte økes eller pensjonsnivået reduseres, I Prop.118 L (2018–2019) beskrives dette slik, punkt 4.10.4:

«Departementet har etter høringen fått utført beregninger som viser hva pensjonsopptjeningssetningen ville kunne være, in-

nenfor en gitt kostnadsramme, dersom de helt uføre også gis pensjonsrett og dersom det gis premiefritak for uførhet.

Beregningene indikerer at opptjeningssatsen da vil måtte reduseres fra 6,3 til om lag 3,8 prosent, eventuelt at premiesatsen må økes. Departementet kan ikke se at det i næringen skulle være grunnlag for å redusere opptjeningssatsen og/eller øke premiene, som er nødvendig for å finansiere pensjonsrett til uføre utover hva de har rett til i dag. I tråd med dette legges det opp til at helt uføre ikke skal ha rett til sjømannspensjon i ny ordning. Departementet foreslår imidlertid at gradert uføre, som etter dagens regler, skal få rett til en redusert sjømannspensjon i ny ordning.»

En enstemmig Arbeids- og sosialkomite og et enstemmig Storting sluttet seg altså til forslaget.

Jeg viser videre til at ordningen finansieres løpende gjennom pensjonspremier (avgifter) fra arbeidsgivere og arbeidstakere. I tillegg yter staten et lovfestet årlig tilskudd. Innbetalt premie i tilfeller hvor vilkårene for å yte alderspensjon ikke er oppfylt, går ikke inn i statskassen. Men i perioder der inntektene er større enn utgiftene, byg-

ges det opp et reguleringsfond som benyttes til å finansiere pensjonsutgiftene i perioder der inntektene er lavere enn utgiftene. Innbetalt premie fra arbeidstakerne kan på nærmere vilkår også tilbakebetales etter regler i lovens kapittel VI. Tilbakebetaling av avgift.

Jeg understreker at pensjonsordningen også er statsgarantert. Det betyr at når inntektene er lavere enn pensjonsutgiftene, og det ikke er nok midler i reguleringsfondet, betaler staten et garantitilskudd. I perioden 2003 til 2013 medførte ubalanse i ordningen at staten betalte et samlet garantitilskudd på 3,9 mrd. kroner (nominelt).

Etter mitt syn viser denne gjennomgangen at tjenstepensjonsordningens innretting og dimensjonering, herunder sammenhengen mellom alderspensjons størrelse og folketrygdens uføretytelser, er bredt politisk forankret, senest ifm. stortingsbehandlingen høsten 2019. En endring av denne sammenhengen forutsetter at opptjeningssatsen reduseres og/eller at premiesatsen økes.

SPØRSMÅL NR. 1877

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 14. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Da endringene i grunnrenteskatten på havbruk ble lagt frem av regjeringen tirsdag 28.03.2023, begrunnet finansministeren innføring av grunnrente blant annet med å vise til at gjennomsnittlig avkastning på kapital og gjennomsnittlig driftsmargin i perioden 2008-2021 var vesentlig høyere for denne næringen enn for industrien i Norge. Fra 1. januar 2023 ble det innført grunnrente på vindkraft i Norge.

Hva var gjennomsnittlig avkastning på kapital og gjennomsnittlig driftsmargin for vindkraft på land i perioden 2008-2021?

Svar:

I min presentasjon av regjeringens forslag til grunnrenteskatt for havbruk den 28. mars viste jeg til anslag for driftsmargin og avkastning på kapital i havbruksnæringen og for industrien. For havbruksnæringen var kilden for anslagene Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse. Departementet er ikke kjent med tilsvarende anslag for vindkraft.

Som omtalt i Prop. 1 LS (2022–2023) har grunnrenten for landbasert vindkraft vært negativ i årene 2010-2020, men positiv i 2021. Departementet mente forventet utvikling i kraftpris og kostnader indikerte vedvarende positiv grunnrente. Et høringsnotat om grunnrenteskatt for landbasert vindkraft ble sendt ut 16. desember 2022 med frist 15. mars 2023. Departementet vil nå gjøre en helhetlig vurdering av forslaget i lys av høringsinnspillene, før et endelig lovforslag kan legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1878**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 14. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Ble Statnett instruert av regjeringen til å sette ned kapasiteten fra 1 400 MW til 1 100 MW på mellomlandsforbindelsen til UK for å begrense eksporten av kraft fra Norge, eller var dette et tiltak initiert av Statnett og sanksjonert av OED for å sikre symmetri på kabelen i UK, og kan statsråden bekrefte at kapasiteten på kabelen vil settes opp til 1 400 MW hvis Storbritannia setter opp kapasiteten til 1 400 MW på sin side?

BEGRUNNELSE:

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum uttalte i politisk kvarter fredag 17. mars 2023 at "vi har regulert eksporten av strøm til Storbritannia, altså regulert at man kan eksportere mindre strøm i den kabelen..". I finansministerens tale til Senterpartiets landsmøte gjentok Vedum påstanden om at regjeringen hadde instruert Statnett til å begrense eksporten av strøm til Storbritannia. Der sa han at "for seks måneder siden ble det sagt at det var helt umulig å regulere handelen gjennom England-kabelen og Tyskland-kabelen mer. Men i går ble det gjort av regjeringen, man har strammet inn muligheten for eksport til Storbritannia".

Statnett sier imidlertid til Teknisk Ukeblad at regjeringen ikke har instruert Statnett til å strupe eksporten til England, og at dette var en operasjonell beslutning initiert av dem, begrunnet i hensynet til symmetri i utvekslingen. Det følger av dette at dersom UK evner å sette opp kapasiteten på sin side, så vil Norge følge etter.

Olje- og energiministeren har tidligere slått fast, basert på faglige innspill fra NVE i august fjor, at begrensninger i eksporten må begrunnes i reelle hensyn til forsyningsikkerheten.

Finansministerens fremstilling fremstår i beste fall villedende, ettersom kapasiteten i kabelen vil settes opp dersom UK er i stand til å gjøre dette på sin side. Det står også i motstrid til både Statnetts versjon av saken og olje- og energiministerens tidligere uttalelser om handlingsrommet Norge har til å begrense utvekslingskapasiteten.

Svar:

Overføringskapasiteten på North Sea Link (NSL) har ikke vært fullt utnyttet etter at den kom i ordinær drift mot slutten av oktober 2022. Under den forutgående prøvedriften på rundt ett år var kapasiteten varierende og hovedsakelig redusert begge veier. Noe redusert overføringskapasitet

har fra britisk side vært begrunnet med tekniske forhold. En konsekvens har vært at det i enkelte perioder har vært mindre overføringskapasitet i forbindelsen inn til Norge enn fra Norge til Storbritannia. Hva som er faktisk flyt over kabelen, beror også på tilbud og etterspørsel i markedet, slik at denne asymmetrien har i praksis ikke hatt stor betydning for hvor mye strøm som faktisk flyter den ene eller den andre veien.

Den aktuelle situasjonen er tatt opp med britisk side både på myndighetsnivå, og av Statnett. Det har pågått dialog over tid mellom Statnett og deres partner i Storbritannia (National Grid ESO), og mellom Reguleringsmyndigheten for energi og den britiske regulatoren (Ofgem) med sikte på å forbedre situasjonen.

Etter konsesjonen for tilrettelegging av kraftutveksling med Storbritannia, plikter Statnett å rette seg etter de bestemmelser Olje- og energidepartementet treffer med hensyn til vilkår for overføringsforbindelsen. Med bakgrunn i situasjonen på britisk side har departementet i brev til Statnett av 15. mars presisert innholdet i Statnetts konsesjon. Departementet så behov for å presisere at konsesjonen skal forstås og praktiseres slik at det legges til rette for størst mulig grad av symmetri i tilgjengelig utvekslingskapasitet på forbindelsen.

Det er Statnetts oppgave å fastsette den eksakte kapasiteten på kabelen. I denne vurderingen skal hensynet til balanse i utvekslingskapasitet mellom landene inngå.

SPØRSMÅL NR. 1879**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 13. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på hvordan opplysningen om at POD og KDI har fått en «reduksjon i antall resultatkrav» samsvarer med Stat & Styring sin gjennomgang som viser at regjeringen i tildelingsbrevene har økt antall oppdrag fra 2022 til 2023?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål nr. 1416, besvart den 23. februar 2023. I spørsmålet ble statsråden bedt om å gjøre rede for hvilke «konkrete initiativ har statsråden tatt innenfor sitt ansvarsområde» for å gjennomføre tillitsreformen i offentlig sektor. Statsråden svarte blant annet at «[e]t sentralt tema som har gått igjen i flere innspill, har vært behovet for å redusere detaljstyringen av politiet, samt at det kan være behov for å redusere kvantitative rapporteringskrav i den interne styringen av kriminalomsorgen. Innspillene er fulgt opp med en særskilt gjennomgang av styringssignaler og rapporteringskrav i politiet og kriminalomsorgen. Dette har både resultert i en reduksjon i resultatkrav fra departementet til virksomhetene, samt at begge direktoratene har redusert de interne styringskravene for 2023».

I følge en gjennomgang tidsskriftet Stat & Styring har gjort av tildelingsbrevene for 2023, har direktoratene statsråden peker på hatt en netto økning i antall oppdrag. Videre viser gjennomgangen at direktoratene har like mange antall konkrete resultatkrav i 2023 som i 2022. Til illustrasjon innebærer av de nye styringsparametrene til POD rapportering på «økt lokal tilstedeværelse», som innebærer krav om rapportering om blant annet «antall ansatte i åpningstiden for hvert tjenestested».

Svar:

Direktorat for forvaltning og økonomistyring (DFØ, tidl. Senter for statlig økonomistyring – SSØ) er statens fagorgan for styring. I SSØ sin veileder for mål- og resultatstyring står følgende: «For det enkelte styringsparameter kan det settes et konkret ambisjonsnivå for hvilke resultater som skal nås i den aktuelle perioden. Dette kalles gjerne et resultatmål.» Det er denne forståelsen jeg legger til grunn når jeg sier at POD og KDI har redusert antall resultatkrav. Styringsparametere uten konkret ambisjonsnivå gir virksomheten større handlingsrom enn styringsparametere med et definert ambisjonsnivå.

SPØRSMÅL NR. 1880**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 13. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden tenkt å sikre at like tilfeller blir behandlet likt, og at sykehusøkonomi ikke fører til at pasienter som blir syke på høsten får et dårligere tilbud enn pasienter som blir syke på våren?

BEGRUNNELSE:

For litt over et år siden kunne vi på NRK lese hjerteskjærende historier om en kvinne som hadde vært utsatt for en pasientskade, og som følge av dette hadde fått uhelbre-

delig kreft. Ekspertpanelet anbefalte en behandling for denne kvinnen, men selv om Ekspertpanelets råd er definert som helsehjelp valgte sykehuset å ikke gi kvinnen behandlingen hun trengte. All den tid Ekspertpanelets råd er definert som helsehjelp har blant annet Kreftforeningen uttalt at det kan være ulovlig å ikke følge Ekspertpanelets råd. Likevel er ikke dette alltid praksisen i dag. Derfor fremmet Fremskrittspartiet et representantforslag i 2021 som skulle sikre at sykehusene fulgte Ekspertpanelets råd, i tråd med forventningene som lå til grunn da Ekspertpanelet ble opprettet.

Dette skulle blant annet sikre at man ikke fikk ulik behandling avhengig av hvilket sykehus man tilhørte, og sikre at ikke sykehusøkonomien blir førende for hvilket tilbud pasientene får. Etter at regjeringspartiene var med å stemme end forslaget, har situasjonen forverret seg. 21. mars uttalte Ekspertpanelets leder følgende i Dagens Medisin:

Det har vært en økning i antallet saker der helseforetakene ikke fulgte Ekspertpanelets råd.

– Vi ser at det ble gitt flere avslag i siste halvdel enn i første halvdel av året. Ved samme sykehus fikk én pasient ja på våren, mens en helt lik pasient fikk avslag sent på høsten. Da jeg snakket med dem, sa de at det nå ble lagt enda større vekt på økonomien.

Her ser vi altså at økonomiske hensyn fører til at like pasienter blir behandlet ulikt av det samme sykehuset. Det er ikke lenger bare et problem at dagens system fører til ulikheter på tvers av helseforetakene, men nå ser vi at det oppstår ulikheter for pasienter ut fra når på året de blir syke. Dette blir som om NAV skulle slutte å innvilge uføretrygd på høsten fordi man har gått tom for penger.

Denne situasjonen hadde vært unngått dersom regjeringen hadde stemt for den løsningen vi foreslo for litt over et år siden i Dokument 8:51S (2021-2022).

Statsråden har gjort likeverdig tilgang til helsetjenester til en av sine fanesaker. Her ser vi et tydelige eksempel på at det går i feil retning, og statsråden bør snarest foreslå en lovendring som sikrer pasienter likeverdig tilgang til behandlinger Ekspertpanelet anbefaler.

Svar:

I 2021 ga Helse- og omsorgsdepartementet de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomføre en evaluering av Ekspertpanelet. Evalueringen hadde tre hovedformål: å evaluere Ekspertpanelets aktivitet, vurdere endringer i mandatet for Ekspertpanelet og vurdere hvordan pasienter med ALS kan omfattes av ordningen.

I juni 2022 ba jeg de regionale helseforetakene om å følge opp evalueringen av Ekspertpanelet, og gjennomføre endringer i mandatet og i de tekniske løsningene for henvisning av pasienter til panelet. Formålet med endringene var å bidra til at flere pasienter kan få sin sak vurdert av panelet. Ifølge Ekspertpanelet var det i 2021 en kraftig økning i antall saker Panelet vurderer at rådene ofte følges, men at det er variasjon i antall henvendelser fra ulike sykehus.

SPØRSMÅL NR. 1881

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 13. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil ikke regjeringen gjøre mer i 2023 for at det skal bygges flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger i kommunene, og hva tenker statsråden om Sortland kommunes forespørsel om å kunne sette i gang bygging, men beholde retten til å søke tilskudd etterskuddsvis fra Husbanken?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett for 2023 foreslo regjeringen å kutte kraftig i investeringstilskuddet for heldøgns omsorgsplasser i kommunene. Kuttet ble rettet opp i budsjettenigheten i november, og det ble vedtatt å sette i gang bygging av 500 nye heldøgns omsorgsplasser i 2023. Men bare en måned inn i 2023 er kassa tom og prosjekter som har fått innvilget tilskudd er prosjekter fra tidligere. Dette får store konsekvenser for kommuner som planlegger nye heldøgns omsorgsplasser. For eksempel Sortland

kommune i Nordland som er klar for å sette i gang bygging av nytt sykehjem/nytt dagsenter, men som har fått avslag på sin søknad fra Husbanken. Dette gjør at Sortland kommune ikke får satt i gang bygging eller må sette i gang bygging uten å få midler fra investeringstilskuddet. Husbankens retningslinjer for investeringstilskuddet er klar på at det ikke gis tilskudd til igangsatte prosjekter. Sortland kommune har rettet forespørsel om prosjekter som har fått avslag på grunn av at kassa er tom, likevel kan sette i gang og beholde retten til å søke tilskudd etterskuddsvis.

Svar:

God og trygg omsorg som er tilpasset befolkningens behov, er grunnleggende for regjeringen. I årene som kommer blir det behov for både flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og det er bra at kommunene viser både vilje og evne til å investere og planlegge godt. Investering-

tilskuddet er et viktig virkemiddel for å kunne realisere flere og bedre plasser.

Jeg vil understreke at det statlige investeringstilskuddet ikke er avvirket, men i likhet med flere andre statlige investeringsprosjekter har det vært lite rom for å prioritere midler til nye tilsagn om tilskudd i 2023. Dette skyldes den spesielle situasjonen vi er i, med høy vekst både i byggekostnader og andre priser. Hovedmålet med regjeringens budsjettforslag er å bidra til å få kontroll på den kraftige prisveksten, skape trygghet rundt folks økonomi og arbeidsplasser, samt utjevne de sosiale og geografiske forskjellene.

Jeg forstår at forslaget er vanskelig for de kommunene som ikke vil kunne søke om tilskudd i 2023. Representanten Svardal Bøe har helt rett i at dagens retningslinjer

ikke åpner for at tilsagn kan gis etterskuddsvis. Bakgrunnen for dette er at størrelsen på tilsagnsrammen for investeringstilskuddet vedtas for ett år om gangen eller justeres som en del av de ordinære budsjettprosessene. Ved eventuelle endringer i tilsagnsrammen gjennom året eller påfølgende år, så må tidligere avslåtte søknader vurderes på lik linje med øvrige søknader. Det å skulle endre retningslinjene i retning av tilbakevirkende kraft tror jeg ikke vi er tjent med. Vi kan da ende opp med at kommunene budsjetterer med et fremtidig tilskudd som kanskje ikke kommer. Dette mener jeg vil være å føre kommunene bak lyset.

Rammene for 2023 påvirker ikke prosjekter som allerede har fått innvilget tilsagn om tilskudd tidligere år. Utbetalingene for disse vil gå som normalt.

SPØRSMÅL NR. 1882

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen og Utenriksdepartementet for å følge opp oppfordringen til medlemsland og internasjonale organisasjoner om å øke støtten til diplomatisk innsats for å oppnå en rettferdig og varig fred i Ukraina, i henhold til resolusjonen fra FNs generalforsamling 23. februar 2023, som 141 av 193 land stemte for, herunder Norge?

BEGRUNNELSE:

Rødt fordømmer på det sterkeste Russlands folkerettsstridige angrep på Ukraina og anerkjenner Ukrainas legitime forsvarskamp.

Spørsmålet viser til resolusjonen fra FNs generalforsamling, ES-11/6. Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine, og særlig resolusjonens tredje punkt:

«The General Assembly] Calls upon Member States and international organizations to redouble support for diplomatic efforts to achieve a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine, consistent with the Charter;»

Andre land som, i likhet med Norge, bidrar med militær støtte, inkludert våpenhjelp, har engasjert seg diplomatisk for en stabil og varig fredsløsning, blant annet Spanias statsminister Pedro Sánchez.

Svar:

Russlands fullskala invasjon av Ukraina er et klart brudd på folkeretten og FN-pakten. Dette synet deles av et stort og stabilt flertall av FNs medlemsland. Flere viktige avstemninger, sist resolusjonen fra 23. februar i år bekrefter dette.

En rettferdig fred må være basert på Ukrainas suverenitet og territoriale integritet. Nansen-programmet for Ukraina, som alle partier på Stortinget unntatt Rødt har gitt sin støtte til, bidrar til dette. Vi støtter Ukraina med militært utstyr og opplæring slik at de skal kunne stå imot den russiske aggresjonen. Vi bidrar også med sivil støtte for å bidra til at ukrainske myndigheter fortsatt skal kunne levere grunnleggende tjenester, som igjen er en forutsetning for at Ukraina skal kunne fortsette kampen.

Ukraina må selv avgjøre når de vil begynne fredsforhandlinger og hvilke vilkår de vil forhandle på. Dersom ukrainske myndigheter ønsker det, er Norge villige til å bistå dem i en forhandlingsprosess.

SPØRSMÅL NR. 1883**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 13. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre nok kraft til tilstrekkelig økt norsk våpen- og ammunisjonsproduksjon?

BEGRUNNELSE:

I dag, 31.3, annonserte regjeringen at de skal bestille artilleriammunisjon av NAMMO på Raufoss for inntil 4 245 milliarder kroner. Dette er en markant økning fra annonsert bestilling på 2,6 milliarder i januar. Som en av fire leverandører som produserer ammunisjon i Europa er NAMMO helt kritiske for europeisk sikkerhet. Krigen i Ukraina har allerede blitt en kamp om industriell produksjonskapasitet. Hvis ikke vestlige land klarer å øke produksjonskapasiteten tilstrekkelig for å fortsette å forsyne Ukraina med våpen, ammunisjon og annet militært materiell vil de ikke kunne vinne krigen. Ifølge NAMMO er det imidlertid en fare for at de ikke vil få tilgang på nok kraft til å produsere den ammunisjon som Forsvaret, NATO-allierte og Ukraina trenger.

Svar:

Ut fra begrunnelsen og diskusjonen som har pågått knyttet til Nammo på Raufoss, tolker jeg spørsmålet slik at

det handler om hva regjeringen gjør for å sikre nødvendig nettilgang. Regjeringen arbeider imidlertid også for å øke tilgangen på fornybar kraft, og jeg viser i den forbindelse til at vi har gjenopptatt konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land og legger opp til en omfattende satsing på havvind.

Nettselskapene er ansvarlig for å møte samfunnets behov for netttjenester. Nettselskapene skal sørge for at alle som etterspør netttjenester gis nettilknytning på vilkår som er objektive og ikke-diskriminerende. Dersom det ikke er kapasitet i eksisterende nett, plikter nettselskapet å utrede, omsøke, og gjennomføre nødvendige nettinvesteringer for å kunne gi tilknytning uten ugrunnet opphold.

Utfordringen nettselskapene står overfor i dag, er at det ikke er ledig kapasitet i nettet til alle som melder at de har behov for strøm. Dette viser viktigheten av å bygge mer nett raskere enn i dag og utnytte nettet mer effektivt. Regjeringen er i gang med flere tiltak for å redusere tiden det tar å konsesjonsbehandle søknader om nettanlegg. Sakbehandlingskapasiteten i NVE og OED er blant annet styrket i statsbudsjettet for 2023.

Regjeringen har som ambisjon å legge fram en handlingsplan om raskere nettutvikling og mer effektiv utnyttelse av nettet i løpet av april.

SPØRSMÅL NR. 1884**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 13. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil regjeringen sørge for at man evaluerer håndteringen av m-kopper (mpox) så langt og styrker det forbyggende arbeidet mot m-kopper inn mot sommeren?

BEGRUNNELSE:

I mai 2022 startet et utbrudd av m-kopper (mpox), og i juli ble dette erklært som en global helsekrise av Verdens helseorganisasjon. Det var imidlertid ikke før 26. august

2022 at sykdommen ble klassifisert som en allmennfarlig smittsom sykdom i Norge. En slik klassifisering sikret pasienter med m-kopper viktige rettigheter som gratis konsultasjon, testing og behandling.

I følge nettsidene til FHI ble det etablert en prioritering av grupper som skulle få vaksiner. Først nylig ble det tilbudt vaksiner til gruppe 2. Spørsmålsstiller har fått tilbakemeldinger om at vaksiner har tatt lang tid også for de som har rett på vaksine.

I andre land har vaksineringsen gått mye raskere, og land som Tyskland og Canada tilbød drop-in-vaksine for å sørge for raskere vaksineringsen.

I følge FHI er det svært begrenset tilgang på vaksiner mot m-kopper, og Norge har fått tilgang på et begrenset antall vaksiner gjennom EUs helsebreds-kaps- og til-taksmyndighet HERA. FHI skriver videre at det tar tid å produsere denne typen vaksiner og det er uklart når flere vaksinedoser vil være tilgjengelig.

I en NRK-artikkel 8. juli kunne vi lese om personer som var smittet som sier at det var vanskelig å finne informasjon om testing og å skaffe seg en test. Vi kunne lese at vedkommende måtte innom både koronatelefo-nen, smittesporingsteamet i bydelen, Olafia-klinikken og Folkehelseinstituttet for vedkommende fikk informasjon om testing.

Spørsmålsstiller mener det har blitt lagt et for stort ansvar på enkeltindivider og grupper av befolkningen for å håndtere utbruddet, mens det fra staten sin side har tatt lang tid å legge fram informasjon om utbruddet og få til-tak for å begrense utbruddet, blant annet treg vaksiner-ing.

Dette kan også oppleves stigmatiserende for grup-peringene som smittes var særlig utbredt i. I tillegg har navnet på sykdommen ført til hets av personer som har fått sykdommen. Spørsmålsstiller bruker derfor beteg-nelsen m-kopper, i stedet for apekopper.

På bakgrunn av dette mener spørsmålsstiller at det er behov for å gjennomføre en evaluering av håndterin-gen av m-kopper, for å sikre at man tar lærdom av dette utbruddet og forberede seg til nye utbrudd av m-kopper eller andre framtidige utbrudd av andre sykdommer.

Svar:

Som spørsmålsstiller skriver ble apekopper (mpox) klassi-fisert som allmennfarlig smittsom sykdom i august 2022. Det gir flere rettigheter for smitteutsatte. Vaksine mot apekopper ble også lagt til i blåreseptforskriften. Slik kan vaksine utleveres gratis til personer som har vært smit-teutsatt eller har høy risiko for smitte.

Begrenset tilgang på vaksiner har vært en utfordring for håndteringen av utbruddet. Norge har fått tilgang på vaksiner mot apekopper gjennom samarbeid med EU. Folkehelseinstituttet har fortløpende vurdert hvordan dosene kan brukes med best mulig effekt, og har anbefalt prioriteringsrekkefølge for vaksinasjon. Folkehelsein-stituttet anbefalte også at dosene ble 'fraksjonert', dvs. splittet og satt i huden og ikke i muskelen som vanlig. Dette ga mulighet til å vaksinere flere, men gjorde det nødvendig å samle vaksinasjonstilbudet på færre steder.

Folkehelseinstituttet gjør regelmessig erfaringsgjen-nomganger etter større hendelser for å sørge for lærdom og finne forbedringspunkter for å styrke håndteringen av senere hendelser. En slik gjennomgang gjøres nå også av

utbruddet med apekopper (mpox) i 2022-2023. Instituttet vil blant annet gå gjennom temaer som tilgang på vaksiner, tilgang på diagnostikk, testtilbud, rådgivning, kommunikasjon, og prioritering av risikogrupper for vaksinasjon.

Folkehelseinstituttet har også gjennomført en spør-reundersøkelse for å innhente erfaringer og forslag til forbedringspunkter fra aktører som var involvert i ut-bruddshåndteringen. Blant annet er undersøkelsen sendt til kommunehelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre etater. I samarbeid med Helsedirektoratet har in-stituttet også gjennomført en spørre-undersøkelse blant interesseorganisasjoner for grupper som er særlig utsatt for smitte. Videre har Folkehelseinstituttet og Helsedi-ktoratet gjennom utbruddet hatt regelmessige møter med interesseorganisasjonene. I tillegg innhenter Folke-helseinstituttet også erfaringer og læring fra andre land, særlig fordi mange land har opplevd lignende utfordringer med håndteringen av utbruddet. Instituttet vil publisere erfaringsgjennomgangen som en rapport i løpet av våren.

Samtidig er planleggingen frem mot sommeren start-et, blant annet ved at arbeidet med vaksinasjon fortsetter, smittevernradene oppdatere og informasjonskampanjer forberedes. Dialogen med interesseorganisasjonene vil fortsatt være viktig i arbeidet framover.

Navnet på sykdommen har også vært vurdert i Norge, etter at Verdens helseorganisasjon (WHO) før jul besluttet å endre navn på sykdommen fra «monkeypox» til «mpox». Folkehelseinstituttet hadde en åpen prosess rundt vurderingen, og fikk innspill fra flere instanser. Det ble valgt å beholde navnet apekopper inntil videre, eventuelt å legge til «mpox» i parentes bak, altså "apekopper (mpox)".

Jeg følger med på smittesituasjonen, og ser frem til å få resultatene fra Folkehelseinstituttets erfaringsgjen-nomgang. Jeg mener denne evalueringen kan bidra til å forbedre beredskapen og eventuelt håndteringen dersom vi får utbrudd av apekopper (mpox) våren/sommer 2023.

SPØRSMÅL NR. 1885**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 11. april 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Det går frem av "Tildelingsbrev til Direktoratet for utviklingssamarbeid - Norad for 2023" at det holdes av om lag 2 milliarder kroner fra det vedtatte statsbudsjettet.

Hvor lenge skal disse pengene holdes tilbake og hvilke konsekvenser får det for mottakerne at de ikke får tilgang på de lovte midlene nå?

BEGRUNNELSE:

En slik stor stopp i tildelingen truer forutsigbarheten for viktige bistandsprosjekter. De trenger en avklaring nå. Det vil være svært synd om verdens fattige rammes av svak budsjettplanlegging fra den norske Regjeringen.

Svar:

Det er vanskelig å spå hvordan Russlands angrepskrig mot Ukraina vil utvikle seg. Dermed er Utlendingsdirektoratets prognoser for antall flyktninger fra Ukraina usikre. Det gjør det utfordrende å budsjettere for kommende flyktingutgifter og det er nødvendig å gjøre justeringer gjennom året. Årets statsbudsjett er basert på at det kommer 10 000 flyktninger fra Ukraina og 4 000 fra andre land. Nå vet vi at dette anslaget var for lavt. Per 5. mars har nesten 6 000 ukrainere søkt om kollektiv beskyttelse. UDI planlegger nå for 40 000 ankomster fra Ukraina i år.

Som finansministeren tidligere har varslet gir dette store utgiftsøkninger i årets budsjett. Anslagene er usikre.

Noen utgifter til flyktninger og asylsøkeres opphold det første året i Norge kan klassifiseres som offisiell utviklingsbistand (ODA). Det er vanlig praksis at disse utgiftene dekkes over bistandsbudsjettet, slik det også ble gjort under den forrige regjeringen.

For å bidra til å sikre at det er inndekning til å ta imot flyktningene i Norge, avventer regjeringen tildeling av enkelte bistandsmidler. Regjeringens forslag til håndtering av økte flyktingutgifter i 2023 vil bli lagt frem for Stortinget 11. mai i RNB 2023. Det ligger til Stortinget å vedta budsjettet. Men i påvente av RNB bruker jeg mine fullmakter til å ta de nødvendige grep for å sikre ansvarlig budsjettstyring i en vanskelig og uoversiktlig situasjon.

For Norads allerede inngåtte avtaler vil dette ikke ha konsekvenser. Norads samarbeid gjennom løpende avtaler med sivilt samfunn vil gå som planlagt. Det er fremdeles rom for å gi støtte til de organisasjonene som har søkt om penger i 2023, inkludert en økning på inntil 15 pst. sammenlignet med 2022, for søknader som vurderes som spesielt relevante i forhold til politiske føringer og hvor søknaden som helhet er av god kvalitet. Kjernebidrag til FN og utviklingsbankene og penger til overholdelse av inngåtte avtaler, skjermes. Jeg viser også til mitt svar på spørsmål fra representanten Ingjerd Schou i ordinær spørretime 29. mars 2023.

SPØRSMÅL NR. 1886**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 13. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status for arbeidet med å opprette en egen bedragerienhet i Økokrim, og om det er bestemt hvor enheten skal være lokalisert?

BEGRUNNELSE:

Den 8. februar kunngjorde Økokrim i en pressemelding at det skal opprettes en egen bedragerienhet underlagt Økokrim. I pressemeldingen står det at det gjenstår en politisk beslutning på hvor bedragerienheten skal lokaliseres.

Svar:

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon fastsetter formål for den statlege lokaliseringspolitikken og vurderings- og prosedyrekrav i forbindelse med lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Retningslinjene gjelder bl.a. ved omlokalisering av virksomheter,

funksjoner og oppgaver og ved etablering av nye enheter eller utvidelse som følge av nye oppgaver under eksisterende virksomheter. Jeg har innhentet vurderinger som tilsier at retningslinjene gjelder i dette tilfellet.

Spørsmålet om lokalisering av en ev. bedragerienhet er til behandling i departementene, i tråd med prosedyrer beskrevet i retningslinjene og tilhørende veileder.

SPØRSMÅL NR. 1887

Innlevert 23. mars 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I prosessindustrien i Norge er det viktig å bli Carbon Capture Ready. Dette er et helt avgjørende stadium før videre utvikling av CCUS (Karbonfangst Lagring og/eller Bruk). I dag er det et stort og viktig prosjekt som er investeringsklart, men som står i fare for å bli kansellert pga. manglende støtte fra virkemiddelapparatet.

Er det regjeringens ønskede politikk å være på etterskudd i forhold til ambisjonene vi ser til enkelte Norske industriaktører?

BEGRUNNELSE:

Norge har økt ambisjonene for å kutte klimagassutslippene med minst 55 pst. i løpet av 2030. Vi har dårlig tid. Prosessindustrien har mange lovende og spennende prosjekter for å få dette til. Det er viktig med mangfold i løsninger som gjør at vi får en godt utstyrt verktøykasse. Nå virker det imidlertid som om prosjekter som er investeringsklare må vente eller i verste fall kanselleres, fordi regjeringen ikke klarer å styre virkemiddelapparatet til å "henge med" på utviklingen. Spesifikt har Finnfjord AS et prosjekt som er investeringsklart men som mangler nødvendig støtte fra Enova. Dette er et prosjekt som vil gjøre en stor utslippskilde "Carbon Capture Ready". Dette er et helt nødvendig steg for videre rensing - enten med CCS eller via sirkulærøkonomiske prosesser - som kutter CO₂-utslipp. Vi trenger en offensiv regjering som støtter et mangfold i verktøykasse for å løse et av nåtidens største utfordringer.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig for norsk prosessindustri å jobbe med løsninger for utslippsreduksjon – dette er en sentral del av den grønne omstillingen av industrien. Det er flott at norske industriaktører har høye ambisjoner for CO₂-håndtering. Regjeringens politikk er å fremme CO₂-håndtering som et viktig bidrag til å nå Parismålet, herunder gjennom arbeidet med grønt industriløft.

Som representanten Haltbrekken skriver er det et mangfold av løsninger som må inngå i verktøykassen for utslippskutt, hvor CCS er en av dem. Det norske virkemiddelapparatet for CCS består av flere ulike insentiver. Sektorovergripende virkemidler i form av avgifter og deltakelse i det europeiske kvotesystemet er hovedvirkemidlene i norsk klimapolitikk. Avgifts- og kvotesystemet gir vesentlige insentiver til å gjennomføre utslippsreducerende prosjekter, herunder CCS.

Foruten kvote- og avgiftssystemet er det etablert flere virkemidler som kan støtte opp under teknologiutvikling og realisering av egnede CCS-prosjekter. Gassnova/CLIMIT, Enova, Forskningsrådet og Innovasjon Norge forvalter ulike relevante teknologistøtteordninger. Samtidig er midlene som overføres til virkemiddelapparatet begrensede og må prioriteres. Dette gjelder også for Enova. Enova bidrar til kostnadsreduksjoner for karbonfangst gjennom å støtte pilotering og demonstrasjon av nye fangstteknologier, samt videreutvikling av eksisterende teknologier. Senest like før påske støttet Enova nettopp et «Carbon Capture Ready»-prosjekt hos Eramet i Sauda. 34,6 mill. kroner ble gitt i tilsagn til et pilotanlegg for karbonfangst, som ved en fremtidig fullskalaversjon vil kunne fange 270 000 tonn CO₂ per år. Når det gjelder Finnfjord har de eksempelvis fått 100 mill. kroner i støtte fra Innovasjon Norge.

Teknologiseret på Monstad (TCM) er også en viktig del av regjeringens satsning på CCS, der hensikten er å støtte utvikling og utprøving av teknologi for CO₂-fangst og bidra til realisering av storskala CCS-prosjekter. Vi har dessuten satset stort på fullskala CO₂-håndtering i Norge gjennom Langskip, som er det største klimaprojektet i industrien noensinne og et viktig grep mot globale klimændringer. Prosjektet legger til rette for læring knyttet til

regulering og intensivering av CO₂-håndteringsaktiviteter til etterfølgende prosjekter i Norge, Europa og verden.

Olje- og energidepartementet, i samarbeid med Klima- og miljødepartementet og andre berørte departementer, utreder behov for endring av virkemiddelapparatet for å tilrettelegge for CO₂-håndtering på avfallsforbrenning og i industrien.

SPØRSMÅL NR. 1888

Innlevert 28. mars 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 17. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva mener regjeringen bør være riktig praksis fra Statskog SF sin side når det kommer til fastsettelse av festeavgifter for næringsdrivende og hvilket syn har regjeringen når det kommer til avhending av festet grunn i statsallmenning i lys av hensynet til lokal verdiskapning og ivaretagelse av arbeidsplasser?

BEGRUNNELSE:

Det er mange næringsdrivende som driver virksomhet på festet grunn i statsallmenning. Et eksempel er Sølentstua Camping i Engerdal som over tid har vært i konflikt med bortfester Statskog om festeavgift og mulighet for innløsning av tomten. Sølentstua Camping har over to generasjoner bygget opp campingplass og besørget all nødvendig infrastruktur til driftsbygningene. Norges største grunneier, Statskog, ønsket først en seksdobling av festeavgiften, før de etter hvert gikk ned til et tilbud i 2020 om å tredoble festeavgiften fra 20.000 til 70.000 kroner i året etter at festekontrakten løp ut. Etter at saken fikk bred oppmerksomhet både fra politisk hold og i media, ble festeavgiften satt ned til 30.000 kroner, men med ny justering utover KPI om få år. Eier av Sølentstua Camping har imidlertid et sterkt ønske om å innløse eiendommen, for å sikre seg mot fremtidige og uforutsigbare endringer i festeavgiften. Dette er det som hovedregel ikke adgang til jf. forbudet mot avhending av allmeningsgrunn i fjelloven. Likevel er det eksempler på at næringsdrivende har fått kjøpe festetomter av Statskog. Det er slik undertegnede ser det heller ikke av utvalget for ny fjellov, foreslått noen endringer i fjelloven som tillater at næringsdrivende får en generell rett til å innløse festetomt i allmenningene. Både stortingspolitiker Nils Kristen Sandtrøen fra regjer-

ingspartiet Arbeiderpartiet og daværende stortingspolitikker Emilie Mehl fra regjeringspartiet Senterpartiet ga i hhv januar og mai 2021, begge støtte til festerne i Engerdal og mente Statskog sin fastsetting av festeavgifter hindret ivaretagelse av lokale arbeidsplasser, og Mehl ba om en praksis hvor salg kunne skje. Et samlet kommunestyre i Engerdal skrev brev til styret i Statskog der de krevde nye retningslinjer for hvordan festeavgifter skal fastsettes, og ønsket også muligheten for salg.

Svar:

Statskog SF skal ta riktig pris ved utleie av felleskapets grunn. Prisen skal ikke være for høy, men heller ikke så lav at festere i realiteten mottar statsstøtte.

For å finne riktig pris er det nødvendig med takster som tar hensyn til markedspris i det aktuelle området. Tomtefesteloven setter uttrykkelig forbud mot urimelig høy festeavgift. Ved uenighet om prisnivå kan det innhentes flere takster, og det er også mulig å prøve prisnivået rettslig dersom det ikke oppnås enighet.

Hovedregelen i fjelloven § 13 er at grunn i statsallmenning ikke kan selges. Dette gjelder uavhengig av om det lokale fjellstyret ikke har innvendinger mot salg. At det tidligere er solgt grunn fra statsallmenning er ikke en grunn til å fravike regelverket på nytt.

Statsallmenningene skal dekke fellesbehov i allmenningene i et langsiktig perspektiv. Det har blitt pekt på at festeinntekter er viktige for finansieringen av virksomheten fjellstyrene driver ettersom det er sikre og stabile inntekter. Fjellstyrene får halvparten av festeinntektene fra hytter og hoteller, mens resten av inntektene grunneier får går inn i grunneierfondet, som blir disponert av Statskog SF, og som anvendes til tiltak i statsallmenningene,

administrasjon og støtte til fellesorganisasjon for fjellstyrene, jf. fjelloven § 12.

Det er to unntak fra hovedregelen i fjelloven § 13. Det første gjelder allmenningsgrunn som er dyrka, eller skal brukes som gårdsbruk, eller som tilleggsjord til gårdsbruk. Det andre gjelder grunn til byggetomter, som kan avhendes i "særlege tilfelle", og innløsning av boligtomter

etter tomtefestelova. I Ot. prp. nr. 32 (1973-74) er det presisert at med byggetomter ikke menes hyttetomter.

Jeg forventer at Statskog SF forholder seg til regelverket på området. Samtidig har jeg også en forventning til at Statskog SF skal ha en konstruktiv dialog og et samarbeid med lokalsamfunn der de er en stor grunneier, dette for å bidra til lokal næringsutvikling og verdiskaping.

SPØRSMÅL NR. 1889

Innlevert 29. mars 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor vektlegges ikke UDIs vurderinger i saker der kvinner fra Afghanistan søker om beskyttelse i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er fremkommet at UDI har bedt statsråden om mulighet for å endre praksis for å kunne innvilge opphold for kvinner som flykter fra Taliban sitt regime i Afghanistan. Men etter som vi forstår så har ikke statsråden ønsket å imøtekomme dette, selv om faginstansen vurderer det som riktig gitt dagens situasjon.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet mottok 9. februar i år en orientering fra UDI om en planlagt endring i asylpraksis for kvinner og jenter fra Afghanistan. UDI ba om en tilbakemelding dersom departementet ønsket å få seg forelagt saken for godkjenning.

Departementet ba 2. mars UDI om at forslaget til praksisendring ble forelagt departementet for godkjenning på vanlig måte i henhold til instruks GI-23/2010 Foreleggelse av spørsmål om praksisendringer, praksisetaleringer og generell lovtolkning for departementets godkjennelse – saker etter utlendingsloven. Det følger av denne instruksjonen at departementet skal godkjenne endringer i tidligere eller gjeldende praksis (praksisendringer) og etablering av ny praksis (praksisetaleringer) som UDI ønsker å foreta dersom endringen eller etableringen har en viss betydning for praksis på et bestemt område.

Departementet viste særlig til kriteriet i punkt 3 b i instruksjonen, hvor det fremgår at foreleggelse skal skje dersom endringen vil kunne føre til en «ikke ubetydelig økt tilstrømming av asylsøkere fra visse land eller grupper».

Det er således både adgang til og ikke noe uvanlig i å be om en foreleggelse (og ikke bare en orientering) dersom kriteriene for dette kan være oppfylt.

Departementet har nå mottatt en slik praksisforeleggelse fra UDI. UDIs vurderinger i foreleggelsen vil bli vektlagt når departementet skal ta endelig stilling til forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1890**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 17. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Finnes det noen framskrivninger som tilsier hvordan vi ligger an til å nå målet om at alle nye person- og varebiler skal være nullutslippsbiler i 2025?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi se en artikkel fra SSB om at 79 % av alle nye biler i 2022 var elbiler. Men er det nok til å nå målet i 2025? Det er vanskelig å vurdere uten også å se flere undersøkelser av hva "trenden" tilsier om hvordan utviklingen vil være framover.

Svar:

Det lages ikke egne framskrivninger for hvordan vi ligger an til å nå måltallene om at alle nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippsbiler i 2025. Statens vegvesen publiserer tall for salg av nye kjøretøy på sine nettsider, Oppdatert status på nullutslippskjøretøy | Statens vegvesen. Tallene oppdateres fortløpende og gir en god indikasjon på status for innfasing av nullutslippskjøretøy i veitransporten.

Jeg gjør oppmerksom på at forbedring av teknologisk modenhet i de ulike delene av transportsektoren, slik at nullutslippsløsninger blir konkurransedyktige med konvensjonelle løsninger, ligger til grunn for måltallene for nye nullutslippskjøretøy.

SPØRSMÅL NR. 1891**Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har ministeren vurdert behovet for klargjøringer eller regelendringer innenfor kriminalomsorgen for å sikre at ansatte i kriminalomsorgen er omfattet av en erstatningsordning på lik linje som ansatte i politiet?

BEGRUNNELSE:

I april 2022 ble det stilt et spørsmål til justisministeren fra representant Ingunn Foss (H) om statsråden ønsker å få på plass en erstatningsordning for ansatte i kriminalomsorgen, etter mønster fra arbeidet med ordningen for ansatte i politiet iht. lovendringen i 2021, og når vil departementet sette i gang arbeidet.

Begrunnelsen var at i 2021 vedtok Stortinget en endring i politiloven om å sikre ansatte i politiet rett til full erstatning for skader som skjer under pålagt operativ trening, og som ikke dekkes etter yrkesskadeforsikringsloven. I Meld. St. 39 (2020 – 2021) Kriminalomsorgsmeldingen, som Støre-regjeringen har trukket, fremgår det at:

«Justis- og beredskapsdepartementet har [...] til hensikt å sette ned en arbeidsgruppe etter mønster fra arbeidet med ordningen for ansatte i politiet for å se på lignende regelendringer rettet mot ansatte i kriminalomsorgen».

Svaret fra ministeren var: Jeg er kjent med at ansatte i kriminalomsorgen har liknende erfaring som politiet mht. ikke å få anerkjent skader de mener er oppstått under trening som yrkesskade. Jeg ønsker å få vurdert behovet for klargjøringer eller regelendringer også innenfor kriminalomsorgen. Løsningen som er valgt for politiet, må vurderes i dette arbeidet.

Hva har skjedd siden svaret ble gitt og har man kommet videre i arbeidet med å sikre en erstatningsordning for ansatte i kriminalomsorgen.

Svar:

Jeg er kjent med at ansatte i kriminalomsorgen har liknende erfaringer som ansatte i politiet ved at skader som er oppstått under trening, ikke anerkjennes som yrkesskade. Departementet arbeider med mulige løsninger for

erstatning for skader som skyldes pålagt trening i fysisk maktanvendelse og håndtering av kritiske situasjoner i

kriminalomsorgen. Løsningen som er valgt for politiet, vurderes i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1892

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 20. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor mange avtaler er blitt inngått med private aktører etter at fritt behandlingsvalg ble borte (Ber om at det spesifiseres hvor mange plasser i det private man hadde i 2022, har i 2023 og vil få i 2024, ut fra de avtalene som nå er inngått)?

BEGRUNNELSE:

Etter avviklingen av fritt behandlingsvalg er det flere aktører som har varslet at de er nødt til å legge ned sin drift. Et eksempel på dette er Vitalis i Kragerø, som mister rundt 100 behandlingsplasser.

Modum bad har også varslet at de vil bli nødt til å redusere antall behandlingdøgn med 3 000, innen traumer, spiseforstyrrelser, angst og depresjon i 2024.

Dette er alvorlig i en tid der helsekøene stadig blir lengre og folk opplever å måtte vente lenge for å få nødvendig behandling, spesielt innen rus og psykiatri. Derfor lurer jeg på hvor mange behandlingsplasser det var i 2022 i virksomheter innenfor fritt behandlingsvalg. Deretter hvor mange behandlingsplasser det er nå i 2023 etter at helseforetakene har inngått sine avtaler, og hvor mange det vil være i 2024 ut fra de avtalene som nå er inngått.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har departementet innhentet opplysninger fra de regionale helseforetakene, og status i regionene er omtalt nedenfor. Jeg har lagt til grunn at representanten spør om døgnplasser innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Jeg viser til at representanten i begrunnelsen til spørsmålet også spør om hvor mange behandlingsplasser det var hos virksomheter godkjent innenfor fritt behandlingsvalg-ordningen i 2022. Godkjenningen til disse leverandørene har ikke vært knyttet til et gitt antall behandlingsplasser. Aktivitetstall i ordningen viser at det i første halvår 2022 var i gjennomsnitt om lag 250 pasienter innlagt til behandling hos godkjente leverandører in-

nen rusbehandling og 60-70 pasienter innen psykisk helsevern.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har eksisterende og anbudsutsatte avtaler med 22 private ideelle avtaleparter innen TSB for kjøp av 708,3 døgnplasser til en samlet årlig verdi på over 1,3 milliarder kroner. Det er ikke foretatt endringer i TSB-avtalene fra 2022 til 2023 med unntak av delytelse tvang §10-3 ved Blå Kors, Borgestadklinikken, som er redusert med 15 prosent fra 5 til 4,3 plasser gjeldende fra 2023. Det er imidlertid en pågående anskaffelse innen TSB i Agder hvor det vil anskaffes 30 nye plasser med planlagt oppstartdato 1. juni 2023.

Helse Sør-Øst RHF har i dag eksisterende og anbud-utsatte avtaler med 10 private ideelle avtaleparter og en kommersiell avtalepart innen psykisk helsevern for kjøp av 289 døgnplasser til en samlet årlig verdi på om lag 730 millioner kroner. I 2022 hadde Helse Sør-Øst RHF tillegg-savtale med fem leverandører på til sammen 10 døgnplasser. Disse avtalene er ikke videreført i 2023. I 2023 er eksisterende avtaler for syv av avtalepartene utvidet med inntil 10 prosent. Dette utgjør en økning på 18 døgnplasser, og netto økning fra 2022 til 2023 er samlet på åtte døgnplasser.

Helse Sør-Øst RHF viser til at avtalt kapasitet i de inngåtte avtalene innen TSB ikke har vært fullt benyttet tidligere år, og at samlet kapasitet i regionen (inkludert ny anskaffelse i Agder) vil ivareta reduksjonen i aktivitet som forventes i godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg framover. Både innen TSB og psykisk helsevern viser Helse Sør-Øst RHF til at de vil vurdere å øke kapasiteten i egne helseforetak og eventuelt å utvide dagens avtaler med private leverandører, dersom situasjonen tilsier det. Tilsvarende vurderinger vil gjøres for 2024.

Helse Vest RHF

Helse Vest RHF har inngått nye avtaler innen TSB i 2023. Antall døgnplasser er redusert fra 136 til 113 sammenliknet med tidligere avtaler, men det er samtidig under oppbygning 17 nye døgnplasser i Helse Stavanger og Helse Førde. Helse Vest RHF viser til at det har vært en

overkapasitet i regionen, og i 2021 var det i gjennomsnitt 77 ledige døgnplasser i helseforetakene eller private institusjoner de har avtale med.

Helse Vest RHF har ikke avtaler med private aktører innen psykisk helsevern.

Helse Vest RHF opplyser at de kan justere antallet døgnplasser enten gjennom egne helseforetak eller gjennom kjøp hos private tilbydere dersom behovet for døgnplasser endrer seg. Behovet for døgnplasser overvåkes kontinuerlig, men de har ikke nå planer om endringer for 2024.

Helse Midt-Norge RHF

I 2021/22 gjennomførte Helse Midt-Norge RHF en ny anskaffelse innen TSB som ble forbeholdt private ideelle tilbydere. Det ble anskaffet 92 døgnplasser, med tilknyttede polikliniske og ambulante tjenester. Det var ønske om en mer fleksibel modell der sekvensielle opphold, henholdsvis hjemme og i brukerstyrte senger, ble viktig for å sikre en dynamisk behandlingsmodell med mål om redusert liggetid. Antall avtaleplasser ble av den grunn redusert fra 99 døgnplasser i 2022 til 92 døgnplasser i nye avtaler fra og med 01.07.2022. Helse Midt-Norge RHF opplyser at det er planlagt en fornyet behovsvurdering innen

TSB høsten 2023. Så langt er behovet for døgnplasser innen private avtaler i TSB uavklart for 2024.

Helse Midt-Norge RHF har ikke avtaler med private leverandører om døgnbehandling innen psykisk helsevern. Helse Midt-Norge RHF inngikk imidlertid avtaler med fire leverandører av polikliniske helsetjenester innen psykisk helsevern fra 01.07.22 og som dekker hele helseregionen.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har avtaler med private aktører innenfor psykisk helsevern og TSB om kjøp av hhv. 32,5 og 87 plasser. De har i tillegg avtale om 12 plasser innenfor området habilitering/rehabilitering av ungdom og voksne med psykiske lidelser. Utover avvikling av kortsiktige avtaler inngått på bakgrunn av økt behov i forbindelse med pandemien, er det ikke foretatt justeringer av antall døgnplasser innen psykisk helsevern eller TSB i 2022 eller så langt i 2023. De viser til at det ikke er konkrete planer om endring i bruk av private avtaleinstitusjoner fremover i 2023-2024, men dette kan komme til å bli vurdert i arbeidet med fremtidig funksjons- og oppgavedeling i regionen som pågår nå.

SPØRSMÅL NR. 1893

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 18. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mandatet for anbudspiloten for PCSK9-hemmere er å sikre at reduserte priser for de kolesterolsenkende legemidlene skal gi flere pasienter refusjon for legemidlene innenfor det samme budsjettet. Piloten skal gjennomføres i hele 2023. Legemiddelverket skal imidlertid levere evalueringen av piloten allerede 15. april.

Hvordan kan man evaluere piloten lenge før pilotperioden er ferdig, og når man ikke har mulighet til å vurdere om de rette pasientene i henhold til mandatet faktisk fikk den?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen planlegger å innføre priskonkurranse gjennom anbud for legemidler som pasienter får dekket av folketrygden. Anbud testes for tiden i en pilot for kolesterolsenkende legemidler av typen PCSK9-hemmere. Denne piloten har til hensikt å øke antall pasienter som kan få

behandlingen refundert av staten. Anbud vil som regel føre til lavere priser. Dermed kan staten bruke samme sum i kroner som før, men likevel sørge for at flere pasienter får behandlingen refundert.

I Statsbudsjettet 2023 (post 2751/70) heter det:

«Fra 2022 gjennomføres en pilot på anbud på en gruppe kolesterolsenkende legemidler (PCSK9-hemmere). Anbudskonkurransen ble lyst ut sommeren 2022, med sikte på kontraktinngåelse fra januar 2023. Anbudet åpner for at flere pasienter kan få refundert behandling med disse legemidlene enn det som er tilfellet i dag. En spesialist- og brukergruppe oppnevnt av Legemiddelverket har gitt innspill på hvordan anbudet bør gjennomføres. Gruppen består av en rekke klinikere med bred erfaring. Piloten skal evalueres, og anbud som ev. varig ordning på blåreseptområdet vil ikke innføres uten Stortingets tilslutning».

Legeforeningen og flere pasientorganisasjoner sendte inn høringsvar hvor de viser bekymring for forslaget. Det påpekes spesielt at anbud kan føre til at pasienter ikke får individuelt tilpasset behandling, at legene får en redusert

verktøykasse og mister handlingsrom, og bekymring for at pasienter kan komme til å måtte bytte behandling fra den medisinen de vanligvis bruker og er trygg på. Dette kan føre til økte bivirkninger og misforståelser rundt behandlingen som kan gi dårligere behandlingskvalitet.

Anbudspiloten hadde oppstart 1. jan 2023, og skal vare i 12 måneder. Likevel skal Legemiddelverket levere en evaluering 15. april 2023. Det er kun prosessen knyttet til selve gjennomføringen som blir evaluert, og ikke hvorvidt piloten faktisk har åpnet for tilgang til flere pasienter, som var målet.

Dersom en pilot skal videreføres til en permanent ordning, for andre sykdomsområder, krever dette en evaluering som ikke bare ser på selve gjennomføringen knyttet til prosess, men som undersøker om man oppnådde ønsket effekt i form av økt tilgang for pasientene, om pasientsikkerheten ble ivarettatt og om det kliniske fagmiljøet fant anbudet forsvarlig.

Svar:

Hensikten med piloten er å teste ut om konkurransemechanismer som anbud er et egnet virkemiddel for legemidler finansiert av folketrygden, i arbeidet med å fremme de legemiddelpolitiske målene om pris og tilgang som Stortinget gav sin tilslutning til i 2016.

Det er Stortinget som vil beslutte om anbud eventuelt skal innføres som en permanent ordning. Jeg har derfor gitt Legemiddelverket i oppdrag å evaluere piloten, og å utarbeide forslag til fremtidig innretning av ordningen.

Resultatene av anbudspiloten ble offentliggjort i november i 2022. Som følge av mottatte tilbud, er det gitt tilgang til PCSK9-hemmere på blåresept til en utvidet pasientgruppe. Det innebærer at pasienter med lavere kolesterolnivåer, men med forhøyet risiko for hjertekarsykdom, nå oppfyller vilkårene for å få legemidlene på blå

resept. De nye betingelsene for blåresept trådte i kraft 1. januar 2023.

Legemiddelverket har innhentet faktiske tall fra første kvartal 2023 som viser at bruken av PCSK9-hemmere innen blåreseptordningen utvikler seg som forventet. I 2023 er det beregnet at mellom 1 000 og 2 000 nye pasienter vil få behandling med PCSK9-hemmere. Folketrygdens utgifter til PCSK9-hemmere i 2023 forventes å holde seg omtrent på samme nivå som i 2022 til tross for økt tilgang og at flere pasienter behandles.

Legemiddelverket evaluerer nå forberedelse, gjennomføring og oppfølging av anbudet. Dette vil gi viktig kunnskap om eventuelle læringspunkter.

Anbudspiloten er forankret i det kliniske fagmiljøet i Norge. En egen spesialist- og brukergruppe står bak beslutningen om hvilke legemidler som skulle inngå i anbudet og hvordan anbudet skulle gjennomføres innenfor trygge vitenskapelige, kliniske og praktiske rammer for pasienter og leger. Spesialist- og brukergruppen var også med på godkjenning av resultatet av anbudet. Gruppen har blant annet bestått av spesialister fra Norsk cardiologisk selskap (fagmedisinsk forening i Legeforeningen), Norsk forening for allmennmedisin (fagmedisinsk forening i Legeforeningen) og Lipidklinikken ved Oslo universitetssykehus, samt to brukerrepresentanter som representerer Familiær hyperkolesterolemi Norge og representant for brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF.

Når det gjelder PCSK9-hemmerne, er de samme legemidlene som i 2022 fortsatt tilgjengelig på blåresept. Ingen pasienter som allerede står på behandling må bytte legemiddel som følge av anbudet. For nye pasienter skal legen først vurdere forskrivning av anbudsvinner, men dersom ikke anbudsvinner kan benyttes – kan legen søke om individuell stønad på vegne av pasienten på samme måte som tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1894

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 18. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvor stor del av det norske bidraget til EU Emergency Trust Fund for Africa (EUTF) har gått til overgrep mot flyktninger i Libya?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren har i tidligere svar på skriftlig spørsmål fra representant Tobias Drevland Lund av 9. februar 2022 vist til Norges bidrag til EUTF som et ledd i norsk hjelp til migranter i Libya:

«Gjennom norsk bidrag til EUs flergiverfond for Afrika (EUTF), totalt 260 mill. kroner, har Norge blant annet bidratt til IOM og UNHCRs arbeid med å bistå migranter som er strandet i Libya med basistjenester samt frivillig retur til hjemlandet. Flere av fondets prosjekter omfatter også lokalsamfunn i Libya som huser flyktninger og migranter.»

Granskningskommisjonen nedsatt av FNs menneskerettsråd (HRC) har imidlertid funnet at fondet har lagt til rette for forbrytelser mot menneskeheten, herunder tortur, mot flyktninger i Libya. I en rapport publisert 27. mars beskriver granskerne at statlige, libyske aktører, herunder kystvakten, vilkårlig berøvet flyktninger deres frihet og overleverte dem til interneringsleire hvor de blant annet ble drept, torturert og utsatt for seksuell og kjønnsbasert vold. Rapporten fastslår også at de samme aktørene mottok støtte fra EUTF for å stoppe flyktninger fra å ta seg til Europa:

«State affiliated entities in Libya also received technical, logistical, and monetary support from the European Union and its member States for inter alia the interception and return of migrants to Libya.»

Under Solberg-regjeringen var Norge med på å stifte EUTF, deltok som styremedlem og bidro ifølge utenriksministeren med 260 mill. kroner. Fra EUTFs dokumenter kan vi lese at fondet bevilget 42 mill. euro (ca. 420 mill. kroner med normale valutakurser) til første fase av et prosjekt kalt «Support to Integrated border and migration management in Libya», mens andre fase fikk 16,8 mill. euro (ca. 168 mill. kroner). I dette prosjektet inngikk støtte til den libyske kystvakten og andre aktører som utpekes i FN-rapporten.

Norge har et spesielt ansvar sett i lys av vårt lands deltakelse i bombingene av Libya, samt at flere av menneskene som forsøker å komme ut av Libya er på flukt fra regioner som har blitt destabilisert i kjølvannet av militær-

operasjoner hvor Norge eller allierte land har deltatt, som Afghanistan og Irak.

Jeg ønsker i den forbindelse å vite hvor mange norske skattekroner som har gått til aktører som står bak overgrep mot flyktninger i Libya.

Svar:

Norge bidro totalt med 262,5 millioner kroner til EUTF i Afrika. Fondet var totalt på 4,9 milliarder euro. Siste norske utbetaling var 60 millioner kroner i 2020. Av dette ble 20 millioner kroner kanalisert til Nord-Afrika. EUTF ble avsluttet 31. desember 2021.

Størsteparten av tiltakene som EUs flergiverfond støttet i Libya gikk til å bistå migranter, flyktninger og internt fordrevne, først og fremst i samarbeid med ulike FN-organisasjoner. Mange mennesker fikk dermed medisinsk bistand og grunnleggende tjenester de ellers ikke ville ha fått. Flere av fondets prosjekter var i lokalsamfunn i Libya som huser flyktninger og migranter. Vi har vært og er svært opptatt av å ivareta migranters grunnleggende rettigheter og sikkerhet, og understreket dette da vi satt i EUTFs styre.

Funnene i rapporten til FNs særskilte oppdrag for faktainnhenting om blant annet situasjonen for flyktninger og migranter i Libya er alvorlige. Vi ga uttrykk for vår bekymring sammen med de andre nordiske og baltiske landene i FNs menneskerettighetsråd den 31. mars i år. Dette tar vi også opp med libyske myndigheter.

Vi er i kontakt med EU, som forvaltet og var ansvarlig for EUs flergiverfond (EUTF). De ser alvorlig på funnene i rapporten. FN-organisasjoner har mottatt brottdelen av støtten som ble kanalisert via EUTF, ingen midler fra dette fondet gikk direkte til libyske myndigheter. Vi avventer nå EUs tilbakemelding.

SPØRSMÅL NR. 1895

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 17. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Anser utenriksministeren innføringen av skolepenger for å være i tråd med Norges forpliktelser og innsats for å nå målene i 2030-agendaen, og på hvilken måte mener utenriksministeren at forslaget bidrar til å fremme Norges

interesser, slik som rett og mulighet til utdanning, internasjonalt?

BEGRUNNELSE:

Norge er forpliktet til 2030-agendaen med de 17 bærekraftsmålene. På regjeringens nettsider kan vi lese følgende om agendaen:

"Et sentralt prinsipp i 2030-agendaen er at ingen skal utelates. De mest sårbare og marginaliserte menneskene og gruppene i verden skal inkluderes i utviklingen. Bærekraftsmålene krever felles innsats fra myndigheter, sivilsamfunn, privat sektor og akademia i alle land."

Samtidig forslår regjeringen nå å lovfeste at studenter fra land utenfor EØS og Sveits skal betale skolepenger for å studere i Norge. En stor andel av de som vil rammes av dette forslaget er studenter fra det globale sør. Innføringen av skolepenger som kan koste opptil 500 000 kr i året, vil i praksis bety at man stenger døren for disse studentene. Det er med andre ord stikk i strid med prinsippet i 2030-agendaen om at "ingen skal utelates".

Utenriksdepartementets oppgave er å arbeide for Norges interesser internasjonalt. Utdanning er en av nøklene i arbeidet med å sikre utvikling, fred og demokrati. En stabil og fredelig verden gagnar norske interesser, da det å bidra med kunnskap og kompetanse til mennesker fra det globale sør er en måte å investere i et verdenssamfunn som evner å løse konflikter og utfordringer i fremtida.

Svar:

Spørsmålet er stilet til utenriksministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for forskning og høyere utdanning.

Høyere utdanning og forskning står sentralt i utviklingen av kunnskapsbaserte løsninger for mer bærekraftige samfunn, og internasjonale studenter er et positivt bidrag til et mangfoldig studiemiljø. Norge er et populært studie-land for utenlandske studenter, og det ønsker jeg at det fortsatt skal være. Samtidig er Norge ett av svært få land som frem til nå har tilbudt gratis utdanning til alle internasjonale studenter, og et bredt flertall i Stortinget har stilt seg bak forslaget om å innføre studieavgift for internasjonale studenter fra land utenfor EØS og Sveits.

Regjeringen har lagt frem lovproposisjonen Prop. 68 L (2022-2023) for Stortinget. Som det fremkommer av lovforslaget, vil utvekslingsstudenter som kommer på avtaler mellom norske og utenlandske institusjoner unntas kravet om studieavgift. Vi ønsker at det skal komme flere internasjonale studenter til Norge på utvekslingsopphold, og derfor unntar vi disse studentene fra studieavgift. På den måten opprettholder vi muligheten for utvekslingsstudenter fra alle land i verden til å komme til Norge for å studere uten å betale studieavgift. Unntak fra kravet om å betale studieavgift vil også omfatte sårbare studenter som kommer gjennom Students at Risk-ordningen, og studenter fra det globale sør som kommer gjennom de nasjonalt finansierte samarbeidsprogrammene NORPART og NORHED.

Vi innfører studieavgift nå, og så vil vi se på helheten når den har fått fungere over noe tid. I den forbindelse vil det være naturlig å gjøre en vurdering av eventuelle stipendordninger for internasjonale studenter. Departementet har derfor gitt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i oppdrag å utrede mulige stipendordninger for internasjonale studenter fra land utenfor EØS og Sveits.

SPØRSMÅL NR. 1896

Innlevert 31. mars 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 21. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjørkol

Spørsmål:

I dag får ruspolitiske organisasjoner og rusbrukerorganisasjonene utbetaling på ulike tidspunkt med flere måneders mellomrom. Dette fører til skjevheter i drift og forutsigbarhet for organisasjoner som jobber for flere like problemstillinger. Særlig for organisasjoner som er nye på feltet med behov for å få på plass midler kan dette medføre at drift avvikes eller begrenses.

Vil regjeringen sørge for at utbetalingstidspunktene for disse tilskuddene sidestilles, og se på løsninger som kan utjevne eventuelle sene utbetalinger?

Svar:

Regjeringen har som mål at alle tilskuddsordninger skal utbetales så raskt som mulig. Helsedirektoratet som forvalter de fleste tilskuddsordningen på vegne av Helse- og

omsorgs-departementet har hatt fokus på dette i 2023. De søkbare tilskuddsordningen rettet mot organisasjoner og frivillige på Helse- og omsorgsdepartementets budsjettkapitler, har til sammen mottatt 1249 søknader. Innen utgangen av mars hadde Helsedirektoratet foretatt 1199 vedtak for denne målgruppen mot 183 på samme tid i fjor. Dette er et resultat av at Helsedirektoratet satte søknadsfristen mye tidligere enn foregående år, i tillegg til iherdig innsats fra direktoratets saksbehandlere de siste månedene.

Det vil likevel være tilskuddsordninger som krever søknadsfrist og utbetalingstidspunkt senere enn andre

ordninger. Dette er særlig aktuelt i de tilfellene der det er behov for tilpasninger i tilskuddsregelverket fra et år til et annet og ved endringer gjennom Stortingets vedtak om statsbudsjett. Helse- og omsorgsdepartementet vil sammen med Helsedirektoratet fortsatt ha fokus på tidlig utlysning og rask søknadsbehandling for våre tilskuddsordninger.

Dialog med organisasjonene er viktig og det vil bli tatt initiativ til møte om tilskuddsordninger og forvaltningen av dem.

SPØRSMÅL NR. 1897

Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 18. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hvor mange bedrifter som har valgt å tegne fastprisavtaler på kraft, samt informere til hvilke av pris avtalene er tegnet og varigheten på avtalene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens tiltak for fastprisavtaler var løsningen regjeringen tilbydde for et næringsliv som over natten fikk mangedobbelt strømpriser å hankses med. I januar var det tilnærmet ingen selskaper som hadde valgt å tegne seg. Det er interessant å se hvordan utviklingen har vært de siste måneder.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten ber om svar på hvor mange bedrifter som har tegnet standard fastprisavtaler på strøm under det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten for vannkraft, som regjeringen fremmet forslag om i statsbudsjettet for 2023.

Fastprisavtaler under det nye kontraktsunntaket er forretningsmessige avtaler mellom den enkelte strømleverandør og bedrift. Strømleverandørene publiserer ikke løpende offentlig statistikk på antall solgte avtaler, og er ikke forpliktet til å løpende rapportere antall solgte avtaler til regjeringen. Hvilken kontraktspris som ligger til grunn i den enkelte kontrakt er i utgangspunktet et forhold mellom de to avtalepartene. Kontraktsunntaket åpner for avtaler på 3, 5 og 7 år.

Nærings- og fiskeridepartementet har nylig vært i kontakt med strømleverandører, og har bl.a. fått opplyst at Fjordkraft, Lyse Energi, Fortum og Helgeland Kraft samlet har solgt om lag 370 standard fastpriskontrakter. Jeg tar forbehold om at antallet solgte kontrakter kan ha økt siden vi hadde kontakt med strømleverandørene, og viser også til at strømleverandørene til dels har ulike salgsprioder hvor salget av gitte kraftvolum til visse priser starter opp på ulike tidspunkter. Det er også flere strømleverandører enn de ovennevnte som tilbyr disse avtalene.

Vi skal være varsomme med å evaluere det nye kontraktsunntaket i lys av antallet solgte avtaler på nåværende tidspunkt. Bedrifter er ulike, både med hensyn til hvor stor betydning strømkostnader har for driften og hvilke preferanser bedriftene har mht. forutsigbarhet. For mange bedrifter kan fastprisavtalene være et aktuelt alternativ, men ikke for alle. Det er heller ikke et mål i seg selv at flest mulig bedrifter skal inngå fastprisavtaler. Beslutninger rundt dette må være opp til bedriftene selv å gjøre, ut fra egne vurderinger av hva som er best for dem.

Faktum er at vi med det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten for vannkraft har lagt til rette for et bedre tilbud av fastprisavtaler enn det bedrifter tidligere hadde – og dette er bra for bedrifter som ønsker mer forutsigbarhet rundt sine strømkostnader. Vi ser at prisene på fastprisavtalene har falt betydelig siden de første kontraktene ble tilbudt 7. desember 2022 – for strømprisområdene i Sør-Norge har prisene på de korteste avtalene falt over 50 pst. siden 7. desember 2022, og de korteste avtalene ligger ned mot 70 øre. Markedet er altså i en positiv utvikling,

og vi må gi det tid for å modnes og videreutvikles før vi evaluerer tiltaket.

Mitt inntrykk fra dialog med bedrifter og aktører i kraftbransjen er at det er betydelig interesse for de nye fastprisavtalene, og i næringen arbeides det også med å tilby mer fleksible avtaler som kan treffe ulike typer bedrift-

er bedre. Beslutningen om å inngå fastpriskontrakter kan være vesentlig for bedriftene, og det er helt naturlig at de vurderer dette nøye før de eventuelt bestemmer seg for å tegne kontrakter. Som nevnt over har det vært en positiv utvikling i fastprismarkedet så langt og bedriftene vurderer sannsynligvis situasjonen også i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 1898

Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 14. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at høyprisbidraget forsvinner senest i 2024 og at denne ikke blir erstattet av ny avgift eller skatt på vannkraften?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens innførsel av høyprisbidrag har ført til utsettelse av en rekke vannkraftinvesteringer. Dette er særdeles uheldig i en tid da Norge trenger ny kraftproduksjon. Spesielt regulerbar vannkraft, som blir spesielt rammet av høyprisbidraget. Selv om regjeringen bedyrer at skatten er midlertidig er det tydelig at aktørene ikke uten videre stoler på disse signalene.

For å fjerne bort denne tvilen kan statsråden fjerne usikkerhet i bransjen gjennom å bekrefte at denne kost-

naden blir fjernet og ikke erstattet av annen skatt eller avgift.

Svar:

De høye strømprisene vi har sett i deler av Sør-Norge siden høsten 2021, gir ekstra-ordinære overskudd til kraftprodusenter som utnytter våre felles naturressurser. Regjeringen mener at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon. Regjeringen foreslo derfor i budsjettet for 2023 å innføre et høyprisbidrag på vannkraft og vindkraft. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. For å bidra til forutsigbarhet for kraftprodusentene, informerte departementet i Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) om at det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Dette ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 1899

Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 18. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva som kom ut av utredningen og vil hun ta grep for å sikre for eksempel Nok.sen-

trene finansiering, slik at man kan unngå nedbemanning og dermed kutt i viktig hjelpetilbud til overgrepsofsatte?

BEGRUNNELSE:

Sentrene mot incest og seksuelle overgrep finansieres i dag med 20 % kommunale midler og 80 % statlige midler. Ifølge To rapporter bestilt fra Bufdir viser at denne finansieringsordningen gjør driften sårbar og er til hinder for et likeverdig tilbud over hele landet (Oslo Economics 2020). Nova-rapporten (2016) peker i tillegg på at ordningen er svært arbeidskrevende for de daglige lederne som bruker mye tid og ressurser på å hente inn relativt små midler fra kommunene, på bekostning av å utvikle tilbudet.

Sentrene varierer i dag fra 2,5 til 17 årsverk. Oslo Economics anbefaler en statlig fullfinansiering med en variabel komponent for å styrke de mest sårbare sentrene:

«(...) en sentralfinansiert modell bestående av basistilskudd i tillegg til en variabel komponent, er best egnet til å sikre driften av landets sentre mot incest og seksuelle overgrep og ressurs-sentre mot voldtekt etter gjeldende rundskriv og tildelingsbrev. Sentralfinansieringen fjerner den uforutsigbarheten sentrene lever med i dag, basistilskuddet sikrer at sentrene opprettholder en størrelse som er tilstrekkelig for å tilby faglig likeverdige tjenester og drive kostnadseffektivt, mens den variable komponenten ivaretar ulike behov for tilrettelegging som følge av forskjeller i befolkningsgrunnlag og geografi» (:26).

Ifølge foreløpige beregninger fra Bufdir vil dette innebære en økning på kr. 50 millioner over statsbudsjettet Kap. 840, post 61.

Sist månens besøkte jeg Nok Bergen der det fremkom at flere av sentrene er bekymret for den økonomiske situasjonen i 2023. Lav vekst i kommunene sin støtte kombinert med lavere tilskudd fra Bufdir enn de har søkt om, gjør at de reelle utgiftene på sentrene har vært langt høyere enn inntektene de siste årene. Flere sentre vil trolig måtte kutte årsverk til neste år. Dette vil gå ut over det viktige tilbudet de gir til mennesker som trenger hjelp etter å ha vært utsatt for seksuelle overgrep.

I Menon Economics sin undersøkelse (2023) av de samfunnsøkonomiske kostnadene av vold i nære relasjoner skriver de at:

«(...) Norge har mulighet til å spare samfunnet for store kostnader hvis man legger mer penger inn i forebygging og hjelpeapparat».

Forebygging handler ikke bare om å møte barn og voksne rundt barn. Mennesker som har blitt utsatt for vold og overgrep, er i større fare for å bli utsatt igjen. Hjelp er derfor et viktig forebyggende tiltak som kan hindre nye overgrep.

I et intervju med NRK 01. desember 2022, uttalte Barne- og familieminister Kjersti Toppe at departementet har utredet konsekvensene av forslagene i rapporten til Oslo Economics. Det er imidlertid uklart for undertegnede hva som kom ut av dette.

Svar:

Senter mot incest og seksuelle overgrep og ressurs-senter mot valdtekt er lavterskeltilbud som gjer ein sær viktig jobb. Sentera er supplement til offentlege tenester og har spesialisert seg med viktig kompetanse på dette feltet. Eg er difor glad for at statsstøtta til sentera mot incest og seksuelle overgrep vart auka med 5 mill. kroner i 2022.

Representanten Hjemdal viser til to utgreiingar som er gjorde av høvesvis Nova og Oslo Economics, der spørsmålet om finansieringsmodell var behandla. Barne- og familiedepartementet har vurdert saka mellom anna med bakgrunn i dei to utgreiingane.

Å endre finansieringsmodellen til SMISO/Nok-sentera reiser nokre prinsipielle spørsmål. Ei lokal delfinansiering kan bidra til at tilbudet tek utgangspunkt i lokale behov og ønske, og at lokale myndigheiter i større grad har eit forhold til tenesta. Denne modellen gjev insentiv til at kommunar og helseføretak bidreg i finansieringa, og til at sentera søker finansiering òg frå andre mogelege kjelder. Ein sentralfinansieringsmodell kan på den andre sida bidra til betre føreseielegheit. Regjeringa har vege dei ulike omsyna mot kvarandre og konkludert med at vi ikkje vil gjere endringar i finansieringsmodell no.

Eg vil til slutt gjere merksam på at auken i statsstøtta til sentera frå 2022 er ført vidare i 2023.

SPØRSMÅL NR. 1900**Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 19. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke grep vil statsråden ta slik at vi når de nasjonale målene om en sykkelandel på 8 prosent nasjonalt, og på 20 prosent i byene våre, og mener statsråden om det kan være behov for å vurdere statlige retningslinjer for utforming av sykkeltraseer, for å gi syklende flere fordeler i trafikken?

BEGRUNNELSE:

Satsningen på tilrettelegging for syklistene har økt i mange byer de siste årene. Likevel er det langt igjen før norske byer er like godt tilrettelagt for sykling som europeiske byer som for eksempel Groningen, København, Odense og Münster.

Svar:

Det er tatt flere grep den siste tiden for å øke sykkelandelen og nå transportpolitiske målsetninger. Dette vil det også bli arbeidet med videre fremover.

Statens vegvesen har hatt møte med de fire største bykommunene og Syklistenes Landsforening for å få innspill om deres ønsker og behov for bedre sykkeltilrettelegging. Statens vegvesen skal nå vurdere disse innspillene og om det er behov for endringer i regelverk og håndbøker.

Statens vegvesen har det siste året gjennomført et innviktsarbeid om hvordan regelverk og veiledninger fungerer for de som planlegger sykkelanlegg. Her ble 20 aktører fra offentlige etater og private selskaper intervjuet. Dette arbeidet er samlet i en rapport som vil bli brukt for å se på endringer framover sammen med øvrige innspill.

Det pågår også et pilotprosjekt der nye sykkeltiltak testes ut og vurderes, blant annet basert på erfaringer fra andre land. Prosjektet ledes av Statens vegvesen og har representanter fra kommuner og fylkeskommuner. Er utprøvingen vellykket, vil nye løsninger bli innarbeidet i regelverket. Det er også flere pågående FoU-prosjekter som ser på drift og utforming av anlegg. Statens vegvesen driver Sykkelnettverket, et fagnettverk for sykkel og gange, der kunnskap om tilrettelegging for sykling og gåing formidles og utveksles mellom forvaltningsnivåene.

Byvekstavtaler og belønningsavtaler er ordninger som har nullvekst for persontransport med bil som overordnet mål. Nullvekstmålet er formulert som følger:

«I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten

i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.»

I de største byområdene (Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren) ligger nullvekstmålet til grunn for byvekstavtalene. Disse er gjensidig forpliktende avtaler mellom stat, fylkeskommuner og kommuner, og statens direkte bidrag i 2023 er i størrelsesorden 6 mrd. kr.

Kristiansand, Buskerudbyen, Grenland, Nedre Glomma og Tromsø har belønningsavtaler, med statlig tilskudd som utgjør om lag 0,5 mrd. kroner i 2023. Avtalene er fireårige, og også her ligger nullvekstmålet til grunn.

Midlene både i byvekstavtaler og belønningsavtaler går i hovedsak til investeringer i kollektivtransport, sykling og gange, samt drift av kollektivtransport. Store og små sykkelveiprosjekter bygges nå i byområdene og vil bidra til mer trafikksikre og attraktive løsninger for syklistene.

Det er også etablert en tilskuddsordning for å legge til rette for en klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet i byområder som ikke er omfattet av byvekstavtalene. Ordningen er øremerket Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen. Her er det bevilget 30 mill. kroner i 2023 som er tildelt Bodø og Ålesund. Midlene skal gå til mindre investeringer i gang- og sykkelveier samt kollektivtiltak.

Avtalene og tilskuddsordningene nevnt over bygger opp om økt gåing, sykling og kollektivtransport. Tiltak som gir mer sykling i byer og tettsteder er blant annet fjerning av parkeringsplasser, dyrere parkering, lavere fartsgrense, høyere bomsatser i rushtiden og ulike oppmerkingstiltak, for eksempel sykkelfelt. I tillegg kommer arealbruk der fortetting inn mot kollektivknutepunkter og akser gir mulighet for mer gåing og sykling. Dette er tiltak som ikke krever store offentlige investeringer. Vegvesenet løfter fram slike tiltak i byvekstsamarbeidet og generelt.

Jeg vil også vise til at det fortløpende bygges nye anlegg for gåing og sykling langs riksveier. I Statens vegvesens gjennomføringsplan for 2022 – 2027 er det planlagt 101 km nye sykkelanlegg, 34 km i byer og tettsteder og 67 km utenfor. Gjennomføringsplanen revideres etter framleggelse av ny NTP i 2024.

Det meste av sykkelanlegg ligger langs kommunal- og fylkeskommunal vei. I Norge er vi avhengig av et godt samarbeid mellom alle aktører for å nå målene. Jeg vil komme nærmere tilbake til satsingen på gående og

syklende når regjeringen legger frem ny Nasjonal transportplan om et snaut år.

SPØRSMÅL NR. 1901

Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 18. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden si noe om hvor etterspørselen etter nettilkopling er størst, hvilken type virksomheter som er i nettkø, hvor mange unike bedrifter det gjelder og om enkelte av disse søker om samme aktivitet på flere steder?

BEGRUNNELSE:

På Fornybar Norge sin årskonferanse kunne Statsråden opplyse at Statnett har bedrifter med forbruk på til sammen 15 000 MW i nettkø.

Svar:

Det er det enkelte nettselskap som sitter på informasjon om aktører som har bedt om nettilknytning. Som et trinn i behandlingen av tilknytningssøknader, må regionale nettselskaper avklare kapasitet i overliggende nett med Statnett. Statnett har imidlertid ikke full oversikt over hvordan volumene fordeles mellom ulike bedrifter og virksomhetstyper. I Statnetts nettutviklingsplan for 2021 framkommer det at det er ulike formål som ligger bak tilknytningsforespørlene, herunder planer knyttet til tradisjonell industri, batteriproduksjon, produksjon av hydrogen, petroleumsvirksomhet, elektrifisering av transport og etablering av datasentre. Olje- og energidepartementet kan ikke utelukke at noen aktører har søkt om kapasitet for samme prosjekt flere steder.

SPØRSMÅL NR. 1902

Innlevert 2. april 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 17. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til en ny vurdering av muligheten for en jernbanestasjon på Langset/Minnesund?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på skriftlig spørsmål 'dokument nr. 15:1730 (2022-2023)' redegjør ministeren om hvilke prinsipper som ligger til grunn fra Jernbanedirektoratets side når endringer og forbedringer i togtilbudet vurderes. Ministeren

svarer ikke direkte på spørsmålet, men avslutter i stedet med å påpeke at

"en ny stasjon på Minnesund er ikke en del av det planlagte togtilbudet for InterCity på Dovrebanen."

Dette siste er fra før kjent. Det har vært situasjonen i mer enn et tiår. Da planene for Dovrebanen i sin tid ble vedtatt, ble døren imidlertid satt på gløtt for at det en gang i fremtiden kunne bli bygget en stasjon på Langeset/Minnesund.

Det er imidlertid uklart om Jernbanedirektoratet har gjort eller gjør noen slik vurdering opp mot ny Nasjonal transportplan i 2024. Og, hvis de ikke gjør det, om regjeringen vil be dem om det. Jeg gjentar derfor spørsmålet.

Svar:

Det har de siste årene pågått en omfattende utbygging på Dovrebanen og hele strekningen fra Venjar til Langset skal etter planen tas i bruk i 2023.

Det er ingen ting som tyder på at forutsetningene som lå til grunn for beslutningen om ikke å etablere en stasjon

på Langset/Minnesund er vesentlig endret. Jernbanedirektoratet er i jevnlig dialog med berørte fylkeskommuner om utformingen av togtilbudet. Det faglige rådet fra jernbanesektoren er at avveiningen mellom stoppmønster og effektiv bruk av infrastrukturen som planen for parsellen mellom Eidsvoll og Langset er basert på, fremdeles gir det beste togtilbudet for flest mulig passasjerer. Utbyggingen følger de planer som tidligere har vært utarbeidet og er nær ferdigstillelse. Jeg ser ingen grunn til å nå åpne opp for endrede forutsetninger og vil ikke ta initiativ til en ny vurdering nå.

SPØRSMÅL NR. 1903

Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 18. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mange nye årsverk er det blitt hos NVE som er dedikert til arbeid knyttet til å behandle søknader for henholdsvis å knytte seg til kraftnettet og for å bygge ut nettkapasiteten?

BEGRUNNELSE:

NVE har de siste årene opplevd en kraftig vekst i antall søknader for å knytte seg til kraftnettet. Det har ført til at NVE i dag har kø av saker som venter på behandling. NVE har fått økte bevilgninger over flere år, også i inneværende års statsbudsjett. Mye av dette er øremerket nye stillinger til behandling av konsesjonssaker.

Svar:

Det er på bakgrunn av økt bevilgning til behandling av nettsaker, jf. Prop. 1 S (2021-2022), ansatt syv personer i nye stillinger i NVEs Energi- og konsesjonsavdeling i 2022. I tillegg er det ansatt en person i avdeling for IKT og informasjonsforvaltning for å støtte opp om digitalisering av oppgavene.

På bakgrunn av ytterligere økt bevilgning til behandling av nett- og produksjonssaker i statsbudsjettet for inneværende år, jf. Prop. 1 S (2022-2023), opplyser NVE at det tas sikte på å ansette 17 personer i løpet av 2023 for å øke konsesjonsbehandlingsskapasiteten for produksjon og nett. Det tas videre sikte på å ansette 3 personer for å styrke arbeidet med digitalisering av kraftsystemu-

tredninger og konsesjonsprosessene. Disse stillingene vil ikke gi hele årsverk før i 2024, siden NVE ikke kunne påbegynne ansettelsesprosessene før statsbudsjettet for 2023 var ferdigbehandlet.

SPØRSMÅL NR. 1904**Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 18. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva syns næringsministeren om hemmeligholdet knyttet til Statkraft SFs bonusutbetalinger, og vil han som eier foreta seg noe for at selskapet viser mer åpenhet, eventuelt vil han selv offentliggjøre denne informasjonen som har blitt etterspurt over lang tid, av hensyn til allmennhetens tillit til selskapet?

BEGRUNNELSE:

Næringsministeren og hans departement er generalforsamling i Statkraft SF. I den senere tid har det vært en stor offentlig debatt om bonuser og bonusordninger i selskapet, både med tanke på størrelsen på bonusene og manglende åpenhet knyttet til disse. Det gjelder blant annet hvor mange som mottar bonus, hvor stor disse bonusutbetalingene er, og kriteriene for å motta bonus.

Selskapet selv har vist til konkurransehensyn når de har gitt svært liten informasjon til offentligheten, som etter alt eier selskapet i fellesskap. Det eneste vi har fått vite er at beløpet på bonusene totalt sett er svært høyt til å være et selskap i offentlig eie.

Når det ikke gis informasjon om hvor mange som mottar bonuser, og på hvilket grunnlag disse bonusene er gitt, så er det nærmest umulig å gjøre en vurdering av om disse utbetalingene fremstår som rettfærdige eller om de faktisk er et resultat av ekstraordinært godt arbeid.

Arbeiderpartiets næringspolitiske talsperson, Per Vidar Kjølmoen, har uttalt til DN at "Nå blør både folk og næringsliv på grunn av rekordhøye kraftpriser, og da er det fullstendig tonedøvt av Statkraft å dele ut milliardbonuser for å kjøpe og selge den samme kraften. Det er også oppsiktsvekkende at selskapet ikke er åpne på hvem som mottar disse pengene."

Når selskapet selv står på sitt og ikke vil oppgi denne informasjonen, er en siste mulighet at næringsministeren tar skjeen i en annen hånd og opplyser offentligheten om denne informasjonen, som både mange stortingsrepresentanter og andre i det offentlige ordskiftet har etterspurt.

Næringsministeren har tidligere vist imponerende handlekraft knyttet til et annet statlig eid selskap når det gjelder avlønning og bonuser, og det er mange som forventer at den samme handlekraften kan vises igjen i Statkrafts tilfelle.

Svar:

Den norske arbeidslivsmodellen bygger på en kultur og en tradisjon for relativt små lønnsforskjeller sammenlignet med andre land. Derfor er moderasjon spesielt viktig for denne regjeringen.

I den nye eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022-2023), som nylig ble behandlet i Stortinget, og i statens nye retningslinjer for lederlønn, har regjeringen gjort betydelige grep for å bidra til moderasjon i lederlønningene i selskapene hvor staten har eierandeler.

Jeg forstår veldig godt at det reageres på at Statkraft, som et selskap som forvalter felles norske kraftressurser og som er heleid av det norske folk, har tilbudt ordninger til deler av sine ansatte, som for ordens skyld ikke er «ledende ansatte», på de svært høye nivåene som det selskapets årsrapportering har indikert. Dette særlig sett i lys av de krevende tidene, hvor innbyggerne og næringslivet har slitt med høye strømpriser og sterk kostnadsvekst.

Statkrafts markedsaktiviteter har etter hvert blitt en vesentlig del av selskapets virksomhet, og Statkraft gir uttrykk for at disse aktivitetene har bidratt relativt betydelig til inntjeningen i selskapet som blant annet gir grunnlag for utbytter til eier. Disse utbyttene bidrar til å finansiere viktige velferdsgoder for fellesskapet over statsbudsjettet, blant annet strømstøtteordningene til husholdninger og bedrifter. Statkraft fremhever at bonusordningen for krafttradedere ikke påvirker strømprisene i engrosmarkedet.

Med bakgrunn i den sterke utviklingen innenfor dette området i 2022, ble jeg i slutten av oktober i fjor høst orientert av Statkraft om at avsetningene til prestasjonsbasert godtgjørelse i forretningsområdet Marked kunne bli svært høye for regnskapsåret 2022, og at styret som følge av dette ville legge opp til begrensninger i ordningene fremover. Med bakgrunn i den informasjonen jeg mottok ba jeg om ytterligere informasjon fra selskapet om ordningene og hvilke innskrenkninger styret ville legge opp til. Basert på den informasjonen jeg mottok formidlet jeg i et eget brev til styret 9. november at de ordningene som hadde blitt beskrevet fremstod vanskelige å forstå, at de virket å være på nivåer som etter mitt syn innebærer en betydelig omdømmerisiko for selskapet og at det er svært vanskelig å se hvordan ordningene kan være i tråd med å fremme selskapets og eiers mål og eiers forventninger. Jeg ga videre klart uttrykk for at i lys av statens forventninger som eier forventet jeg at styret umiddelbart gjorde vurderinger av selskapets godtgjørelsesordninger for denne delen av virksomheten og av hvordan slike ordninger fremover

kan innrettes slik at statens forventninger etterleves på en tilfredsstillende måte, herunder vurderinger av hvordan ordningen kunne begrenses. Jeg ga uttrykk for at de begrensningene som styret foreløpig hadde skissert overfor departementet etter mitt syn ikke syntes tilstrekkelige. Jeg minnet også om at staten og særlig denne regjeringen vektlegger moderasjon, og at det er understreket en rekke ganger.

I etterkant av dette vedtok styret i selskapet ytterligere begrensninger i ordningene fra 1. januar 2023. I forkant av styrets beslutning var det kontakt med selskapet hvor departementet blant annet viste til sine forventninger i brevet fra 9. november og at dette er en sak som ligger til styret å behandle.

Det er styrets ansvar å gjøre de konkrete operasjonelle vurderingene av hvilke nivåer som skal til for å være konkurransedyktige, og jeg registrerer at styret nå har nå gjort betydelige innstramminger og begrensninger i ordningene. I allmenn sammenheng vil bonusrammer til krafttrudere fremstå som høye. Dette gjelder også for Statkraft, til tross for de betydelige innstramminger som selskapet har gjort. Jeg oppfatter imidlertid at styrets vurdering er at vilkårene nå er på et markedsmessig nivå, og at selskapet er avhengig av konkurransedyktige vilkår også i denne delen av virksomheten.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023). Der fremgår det blant annet at staten som eier forventer at selskaper med statlig eierandel fremmer en åpenhetskultur og er åpen om og rapporterer på alle vesentlige forhold slik at informasjonen gir eiere og allmennheten et rettvise bilde av virksomheten. Samtidig er respekt for rolle- og ansvarsfordelingen mellom eier, styret og daglig leder en viktig ramme for eierpolitikken, som et samlet Storting har sluttet seg til ved behandlingen av ovennevnte melding. Rolle- og ansvarsfordelingen følger også av norsk selskapslovgivning.

Jeg er opptatt av at selskapene følger opp statens forventninger som eier, og jeg har med bakgrunn i dette oppfordret Statkraft til å utvise stor grad av åpenhet rundt sine insentivordninger. Her er det mange hensyn å ta og som bør veies mot hverandre, eksempelvis hensynet til de enkelte ansatte, personvern, selskapets muligheter til å tiltrekke seg ansatte, selskapets konkurranseposisjon mv. Hvordan disse hensynene skal veies og hvilken åpenhet selskapet kan og bør utvise i denne konkrete saken er det selskapets styre som er nærmest til å vurdere, i tråd med rolle- og ansvarsfordelingen.

SPØRSMÅL NR. 1905

Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 18. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er finansministeren enig med sin partifelle Geir Pollestad at den norske modellen handler om at kun overskudd skal beskattes, og anser finansministeren formueskatt og eiendomsskatt som en beskatning av overskudd?

BEGRUNNELSE:

Frem til nå har Sp og regjeringen vist en historisk vilje til å øke skattene i et tempo vi aldri har sett før i Norge. Dette skjer i en tid der mange innbyggere og bedrifter sliter med skyhøye priser på strøm, drivstoff, mat og andre varer og tjenester. Samtidig har staten historisk høye inntekter. Regjeringen har vært mer opptatt av å maksimere statens inntekter enn å sørge for normale priser på f.eks. strøm, drivstoff og mat.

Stortingsrepresentant Geir Pollestad uttalte nylig følgende til media i forbindelse med en skattedebatt:

"Dette bryter helt grunnleggende med den norske skattemodellen, som går ut på at det kun er overskuddet som beskattes."

Eiendomsskatt og formueskatt er beskatning som betales direkte og indirekte av folk flest og bedrifter uavhengig av inntekt. Flere betaler også disse skattene selv i perioder der bedriftene går med underskudd og for privatpersoner må disse skattene betales uavhengig av om man har høy inntekt eller om man f.eks. er minstepensjonist og har en inntekt langt under fattigdomsgrensen.

Svar:

Jeg antar at sitatet fra stortingsrepresentant Pollestad er hentet fra oppslag 2. april i E24 om Høyres forslag om å utrede alternative modeller til regjeringens forslag til grunnrenteskatt på havbruk, med henvisning til den færøyske modellen. Pollestad gir der uttrykk for at den færøyske modellen er dårlig fordi avgiften betales helt løst fra hvor stort overskudd selskapene faktisk har – i motsetning til den norske modellen som beskatter overskuddet i selskapene. Jeg er helt enig i at grunnrenteskatt

ter bør utformes slik at de i minst mulig grad vrir selskape-nes beslutninger.

Et skattesystem som i minst mulig grad påvirker hvordan ressursene i samfunnet brukes, er et viktig bidrag til en velfungerende norsk økonomi. I tillegg til å skaffe inntekter bidrar skattesystemet til å motvirke for stor ulikhet i inntekt og formue i samfunnet. Eiendomsskatten er en lokal skatt og det er opp til lokaldemokratiet å vurdere det.

SPØRSMÅL NR. 1906**Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 18. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Er det foretatt DNA test for å forsikre seg at barna som regjeringen hentet til Norge sammen med IS-terroristene 28. mars faktisk er deres barn og dermed oppfyller kravene til statsborgerskap?

Svar:

Ja.

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har valgt 28. mars å hente to kvinner som tilsluttet seg den brutale terrororganisasjonen IS til Norge med begrunnelse at de hadde barn. Alle partier i Norge er positive til å hjelpe barn som er norske statsborgere til Norge da de selvfølgelig ikke skal stå til ansvar for sine foreldres handlinger. Fremskrittspartiet er som eneste parti imot å hente voksne personer som har tilsluttet seg en terrororganisasjon i utlandet tilbake til Norge. Vi mener at dette er personer som bør stå til ansvar for sine handlinger i en internasjonal straffedomstol.

I Forskrift til folkeregisterloven (folkeregisterforskriften) § 8-4-4 regulerer hva en gjør hvis et barn er født i en gruppe 2 stat som Syria er i henhold til § 8-4-2. Forskriften slår da fast at DNA test er krevet, alternativt at den norske utenriksstasjonen har verifisert fødselen eller utlending-smyndighetene har innvilget oppholdstillatelse på grunnlag av den oppgitte familierelasjon.

Jeg ber derfor om en redegjørelse på om en DNA-test er foretatt i dette tilfellet og om det alltid gjennomføres ved lignende konsulære bistander som dette.

SPØRSMÅL NR. 1907**Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse om hvor vidt det er gjennomført risikoreduserende tiltak, for å redusere den sikkerhetsrisikoen det representerer at den kinesiske applikasjonen TikTok høsten 2022 var installert på en dataenhet med tilgang til justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1777 av 22.03.23, samt statsrådens besvarelse av spørsmålet den 30.03.23. Det fremgår av statsrådens svar at telefonen hun installerte den kinesiske applikasjonen TikTok på i 2022, hadde tilgang til departementets interne digitale infrastruktur og tjenester.

Tilgang til virksomhetens interne digitale infrastruktur og tjenester er skjæringspunktet for når Nasjonal sikkerhetsmyndighet fraråder installasjon av TikTok på en

dataenhet, jf. NSMs brev til justis- og beredskapsdepartementet av 20.03.23. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om det er gjennomført risikoreduserende tiltak mot den sikkerhetsrisikoen det innebærer at TikTok ble installert på en dataenhet med tilgang til justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål om samme tema, herunder mitt svar på spørsmål nummer 1777.

Jeg tar en rekke forholdsregler når det gjelder bruk av digitale verktøy og mobiltelefon. Som tidligere opplyst valgte jeg på eget initiativ i fjor høst å ha en egen telefon dedikert til sosiale medier. Telefonen som jeg i dag kun benytter til sosiale medier har ikke tilgang til departementets digitale infrastruktur og tjenester. Jeg har høy bevissthet knyttet til hvordan denne enheten benyttes og hvilke innstillinger som er på, for eksempel stedstjenester.

SPØRSMÅL NR. 1908**Innlevert 3. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden presentere statistikk over antall straffedommer fra landets tingretter hvor domfeltes anke har blitt nektet henvist til ankeforhandling i lagmannsrettene i perioden 2018–2022, fordelt på saker med strafferamme under seks år og saker med strafferamme på seks år eller mer?

Svar:

Domstoladministrasjonen utarbeider statistikk over hvor mange saker som nektes ordinær ankebehandling i lagmannsrettene. Tabellen nedenfor gir en oversikt over andelen straffesaker som er nektet ordinær ankebehandling i lagmannsrettene i perioden 2018 til 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Strafferamme 6 år eller mindre	72 %	70 %	74 %	70 %	66 %
Strafferamme mer enn 6 år	10 %	7 %	36 %	44 %	31 %

Det ble som kjent foreslått endringer i straffeprosesslovens regler for ankesiling i Prop. 53 L (2018–2019), som trådte i kraft 1. januar 2020. Utviklingen i andelen saker som nektes ordinær ankebehandling for de mest alvorlige

sakene, ses i sammenheng med lovendringen. Det var også forut for lovendringen adgang til å nekte fremmet enkelte sakstyper med strafferamme på mer enn 6 år. Dette gjaldt saker om overtredelse av straffeloven § 274 (grov kroppss-

kade). I tillegg var det en særregel i straffeprosessloven §

321 andre ledd andre punktum ved anker fra påtalemyndigheten som ikke var til gunst for siktede.

SPØRSMÅL NR. 1909

Innlevert 4. april 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 19. april 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å avvikle praksisen med å stille klokken to ganger i året?

Svar:

Den historiske grunnen til at flere land i Europa begynte med sommertidsordningen under første verdenskrig, var å spare energi. Hensikten var at man skulle utnytte dagslyset bedre i den perioden av døgnet man normalt er våken. Én ekstra, lys time om kvelden ville blant annet spare energi til oppvarming og belysning. Flere europeiske land innførte etter hvert sommertidsordninger, særlig i krig og under oljekrisen på 1970-tallet. Fra 1980 vedtok EU lovgivning for å sikre en felles løsning i det indre marked. Siden 2001 har EU-landenes sommertidsordninger vært regulert av direktiv 2000/84/EF (sommertidsdirektivet). Den offentlige debatten om sommertiden er ikke ny, og nasjonale høringer i EU har vist at de fleste av EUs medlemsstater er for å fase ut å stille klokken frem og tilbake. Europakommisjonen fremmet i september 2018 et direktivforslag om å oppheve sommertidsdirektivet og dermed om å gå bort fra praksisen med å stille klokken to ganger i året. I forslaget viste Kommisjonen til at avgjørelsen om å bestemme sin normaltid må tas på nasjonalt nivå, og at avgjørelsen mest sannsynlig vil variere ut fra hvert medlemslands geografiske plassering. I direktivforslaget viste Kommisjonen til flere studier av sommertidsordningen, blant annet konsekvenser for næringssliv, helse og fritid. Det ble også vist til studier på mulige konsekvenser av ikke-harmonisert sommertid. Forskning fra 2010–2016 viste at den totale energisparingen er marginal, men at resultatene vil være forskjellig avhengig av landets geografiske plassering. Når det gjelder helse, viste Kommisjonen til at studier indikerer at sommertidsordningen kan ha positive effekter fordi det gjør at flere er ute når det er lyst. Annen forskning indikerte at effekten av å stille klokken kan være mer alvorlig for den menneskelige biorytmen enn det man tidligere har trodd. Kommisjon-

ens konklusjon var at ikke-harmoniserte sommertidsordninger, dvs. at noen land stiller klokken og andre ikke, vil medføre høyere kostnader for transnasjonal handel, ubeleiligheter og mulige avbrudd i transport, reise og kommunikasjon, og lavere produktivitet i det indre marked. EU har foreløpig ikke konkludert i saken, og det er uklart når det vil skje. Jeg har ikke førstehåndskunnskap om hvorfor det trekker ut, men kan ikke utelukke at pandemien, brexit og krigen i Europa har gjort at spørsmålet om sommertid ikke har blitt prioritert. Spania, som skal overta formannskapet i Rådet fra 1. juli 2023, har ikke annonsert at forslaget skal behandles. Flere av EUs medlemsland har fremhevet at det er viktig at forslaget ikke resulterer i ulik tidsregulering gjennom hele Europa, og det er jeg enig i. Det er derfor min vurdering at Norge bør se hva EU-landene, og særlig våre nærmeste naboland, bestemmer seg for, før vi tar stilling til om også vi skal slutte å stille klokken.

SPØRSMÅL NR. 1910**Innlevert 4. april 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 18. april 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Vil kulturministeren foreta seg noe for å sørge for at tilgangen til Nasjonalbibliotekets nettbibliotek «bokhylla» ikke blir kraftig redusert?

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har Klassekampen skrevet om konsekvensene ved Nasjonalbibliotekets budsjettjusteringer. En konsekvens er en redusert tilgang til digitale bøker. Avtalen som ble inngått mellom rettighetshaverne og Nasjonalbiblioteket i sin tid, er en unik modell for hvordan tilgang kan løses på en enkel og konstruktiv måte i det kulturelle kretsløpet.

Nasjonalbibliotekets nettbibliotek gir fri tilgang til norske bøker på internett. Nettbiblioteket er gjort mulig gjennom Bokhylla-avtalen med rettighetshaverne og vekker betydelig interesse over hele verden.

Digitaliseringen gir nye muligheter for å formidle innholdet til hele befolkningen. Fra alle kanter av landet kan folk bruke bibliotekets samlinger til undervisning, forskning eller rett og slett hjemme i sin egen stue. I 2022 hadde Nasjonalbibliotekets nettbibliotek over sju millioner besøk. Rettighetene knyttet til denne enkle tilgangen har vært løst gjennom en kollektiv avtale med Kopinor.

I 2005 kom endringer i åndsverkloven som åpnet for at bibliotekene kan tilgjengeliggjøre bøker og andre verk digitalt etter avtale med Kopinor om vederlag til rettighetshaverne. Nasjonalbiblioteket så tidlig den store verdien i dette, og i regi av Kulturdepartementet ble det utredet en enkel og ubyråkratisk løsning for tilgjengeliggjøring av digitaliserte bøker på internett.

Etter en pilotperiode med begrenset innhold ble Bokhylla-avtalen inngått i 2012. Avtalen gir Nasjonalbiblioteket rett til å legge ut alle bøker utgitt i Norge til og med år 2000. For fem år siden, vinteren 2018, nådde biblioteket sitt mål om å tilgjengeliggjøre alle bøkene de hadde rett til etter avtalen – rundt 240 000.

Svar:

Nasjonalbiblioteket samler inn, bevarer og tilgjengeliggjør alt som er publisert for norsk offentlighet, og virksomheten forvalter en enorm samling av vår felles kulturarv. Ett av Nasjonalbibliotekets mål er å arbeide for økt bruk av og interesse for samlingen. For å oppnå dette er nettbiblioteket sentralt.

Gjennom Bokhylla-avtalen mellom Nasjonalbiblioteket og Kopinor, som representerer norske rettighetshavere, får alle med norsk IP-adresse digital tilgang til all norskpublisert litteratur fra perioden 1900-2000. Bøkene er gratis tilgjengelig i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek. Tjenesten inneholder ca. 240 000 bøker.

Nasjonalbiblioteket får 735 mill. kroner over statsbudsjettet i 2023. Den høye prisveksten i år har medført at virksomheten har fått betydelig økte utgifter til blant annet husleie og strøm.

Nasjonalbiblioteket viser til at kostnaden ved Bokhylla-avtalen har økt de siste tre årene uten at det betyr at befolkningen får tilgang til mer materiale. Da avtalen ble inngått var de nyeste bøkene befolkningen fikk tilgang til ti år gamle. Nå er de 23 år gamle. Det innebærer derfor uansett at avtalens innhold og vilkår må gjennomgås. Nasjonalbiblioteket opplyser at det i deres nettbibliotek både finnes bøker som ikke brukes, og materiale som finnes åpent tilgjengelig andre steder eller via andre tillatelser, og vil gjennom 2023 se på mulige løsninger for hvordan kostnadene kan reduseres slik at effekten for brukerne blir minst mulig negativ.

Som varslet av finansministeren vil revidert nasjonalbudsjett hensynta en økt pris- og lønnsjustering. Nasjonalbiblioteket vil dermed også få økte rammer. Bakgrunnen for endringen er at prisveksten i år er vesentlig høyere enn anslagene som lå til grunn da statsbudsjettet ble lagt fram i oktober, og budsjettet virker dermed strammere enn det som opprinnelig var meningen.

Jeg har tillit til at Nasjonalbiblioteket både vurderer innhold og rammer for Bokhylla-avtalen og nettbiblioteket, som sikrer at en stor del av norsk litteratur er fritt tilgjengelig. Jeg understreker imidlertid at Nasjonalbiblioteket selv vurderer hvordan virksomhetens budsjettmidler skal prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 1911**Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 18. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsministeren gi en oversikt over regjeringens bruk av privatfly (strekninger og antall flyvninger fordelt på ministre) siden regjeringen trådte i kraft?

Svar:

Oversikta under viser regjeringa sin bruk av leigefly og -helikopter frå regjeringa vart oppnemnd og starta arbeidet 14. oktober 2021.

Strekning	Dato
Statsministeren:	
Leigefly t/r Oslo-Berlin	18.01 - 19.01.2022
Leigefly t/r Oslo-Brest	11.02.2022
Leigefly t/r Oslo-Brussel	22.02 - 23.02.2022
Leigefly t/r Oslo-Brussel	23.03 - 24.03.2022
Leigefly Oslo-Madrid-Rzeszow-Oslo	28.06 - 02.07.2022
Leigefly t/r Oslo-Praha	06.10.2022
Leigefly Oslo-Munchen	17.02.2023
Utanriksministeren:	
Leigefly Oslo-Tel Aviv-Brussel	22.03 - 23.03.2022
Leigefly Helsingfors-Hatay-Ankara-Oslo	14.06 - 16.06.2022
Leigefly Oslo-Rzeszow-Tromsø-Brussel-Marrakesh-Oslo	07.05 - 12.05.2022
Helikopter t/r Warsavwa-Przemysl	09.03.2022
Utviklingsministeren:	
Leigefly t/r Mogadishu-Baidoa	03.12 - 04.12.2022
Helikopter t/r Juba-Bor	02.04 - 05.04.2022
Leigefly Tanzania; Arusha-Haydom sykehus-Kilimanjaro ¹	24.03 - 25.03.2023
Klima- og miljøministeren:	
Helikopter befaring Kongsfjorden Svalbard	03.08.2022
Helikopter t/r San Jose del Guaviare - La lindalosa (Colombia)	20.03.2023

¹ Kun ein statssekretær var med, ikkje utviklingsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1912**Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 14. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil regjeringen oppdatere sine historiske anslag for grunnrente i vindkraftnæringen, ikke bare når det kommer til kostnadsutviklingen, men også ta høyde for at det kun er ca. 15 prosent av vindkraften som leverer på spotpris i høyprisområdene?

BEGRUNNELSE:

I dag leveres om lag 70 prosent av kraften fra vind på land på langsiktige kraftavtaler, disse er positive for norsk industri. Det er dessuten stor prisforskjell på strøm i landet vårt. Av regjeringens høringsnotat fremgår det en beregning som viser negativ grunnrente i alle år fra 2010 til og med 2020, men med en positiv grunnrente i 2021. Det er uvisst i hvilket omfang denne anslagsberegningen tar høyde for den store andelen kraft levert på langsiktige

kraftavtaler, samt plassering av volum i ulike prisområder for den delen av vindkraften som leveres på spot.

For at Stortinget skal få et best mulig beslutningsgrunnlag er det viktig å få frem omfanget av grunnrente i vindkraftnæringen både historisk og antatt i framtiden.

Svar:

Forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble sendt på høring 16. desember 2022, og hadde høringsfrist 15. april 2023. Departementet vil nå gjøre en helhetlig vurdering av forslaget i lys av høringsinnspillene, før et endelig lovforslag kan legges frem for Stortinget. I den forbindelse vil departementet også vurdere om det er grunnlag for å oppdatere og eventuelt utvide omtalen av økonomiske og administrative konsekvenser slik at Stortingets beslutningsgrunnlag blir best mulig.

SPØRSMÅL NR. 1913**Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan familieministeren sørge for fortgang i prosessen slik at barn kan trygges bedre mot overgrep, herunder legge frem forslag til endringer i barneomsorgsattesten som har vært etterlyst gjennom mange år?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har ved flere anledninger stilt spørsmål til ulike ministre om fremgang for arbeidet med politiattester for dem som jobber med barn, barneomsorgsattest.

I et av dem, Dokument nr. 15:1858 (2021-2022) , spurte jeg justisministeren om følgende :

«Kan ministeren redegjøre for arbeidet med gjennomgang av barneomsorgsattestordningen og vil hun snarlig legge frem forslag til forbedringer?»

Nå er det gått ytterligere et år siden dette spørsmålet og fremdeles har lite skjedd.

I dag fikk vi en ny påminner i BT om hvorfor endringer er viktig.

«For fire år siden ba kommunen om strengere regler. Fremdeles jobber 80 ansatte uten politiattest med barn.

– Et hull i lovverket som bør gjøres noe med, mener Anita Soltveit som jobber ved Fysak Slettebakken.»

«Vi kan kreve politiattest for alle ansatte i barnehager og skoler, mens samme hjemmel ikke finnes for ansatte i idrettsanlegg, sier byråd Linn Katrin Pilskog.»

Jeg og Frp presset på for endringer i regelverket for ansatte i barnehager og skoler men er etter hvert oppgitt over tiden departementene bruker på å gjøre endringer for idretten.

Vi har den siste tiden lest en rekke stygge saker om overgrep innen idretten.

Både offentlige og private aktører vil gjerne gjøre mer for å trygge barn mot overgrep. For barna det gjelder er endringer i regelverket selvsagt av stor betydning da dette vil kunne forebygge bedre. Det vil også gi mer trygghet til arbeidsgivere og ikke minst foreldre som sender barna sine på ulike aktiviteter.

Kilde: <https://www.bt.no/innenriks/i/jlrPJ0/for-fire-aar-siden-ba-kommunen-om-strengere-regler-fremdeles-jobber-80-ansatte-uten-politiattest-med-barn>

Svar:

Det er eit stort og viktig politisk ansvar å førebyggje vald og overgrep mot barn og unge. Krav om barneomsorgsattest er eit viktig verkemiddel i den samanheng, og bidrar til å sikre at mindreårige blir teke hand om av skikka personar.

Eg har nyleg lagt fram to proposisjonar med forslag om krav om barneomsorgsattest for nye yrkesgrupper. Prop. 79 (2022–2023) Endringer i barnelova mv. (krav om barneomsorgsattest) blei fremma i statsråd 31. mars 2023. Proposisjonen føreslår krav om barneomsorgsattest for tilsette ved Barneombodet og familievernkontora som skal utføre oppgåver som føreset eit ansvars- eller tillitsforhold overfor mindreårige, sakkunnige som blir oppnemnde av det offentlege i saker etter barnevernslova og barnelova, representant for barnet som blir oppnemnt i saker etter barnelova og eksterne meklarar etter barnelova og ekteskapslova. I tillegg fremma eg Prop. 64 L (2022–2023) Endringer i barnevernsloven m.m. i statsråd 24. mars 2023, der eg mellom anna føreslår eit krav om at eigarar av private barnevernsinstitusjonar legg fram barneomsorgsattest.

Desse proposisjonane følgjer opp forslag i høyringsnotat frå arbeidsgruppa, der det i høyringa òg kom opp nye forslag. Det pågår arbeid i fleire departement på feltet.

Det er Justis- og beredskapsdepartementet som har det overordna ansvaret for politiregisterlovgevinga, og som gir dei generelle reglane for utskriving av politiattest, irekna barneomsorgsattest. Slik justis- og beredskapsministeren viste til i sitt svar til representanten Hjemdals skriftlege spørsmål i Dokument nr. 15:1858 (2021–2022).

I grunngevinga for spørsmålet sitt viser representanten til ein artikkel frå Bergens Tidende som særleg gjeld ønske om krav om politiattest for personar som arbeider i idrettsanlegg eller på andre arenaer der det går føre seg aktivitet for barn og unge. Politiregisterforskrifta kapittel 34 opnar allereie for at det kan sendast ut barneomsorgsattest til personar som skal tilsettast i eller ha oppgåver for fritidsklubbar, frivillige organisasjonar eller kulturinstitusjonar, og der oppgåvene føreset eit ansvars- eller tillitsforhold for mindreårige. Det same gjeld dei som skal

drive organisert treningsverksemd for barn, men i slike tilfelle er det ei plikt å leggje fram barneomsorgsattest.

Kultur- og likestillingsdepartementet har eit ansvar for idrettssektoren, og vil vurdere om det trengs nye heimlar på dette området. Eg viser elles til svar frå kultur- og likestillingsministeren på skriftleg spørsmål i Dokument nr. 15:1352 (2022–2023) om korleis ein skal leggje til rette for å førebyggje overgrep i frivilligheita og elles i idretten.

Når det gjeld kva for straffebod som skal inngå i barneomsorgsattesten, så er dette til handsaming hos Justis- og beredskapsdepartementet.

Avslutningsvis vil eg, på same måte som justis- og beredskapsministeren i sitt svar i Dokument nr. 15:1858 (2021–2022), understreke at ein politiattest utan merknader ikkje er nokon garanti for at den aktuelle personen ikkje har brote lova eller kjem til å gjere det i framtida. Arbeidsgjevarar og andre organisasjonar må òg arbeide på andre måtar for å beskytte barn og unge mot overgrep og gjere konkrete vurderingar av dei som skal gjere arbeid i nærleiken av barn og unge.

Regjeringa arbeider òg med ei opptrappingsplan mot vald og overgrep mot barn og vald i nære relasjonar, som etter planen skal leggjast fram i 2023. Føremålet er mellom anna å leggje til rette for betre førebyggjing og avdekking, auka kompetanse og styrka samarbeid mellom ulike tenester og sektorar. Justis- og beredskapsdepartementet leiår arbeidet, og åtte departement er involverte i utarbeidinga av planen.

SPØRSMÅL NR. 1914**Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 19. april 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Når kommer Miljøteknologiordningen for havbruk, og hvorfor er dette blitt forsinka utover signalene som er gitt?

BEGRUNNELSE:

Ifølge intrafish sa departementet at Miljøteknologiordningen kommer om noen uker. Dette var sagt 19. januar i år. Det er snakk om uker ikke en hel måned sa statssekretæren i januar. Nå er vi i april og næringen venter enda på ordningen som kan sikre vekst og investeringer i næringen.

Ordningen med lukkede anlegg i sjø er spesielt viktig for kystnært havbruk på Vestlandet, der PO3 og PO4 ligger i rød sone i trafikklyssystemet.

Svar:

Regjeringen har i Hurdalsplattformen slått fast at vi gjennom denne regjeringperioden skal arbeide for å stimulere til innovasjon, nye produksjonsformer og bærekraftige løsninger i havbruk gjennom en aktiv og teknologinøytral næringspolitikk. Som ledd i dette mener jeg at det er viktig at vi finner løsninger for å gi tydelige insentiver til å utvikle miljøvennlig teknologi som kan løfte næringen og løse de bærekraftsutfordringene vi ser i dag, blant annet knyttet til lusepåslag på vill laksefisk og utslipp av slam. Slike insentiver må utarbeides på en måte som ikke i seg

selv medfører en risiko for økt belastning på miljøet, samtidig som det må legges til rette for at det utvikles lønnsom og kommersialiserbar teknologi som kommer hele næringen til gode.

Allerede i dag ser vi at en dyktig teknologileverandørnæring har utviklet teknologi som bidrar til å løse de utfordringene vi ser i næringen i dag knyttet til miljø og areal. Dette er teknologi som vi ser at noen selskaper allerede har valgt å ta i bruk med kommersielle matfisktilatelser.

Det er klart av de uttalelsene det vises til som har blitt gitt i løpet av vinteren, at jeg har vært optimistisk og gått ut fra at det ville være mulig å lansere nye insentiver til å utvikle miljøteknologi i løpet av 2022 og i hvert fall innen de første par månedene av 2023. Etter hvert som vi har sett på detaljene rundt en ny ordning, har det imidlertid blitt klart at en ny særtillatelsesordning bringer med seg flere utfordringer når man skal se den i sammenheng med trafikklyssystemet og de insentivene næringen allerede har gjennom det systemet.

Jeg mener at det er viktig at insentiver til utvikling av miljøteknologi vurderes i sammenheng med regjeringens mål om å legge til rette for forenkling og opprydning i regelverket for å sikre en mer helhetlig forvaltning, herunder et helhetlig tillatelsessystem. Jeg har derfor sendt et tilleggsmandat til havbruksutvalget slik at de kan vurdere dette spørsmålet som en del av deres helhetlige gjennomgang av tillatelsessystemet for havbruk.

SPØRSMÅL NR. 1915**Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Staten vegvesen sin oversending til NTP er tilskottet til reduserte bompenger på riksvegar utanfor storbyområda vekke i alle tre rammeforslaga. "Vi anbefaler utfasing av denne ordningen, og har ikke forutsatt midler til den i perioden. Det er imidlertid ikke mulig å fase ut tilskuddsordningen for reduserte bompenger uten-

for de største byområdene uten at dette medfører økte takster og/eller økt innkrevningstid i prosjektene som omfattes av ordningen."

Om dette blir vedtatt, hva blir effekten i økte bompenger for hvert enkelt prosjekt?

Svar:

Eg har nyleg mottatt svaret frå transportverksemdene på prioriteringsoppdraget til Nasjonal transportplan for perioden 2025–2036. I dei tre rammenivåa for prioriteringane har Statens vegvesen lagt til grunn at tilskott til reduserte bompengar for riksvegar utanfor byområda ikkje vidareførast i neste planperiode.

Tilskot for reduserte bompengar utanfor byområda vart innført som ein del av bompengereformen i 2017. Det er fastsett kva for bompengeprojekt som er omfatta av ordninga. Som det ligg føre i retningslinene, vil fjerning av tilskotsordninga gje bompengeselskapa moglegheit til å auke takstane til ordinært/føresett nivå. Tilskotsordninga kompensere selskapa for reduserte inntekter ved redusert gjennomsnittstakst med minimum 10 pst. Alle bompengeprojekta som er omfatta av ordninga har i dag takstvedtak for to ulike takstnivå, eit méd tilskot, og eit alternativ der tilskotsordninga fell bort. Ei fjerning av den ordinære tilskotsordninga vil difor kunne gje ein auke i takstane på om lag 10 pst. i inntil 32 eksisterande bompengeprojekt, og to framtidige bompengeprojekt (E16 Bjørum – Skaret og E39 Rogfast). For einskilde bompenge-

prosjekt og bompengepakker kan det vere tilstrekkeleg å halde gjennomsnittstakst på dagens nivå. Dette er noko som bompengeselskapa må sjå nærare på dersom bompengetilskotet skulle falle bort.

Det er viktig for meg å understreke at dette er Statens vegvesen sitt faglege råd om korleis ressursane bør prioriterast i ny Nasjonal transportplan. Dette er ikkje ein fasit for korleis den endelege transportplanen vert utforma. Transportverksemdene sine svar på prioriteringsoppdraget til ny Nasjonal transportplan er no sendt på høyring med frist 3. juli 2023.

Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vil sette seg grundig inn i forslaga og vurderingane vi har fått, og vurdere høyringsutsegna frå transportbrukarane, fylkeskommunane og andre. Vi vil også få ei oppdatering av talgrunnlaget frå verksemdene i oktober. I haust vil vi ha regionvise møter med fylkeskommunane, dei største byane, Sametinget og næringsliv.

På bakgrunn av dette skal regjeringa utarbeide eit forslag til ny Nasjonal transportplan. Regjeringa sitt forslag til prioriteringar og tiltak vil leggjast fram samla i Nasjonal transportplan 2025-2036 neste vår.

SPØRSMÅL NR. 1916

Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 17. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for innfasing av EU-kravet om komposittbremseklosser på godstog i såkalte 'quiter routes' med stor trafikk om natten, og er det besluttet at godstog også i den såkalte 'Brynsbakken' i Oslo vil få slike bremseklosser innen 2032, eller kan innføringen der risikere å bli ytterligere utsatt?

Svar:

Jeg har stor forståelse for at støyen som jernbanedrift medfører kan være en belastning for de som bor tett inntil jernbanen. Ansvarlige aktører i jernbanen jobber med støyreducerende tiltak for å kunne være innenfor gjeldende støykrav. Støy fra godstog kan reduseres ved å bytte ut materialet i bremseklossene til materialer som beholdrer hjulenes rundhet bedre. Dette har det blitt jobbet med på europeisk nivå i flere år, og forordning (EU) 2019/774 oppstiller krav til innfasing av såkalte komposittklosser

for å redusere støyen som produseres av togene. Forordningen krever at bare vogner som er utstyrt med støysvake bremsere kan brukes på stillere ruter («quiter routes») etter 8. desember 2024. For at en strekning skal bli meldt inn som en stillere rute, må den være på minimum 20 kilometer og ha en trafikk på mer enn 12 godstog om natten i gjennomsnitt. Denne forordningen gjelder også for Norge i medhold av EØS-avtalen, men med visse tilpasninger. En oversikt over stillere ruter i ulike europeiske land fremgår av nettsidene til EUs jernbanebyrå.

Utfordringene med å sikre bremseegenskapene til den nye typen støysvake bremsematerialer under visse vinterforhold er imidlertid fortsatt ikke helt løst. Det viser seg at enkelte typer komposittklosser har uforutsigbare bremseegenskaper under vinterforhold, der man mister betydelige deler av friksjonen. Tester i Finland har vist at stoppstrekningene for tog med slike komposittklosser kan bli inntil tre ganger så lange som med støpejern-

sklosser. Andre typer komposittklosser har derimot vist akseptable egenskaper også under vinterforhold.

Det arbeides på internasjonalt nivå med å etablere en tilfredsstillende testmetodikk med tanke på endelig typegodkjenning. I påvente av dette arbeidet gjelder ikke konseptet om stillere ruter for Norge, Sverige og Finland før 31.12.2032, slik representanten nevner. Dette fremgår for Norges del av en EØS-tilpasning til forordning (EU) 2019/774.

Fordelene ved redusert støy fra godstog vil uansett merkes langs alle strekninger når vogner som brukes har støysvake bremsematerialer. Siden nødvendig modifisering av vogner sannsynligvis kan skje løpende i normal drift, er det godt håp om at fristen i 2032 skal kunne overholdes selv om tester og verifikasjoner er tidkrevende på grunn av skalaen testene må skje på, og kravene til vær og snøforhold under testingen.

SPØRSMÅL NR. 1917

Innlevert 5. april 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 20. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I oversikten over hva Norge bruker på somatiske helsetjenester fremgår ikke hva som benyttes til henholdsvis ideelle organisasjoner, private kommersielle tilbydere og avtalespesialister.

Kan jeg be om å få denne oversikten for 2022 og slik det er budsjettet for 2023?

Svar:

Det fremkommer ikke av spørsmålet hvilken oversikt representanten viser til. De regionale helseforetakenes regnskaper for 2022 er ikke avsluttet. SSB har ikke publisert relevante tall for 2022. Det foreligger relevante tallstørrelser i forbindelse med de regionale helseforetakenes regnskaper for 2021. Disse viser følgende:

	Regnskap 2021
Kjøp fra ideelle virksomheter	4,97 mrd. kroner
Kjøp fra avtalespesialister	0,87 mrd. kroner
Kjøp fra kommersielle virksomheter	1,02 mrd. kroner

Ut over dette mottok avtalespesialistene trygderefusjoner budsjettet på kap. 2711, post 70 og 71 tilsvarende knapt 2,7 mrd. kroner.

Det spørres også etter budsjett for 2023. Departementet har ikke oversikt over hva de regionale helseforetakene har budsjettet med i anskaffelser fra de aktuelle grupper tjenesteytere.

SPØRSMÅL NR. 1918**Innlevert 9. april 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 13. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Regjeringen virker å ha klokketro på at strengere straffer er preventivt og positivt, med tanke på de stadig økte og strengere bøtesatsene for overtredelser innen veitrafikken. Regjeringen må mene at strengere straffer er veien å gå for å redusere lovbrudd, med tanke på den voldsomme skjerpelsen i straffer/bøter for trafikkovretredelser.

Når vil regjeringen følge den samme logikken og øke straffene for vold, voldtekt, tyveri, bæring av kniv, gjengkriminalitet og annen destruktiv adferd?

BEGRUNNELSE:

Bøtesatsene og straffereaksjonene for trafikanter er økt betraktelig siden Støre regjeringen tiltrådte. Fra 1. februar økte satsene for trafikkbøter med 30 prosent. Ap og Sp økte også trafikkbøtene i 2022.

I høringsrunden uttalte Advokatforeningen at:

«Vi tror at å øke fra et høyt nivå til enda høyere, har liten preventiv effekt. Da blir effekten at man får mer penger til statskassen.»

Trygg Trafikk understreket urimeligheten i forslaget: Mye tyder derfor på at en ytterligere økning på 30 prosent ikke vil ha ønsket trafikksikkerhetseffekt. Tvert imot er det fare for at befolkningen vil oppleve et slikt nivå som urimelig.

Det er verd å spørre seg om hva dette gjør med respekten folk flest har for politiet når personer med dårlig råd nærmest blir ruinert av å kjøre noen kilometer for fort, samtidig som de ser at alvorlig vold og voldtekter straffes med samfunnstjeneste.

Derfor, hvis ikke økningen i bøtesatser kun er for å spe på statskassen, så må det være pga. regjeringen mener strengere straffer er riktig og viktig, og det er jo å forvente at det vil gjøre seg gjeldende på flere områder snarlig også.

Svar:

Begrunnelsen for at satsene for forenklet forelegg i vegtrafikksaker ble økt med 30 prosent fra 1. februar 2023, fremgår av kgl. res. 27. januar 2023. Trafikkfarlig atferd er utbredt og har stort skadepotensiale. Trafikklovbrudd, og ulykker som følge av slike, har store samfunnsøkonomiske konsekvenser, og kan også påføre enkeltpersoner store lidelser. Skjerpede reaksjoner i form av høyere bøtesatser antas å ha en forebyggende effekt, og antas slik å bidra til økt trafikksikkerhet. Sett hen til den betydelige risikoen trafikkovretredelser representerer, sammenholdt med at

oppdagelsesrisikoen er liten, var det viktig å treffe tiltak for å øke etterlevelsen. Gjeldende bøtesatser reflekterer etter mitt syn alvorlighetsgraden av trafikkovretredelsene som er omfattet av den aktuelle forskriften.

At samfunnet reagerer adekvat på straffbare handlinger er en viktig del av arbeidet med å forebygge og bekjempe kriminalitet. Hva som er en passende reaksjonsform og et passende straffenivå, og hvorvidt nivået bør skjerpes, må vurderes konkret for ulike typer lovbrudd. Vurderingen beror på flere momenter, herunder lovgivers vurderinger av lovbruddets alvorlighet og klanderverdighet og av straffenivåets allmenn- og individualpreventive virkning. Særlig det siste antas å variere betydelig mellom ulike typer lovbrudd.

Det er en del av Justis- og beredskapsdepartementet kontinuerlige arbeid å vurdere om det som ledd i kriminalitetsbekjempelsen og arbeidet med å forebygge lovbrudd bør foreslås nye reaksjonsformer eller endrede strafferammer i straffeloven. Jeg vil på vanlig måte fremme ev. konkrete forslag til lovendringer for Stortinget dersom det vurderes å være behov for slike.

SPØRSMÅL NR. 1919**Innlevert 9. april 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 18. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I Norge stiller vi opp for hverandre sier statsråden i en melding fra regjeringen hvor det opplyses at staten utbetalte omtrent 32,6 mrd. kroner i strømstøtte til husholdningene i 2022.

Kan statsråden også fortelle hvor store ekstrainntekter staten hadde i forbindelse med de høye strømprisene gjennom skatt, avgifter og ekstra utbytte fra statlige selskaper i 2022?

Svar:

Finansdepartementet redegjorde for statens ekstraordinære inntekter fra høye strømpriser i boks 3.2 i Meld. St. 1 (2022–2023) Nasjonalbudsjettet 2023, herunder ble det presentert anslag på inntekter for 2021, 2022 og 2023 sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2010–2021. Anslagene var basert på fremtidspriser per 1. august 2022. Tidspunktet var valgt av hensyn til budsjettprosessen i regjeringen. Slike anslag vil alltid være usikre, og avhenger særlig av utviklingen i kraftpriser. I de sørlige

prisområdene ble gjennomsnittlig kraftpris lavere i 2022 enn det som lå til grunn for anslagene i budsjettet for 2023, mens prisene i de nordlige prisområdene ble høyere enn anslått. Departementet tar sikte på å komme tilbake med oppdaterte anslag på høyprisbidrag og grunnrenteskatt på vannkraft i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023.

Det gjøres for øvrig oppmerksom på at både utbytte, grunnrenteskatt og selskapskatt fra kraftselskapene først kommer som inntekter for det offentlige med ett års etterlep.

Påløpt høyprisbidrag for 2022 ble bokført i januar 2023 og utgjorde om lag 4,5 mrd. kroner ifølge statsregnskapet for januar 2023. Statkraft har lagt frem sin årsrapport for 2022. Der anslås utbyttet for regnskapsåret 2022 til 17,2 mrd. kroner basert på gjeldende utbytteforventning og inkludert ekstraordinært utbytte på 4,1 mrd. kroner. Dette inkluderer Statkrafts virksomhet utover norsk vannkraft. Videre er det også forhold utover kraftpriser som påvirker størrelsen på utbytte fra Statkraft.

SPØRSMÅL NR. 1920**Innlevert 10. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 18. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Korleis har regjeringa følgd opp fleirtalsmerknaden frå Stortinget si handsaming av Landbruksoppgjæret for 2022 om ei kursendring for norsk landbruk gjennom å vri produksjonen i retning meir grønt og korn, samt å stimulere til auka bruk av beite- og utmarksressursar og andre verkemiddel for å kutte i bruk av soya og andre utanlandske forråvarer med høge klimaavtrykk, inn mot Landbruksoppgjæret frå 2023?

GRUNNGJEVING:

I Stortinget si handsaming av Landbruksoppgjæret for 2023, ga stortingsfleirtalet (Venstre, Høgre, Frp, SV, Rødt

og MDG) følgjande marsjordre til regjeringa i form av ein fleirtalsmerknad:

«Det er eit stort potensiale for å auke norsk sjølvforsyning gjennom vriding av produksjonen i landbruket over mot meir grønt og korn, samt å stimulere til auka bruk av beite- og utmarksressursar og andre verkemiddel for å kutte i bruk av soya og andre utanlandske forråvarer med høge klimaavtrykk. Dette fleirtalet forventar at ei slik kursendring blir tydeleg signalisert, slik at norsk landbruk allereie no kan starte nødvendig omlegging.»

Eg og Venstre legg til grunn at regjeringa har følgd opp denne fleirtalsmerknaden inn mot Landbruksoppgjæret for 2023, som er fyrste høve til å starte ei slik kursendring for norsk landbruk. Eg håpar statsråden kan utdjupe ko-

reis det har vore arbeidd med ei slik vridning av landbrukspolitikken i arbeidet inn mot årets landbruksoppgjær.

Svar:

Regjeringen har tydelige ambisjoner for å utvikle norsk matproduksjon og øke selvforsyningen. Viktige elementer i dette er å øke produksjonen av produksjonen av frukt, grønt, bær, korn og åkervekster som vi kan produsere innenlands og som samtidig etterspørres av norske forbrukere. Samtidig må vi øke andelen norske forressurser uten at dette undergraver konkurransekraften mot import av jordbruksvarer, som igjen vil svekke norsk selvforsyning. Økt selvforsyning må skje gjennom et samspill mellom forskning, politiske virkemidler og i markedet, gjennom samhandling mellom aktørene i næringa og forbrukeren. Jeg mener regjeringen gjennom de tiltakene vi har gjort i en ekstraordinær situasjon for norsk matproduksjon har bidratt godt til at norsk selvforsyning er opprettholdt og kan økes framover. Uten tilleggsforhandlinger høsten 2021, kraftfulle tiltak i jordbruksoppgjøret 2022 og strømsøtte til jordbruk og veksthus, ville norsk matproduksjon og selvforsyning vært i en helt annen stand enn den vi har i dag.

I fjorårets jordbruksoppgjør, som i stor grad ble preget av tiltak for å berge jordbruket gjennom en kostnadsbølge av historiske dimensjoner, lå det også inne en betydelig satsing på grøntsektoren, på norsk kornproduksjon og beitedyra. Videre vektla avtalepartene arbeidet med grønn omstilling og å ivareta et bærekraftig landbruk, både knyttet til biobasert sirkulærøkonomi og arbeid med miljørettede tiltak, ivaretagelse av naturmangfold og reduksjon av klimagasser.

Bærekraft har alltid vært en del av landbrukspolitikken. Målene for landbruks- og matpolitikken er tuftet på en gjensidig avhengighet mellom sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. I jordbruksoppgjøret 2022 var avtalepartene samstemte om at jordbruksoppgjøret er et viktig bidrag til å gjøre norsk jordbruk og matproduksjon mer bærekraftig. Dette er avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag som kan belyse både utfordringer og muligheter. NIBIO har derfor fått i oppdrag å se på dette frem mot 2024, gjennom en analyse som skal synliggjøre status for bærekraft i landbruket og identifisere muligheter og utfordringer for å oppnå miljømessig-, sosial- og økonomisk bærekraft i sektoren.

Miljø- og klimasatsingen over jordbruksavtalen skal bidra til å opprettholde kulturlandskapet og til å redusere miljøbelastningen fra jordbruket, herunder utslipp til luft og vann. Det er viktig for meg å presisere at flere av miljøordningene også bidrar til bedre agronomi. Regjeringen stiller seg bak klimaavtalen som er inngått med organisasjonene i jordbruket. Det er stor interesse og motivasjon i jordbruket for å gjøre en innsats for å redusere miljøbe-

lastningen samtidig som matproduksjonen opprettholdes.

I den nye langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (Meld. St. 5 (2023-2032)) lanserte regjeringen et målrettet samfunnsoppdrag om at alt før til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Tilgang til mer bærekraftig før, som reduserer presset på klima og miljø, blir viktig for en grønn omstilling i norsk matproduksjon.

Totalt sett mener jeg regjeringen har en offensiv og tydelig politikk for å dreie jordbrukspolitikken og jordbruket i en retning som gjør oss mindre avhengig av import.

Jordbruksoppgjøret er nå like rundt hjørnet, og forhandlingene skal være avsluttet innen den 16. mai. Jeg kan ikke forsikre verken statens tilbud eller resultatet av forhandlingene, men jeg kan forsikre om at regjeringen vil legge til rette for økt satsing på de produksjonene som har markedsmuligheter, herunder frukt, grønt og korn, samt legge til rette for en bærekraftig husdyrproduksjon som i størst mulig grad benytter norske bærekraftige forressurser.

SPØRSMÅL NR. 1921**Innlevert 10. april 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 17. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har regjeringen besluttet å bygge ut fase 2 av Sørliche Nordsjø II med hybridkabler eller uttalte statsråden seg uriktig i Dagsnytt 18 29.03?

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt 18 29.03 spurte programleder Sigrid Sollund statsråd Terje Aasland om å bygge ut med hybridkabler på Sørliche Nordsjø II:

«Kan man ikke gjøre begge deler. Kan man ikke også lage kabler slik at man kan koble seg på eventuelt (et europeisk nordsjønett)?»

Da svarte statsråd Aasland:

«Det skal vi gjøre i fase 2 i Sørliche Nordsjø II (....)»

Samtidig sier Senterpartiets stortingsrepresentant, Ole Andre Myhrvold til NTB 28.03 om NVEs rapport om ulike nettløsninger for fase 2 av Sørliche Nordsjø II at:

«Nå skal vi studere disse løsningene grundig. Men slik jeg ser det, er det ingen av disse modellene som fullstendig utelukker at vi vil få økt prissmitte fra utlandet.»

I Nationen 7. april uttaler representanten Myhrvold seg videre skeptisk til hybridkabler for fase 2, herunder at det kan være en risiko for forsyningssikkerheten til Norge.

Uttalelsene tyder på at det er fremdeles er en intern uenighet mellom regjeringspartiene.

Svar:

Regjeringen har en ambisjon om å tildele arealer som er egnet for 30 GW havvindproduksjon i Norge innen 2040. Det tilsvarer nesten hele den installerte kapasiteten i dagens vannkraftsystem. Det norske kraftsystemet, slik det nå er utformet, kan ikke ta imot 30 GW uregulerbar kraft som havvind. For at vi skal lykkes med ambisjonen må derfor ulike nettløsninger tas i bruk. For hver utlysning vil regjeringen vurdere kabler med toveis kraftflyt (hybrider), radialer til Europa og radialer til Norge. Det er også slik at noen områder i Norge vil være mer egnet for hybridforbindelser enn andre områder. For eksempel vil områder langt nord være egnet for radialer, på grunn av avstanden til andre land. Sørliche Nordsjø IIs plassering gjør at fase 2 er en aktuell kandidat for en hybridforbindelse. NVEs rapport gir et solid grunnlag for å vurdere virkningen av ulike nettløsninger for fase 2 på kraftsystemet, og vi skal nå sette oss godt inn i denne før vi tar stilling til om fase 2 bør være en hybrid eller radialforbindelse.

Regjeringen har sagt at det vil komme en ny utlysningsrunde av prosjektområder til havvind i 2025. NVE har, i samarbeid med en direktoratsgruppe, fått i oppdrag å identifisere nye områder som kan være egnet for havvind, og vil i løpet av kort tid levere sin anbefaling. Vi vil da få vite hvilke områder og volumer som er aktuelle for utlysningsrunden i 2025.

I forberedelsen av utlysningen i 2025 vil vi ta stilling til nettløsning for prosjektområdene som skal lyses ut, og vi vil vurdere både hybrid- og radialforbindelser.

SPØRSMÅL NR. 1922**Innlevert 6. april 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 18. april 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for at saken der mor kidnappet jente til Kypros kommer til rette igjen, og hva er status i saken?

BEGRUNNELSE:

Viser til saksnummer 13475367. Barnets far ble frifunnet ved Søndre Østfold tingretts dom av 30.09.2021. Statsadvokaten anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som ved dom 01.02.2022 opphevet den frifinnende dommen.

Ved Søndre Østfold tingretts dom av 08.02.2023 ble far igjen frifunnet. Dommen er rettskraftig. I dommen fremgår det at mor bortførte barnet og at mor leide leiemordere for å ta livet av far.

Svar:

Eg har stor forståing for den vanskelege situasjonen dei som opplever ei barnebortføring står i. Barnebortføring skaper stor fortviling hos dei ramma og arbeidet med desse sakene er viktig.

Til den konkrete saka kan eg opplyse om at Justis- og beredskapsdepartementet handterte i perioden 2015-2017, saka gjennom oppmodingar etter barnebortføringsslova av 1988 og Haagkonvensjonen om internasjonal barnebortføring av 1980. Saka vart avslutta i 2017, og norske styresmakter har etter dette, ikkje vorte bede om bistand i samband med saka.

Når det gjeld meir generelt kva norske styresmakter kan gjere i barnebortføringssaker, er Noreg tilslutta Haagkonvensjonen 1980 om internasjonal barnebortføring, som blir nytta i denne typen saker for å få bortførte barn returnert til bustadlandet. Både Noreg og Kypros er tilslutta konvensjonen. Haagkonvensjonen er det viktigaste verkemiddelet vi har for å løysa internasjonale barnebortføringssaker og det er over 100 statar som no er tilslutta konvensjonen. Formålet med konvensjonen er å sikra at barn som er ulovleg bortført til eit anna land, blir

returnerte så raskt som mogleg. Målet er at den faktiske situasjonen til barnet før bortføringa eller tilbakehaldinga blir retta opp igjen.

Dersom ein forelder har ei avgjerd om at barnet skal ha fast bustad hos seg, og denne avgjerda kan fullbyrda i Noreg, kan eit alternativ til bruk av Haagkonvensjonen 1980 vera at den norske rettsavgjerdabliar søkt fullbyrda i utlandet etter reglane i Haagkonvensjonen 1996 om jurisdiksjon, lovval, anerkjenning, fullbyrding og samarbeid når det gjeld foreldremyndigheit og tiltak for vern av barn.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er norsk sentralstyresmakt for begge desse konvensjonane og hjelper foreldre i ei rekkje bortføringssaker. Det er likevel grunn til å understreka at det er avgrensingar med omsyn til kva norske styresmakter kan bidra med når eit barn er bortført frå Noreg. Internasjonale konvensjonar er baserte på gjensidig respekt for nasjonale rettssystem. Vidare har den norske staten inga form for jurisdiksjon i utlandet, heller ikkje overfor norske borgarar.

Eg ser alvorleg på internasjonale barnebortføringar. Det blir nedlagt eit stort arbeid frå norske styresmakters side for å prøva å løysa desse sakene, og for at styresmakterne i det landet barna er bortførte til skal setja i verk alle nødvendige tiltak for at føresegnene etter konvensjonen blir etterlevde.

SPØRSMÅL NR. 1923

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 17. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det noe som er til hinder for at Bane Nor varsler oppstart av reguleringsarbeidet for strekningen Stokke-Sandefjord?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til budsjett for Samferdselsdepartementet for 2023 står det på side 12:

«Det er heller ikkje sett av midlar til jernbanestrekninga Stokke-Sandefjord i 2023.»

I Stortingets behandling av samferdselsbudsjettet står det på side 31 under kapittel 3.17.5 Kjøp av infrastruktur-tjenester – investeringer, kan nyttas under post 74:

«Komiteen viser til at Bane NOR har en viss handlefrihet til å planlegge og realisere effektpakker på InterCity-strekningene innenfor Stortingets totale bevilgninger til disse formålene.»

Merknaden fikk komiteens samlede tilslutning.

Dobbeltspor på strekningen Stokke-Sandefjord er de-finert som avgjørende for å nå jernbanens effektmål om fire tog i timen Bane Nor skriver i sitt nyhetsbrev den 8. desember 2022:

«I 2022 trådte den nye avtalen med Jernbanedirektoratet om porteføljestyring i kraft. Tidligere har vi fått detaljerte bes-

tillinger fra Jernbanedirektoratet på konkrete enkeltprosjekter. Nå inngår vi isteden avtaler med Jernbanedirektoratet om effektmål som skal oppnås for togtilbudet.

Dette har endret måten vi i Bane NOR jobber på for å modernisere og fornye jernbanen. Vi har nå operativ frihet innenfor de rammer vi er gitt, til å vurdere hvilke tiltak som må gjøres og hvordan investeringsmidlene best kan nyttes, for å oppnå avtalt effektmål.»

Bane Nor er godt i gang med å planlegge dobbeltspor mellom Stokke og Sandefjord. Etter hva jeg forstår, er neste skritt å varsle oppstart av reguleringsplanarbeidet på strekningen. Dette arbeidet ble etter sigende satt på vent som følge av setningen referert fra side 12 i budsjettforslaget fra Samferdselsdepartementet. Transport- og kommunikasjonskomiteens merknad skulle gi Bane Nor åpning for å fortsette reguleringsarbeidet innenfor handlefriheten porteføljestyringen gir. Etter hva jeg forstår har ikke Bane Nor fått tillatelse til å fortsette planleggingen, på tross av Stortingets budsjettvedtak.

Svar:

Det stemmer at Bane NOR i tråd med porteføljestyringssystemet har handlefrihet til å videreutvikle og opti-

malisere prosjektene innenfor effektpakkene de har inngått avtaler med Jernbanedirektoratet om.

Det fremgår også av Prop 1 S 2022-2023 at fordelingen av investeringsbudsjettet derfor er en foreløpig plan, basert på prognoser og estimater som var tilgjengelige da budsjettforslaget ble utarbeidet. Dersom Bane NOR i arbeidet med porteføljen ser behov for å gjøre justeringer i porteføljen, har Bane NOR slik handlefrihet. Dette innebærer også å kunne gå videre med planarbeid dersom foretaket ser at det bidrar til høyere måloppnåelse og er innenfor de rammer foretaket opererer.

Jernbanesektoren leverte 31. mars sitt innspill til Nasjonal transportplan 2025-2036. Grunnet strammere økonomiske rammer og svak samfunnsøkonomisk lønnsomhet, er ikke effektpakken som gir to tog i timen til Skien (dobbeltspor Stokke-Sandefjord) anbefalt prioritert i første seksårsperiode i leveransen fra sektoren, dvs. både Jernbanedirektoratet og Bane NOR. Innspillet er et viktig faglig utgangspunkt for det videre arbeidet med planen. Der først når stortingsmeldingen legges frem våren 2024 at Regjeringen presenterer sin ambisjon for den videre utviklingen av Vestfoldbanen.

SPØRSMÅL NR. 1924

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 18. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil regjeringa sørge for nødvendige tilleggslovingar i Revidert Nasjonalbudsjett til at frivillig innsats for strandrydding og tiltak mot marin forsøpling langs kysten ikkje stoppar opp i 2023, i ei tid der kamp mot ureining av havet og plast på avveggar er viktigare enn nokon sinne?

BEGRUNNELSE:

Ap/Sp-regjeringa kutta i budsjettforliket med Sosialistisk Venstreparti midlane til frivillige organisasjonar sitt arbeid med strandrydding og kamp mot marin forsøpling frå 70 millionar kroner i 2022 til 30 millionar kroner i 2023. Dette kuttet – som attpåtil vart gjort i «Frivillighetens år» – får no alvorlege konsekvensar for arbeidet med strandrydding mange stader langs norskekysten. Døme på dette er «Plastfritt hav» sitt ryddearbeid av strender i Giske på

Sunnmøre, og Reno-Vest sine ryddeaksjonar i Vesterålen. Begge desse initiativa har rydda fleire hundre tonn plast vekk frå naturen dei siste åra med enorm dugnadsinnsats utløyst av relativt små statlege tilskot, men står no i fare for å stoppe opp på grunn av regjeringa sine store kutt i arbeidet med strandrydding.

Svar:

La meg først si at arbeidet mot plastforurensing og marin forsøpling er høyt prioritert av regjeringa. Dette gjelder alt frå å få på plass en internasjonal rettslig bindende avtale mot plastforurensing og gjennomføring av omfattende EU/EØS-regelverk i Norge, til tiltak for opprydding av forsøpling langs kysten.

Den statlige tilskuddsordninga for tiltak mot marin forsøpling er ett av flere tiltak knyttet til opprydding.

Opprettelsen av Senter mot marin forsøpling (Marfo) og tiltak for styrket tilrettelegging og koordinering av oppryddingsarbeidet er andre grep. Det skal også innføres produsentansvar for enkelte plastprodukter som innebærer at produsenter/importører av disse må bidra til finansiering av kommunenes opprydding. Jeg mener næringslivet må ta et større ansvar for opprydding, i tråd med forurenser betaler prinsippet. Dette må også gjelde støtte til det frivillige arbeidet. Det frivillige arbeidet er svært viktig, både for opprydding og for kunnskap og holdningsskaping.

Handelens Miljøfond gjennomfører store ryddeaksjoner i Norge, og fordeler også midler til oppryddingstiltak etter søknad. Jeg har hatt dialog med Handelens miljøfond om våre forventninger til næringslivet. De har allerede i sin utlysning for 2023 økt midlene til frivillige ryddetiltak med 10 millioner til totalt 30 millioner, og ser også på hvordan de kan styrke støtten til det frivillige på andre måter. De gir blant annet også midler til Hold Norge Rent, som også har driftsstøtte gjennom statsbudsjettet. Frivillige som registrerer sine aksjoner i det digitale ryddeverktøyet Rydde, kan også få refundert utgifter til transport, levering av avfall og liknende gjennom refusjonsordningen som Hold Norge Rent administrerer.

Jeg tror mange ikke er klar over at en del aktører innen opprydding utfører en blanding av frivillig og betalt

opprydding. Over tid har flere aktører som søker eller har fått støtte fra tilskuddsordningen, også fått betalt for oppdrag gjennom Handelens Miljøfonds Rydd Norge prosjekter.

Den statlige tilskuddsordningen administreres av Marfo, og er i 2023 på 30,4 mill. kroner mot 50,4 mill. kroner i budsjettet for 2022. Søknadene behandles etter kriteriene gitt i forskrift om tilskudd til tiltak mot marin forsøpling. Marfo opplyser på sine nettsider at de har «prioritert å gi tilskudd til store, samordnede prosjekter som organiserer regionale eller nasjonale oppryddingstiltak. Med søknader til prosjekter over hele landet har senteret også jobbet for å sikre en jevn geografisk fordeling av midlene. Det har vært viktig å gi støtte til rydding i områder som ikke er omfattet av Rydd Norge-programmet som Handelens Miljøfond administrerer.» Marfo tildelte totalt 33,5 millioner fordelt på 30 prosjekter i 2023. Av dette var 3,5 millioner tilbakebetalte midler fra ordningen i 2022.

Da Klima- og miljødepartementet er klageinstans for vedtak om tilskudd, kan jeg ikke kommentere enkeltsaker som stortingsrepresentanten viser til. Jeg kan heller ikke nå si noe om revidert nasjonalbudsjett som legges fram for Stortinget 11. mai 2023.

SPØRSMÅL NR. 1925

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 18. april 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Skal forsvarsministeren ivareta grunneierne ved å inngå forhandlinger om å overta eiendommen med hotellprosjektet, som har blitt stanset på Huggenes næringsområde ved Rygge Flyplass?

BEGRUNNELSE:

Med bakgrunn i den pågående prosessen med statlig nedlegging av byggeforbud på det sivile næringsområdet på Huggenes ved Rygge Flyplass, har det blitt kommunisert at det er naturlig for Forsvarsministeren å inngå forhandlinger om overtakelse av eiendommen med hotellprosjektet. Hotellprosjektet har blitt stanset av Moss Kommune på anmodning fra Forsvarsdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet. Bakgrunnen for å

stanset hotellprosjektet og nedlegge et statlig byggeforbud er å sikre de nasjonale og alliertes interesser i en ny sikkerhetspolitisk virkelighet. Forsvarsdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet henviser til at hotellprosjektet på den aktuelle tomten vil sette begrensninger for fortsatt operativ virksomhet på flystasjonen, noe som i praksis betyr at Forsvaret nå kontrollerer hva som skal skje med det aktuelle hotellprosjektet på tomten.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. april 2023 med spørsmål fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou om forsvarsministeren skal ivareta grunneierne ved å inngå forhandlinger om å overta eiendommen med hotellpro-

jektet, som har blitt stanset på Huggenes næringsområde ved Rygge flyplass.

Forsvarsdepartementet har hatt dialog med Kommunal- og distriktsdepartementet om nedlegging av et midlertidig bygge- og deleforbud for et område nordvest for Rygge flystasjon. Utgangspunktet for dette er at den gjeldende reguleringsplanen for Huggenesskogen næringsområde, som ble etablert i 2014, gir mulighet for en utbygging som vi ser vil kunne utgjøre en risiko for videreføring av dagens militære virksomhet på flystasjonen.

Kommunal- og distriktsdepartementet vedtok et midlertidig bygge- og deleforbud den 31. mars 2023. Bakgrunnen for vedtaket er bl.a. at Forsvarsbygg opplyser at det aktuelle området ligger innenfor en sone som er beregnet å kunne gi støynivåer ved flyavgang som innebærer risiko for hørselskade for personer som oppholder seg utendørs. Det er avgjørende viktig for Forsvaret å kunne utnytte våre eksisterende militære anlegg med vårt tilgjengelige materiell. Det er også viktig at vi, så langt vi kan, avverger nye potensielle arealbrukskonflikter med sivile formål nær våre militære baser.

Et midlertidig bygge- og deleforbud for dette området gir oss tid til å klargjøre om, og i tilfelle hvordan, en utvikling i dette næringsområdet kan skje, uten at det utfordrer de militære hensyn og uten at det skapes nye risikosituasjoner knyttet til støy for sivile. Det er dermed per nå ikke avklart om og i hvilket omfang det vil settes begrensninger i utnyttelse av eiendommene fremover i tid.

Departementet er gjort kjent med at Moss kommune i sin behandling av spørsmålet om et midlertidig bygge- og deleforbud har oppfordret Forsvaret til å kjøpe det berørte arealet. Forsvarsbygg har også mottatt en henvendelse fra en grunneier i området om å inngå forhandlinger om kjøp av eiendom. Forsvarsbygg har svart at man på det nåværende tidspunkt ikke ønsker å erverve ny grunn i området.

Det iverksettes nå en planavklaring for området. Når denne planavklaringen er gjort, vil det være et grunnlag for å vurdere om, og eventuelt på hvilken måte en videre utvikling av området kan skje. I planavklaringen vil Forsvaret, grunneierne og kommunen involveres.

SPØRSMÅL NR. 1926

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 21. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringen komme med nødvendige ekstra bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett for å unngå at Norske Kvinners Sanitetsforening, ATROP og andre frivillige organisasjoner som har bygd opp gode og livsviktige støttetilbud innenfor rus og psykiatri over lang tid, ikke må legge ned disse tilbudene på grunn av brå endringer i statlige tilskuddsordninger uten nødvendig dialog og overgangsordninger?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la i Statsbudsjettet for 2023 om tilskuddsordningene til frivillige organisasjoner, blant annet på rus- og psykiatrifeltet. Tilskuddsordningen «Bruker- og pårørendearbeid innen rus, psykisk helse og voldsfeltet», som blant annet Norske Kvinners Sanitetsforening og ATROP har mottatt øremerkede midler fra gjennom statsbudsjettet, er fra og med i år erstattet med en ny søknadsbasert ordning.

Av 72 frivillige organisasjoner som har søkt om tilskudd, har 63 fått avslag – herunder organisasjoner som har bygd opp unike, store og landsomfattende hjelpetjenester over mange år til pårørende til personer som sliter med rus og psykisk uhelse. Norske Kvinners Sanitetsforening og ATROP er noen av organisasjonene som har fått avslag. De leverer avgjørende lavterskeltilbud til sårbare grupper som rusavhengige, volds- og overgrepssatte, folk som sliter med psykisk helse, og pårørende.

Frivilligheten er en av bærebjeltene i det norske samfunnet. Likevel risikerer nå flere frivillige organisasjoner å måtte legge ned som en konsekvens av regjeringens omlegging. Daglig leder i ATROP, Jorun Marie Kveldro, sier til Fædrelandsvennen at dette sannsynligvis betyr «kroken på døra allerede i mai» for dem.

Venstre advarte i fjor høst om en forhastet prosess, og at flere viktige organisasjoner sto i fare for å måtte legge ned dersom man ikke fikk på plass en overgangsordning. Det er derfor avgjørende for de frivillige organisasjonene det gjelder at det kommer ekstra bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett.

Svar:

Tilskudd er kraftfulle virkemidler, og denne regjeringen ønsker å bruke de samlede ressursene mest mulig effektivt på veien mot rettferdig fordeling og sosial utjevning.

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskudds-ordning der en bevilgning blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. En tilskuddsordning bidrar dermed til å ivareta verdier som likebehandling, transparens og etterprøvbarhet i forvaltningen.

Over flere år har vi sett at unntaksbestemmelsen har blitt brukt hyppigere for å øremerke tilskudd til enkelte navngitte organisasjoner uten konkurranse. Den økte andelen med øre-merkinger har ført til at det har blitt stadig mindre penger til de søknadsbaserte ordningene. Vi vil ha åpne søknadsprosesser og tilskuddsordninger som alle aktuelle søkere kan søke fra. Vårt klare utgangspunkt er at alle bør ha lik anledning til å konkurrere om tilskuddsmidler. Det må være kvaliteten på tilbudet som avgjør hvor mye midler man får. Det vil gi større grad av likebehandling. Det vil også gi mer forutsigbarhet for hele frivilligheten, og ikke bare de organisasjonene som er inne på statsbudsjettet. Tilbudene til brukerne blir bedre når institusjoner, organisasjoner og stiftelser må spisse og tydeliggjøre omtalen av sine tilbud og rapportering på måloppnåelse. Det gjøres best ved søknadsbaserte tilskuddsordninger.

Verken ATROP eller Norske Kvinners Sanitetsforeningen har fått øremerket tilskudd over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett i 2022 og foregående år, men har mottatt tilskudd gjennom søkbare tilskuddsordninger. For tilskuddsordningen Bruker- og pårørendearbeid innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet ble det varslet i Prop. 1 S (2021-2022) at det skulle vurderes å justere tilskuddsordningen i tråd med den pågående evalueringen.

Evalueringen pekte på behovet for å justere innretningen for å tydeliggjøre mål og ønskede samfunns effekter. Dette er også justeringer i tråd med Riksrevisjonens påpekninger i undersøkelsen av tilskudd til organisasjoner fra 2022, hvor det slås fast at mål og kriterier for tilskudd ikke er tilstrekkelig tydelige og presise. Bevilgningen til tilskuddsordningen er videreført på samme nivå som i 2022.

Som det fremkommer i Prop. 1 S (2022-2023) anbefalte en arbeidsgruppe bestående av representanter fra bruker- og pårørendeorganisasjoner og Helsedirektoratet, justering av formålet med tilskuddordningen, avgrensning av hvilke virksomheter som kan søke tilskudd og at kjerneoppgaver for virksomheter som mottar tilskudd skulle tydeliggjøres. Videre anbefalte gruppen at det etableres tydeligere utvelgelseskriterier, kriterier for utmåling av tilskudd, måloppnåelse og rapporteringskrav mv. Disse anbefalingene ble fulgt opp gjennom at regelverket for ordningen ble revidert for 2023, blant annet for å tydeliggjøre at tilskuddets hovedformål er å bidra til økt brukermedvirkning, både individuelt og i utformingen av tilbud og tjenester til mennesker med psykiske helse-, rus- og/eller voldsproblemer gjennom å styrke organisasjonenes drift og informasjonsvirksomhet.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler på Helse- og omsorgsdepartementets ordninger rettet mot ideelle og frivillige organisasjoner og tilbud. For tilskuddet til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse, rus og vold ble det søkt om i overkant av 250 mill. kroner med en søknadsbasert tilskuddspott på 144 mill. kroner, mens det for tilskuddet til rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester ble søkt om over 215 mill. kroner til en ordning med ramme på 72 mill. kroner.

Revidert nasjonalbudsjett legges frem 11. mai. Frem til den tid kan ikke jeg forskuttere eventuelle endringer i regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 1927

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 14. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Allerede i januar var potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år brukt opp. TV2 fortalte denne uken en unge mann som har behov for hjelpemidler, men som ikke kunne søke i 2022 fordi potten var tom. Når potten

er tom før folk har mulighet til å søke viser det at den er for liten.

Vil statsråden øke potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år?

BEGRUNNELSE:

TV2 fortalte denne uken en unge mann som har behov for hjelpemidler, men som ikke kunne søke i 2022 fordi potten var tom. Søknaden for 2023 ble sendt inn før årsskiftet for å være sikker på at den kom tidlig nok, men likevel får de samme beskjed for 2023. NAV viser til at tilskuddspoten var brukt opp allerede tidlig i januar. Voksne mennesker med nedsatt funksjonsevne har også behov for aktivitet. Det er viktig for helsa, men også fordi det gir mening i hverdagen og bidrar til økt livskvalitet.

Svar:

En rammestyrte ordning med aktivitetshjelpemidler for personer med over 26 år ble innført fra 1. juli 2014. Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet, eksempelvis sit-ski og tre- og firehjulssykler. Ordningen omfatter også hjelpemidler som er spesielt utviklet for å aktivisere bevegelsesapparatet for personer som ikke kan benytte ordinære aktivitet-

shjelpemidler. Vilkåret for å kunne motta hjelpemidler gjennom ordningen er at personen har en varig funksjonssnedsettelse og at aktivitetshjelpemiddelet er nødvendig for at personen skal kunne gjennomføre fysisk aktivitet, enten alene eller sammen med andre.

Som følge av at ordningen har blitt bedre kjent blant brukerne, har etterspørselen etter ordningen vært høyere enn bevilgningen har gitt rom for de siste årene. Siden ordningen ble innført har den årlige grunnbevilgningen vært på om lag 50 mill. kroner, med unntak av at den var på hhv. 100 og 116 mil. kroner i 2020 og 2021 som følge av tilleggsbevilgninger.

For 2023 er det bevilget 56,8 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2022-2023) og Innst. 15 S (2022-2023). Siden ordningen er rammestyrte, stanser Arbeids- og velferdsetaten å innvilge nye søknader når rammen er bundet opp. For innværende år ble det iverksatt stans i innvilgelsene av nye søknader 13. februar.

Eventuelle økninger i bevilgningen vurderes i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1928

Innlevert 11. april 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 17. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Før påske offentliggjorde transportetatene at de ikke klarer å levere en ny nasjonal transportplan (NTP) som er i tråd med regjeringens mål om 55 % kutt i klimagassutslipp innen 2030.

Hvordan vil statsråden nå gå videre med å skape en NTP som er i tråd med våre klima- og naturmål, og vil statsråden garantere at den nye NTPen vil være i tråd med Norges klima- og naturforpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren varslet høsten 2022 at regjeringen legger fram sitt forslag til ny Nasjonal Transportplan allerede i 2024, ett år tidligere enn planlagt. Transportetatenes leveranser til ny NTP ble offentliggjort rett før påske i år, og viser at transportetatene ikke klarer å legge frem en ny NTP som er i tråd med regjeringens egne mål om 55 % kutt i klimagassutslippene innen 2030.

Svar:

Transportvirksomhetene leverte rett før påske en rekke leveranser som svar på flere oppdrag fra Samferdselsdepartementet. I et av disse oppdragene ble transportvirksomhetene bedt om å utarbeide en alternativ bane som er forenlig med klimamålene i 2030 og 2050 og som legger til grunn at nullvekstmålet i byområdene er oppfylt for hvert år i beregningsperioden. Hensikten med dette oppdraget var å få et inntrykk av ulike typer virkemidler som kan være nødvendige for å oppnå utslippsreduksjonene som følger av disse målsettingene, samt å undersøke hvordan den samfunnsøkonomiske lønnsomheten knyttet til de store prosjektene påvirkes når en slik bane legges til grunn i beregningene. Disse beregningene må anses som tekniske illustrasjoner som gir relevant kunnskap gitt de mulighetene transportmodellverktøyene gir. Beregningene er beheftet med usikkerhet.

Beregningene fra virksomhetene illustrerer og understreker det vi visste fra før: At det er behov for kraftig virkemiddelbruk for å redusere utslippene i tråd med

Norges klimaforpliktelser. Transportsektoren står for en stor del av de norske utslippene og må ta sin del av utslippsreduksjonene for at Norge skal oppfylle sine klimaforpliktelser.

Svarene fra virksomhetene på prioriteringsoppdraget, samt øvrige oppdrag, vil inngå som en del av faggrunnlaget når regjeringen skal utarbeide forslag til ny Nasjonal transportplan. Som det fremgår av prioriteringsoppdraget, så er det overordnede målet for NTP «et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet i 2050». «Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål» er et av fem underliggende mål. Klima og miljø vil dermed være sentrale temaer i arbeidet med Nasjonal transport-

plan 2025-2036. Konkrete forslag til tiltak og prioritering av ressursbruken vil jeg komme tilbake til i meldingen. Arbeidet med ny NTP må sees i sammenheng med øvrige prosesser på klimaområdet. Regjeringen er opptatt av å føre en helhetlig og sektorovergripende klimapolitikk og vi har varslet at vi vil legge frem en ny stortingsmelding om klima i 2024 for perioden fram mot 2035. I regjeringens klimastatus og -plan, som legges frem sammen med statsbudsjettet hvert år, rapporterer vi på hvordan vi legger an til å nå klimamålene. I tillegg vil vi vurdere behovet for å justere kursen i klimapolitikken og oppdatere planen ved behov.

SPØRSMÅL NR. 1929

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen følge opp Koronakommisjonen og den påfølgende ekspertgruppens arbeid med å evaluere pandemihåndteringen, og hvordan vil regjeringen forankre dette i Stortinget?

lig måte i behandlingen av tiltak som krever Stortingets samtykke. Som del av regjeringens oppfølgingsarbeid vil jeg også trekke frem arbeidet med en egen stortingsmelding om helseberedskap som etter planen skal fremlegges til høsten.

BEGRUNNELSE:

Koronakommisjonen har levert to delrapporter om håndteringen av pandemien, og regjeringen har utnevnt et påfølgende ekspertutvalg som skulle evaluere pandemi-håndteringen samlet sett. Ekspertutvalget skulle levere rapport til Statsministeren innen desember 2022.

Svar:

Det vises til spørsmål til statsministeren som han har bedt meg svare på. Koronakommisjonens to NOUer har vært på offentlig høring. Regjeringen nedsatte den 29. april 2022 et uavhengig utvalg som skal evaluere myndighetenes håndtering av covid-19-pandemien samlet sett. Det skal se hen til koronakommisjonens to NOUer i sitt arbeid. I tillegg skal utvalget evaluere omikronhåndteringen i perioden. Utvalget skal levere sin rapport innen utgangen av mai 2023. Deretter vil også denne sendes på offentlig høring.

Etter dette vil regjeringen foreta en samlet gjennomgang av myndighetenes håndtering av koronapandemien. Regjeringen vil i oppfølgingen involvere Stortinget på van-

SPØRSMÅL NR. 1930**Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når kan vi forvente å få resultater fra Helsedirektoratets undersøkelse i politidistriktene, som blant annet skulle se på omfanget av rettsmedisinske obduksjoner i Norge, og justisministerens eventuelle justering av regelverket for slike obduksjoner i som følge av undersøkelsens funn?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til min interpellasjon i Stortinget 11/10-22:

"Det utføres rettslige obduksjoner i om lag fem prosent av alle dødsfall i Norge hvert år. Etter at kostnadene ved rettslige obduksjoner ble overført fra Justisdepartementet til politidistriktene i 1992, falt andelen obduksjoner markant. Tilsvarende tall i Sverige og Danmark er hhv. ca. 8,9 og 8,5 pst., hvor kostnadene fortsatt belastes sentrale myndigheter. Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det blir gjennomført rettslig obduksjon i tilfeller der det foreligger mistanke om unaturlig og/eller mistenkelig dødsfall?"

I statsrådets svar ble det blant annet sagt:

"Helsedirektoratet har i 2022 foretatt en spørreundersøkelse som bl.a. er sendt ut til landets politidistrikter, Kripos og den høyere påtalemyndighet. Spørreundersøkelsen er ment å innhente innspill til tiltak for å sikre kvalitet, rekruttering og tilgang til rettsmedisinsk kompetanse i Norge. Omfanget av rettsmedisinske obduksjoner er et av flere emner det spørres om. Når resultatet av denne undersøkelsen er ferdigstilt, vil den også gi viktig kunnskap til vurderingene av om vi bør justere dagens regelverk."

Svar:

Mitt departement er kjent med at undersøkelsen det vises til skal være en del av grunnlaget for en rapport som utarbeides av Helsedirektoratet. Rapporten har vært på høring hos berørte faginstanser og skal om kort tid oversendes til Helsedepartementet for videre oppfølging.

Politiet og påtalemyndigheten er sentrale aktører på dette området. Det er derfor naturlig at mitt departement blir involvert i oppfølgingen når rapporten oversendes Helsedepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1931**Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare kvifor Statens vegvesen har nedprioritert planlegging og prosjektering av E-39/E-136 frå Breivika til Ørskogfjellet og kvar har planleggingsmidlane til E-136 blitt av?

GRUNNGJEVING:

I muntleg spørjetime den 12/4 hadde eg eit spørsmål til samferdselsministeren kvifor Statens vegvesen ikkje hadde prioritert planlegging og prosjektering av E-39-E-136 frå Breivika til Ørskogfjellet.

Direktøren i Statens vegvesen viser til at ein ynskjer å ta dette vegsystemet heilt ut av NTP med bakgrunn i

manglande planlegging, og at ein derfor ikkje vil ha dette i NTP.

Dagens samferdselsminister er ansvarleg for dagens Statens vegvesen, og det er derfor reelt å stille spørsmålet til samferdselsministeren ang. kvifor Statens vegvesen har brukt heile 100 mill. kr på planlegging av Møreaksen, eit prosjekt som folket og næringslivet i store delar av Møre og Romsdal IKKJE vil ha.

Derimot vil alle både fylkestinget, kommunane, NHO, LO og alt av næringsliv i heile fylket at E-136 frå Ålesund til Bjorli blir planlagt og realisert og har prioritert denne exportvegen som nr 1 i svært lang tid, tydelegvis til inga nytte.

Statens vegvesen beviser det eg har hevda lenge, at statens vegvesen har bevist nedprioritert og trenert planlegging og prosjektering av E-136 frå Ålesund til Bjorli.

Statens vegvesen har opptredd som ein "stat i staten" og turar på med sitt heilt i utakt med befolkninga og næringslivet i Møre og Romsdal.

Folk og næringslivet i Møre og Romsdal er i sjokk etter at Statens vegvesen forelsår å ta denne exportvegen og "dødsvegen" heilt ut av NTP. Dette er fylkes mest trafikkerte veg og desidert fylkets viktigaste veg.

Når Nye veier as tok over ansvaret for E-136 frå Vestnes til Bjorli, tok dei over eit vegområde der svært lite planlegging og prosjektering var gjennomført, samt at det som var gjennomført spesielt på Brustugelia var så mangelfullt at arbeidet må gjerast på nytt.

Statens vegvesen har med andre ord flytta det meste av planleggingsressursane over til Møreaksen heilt i strid med det alle nivå i fylket har prioritert i svært lang tid. Statens vegvesen har ikkje brydd seg med kva fylkestinget, kommunane, NHO, LO og alt av næringsliv i fylket har prioritert på topp som nr 1, men på eiga hand prioritert slik dei i Statens vegvesen på Molde har funnet for godt.

Det blir derfor for enkelt av samferdselsministeren å peike på tidligare regjeringar og planlegging, samferdselsministeren har brukt 100 mill. kr på Møreaksen, og nedprioritert E-136.

Svar:

Statens vegvesen held på med planlegging etter plan- og bygningslova på heile strekninga E39/E136 Breivika-Ørskogfjellet i Ålesund kommune og E39/E136 Ørskogfjellet-Vik i Vestnes kommune. Arbeidet med planlegging etter plan- og bygningslova vart starta etter at Samferdselsdepartementet beslutta konsept for E39 Digernes-Vik

i 2019. Planlegginga blir gjort i samarbeid med dei aktuelle kommunane og andre offentlege etatar.

Eg viser til svar på skriftelege spørsmål nr. 1588 (2021-2022) og nr. 411 (2022-2023), begge frå representanten Sve, om planlegging og fordeling av ansvar mellom Statens vegvesen og Nye Veier AS på E136. Nedanfor er ei oppdatering av status for planlegginga på dei einsskilte strekningane på E39/E136 mellom Breivika i Ålesund kommune og Tresfjordbrua i Vestnes kommune:

- E39/136 Breivika-Digernes: Det er meldt planoppstart for reguleringsplan i januar 2023. Det er kome inn om lag 30 utsegner til varselet. Statens vegvesen har eit godt samarbeid med Mattilsynet, Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og Ålesund kommune om kartlegging og prøvetaking for å sikre vasskvaliteten i Brusdalsvatnet.

- E39/E136 Digernes-Ørskogfjellet: Det vart i 2021 meldt oppstart av reguleringsplanarbeid på denne strekninga. Fleire av innspela i høyringa peika på alternative traséar som ein ynskte skulle vore teken inn i planarbeidet. Arbeidet med reguleringsplan vart difor stansa. Det blir no laga eit planprogram for kommunedelplan. Det er kome inn 37 merknadar til planprogrammet. Desse blir vurdert når det blir laga endeleg planprogram.

- E39/136 Ørskogfjellet-Vik: Det blir laga reguleringsplan på strekninga. Plana har vore på to høyringar, då ein har gjort nokre vesentlege endringar i planforslaget i tråd med merknadar som kom inn i den første høyringa.

- E39/136 Ørskogfjellet-Tresfjordbrua: Det blir laga ei detaljregulering av skredsikring for Ryggefonna på dagens E39/E136 i Skorgedalen i Vestnes kommune. Denne vegen vil fortsette som E136 når E39 blir lagt om som ferjefri veg over Romsdalsfjorden.

SPØRSMÅL NR. 1932

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden presentere statistikk over i hvor stor andel av sakene hvor det foreligger vilkårsbrudd etter straffeloven § 52c (1) bokstav a under gjennomføring av ungdomsstraff, blir saken bragt inn for tingretten av kriminalomsorgen med begjæring om hel eller delvis fullbyrdelse av den subsidiære fengselsstraffen, jf. straffeloven § 52 (4) første punktum?

BEGRUNNELSE:

Dersom en domfelt ved gjennomføringen av reaksjonsformen ungdomsstraff bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 31, så kan kriminalomsorgen bringe saken inn for retten med begjæring om den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis. Spørsmålet avgjøres deretter av retten ved dom. Spørsmålsstiller vil på denne bakgrunn be om statistikk

over i hvilken utstrekning brudd på disse bestemmelsene under straffegjennomføringen blir bragt inn for retten av kriminalomsorgen med begjæring om fullbyrdelse av den subsidiære fengselsstraffen. Det bes om statistikk fra 2015 – 2022, fordelt etter år.

Svar:

Når ungdom idømmes ungdomsstraff, skal det fastsettes en subsidiær fengselsstraff. Konfliktrådsloven § 31 legger opp til en trinnsvis prosess for håndtering av vilkårsbrudd. Det kan innkalles til bruddsamtale, fastsettes skjerpene vilkår, avholdes et nytt ungdomsstormøte der ungdomsplanen revideres eller straffegjennomføringen kan avsluttes. Dersom det konkluderes med at det er grunnlag for å avslutte straffegjennomføringen som følge av vilkårsbrudd, bringer kriminalomsorgens regionale nivå saken inn for retten, som vurderer om den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 c første ledd bokstav a.

Dersom ungdommen har begått en ny straffbar handling, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis etter straffeloven § 52 c første ledd bokstav b.

Sekretariatet for konfliktrådene har foretatt en manuell gjennomgang av avsluttede saker fra 2014–2022.

Gjennomgangen gir følgende oversikt over antallet saker som er avsluttet på grunn av vilkårsbrudd alene:

Avsluttet i 2014: 0 saker

Avsluttet i 2015: 0 saker

Avsluttet i 2016: 0 saker

Avsluttet i 2017: 2 saker

Avsluttet i 2018: 0 saker

Avsluttet i 2019: 4 saker

Avsluttet i 2020: 2 saker

Avsluttet i 2021: 9 saker

Avsluttet i 2022: 4 saker

Til sammen er det 21 saker der domstolen har omgjort ungdomsstraffen kun som følge av vilkårsbrudd i perioden 2014–2022. Alle disse sakene er bragt inn for domstolen med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis.

Andelen ungdom som fullfører en ungdomsreaksjon, har vært stigende siden reaksjonene ble innført. Av samtlige avsluttede ungdomsreaksjoner i 2022 fullførte 81 prosent av ungdommene. Fullføringsandelen er lavere for ungdomsstraff enn for ungdomsoppfølging. I 2022 ble 78 ungdomsstraffesaker avsluttet. 71 prosent av ungdommene fullførte straffegjennomføringen. Fire saker ble avsluttet som følge av vilkårsbrudd, mens 15 saker ble avsluttet som følge av nye straffbare handlinger.

SPØRSMÅL NR. 1933

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har statsråden på noe tidspunkt hatt den russiskproduserte applikasjonen Telegram installert på noen tjenesteenheter, eller på private enheter som har hatt tilgang til departementets og/eller regjeringens interne digitale infrastruktur og tjenester?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Justis- og beredskapsdepartementet den 21.03.23 frarådet bruk av applikasjonene TikTok og Telegram på tjenesteenheter. Dette kom som en følge av departementets forespørsel til Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) om å vurdere innføring av tiltak eller råd som retter seg mot konkrete applikasjoner, som ble bes-

vart i NSMs brev til Justis- og beredskapsdepartementet av 20.03.23.

Denne frarådingen markere en svært drastisk holdningsendring fra justis- og beredskapsdepartementet, hva gjelder bruken av den kinesiske applikasjonen TikTok. Tidligere har justis- og beredskapsministeren tviholdt på standpunktet om at bruken av TikTok er nødvendig i virket som statsråd, og det ble ikke vurdert som betenkelig å installere applikasjonen på en tjenestetelefon med tilgang til departementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Det har også hardnakkert – og på grensen til det parodiske – blitt hevdet at dette har vært helt i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndighets 13 råd om sikkerhet på mobile enheter.

Vurderingen fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet av 20.03.23 og frarådingen fra justis- og beredskapsdepartementet av 21.03.23, gjelder både den kinesiske applikasjonen TikTok og den russiske applikasjonen Telegram. Spørsmålsstiller ønsker på den bakgrunn svar på om statsråden har benyttet den russiske applikasjonen Telegram,

på tilsvarende måte som hun har benyttet den kinesiske applikasjonen TikTok.

Svar:

Nei. Jeg har ikke på noe tidspunkt hatt Telegram installert på digitale enheter, verken tjenestlige eller private.

SPØRSMÅL NR. 1934

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 19. april 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke vurderinger er gjort i forbindelse med den manglende inkluderingen av relevante kompetansemiljøer og direkte berørte interessegrupper til å foreslå kandidater til evalueringsutvalget for 25. juni, og til å gi innspill til utarbeidelsen av utvalgets mandat?

BEGRUNNELSE:

1. mars i år publiserte en bredde av de norske skeive organisasjonene et opprop om en bredere gransking etter masseskytingen ved London pub 25. juni 2022. De skeive organisasjonene viser til at evalueringsutvalget og mandatet bærer preg av at prosessen rundt sammensetningen ikke har vært tilstrekkelig åpen og grundig. De viser til manglende inkludering av dem som organisasjoner og andre skeive i utvalget og utarbeiding av mandatet. Skeive er mest sannsynlig kun ett av mange både interne og eksterne kompetansemiljøer og/eller berørte interessegrupper som ikke har fått komme med innspill i denne lukkede prosessen. Eksempler er eksterne ekstremismeforskningsmiljøer, kompetansemiljøer på trusler mot skeive både eksternt og internt i politiet, på Politihøgskolen og ekstern, uhildet kompetanse på kontraterrorisme. Det fremstår som at heller ikke dyktige og relevante forebyggingsmiljøer i politiet, blant annet i politidistriktene, er inkludert i prosessen med nedsettelse av utvalg og mandat.

Inkludering av relevante kompetansemiljøer og direkte berørte interessegrupper er viktig for å sikre at evalueringen er uavhengig og objektiv. I veileder for utvalgsarbeid i staten (2021) står det i utredningsinstruksen punkt 3-1 om tidlig involvering. Der heter det at andre som er berørt av tiltaket, skal involveres tidlig så langt dette er hensiktsmessig. Videre i veilederen står det:

"Dersom utvalget er bedt om å utrede tiltak, bør sammensetningen av utvalget være slik at det, i tråd med utredningsinstruksen, er kompetent til å vurdere virkninger av ulike tiltak for ulike grupper."

Svar:

Det er Politidirektøren og sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste (PST) som er oppdragsgivere og har gitt mandat for 25. juni-utvalget. At det nedsettes slike utvalg for å evaluere politiets håndtering er vanlig, og ble også gjort ifm. Bærumangrepet og Kongsberghendelsen.

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1588 fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, der jeg peker på at utvalget som evaluerer politiets og PSTs håndtering av masseskytingen i Oslo natt til 25. juni i fjor, etter min oppfatning både er bredt sammensatt og ivaretar sentrale hensyn. Videre finner jeg det relevant å peke på at slik jeg har forstått det, så har utvalget invitert til møter og mottatt innspill fra en rekke organisasjoner og publikum – i den hensikt å bidra til åpenhet og involvering.

Rapporten fra utvalget skal også, i tråd med mandatet, være offentlig. Dette bidrar etter mitt syn til å danne grunnlag for en bred inkludering både underveis i arbeidet, og i diskusjonen som vil kunne følge når rapporten offentliggjøres.

SPØRSMÅL NR. 1935**Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 21. april 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete grep gjør regjeringen for at elektrifiseringen av sokkelen i størst mulig grad skal skje ved hjelp av havvind og fornybar strøm produsert på sokkelen, slik at behovet for å hente kraft fra fastlandet blir mindre?

BEGRUNNELSE:

Norge og verden har ambisiøse og nødvendige klimaforpliktelse, og utslippene må ned på tvers av sektorer. Det gjelder også i olje- og gassnæringen.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil:

"Sørge for videre elektrifisering av olje- og gassfelt, samtidig som det sikres tilstrekkelig fornybar kraft til ny- og eksisterende industri på fastlandet. Elektrifiseringen av sokkelen skal i størst mulig grad skje med havvind eller annen fornybar strøm produsert på sokkelen."

Jeg ber i denne gang om en redegjørelse av hvordan regjeringen jobber for at elektrifiseringen av sokkelen i størst mulig grad skal skje med havvind eller annen fornybar strøm. Hvilke politiske og regulatoriske utfordringer og muligheter man ser, er av interesse.

Svar:

Regjeringen vil utvikle petroleumssektoren slik at den bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Samtidig skal utslippene i sektoren ned. Hovedvirkemidlene for å få til dette er kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene står i dag overfor svært høye utslippskostnader med en samlet karbonpris på om lag 1 700 kroner per tonn CO₂. Det er varslet at den gradvis skal øke.

Høye utslippskostnader gir selskapene sterk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen, og vi må vi forvente at selskapene gjennomfører alle utslippsreducerende tiltak som er lønnsomme og har en tiltakskostnad under den forventede karbonprisen. Dette innebærer at det er selskapene, som har best kjennskap til sine felt og innretninger, som utreder, beslutter og gjennomfører aktuelle utslippsreducerende tiltak. Dette gjelder f.eks. energieffektivisering, redusert fakling, kraft fra land eller direkte bruk av havvind. Økt bruk av kraft fra land er det tiltaket som reelt sett kan gi store utslippsreduksjoner frem mot 2030. Kraft fra land innebærer store investeringer, og det er betydelige variasjoner i tekniske muligheter, kostnader og potensialet for utslippsreduksjoner knyttet

til å forsyne ulike innretninger og landanlegg med kraft fra land. Nye prosjekter er også avhengig av at det er tilgjengelig kapasitet i et egnet tilknytningspunkt på land og det kan være behov for tiltak i kraftnettet. Kraft fra land er derfor ikke en hensiktsmessig løsning overalt og må

vrurderes fra sak til sak slik det gjøres i dag. Regjeringen har en ambisjon om å innen 2040 tildele arealer med potensial for 30 000 MW havvindproduksjon på norsk sokkel. Dette tilsvarer nesten like mye kraftproduksjon som hele det norske vannkraftsystemet i dag. De første prosjektene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord vil bygges med radialer til fastlandet og sørge for betydelige mengder ny kraft inn i kraftnettet på land. Regjeringen lyste ut prosjektområdene på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord før påske og legger opp til tildeling i løpet av året. Den neste runden med utlysning av areal til havvind er planlagt i 2025.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider nå sammen med en direktoratsgruppe for å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. I dette arbeidet vurderes arealer i alle de norske havområdene og det tas blant annet hensyn til hvor det er forventet økt etterspørsel etter kraft. Arbeidet skal leveres neste uke og vil legge grunnlaget for utbygging av havvind som kan bedre krafttilgangen i hele Norge.

Løsninger som innebærer bruk av vindkraft til havs i tilknytning til petroleumsinnretninger vil bli vurdert i kommende utlysninger av områder for havvind. Dette er spesielt interessant der slike utbygginger kan styrke kraftsystemet.

SPØRSMÅL NR. 1936**Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 18. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I debatten om Innst. 228 S (2022-2023) antydet Finansministeren at det ville være et brudd på Norges avtale med EU om Norge hadde satt sitt register over reelle rettighetshavere i drift. Men snart alle EU-land har satt sine register i drift - og EU-domstolens dom fra november 2022 påvirker ikke forpliktelsen til å ha slike register på plass etter EUs hvitvaskingsdirektiv - den omhandler kun offentliggjøring av informasjon.

På hvilken måte vil det være i strid med EU-avtaler å ha et register over reelle rettighetshavere på plass?

Svar:

I EU-domstolens avgjørelse 22. november 2022 (forente saker C-37/20 og C-601/20) konkluderte EU-domstolen med at den delen av femte hvitvaskingsdirektiv som stiller krav om offentlig tilgang til registeret over reelle rettighetshavere uten prøving av om det foreligger legitim interesse, er ugyldig fordi den strider med artikkel 7 og 8 i

EUs pakt om grunnleggende rettigheter (retten til privatliv/familieliv og retten til vern om personopplysninger).

Dommen vedrører ikke adgangen til å ha et register over reelle rettighetshavere, men handlingsrommet for innsyn i registeret må utredes på bakgrunn av avgjørelsen. Det ble derfor besluttet å vente med å åpne registeret. For regjeringen er det et klart mål at registeret skal etableres med mest mulig åpenhet. Departementet arbeider nå med å følge opp dommen og legge til rette for en raskest mulig utrulling av registeret. Dagens rettslige rammeverk differensierer ikke mellom ulike grupper når det gjelder den grunnleggende retten til innsyn, jf. at loven gir innsyn til «enhver».

Departementet er i dialog med andre lands myndigheter for å få kjennskap til deres vurderinger av rekkevidden av avgjørelsen fra EU-domstolen. Det er krevende å skaffe seg full oversikt over hvordan andre land har innrettet sine registre, og hvilke tekniske og rettslige forutsetninger de har for å holde registeret åpent i lys av dommen. Andre lands oppfølging vil være en del av vår vurdering av det rettslige handlingsrommet etter avgjørelsen.

SPØRSMÅL NR. 1937**Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 21. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvilke avgifter til det offentlige påløper i dag olje- og gasselskapene ved elektrifisering med kraft fra land, hvordan skiller dette seg fra annen landbasert industri og hva er grunnelsen for eventuelle forskjeller?

BEGRUNNELSE:

Det er behov for å få ned utslippene fra vår offshoreindustri, for å nå klimamålene samt sikre jobbene i et langsiktig perspektiv.

En gradvis økt CO₂-avgift og ambisiøse mål fra både Storting, regjering og næringen selv, bidrar til å fremskyn-

de oljeselskapenes arbeid for mer klimavennlige metoder i driften av offshore-installasjoner.

Flere tiltak er aktuelle, herunder elektrifisering. Spørsmålet blir i et slikt tilfelle hvor man henter denne kraften fra.

Ved vurdering av hvilket tiltak som er best egnet til å kutte utslipp, vil enhver bedrift gjøre økonomiske beregninger av hva som gir best effekt sett opp mot kostnad.

Stadig flere felt elektrifiseres ved kraft fra land, da det i flere tilfeller kan anses å ha en lavere tiltakskost enn alternativene. Det er påpekt at olje- og gassnæringen blant annet er fritatt for elavgift på kraft til sokkelen. Bedriftsøkonomisk kan det følgelig være et rasjonelt valg å vel-

ge landstrøm, mens det samfunnsøkonomisk kan skape andre utfordringer. Kraftmangelen medfører allerede utfordringer for annen landbasert industri.

Jeg ønsker i denne omgang å få større klarhet i hvilke avgifter til det offentlige som i dag påløper olje- og gasselskapene ved elektrifisering med kraft fra land, hvordan dette skiller seg fra annen landbasert industri og hva som er begrunnelsen for eventuelle forskjeller. Jeg ber om at svaret gis med henvisning til de aktuelle lover og bestemmelser.

Svar:

Per i dag påløper det ingen avgifter til statskassen fra olje- og gasselskapene som en direkte konsekvens av elektrifisering med kraft fra land. Norsk sokkel ligger utenfor virkeområdet for tollavgift, særavgift og merverdiavgift på varer fra fastlandet. Kraft som produseres på fastlandet og

leveres til sokkelen, anses derfor som eksport og er fritatt for avgifter. Reglene følger av Stortingets vedtak om avgift på elektrisk kraft § 1, merverdiavgiftsloven § 1-2 andre ledd og tollavgiftsloven § 1-1 annet ledd.

Industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter på land betaler avgift på elektrisk kraft med redusert sats. Industri som driver med kjemisk reduksjon eller elektrolyse, eller metallurgiske og mineralogiske prosesser, er gitt fritak.

Representanten skriver at det er behov for å få ned utslippene i offshoreindustrien for å nå klimamålene. Jeg vil presisere at lavere utslipp fra petroleumssektoren ikke vil bidra til at Norge oppfyller sitt 2030-mål under Parisavtalen. Petroleumssektoren er en del av kvotepliktig sektor, og Norge oppfyller sin forpliktelse for kvotepliktige utslipp gjennom å delta i kvotesystemet.

SPØRSMÅL NR. 1938

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 21. april 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til å se på tilpasninger i inntektstaket for å utløse fullt stipend i Statens lånekasse, slik at studenter som jobbet i helse- og omsorgssektoren i 2022 kan få gjøre unntak for inntekter som kommer til utbetaling i 2023, og hva vurderer statsråden at vil være provenyeffekten av å gjøre unntak for feriepenge og andre inntekter opptjent i 2022 som kommer til utbetaling i 2023?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble det gjort unntak fra inntektstaket for å utløse fullt stipend i Statens lånekasse, for alle studenter som jobbet i helse- og omsorgssektoren, barnehage og skole. Dette unntaket ble introdusert i 2020 for studenter som jobbet i helse- og omsorgssektoren for å sikre tilgang til relevant og nødvendig arbeidskraft i koronaperioden. Fra 2023 er unntaket opphevet, uten noen form for tilpasninger eller overgangsordninger.

Dette byr på en del praktiske utfordringer for en del studenter som har hatt jobb ved siden av studiene. Feriepenge som er opparbeidet i 2022, blir utbetalt i 2023. Koronatillegg blir som regel etterbetalt, og studenter som

har jobbet i desember, får som regel lønn i januar. Etter som unntaket ble fjernet uten noen form for overgangsordning er det sannsynlig at mange studenter uvitende kan ende opp med å overstige inntektstaket.

Dersom studentene overstiger inntektstaket, opplever de trolig en reduksjon på 55 pst. i stipendet. Dette, i tillegg til skatt, betyr i praksis at studentene kan få mindre enn 20 øre for hver krone de har tjent. Med så svakt økonomisk insentiv for studentene til å arbeide, kan spesielt helse- og omsorgssektoren, men også oppvekst, ha store utfordringer med å tiltrekke seg tilstrekkelig bemanning. Dette kan bli kritisk, spesielt mot slutten av året og under ferieavvikling. Effekten kan komme på toppen av en generelt krevende bemannings situasjon i helsesektoren og redusere tilgangen på arbeidskraft.

Svar:

Studenter som bidro under covid-19-pandemien gjorde en viktig og verdifull innsats i en kritisk situasjon. Det gjelder ikke bare i helse- og omsorgsarbeid, i skole og barnehage eller i beredskapsarbeid, men også i mange andre samfunnskritiske sektorer. Når vi nå langt på vei har kommet oss ut av en verden preget av pandemi, er det

naturlig at pandemiltakene opphører. For samfunnet i sin helhet har dette vært en overgangsprosess i store deler av 2022, hvor vi har kunnet venne oss til en hverdag uten tiltak og begrensninger. For å gi god nok tid til å planlegge og skape forutsigbarhet for alle, valgte vi likevel å videreføre enkelte av Lånekassens midlertidige pandemiltak ut hele 2022, inkludert det midlertidige unntaket for inntektsgrenser for studenter som arbeidet i utvalgte sektorer. Sammenlignet med de fleste pandemiltakene i andre sektorer, har dette gitt studentene langt bedre tid til å innrette seg etter regelverket som gjaldt dem før pandemien og som gjelder for alle andre studenter.

Unntaket fra inntektsgrensene var et midlertidig tiltak som skulle bidra til å dekke behovene som blant annet helse- og omsorgssektoren opplevde mer eller mindre direkte som følge av pandemien. Tiltaket fra 2020 til 2022 har en beregnet budsjettkostnad på om lag 500 mill. kroner. Endelig kostnad er ikke klart før etter skatteoppgjøret for 2022 er behandlet av Lånekassen.

For de studentene som fikk unntaket i 2022, har Lånekassen allerede unntatt feriepengene fra behovsprøvingen i 2023, og dette har blitt gjort også for de foregående årene med unntaket. Dette innebærer at selv om feriepengene for 2022 utbetales i 2023, vil ikke feriepengene fra 2022 føre til redusert stipend i 2023. Det vil kunne være noen få utbetalinger i januar 2023 som gjelder arbeid utført i desember 2022, men Lånekassens behovsprøving skiller ikke mellom de konkrete utbetalingene en student får fra ulike inntektskilder i løpet av et år, og begrunnelsen for ulike inntektskilder. Det er derfor ikke mulig å beregne budsjettkostnaden på særskilt unntak for disse inntektene. En manuell beregning i hver enkelt sak for å ta hensyn til disse inntektene vil skape store forsinkelser i behandlingen av andre studenters saker i Lånekassen. Overgangsregler eller en generell videreføring av unntaket for inntekter opptjent i helse- og

omsorgssektoren vil ha en betydelig kostnad. Bare å videreføre unntaket i 2023 for de konkrete studentene som fikk unntaket i 2022, er anslått å koste 60 mill. kroner.

Generelt har det vært bred politisk enighet om at utdanningsstøtteordningen bør utformes slik at studentene kan gjennomføre utdanningen effektivt. Kostnaden ved å se bort fra inntektsgrenser gjelder ikke bare for den økte bevilgning til utdanningsstipend, men også for samfunnets produktivitet. Å øke inntektsgrensene vil potensielt kunne gi incentiv til at flere studenter velger å arbeide mer og studere mindre. På sikt risikerer vi at dette vil kunne bidra til langt større problemer for de aktuelle sektorene, hvor behovet er aller størst for ferdigutdannede kandidater som oppfyller kompetansekrav. Den kortsiktige gevinsten av å ha flere studenter som kan ta ekstravakter nå, kan føre med seg langt dypere konsekvenser når Norge mangler kvalifisert arbeidskraft i de samme sektorene.

I motsetning til utdanningsstøtteordningene i mange andre land er den norske modellen lagt opp slik at studentene kan jobbe relativt mye ved siden av utdanningen uten at det vil gå ut over stipendandelen. Her vil jeg minne om at inntektsgrensen for 2023 er 205 579 kroner for studenter i begge semestre, og 513 946 kr for studenter som kun studerer ett semester i løpet av kalenderåret, for eksempel det første eller siste semesteret av studiene. Når man kombinerer dette med utdanningsstøtten som fra kommende studieår 2023–2024 styrkes med 7 pst., betyr det at studentene kan sitte igjen med over 340 000 kroner og fortsatt få fullt utdanningsstipend. Selv om man velger å jobbe ut over inntektsgrensen, skiller Norge seg også ut ved at behovsprøvingen ikke påvirker hvor mye støtte studenten får utbetalt under studietiden (likviditet), kun hvor mye lån man har igjen etter endt utdanning. Jeg mener derfor at det er lagt opp til å være en svært gunstig ordning for studentene, som samtidig skal ivareta Norges langsiktige samfunnsinteresser.

SPØRSMÅL NR. 1939

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 19. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forsøke å gi oss alle innbyggjarar og næringslivet i heile Møre og Romsdal ei logisk og "fagleg forankra" forklaring, - på korleis det kan være mulig at fagetaten Statens vegvesen har foreslått at beg-

ge dei to viktige exportvegane RV 15 og E39/E136 i eit av landets viktigaste næringsfylker Møre og Romsdal, er foreslått teken heilt ut av NTP?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartia Sp og Ap samt SV stemte imot eit dok. 8 forslag sist år om å sikre oppstart av Rv 15 Strynefjellet med arm til Geiranger i fyrste 6 årsperioden av NTP.

Etter dette har både leiaren av transportkomiteen og andre frå regjeringspartia bedyra at RV 15 Strynefjellet skulle planleggjast vidare og prioriterast.

Statens vegvesen har også snakka varmt om kor mykje dei skulle planlegge dette prosjektet, og bedyra at her skulle det ikkje stå på det nei.

Statens vegvesen har som for dette prosjektet, jammen også ytra fram offensive vyar om planlegging som i realiteten har blitt til mangel og fråvær for planlegging av til dømes E-136 "exportvegen" mellom Ålesund og Bjorli.

No ser det ut for at RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger får same skjebna frå Statens vegvesen som E-136 har fått, og blir no foreslått kutta heilt ut og teken ut av NTP.

-ikkje utsatt, men teken heilt ut av NTP foreslått av fagetaten Statens vegvesen!

Det var vist også så viktig å kome raskt i gang med kommunedelplan og regulering av arm til Geiranger, noko som no verkar svært så nyttelaust.

Ganske fantastisk av same fagetaten som rett og slett har forført dei fleste ikring dette prosjektet også, for så å foreslå dette skrinlagt for godt.

Møre og Romsdal er eit av landets største exportfylke og næringsfylker, og har såleis store behov for nødvendige vegar ut og inn av fylket.

Dei to viktigaste export og næringsvegane ut av fylket er E-136 Ålesund-Bjorli, og akkurat ja, RV 15 Strynefjellet.

Merkeleg nok og heller skandaløst "fagleg forkastelig", er begge desse vegstrekningane foreslått teken heilt ut av NTP.

Korleis "fagetaten" Statens vegvesen faktisk tenkjer dette er uvist, men kanskje samferdselsministeren kan hjelpe til med å få oss alle samt næringslivet i heile Møre og Romsdal fylke, til å forstå at desse to exportvegane er tekne ut av NTP av Statens vegvesen region midt.

Svar:

Stortingsmelding om Nasjonal transportplan 2025-2036 skal leggjast fram våren 2024. Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet gav transportverksemdene i oppdrag å prioritere midlar innanfor gitte rammar som grunnlag for Nasjonal transportplan 2025-2036. Verksemdene sine svar på oppdraget inkludert fagleg grunngjeving blei oversendt Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet rett før påske og departementa er no i gong med å vurdere leveransen, som og er tilgjengeleg på <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/ntp-20252036-prioritering-soppdrag-svar-fra-transportvirksomhetene/id2969831/>. Verksemdene sine svar på oppdraget er på høyring fram til 3. juli 2023. Eg understrekar at dette er verksemdene sine forslag til prioritering og er ikkje det same som at prosjektet vil bli prioritert eller ikkje i komande Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1940

Innlevert 12. april 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 18. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Korleis vil statsråden syte for kontinuerleg ruteproduksjon på ruta Stord – Oslo fram til oppstart av statleg FOT-rute 01.04.24, og med det syte for at anbodet også vert så rimeleg som mogleg for staten?

GRUNNGJEVING:

Som Statsråden kjenner til har Vestland fylkeskommune og Stord kommune bidratt med økonomiske midlar for å sikra eit flytilbod på strekninga Stord-Oslo. Avtalen som er inngått med DAT vert avslutta 31.05.2023. Dette betyr

at det i bookingsystemet i dag ikkje ligg inne mulighet til å booke reiser etter 31.05.23, noko som betyr at dei reisande finn alternative reiseruter. Mange booker reiser lang tid i forveien, noko som betyr at mange reiser som kan gå over Stord vil vera låst til andre lufthavner, og vil ikkje kunne reverserast sjølv om det kjem opp eit tilbod over Stord etter 31.05.23. Lufthamna har vore i liknande situasjon tidlegare, og det viser seg at det er mykje tyngre å få opp passasjertala dersom ruta har vore ute av bookingsystemet ein periode. Det er såleis viktig med ei rask avklaring i saka om flyselskapet skal få lagt opp eit ruteprogram også etter 31.05.2023.

Visar her til merknad i Stortinget i samband med handsaming av statsbudsjettet for 2023.

«Komiteen viser til utfordringene ved flyplassen på Stord, hvor det i dag ikke flys på pendlerdagene mandag og torsdag. Tilbudet ble fra 1. november redusert med fem avganger, slik at det er langt unna det som er behovet for næringsliv og innbyggere. Komiteen ber om at regjeringen innenfor rammen for FOT i statsbudsjettet for 2023 går i dialog med Stord lufthavn og Stord kommune for å se på mulighetene for å etablere et tilstrekkelig FOT-anbud».

Staten har definert at ruta skal inn i FOT-rutesystemet frå 01.04.24. Dersom vi risikerer ein stopp i ruteproduksjonen vil det både koste meir for staten når ruta vert lyst ut, og ein risikerer at bemanning og personell på Stord lufthamn forsvinn og med det får ein kostnader for rekruttering og opplæring i tillegg til kostnader til drift av sjølve ruta.

SPØRSMÅL NR. 1941

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 20. april 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med bioprospekteringsforskriften?

BEGRUNNELSE:

På regjeringens side står følgende:

«Forskrift om uttak og utnyttning av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften) Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet har utarbeidet forslag til forskrift om uttak og utnyttning av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften).

Formålet med forskriften er å ivareta fellesskapets interesse i norsk genetisk materiale. Forskriften skal sikre ivaretagelse av naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold, stimulere til forskning og næringsutvikling, samt medvirke til hensiktsmessig fordeling av fordeler ved utnyttning av genetisk materiale. Forskriften skal støtte opp under formålet i artikkel 1 i konvensjonen om biologisk mangfold og i Nagoya-protokollen.

Forskriften gjelder uttak fra naturen og utlevering fra offentlig samling med det formål å utnytte det genetiske materialet. Forskriften er varslet i Ny vekst, stolt historie (regjeringens havstrategi) og Kjente ressurser – uante muligheter (regjeringens bioøkonomistategi).

Svar:

Merknaden om ruta Stord–Oslo frå Stortinget si handsaming av statsbudsjettet 2023 er til vurdering i Samferdselsdepartementet, jf. Innst. 13 S (2022–2023). Eg vil komme tilbake til rutetilbodet før 1. april 2024 når saka er ferdigbehandla i Samferdselsdepartementet.

Regjeringa varsla 15. mars 2023 at flyruta mellom Stord og Oslo tas inn i FOT-ordninga ved oppstart av neste avtaleperiode 1. april 2024, noko som har blitt godt motatt på Sunnhordland. Dette har også lufthamnleinga i møte med Samferdselsdepartementet trekt fram som det viktigaste tiltaket for å sikre framtida for lufthamndrifta på Stord, uavhengig av rutedrift i forkant av oppstart for FOT-kontraktane i 2024. Dette sikrar ei føreseieleg drift for operatør, lufthamn og passasjerar i perioden 2024-2028.

Et forslag til bioprospekteringsforskrift var på høring i 2012/2013. Forslaget som nå sendes på høring skiller seg fra forrige forslag bl.a. når det gjelder regulering av fordelsdeling og rapporterings- og kontrollrutiner. Det er også gjort justeringer i forslag til formålsbestemmelse, og det foreslås enklere søknadsprosedyrer for aktører som foretar gjentagende uttak direkte fra naturen.»

Fristen for høringsinnspill var 3.oktober 2017.

Nagoya-protokollen ble vedtatt i Nagoya i Japan den 29. oktober 2010. Formålet med protokollen er å regulere tilgangen til biologiske ressurser, og å bidra til en rettferdig fordeling av gevinster knyttet til utnyttelsen av slike ressurser. Norge undertegnet protokollen i 2011, og i oktober 2014 trådte den i kraft. Men vi mangler forskrifter.

Svar:

Havressursloven og naturmangfoldloven gir hjemmel for å lage forskrift om uttak og utnyttning av genetisk materiale som kan gjelde både på land og i sjø. Utgangspunktet er at genetisk materiale fra naturen tilhører fellesskapet og skal utnyttes til mest mulig gagn for miljø og mennesker i både nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Det er videre også blant annet vektlagt at urfolks og lokalbefolknings interesser ivaretas.

Utviklingen internasjonalt på bruk av genressurser og digital gensekvensinformasjon (Naturens databank) går nå i retning av multilaterale fellesskapsløsninger. Reg-

jeringen vil avvente utviklingen internasjonalt før den tar nærmere stilling til behovet for å lage en norsk forskrift på området.

SPØRSMÅL NR. 1942

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 20. april 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

Hva er statsrådets begrunnelse for at Norge ikke har gitt innspill til FNs generalsekretær sin rapport om internasjonalt skattesamarbeid?

BEGRUNNELSE:

I november vedtok FNs medlemsland, ved konsensus, at drøftelser om et mulig instrument eller rammeverk for internasjonalt skattesamarbeid skulle begynne. I samme resolusjon ble det vedtatt at FNs generalsekretær skulle skrive en rapport om internasjonalt skattesamarbeid (Tax Report 2023), og om veien fremover.

FNs medlemsland ble invitert til å gi innspill til generalsekretærens rapport om internasjonalt skattesamarbeid innen 17. mars 2023, men Norge er ikke blant landene som har levert.

Norge er ett av få rike land som har stått sammen med sammenslutningen av utviklingsland, G77, i spørsmål om ulovlig kapitalflyt i FN. Dette har vært avgjørende for at prosessen har kommet dit den er i dag.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen forpliktet seg til å arbeide for en internasjonal konvensjon om økonomisk åpenhet, og sørge for at Norge inntar en ledende rolle i det internasjonale arbeidet for å bekjempe ulovlig kapitalflyt og skatteunndragelse. Dette må følges opp.

Svar:

Norge deltar og forhandler aktivt i FNs generalforsamling og har fulgt det nevnte vedtaket om internasjonalt skattesamarbeid særlig tett.

I tråd med Hurdalsplattformen er internasjonalt skattesamarbeid høyt prioritert av Norge. Regjeringen anser økt skatteinngang for utviklingsland og økt innsats mot ulovlig kapitalflyt som helt avgjørende for å sikre nasjonal ressursmobilisering for å nå bærekraftsmålene. Derfor har Norge også tett og kontinuerlig kontakt med FNs sekretariat om tematikken. Selv om vi i dette tilfellet ikke for-

midlet skriftlig innspill, har Norge den siste tiden i møter med FN gitt tydelige signaler om norsk politikk og interesse på området. Både i desember 2022 og senest i april 2023 har politisk ledelse formidlet norske posisjoner innen skattesamarbeid direkte til FNs avdeling for økonomiske og sosiale spørsmål, som er ansvarlig for prosessen. Fra norsk side har vi også tilbudt oss å lede og tilrettelegge for prosesser om skatt og kampen mot ulovlig kapitalflyt som del av den neste globale konferansen om finansiering for utvikling i 2025. Vår lederrolle er videre befestet ved at vi er den største giveren til FNs skattekomite og deltar, som et av 25 land, med en representant fra Finansdepartementet.

Norge har gjennomgående høy grad av tillitt til FNs generalsekretær og sekretariat. Vi er nå i en innledende fase av FNs drøftelser om skattesamarbeid, og en lang og mer substansiell prosess vil følge til høsten da generalsekretærens rapport foreligger og forhandlinger i generalforsamlingen igangsettes. Norge vil fortsette å søke en aktiv og ledende rolle og jobbe for et globalt skattesystem som sikrer rettferdig og omfordelende skatteinngang for alle.

SPØRSMÅL NR. 1943**Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 20. april 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvilke tiltak er regjeringen i gang med å iverksette for å sikre norsk matsikkerhet for det som spås å bli en tørkesommer?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2018 var preget av høy varme og lite nedbør. Konsekvensene ble i Norge ekstreme skogbrannperioder, vannunderskudd i jorden, drikkevannsmagasiner som gikk tomme i Sør-Norge, vannrestriksjoner i mange kommuner, økte strømpriser, stengte kraftverk og problemer for båtfolk, fiske og dyre- og plantelivet. Norsk matproduksjon ble hardt rammet. Tørken startet tidlig og ga problemer for spiringen. Nedbøren som kom i august kom for sent til å redde avlingene.

Sommeren 2023 spås å bli minst like ille når det kommer til varme og tørke, mye grunnet El Niño og klimaendringenes intensivering. Den europeiske værtjenesten Copernicus og den amerikanske tjenesten NOAA/NCEP er samstemte i konklusjonen om at varmen og tørken i hovedsak vil bli global. Det betyr at både matproduksjonen i Norge og de globale matverdikjedene til Norge må analyseres og tiltak må på plass. Strømprisene det siste halvannet året, krigen i Ukraina og konsekvensene av klimaendringene i en rekke land har allerede utsatt matsikkerheten betraktelig.

Svar:

Klimaendringene utfordrer i økende grad matproduksjonen i hele verden. Vi må regne med at klimarelaterte hendelser som medfører avlingssvikt skjer oftere enn før.

I Norge har vi gode systemer både for matsikkerhet og for å ta vare på norske bønder når de blir rammet av tørke, flom eller misvekst. Norske bønder har gode ordninger hvis tørke eller andre alvorlige værhendelser skulle skje og gi stor avlingssvikt. Ordningen med tilskudd ved produksjonssvikt har blitt gjennomgått og justert de siste årene, blant annet ut fra erfaringene fra 2018. Dette er en katastrofeordning som skal bidra til å redusere økonomiske tap og bidra til videre produksjon. Ordningen er innrettet slik at den fungerer godt enten det er omfattende landsdekkende avlingssvikt eller mindre lokale klimabetingede ødeleggelser. I jordbruksoppkjøret 2022 ble satser og tak for vekstgruppene frukt, bær, poteter og grønnsaker i ordningen økt. I forkant av årets jordbruk-

soppkjøret er det utredet mindre endringer i ordningen som vil bli diskutert i forhandlingene.

Tørkesommeren 2018 er et godt eksempel på hvordan matproduksjonen i Norge ble påvirket av ekstraordinært vær i vekstsesongen. Store deler av Norge hadde usedvanlig høye temperaturer og langvarig tørke. Ordningen med tilskudd ved produksjonssvikt lå i bunnen og gav bøndene et solid bidrag for å redusere økonomiske tap. Etter hvert som omfanget av tørken økte, ble det iverksatt ulike tiltak som var spesielt tilpasset de utfordringene som oppstod i den situasjonen. Det ble brukt betydelige offentlige tilleggsressurser til ekstrautbetalinger av tilskudd for grønnsaksarealer og grovførbasert husdyrhold. I tillegg ble det foretatt tilpasninger i flere ordninger som import og markedsbalansering.

Matsikkerheten og beredskapen i Norge er basert på løpende produksjon av mat, ivaretagelse av produksjonsgrunnlaget og et velfungerende handelssystem. Gjennom ulike kriser som finanskriser, tørkesommer og pandemi, har ikke matsikkerheten i Norge vært truet. Matsikkerhet og beredskap er et av målene for landbrukspolitikken. Tida vi lever i understreker viktigheten av økt matvareberedskap, som er en hovedsatsing for regjeringen. Regjeringen jobber for økt selvforsyning av mat. Vi har sikret forutsigbare rammevilkår i en ekstraordinær kostnadsituasjon de siste årene, gjennom tilleggsforhandlinger høsten 2021, strømstøtteordningen for jordbruket og veksthusnæringen og jordbruksoppkjøret i 2022. Landbrukspolitikken i Norge legger til rette for at vi skal være godt rustet for fremtidige kriser.

SPØRSMÅL NR. 1944**Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 21. april 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Både Ap og Sp, og SV har tidligere vært tydelige på at flaskehalsene som hindrer totimers avganger på Dovrebanen mellom Trondheim og Oslo må bort, for eksempel på strekningen Oppdal-Dombås, der det mangler et kryssningsspor i Drivdalen. I Hurdalsplattformen er utbedring av flaskehals for å få større hyppighet også nevnt.

Står ministeren fast på prioriteringene Ap tidligere har vært med på og vil han sikre at NTP prioriterer å fjerne flaskehalsene på Dovrebanen slik at vi raskt kan få på plass et togtilbud med totimers avganger her?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Rejlers la fram en mulighetsstudie i mai 2016 som peker på mulighetene for Dovrebanen. I rapporten pekes det blant annet på flaskehalsen mellom Engan/Drivdalen som står i veien for to tog i timen.

I Hurdalsplattformen står følgende:

Bygge flere kryssningsspor og dobbelsporparseller og utbedre flaskehals for å få bedre hyppighet og regularitet på togtilbudet mellom landsdelene.

I innstillingen til Nasjonal Transportplan behandlet i juni 2021 samlet Ap og Sv seg om følgende merknad:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at byer og kommuner langs Dovrebanen har planlagt byutviklingen ut fra at det skal anlegges nye jernbaneanlegg og nye stasjoner. Både kommunale og statlige myndigheter har i årevis planlagt ut fra dette. Etter disse medlemmers syn må planene for jernbaneutbygging på Dovrebanen med tilhørende økt togtilbud videreføres. Disse medlemmer mener at selv om hele utbyggingen av InterCity vil ta noe tid å realisere, må målet om togtilbud på Dovrebanen med to tog i timen mellom Lillehammer og Oslo stå ved lag."

I innstillingen til Nasjonal Transportplan fra juni 2017, da SV ikke satt i komiteen står følgende merknad fra Ap og Sp:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til mulighetsstudien for Dovrebanen og Raumabanen som er utført for disse strekningers jernbaneforum. Disse medlemmer mener to timers frekvens for Dovrebanen Trondheim–Oslo er et viktig kollektivtiltak, som vil sikre at flere reisende kan bruke tog på hele eller deler av strekningen. Disse medlemmer vil prioritere kryssningsspor på Engan og dermed starte realiseringen av et bedre gods- og persontogtilbud på Dovrebanen. Disse medlemmer mener videre at det er viktig å sikre materiell som kan inngå i en slik framtidig løsning."

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av å føre en offensiv jernbanepolitikk. Når det gjelder spørsmålet om å få på plass et togtilbud med totimers avganger på Dovrebanen mellom Trondheim og Oslo, er det slik at SJ Norge allerede har gjennomført tilbudsforbedringer på Dovrebanen slik at det i dagens ruteplan er tilnærmet totimers-frekvens, men med en frekvensluke midt på dagen. I 2020 ble det kjørt tre dagavganger og ett nattog hver vei. Fra 2022 ble det supplert med en ekstra dagavgang, og ytterligere en ekstra dagavgang i 2023.

I trafikkavtalen mellom SJ Norge og Jernbanedirektoratet ligger det en opsjon på økning med ytterligere en avgang slik at det blir tilnærmet totimers-frekvens i begge retninger hele driftsdøgnet. Jernbanedirektoratet vurderte å utløse denne opsjonen fra ruteterminskiftet i desember 2023, men pga. usikkerhet knyttet til infrastrukturkapasitet og følgekonsekvenser for godstrafikken, ble det besluttet å utsette opsjonsutløsningen og ta en ny vurdering fra desember 2024. Dette er viktige vurderinger siden vi ser at det oppstår utfordringer med driftsstabiliteten når vi strekker utnyttelsen av infrastrukturkapasiteten for mye, spesielt på vårt nett som har begrenset med dobbeltspor og få omkjøringsmuligheter. Vi ser også at det er et økende problem med at infrastrukturen erklæres overbelastet på enkelte strekninger og tider av døgnet. Vi må derfor gjøre nøye vurderinger av hvordan den begrensede infrastrukturkapasiteten bør forvaltes best mulig.

Den videre utviklingen av togtilbudet for gods og personer på Dovrebanen, vurderes i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan. Planen for 2025-2036, legges frem våren 2024. Departementet har mottatt forslag fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR om prioriteringer knyttet til utvikling av jernbanen, herunder Dovrebanen. Dette inngår som del av grunnlaget for regjeringens arbeid med Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1945**Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 21. april 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan vil næringsdrivendes mulighet til å sette kontanter inn i bank ivaretas i forbindelse med at plikten til å motta kontantbetaling fra forbrukere ligger an til å bli styrket?

BEGRUNNELSE:

Flere næringsdrivende melder nå at de ikke lenger har anledning til å betale kontanter direkte til sine bankforbindelser. Kontantene må betales via mellomledd som f. eks. NOKAS, som tar en viss andel av de aktuelle kontantbeløpene for å gjøre denne formidlingen. Disse mellomleddene bidrar til at behandling av kontanter for næringsdrivende er betydelig mer kostnadskrevenne enn elektronisk betaling.

I forbindelse med nye bestemmelser foreslått i Finansavtaleloven høsten 2022 og påfølgende høringsnotat, ligger det an til at næringsdrivendes plikt til å ta imot kontanter fra forbrukere styrkes. I høringsnotatet omtales likevel ikke transaksjonskostnadene og forholdet mellom de næringsdrivende og deres respektive bankforbindelser spesifikt.

Svar:

De fleste betalinger i Norge i dag skjer med elektroniske løsninger som betalingskort, mobilbetaling og nettbank. Andelen kontantbetalinger er lav i Norge, også sammenlignet med andre land, og utgjorde ifølge Norges Bank 4 pst. av alle betalinger våren 2022. Bankene har de siste årene nedskalert sitt kontanttilbud i takt med lavere etterspørsel etter kontanttjenester. Elektroniske løsninger dekker de fleste behov for mange bankkunder, men kontanter har fortsatt en viktig rolle som betalings- og verdioppbevaringsmiddel, i tillegg til at kontanter har en beredskapsfunksjon.

Som representanten peker på, hadde Justis- og beredskapsdepartementet høsten 2022 et forslag på høring om mulige endringer i finansavtaleloven som kan styrke forbrukernes rett til å betale med kontanter, med frist 19. desember 2022. Forslaget går i hovedsak ut på at næringsdrivende skal tilby forbrukere å betale med kontanter for varer og tjenester som selges i faste betjente forretningsslokaler. Forslaget er nå til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Bankene er etter finansforetaksloven § 16-4 forpliktet til å motta kontanter fra kundene og gjøre innskudd

tilgjengelig for kundene i form av kontanter, i tråd med kundenes forventninger og behov. I utgangspunktet er det opp til bankene selv å innrette seg slik at de oppfyller plikten, men Finansdepartementet kan fastsette nærmere regler i forskrift. I 2018 fastsatte Finansdepartementet forskriftsregler om beredskap. Etter forskriften må bankene tilpasse sine kontantløsninger til den elektroniske beredskapen og risikoen for økt etterspørsel etter kontanter. Finansdepartementet fastsatte så i 2022 en forskrift som klargjør at den enkelte bank må sørge for at kundene har mulighet til å sette inn og ta ut kontanter, enten i bankens egen regi eller gjennom avtale med andre tilbydere av kontanttjenester. Dette gjelder uavhengig av om kunden er forbruker eller næringskunde. Finanstilsynet følger opp at bankene innretter seg i tråd med reglene i lov og forskrift.

De siste årene har bankene bygget ut en fellesløsning for å sette inn og ta ut kontanter i dagligvarebutikker («Kontanttjenester i butikk»). Løsningen driftes av Bank ID BankAxept AS og er tilgjengelig i de fleste av Norges-Gruppens butikker over hele landet. Løsningen er særlig tilpasset forbrukeres behov, men også bankenes bedriftskunder har mulighet til å benytte seg av Kontanttjenester i butikk. Tjenester rettet mot særlige behov hos næringsdrivende, som nattsafe og annen håndtering av større kontantvolum, tilbys også av private aktører som Nokas og Loomis. Kostnadene ved håndtering av kontanter er gjennomgående betydelig høyere enn digitale transaksjoner, og det gjenspeiles i prisene på kontanttjenestene, enten de tilbys av bankene selv eller andre. Dersom næringsdrivendes behov for kontanttjenester skulle øke som følge av regelverksendringer eller annen utvikling, kan det ha betydning for dimensjoneringen av kontanttjenestene som bankene har ansvaret for etter finansforetaksloven § 16-4 og tilhørende forskriftsregler.

Regjeringen vil for øvrig om kort tid oppnevne et utvalg som skal utrede trygge og enkle betalinger for alle, herunder kontantenes rolle i samfunnet fremover. Dette er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak 9. juni 2021 nr. 1174, der «Stortinget ber regjeringen nedsette et offentlig utvalg som skal vurdere kontantenes rolle i samfunnet fremover».

SPØRSMÅL NR. 1946**Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 21. april 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

I november vedtok Stortinget at regelverk og praksis knyttet til ME-sykes trygderetter skulle gjennomgås. I januar svarte statsråden i et spørsmål at direktoratet fortløpende vurderer behovet for eventuelle justeringer i sine rundskriv.

Er det gjort noen justeringer i rundskrivene som angir krav til uføretrygd ved ME/CSF og når vil ME-syke oppleve at NAV endrer praksis?

BEGRUNNELSE:

I november ble det gjort et Stortingsvedtak om å gjennomgå regelverk og praksis for å sikre at man ivaretar CFS/ME-sykes rett til likebehandling med tanke på krav om hensiktsmessig behandling ved søknad om uføretrygd og gjennomgå regelverk og praksis for å sikre at CFS/ME-syke under avklaring ikke blir underlagt krav om behandling som er utilgjengelig, eller som de får avslag på i det offentlige helsevesenet.

Bakgrunnen var blant annet resultater fra det pågående forskningsprosjekt fra Sintef og Fafo viste at behandlingsmetodene som Nav i dag stiller krav om at personer med CFS/ME må prøve ut før de kan vurderes for uføretrygd, kan gjøre personene sykere heller enn å bedre funksjonsevnen. I tillegg angor et rundskriv som svekker ME-sykes trygderettigheter ved at de kan underlegges krav om utredning og behandling for alle faktorer ved sin helsetilstand langt ut over hva som er relevant for deres ME-sykdom.

I januar svarte statsråden på vårt spørsmål om fremdriften at

«det tas sikte på at en gjennomgang av praksis kan være ferdigstilt fra direktoratets side i løpet av første halvår 2023. Parallelt med dette vurderer direktoratet fortløpende behovet for eventuelle justeringer i sine rundskriv».

Vi blir jevnlig kontaktet av ME-syke som forteller at NAV ikke har endret praksis, men at de fortsatt blir avkrevd å gjennom behandlinger og rehabiliteringsopplegg de blir syke av eller ikke er istand til å gjennomføre. Disse menneskene er i en desperat situasjon og lurar på hvor lenge de må lide under et regelverk som Stortinget har vedtatt at skal gjennomgås og endres.

Svar:

Som nevnt i mitt brev av 12. januar d.å. med svar på spørsmål nr. 877 (2022-2023) tas det sikte på at en gjennomgang av praksis kan være ferdigstilt fra Arbeids- og velferdsdirektoratets side i løpet av første halvår 2023. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte så raskt som mulig etter at praksis og regelverk er gjennomgått.

Parallelt med dette vurderer som nevnt direktoratet fortløpende behovet for eventuelle justeringer i sine rundskriv. Rundskrivet er foreløpig ikke endret. Direktoratet har opplyst meg om at de ser behov for å gjøre enkelte justeringer. Videre arbeides det også med gjennomgang av nyere rettspraksis for å vurdere om denne tilsier ytterligere justeringer eller presiseringer i rundskrivet. Direktoratet tar sikte på at et oppdatert rundskriv kan publiseres i løpet av mai.

SPØRSMÅL NR. 1947**Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 25. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Har regjeringen videreført digitaliseringsutvalget ledet av statsministeren som Solberg-regjeringen hadde?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg opprettet et eget digitaliseringsutvalg i 2017 som ble ledet av daværende statsminister Erna

Solberg. Øvrige medlemmer var hennes statsråder med viktige digitale satsinger på sine felt. I tillegg ble andre berørte statsråder innkalt ved behov. Utvalget hadde regelmessige møter.

Utvalget ble opprettet for å sikre god koordinering av regjeringens satsing på digitalisering. Digitalisering understøtter de fleste områder i samfunnet, og er helt nødvendig for å modernisere og utvikle offentlig sektor for fremtiden. For Solberg-regjeringen var det helt sentralt med et slikt utvalg med tanke på viktigheten av digitalisering og regjeringens satsinger på området. I digitaliseringsutvalget til Solberg-regjeringen kunne strategier legges, sentrale nøkkelpersoner ble invitert inn til å orientere utvalget og man ivaretok oppfølging av regjeringens digitaliseringsprosjekter.

Svar:

Eg takkar for spørsmålet og interessa for innretninga og arbeidet til regjeringa med digitaliseringspolitikken. Regjeringa har ein ambisjon om at Noreg skal være i front på gode digitale løysingar for innbyggjarar og næringsliv. På to toppmøte om digitalisering som vart halden av statsministeren i 2022, har bedrifter og representantar for offentlig sektor gitt innspel til kva som er viktig for å få til eit taktskifte i digitaliseringa av samfunnet. Desse innspele har regjeringa tatt med seg i arbeidet med å prioritere gode og treffsikre tiltak innanfor digitaliseringspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1948

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 25. april 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kan statsråden si noe om hvor mye som er kuttet i antall konsulenter og utgifter til konsulenter i alle departementer, direktorater og etater siden regjeringen Støre tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen skal:

«Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse».

Konsulentbransjen i Norge har nesten 130 000 ansatte, og er en av Norges største næringer. Ifølge rap-

porteringen foreslo å løyve i overkant av 1 mrd. kroner til digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2023. Dette er ei stor satsing innanfor eit stramt budsjettopplegg. Me har valt å prioritera øvst tiltak innanfor infrastruktur, tryggleik og beredskap. Til dømes er det bevilga 360 mill. kroner til breiband, 288 mill. kroner til tiltak som følgjer opp Noregs forplikting til Schengen-avtalen, 66 mill. kroner til system for mobilbasert befolkningsvarsling og 15 mill. kroner til arbeidet med digital grunnmur i sårbare distrikt. I tillegg er det foreslått midlar til fleire store og små digitaliseringsstiltak både innanfor ansvarsområdet mitt og i sektorane.

Fleire land har utarbeidd heilskaplege strategiar på digitaliseringsområdet, mellom anna Danmark, Spania, Storbritannia og Tyskland. Eit viktig element i desse strategiane er at dei går på tvers av offentlig og privat sektor og sivilsamfunn.

Regjeringa har derfor nyleg vedtatt at det skal utarbeidast ein ny nasjonal digitaliseringsstrategi, som på ein heilskapleg måte skal presentere regjeringas mål og ambisjonar for digitaliseringspolitikken framover. Målet er at den nasjonale digitaliseringsstrategien skal vere ferdig i 2024.

For å sikre god involvering og forankring, vil dei sentrale aktørane involverast i arbeidet. Om det blir naudsynt å etablere nye arenaer for innspel og diskusjon på digitaliseringsområdet, vil bli vurdert i samband med dette arbeidet.

porten "Verdien av gode råd" fra Menon i 2019 skapte næringsverdier for 130 milliarder kroner i 2019. Noe som utgjør 7 % av verdiskapingen i norsk næringsliv. Konsulentbransjen leverer tjenester som løser mange utfordringer og midlertidige kompetansebehov som er uhenksommessige og fordyrende å ha fast ansatte til. For mange virksomheter er konsulentbransjen helt nødvendig for å tette kompetansehull og fylle kapasitetsbehov. IT-rådgivningstjenester utgjør en stor andel av tjenestene konsulentbransjen leverer, og hjelper private og offentlig virksomheter med nødvendig digitalisering som støtter opp om virksomhetenes primær oppgaver. Konsulentbransjen er således en viktig innsatsfaktor i Norge for å

sikre effektivisering av arbeidsprosesser, digitalisering, innovasjon og vekst. I rapporten fra Menon oppgir et flertall av respondenter fra offentlige virksomheter at eksterne rådgivere spiller en sentral rolle i digitalisering og modernisering av offentlig sektor.

toane i 2020-kronar. Når det vert tatt omsyn til at prisstigninga var på 3,5 % frå 2020 til 2021 og 5,8 % frå 2021 til 2022, var den reelle auken i totale konsulentutgifter frå 2020 til 2021 (i 2020-kroner) på 5,0 %, medan konsulentutgiftene gjekk reelt ned med 4,0 % frå 2021 til 2022. Alle

		2021	2022
670	Konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss	532 191 203	433 998 373
671	Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	5 286 012 094	5 201 594 110
672	Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	1 025 682 158	661 098 052
673	Andre konsulentttjenester	5 718 128 563	5 761 248 775
	Totalt	12 562 014 018	12 057 939 311

Svar:

Nedanfor følger tal frå Statsrekneskapen for utvikling i bruk av konsulentutgifter 2020-2022. Tala er oppgitt i 2020-kronar. Tala for 2022 er førebels.

Statsrekneskapen gir informasjon om konsulentbruken til statlege verksemdar fordelt på fire artskontoar (670-673). Tabellen ovanfor viser totaltala for desse kon-

artskontoane gjekk ned frå 2021 til 2022. Største prosentvise endringa var på konto 672 Kommunikasjonstenester som gjekk ned med 35,5 %.

Utviklinga frå 2021 til 2022 med ein reell reduksjon i konsulentbruken i staten, syner at regjeringa sin samla politikk har gitt ønska effekt på Hurdalsplattformen sitt mål på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1949

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 24. april 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at det er i tråd med Hurdalsplattformen at Mental Helse sin hjelpetelefon har blitt nødt til å kutte i sitt tilbud?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det:

«Regjeringen vil rette opp uverdige forhold innen psykisk helse. Vi trenger både lavterskel psykisk helsehjelp og en forpliktende kvalitetsreform og opptrapping innen psykisk helsevern. Som følge av pandemien trengs en særlig innsats for barn og unges psykiske helse».

Noen som særlig gjør en innsats på dette området er Mental Helse sin hjelpetelefon. I Varden 12. april kan vi

lese om at de har sett seg nødt til å kutte og si opp ansatte. Som daglig leder ved Mental Helse svartjenester sier, så vil dette redusere tilgjengeligheten til denne viktige tjenesten.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet fra representant Tobias Drevdal Lund. Vi deler engasjementet for et godt psykisk helseilbud i landet vårt. Viktigheten av å styrke psykisk helsefeltet reflekteres også i Hurdalsplattformen som representanten viser til.

Psykisk helse er et av regjeringens viktigste satsingsområder. I budsjettet for 2023 er det bevilget 150 mill. kroner til styrking og utvikling av nye tiltak innen psykisk helse- og rusfeltet. Etter planen legger regjeringen frem

en ny opptrappingsplan for psykisk helse før sommeren. Planen skal omfatte hele befolkningen – både barn, unge, voksne og eldre. Planen har tre hovedområder: det helsefremmende og forebyggende arbeidet; god hjelp der folk bor; og tilbudet til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer. Både lavterskel psykisk helsehjelp og et bedre tilbud i kommunene og i spesialisthelsetjenesten vil bli omtalt i planen. Dette inkluderer tilbud til barn og unge.

Frem til 2023 var Mental Helses hjelpetelefon øremerket på statsbudsjettet. I årets budsjett ble de innlemmet i en søknadsbasert ordning med en ramme på 72 mill. kroner. Det er viktig for regjeringen at tilskuddsmidler fordeles på en åpen og rettferdig måte som sikrer like-behandling. Det må være kvaliteten på tilbudet som avgjør hvor mye midler man får. Derfor har vi valgt å flytte penger som tidligere ble bevilget til enkeltmottakere gjennom øremerkede tilskudd, inn i tilskuddsordninger som det kan søkes på.

Innenfor den søkbare ordningen i 2023 er Mental Helses hjelpetelefon tildelt omtrent like mye midler som organisasjonen mottok i øremerkede midler i 2022. Tidligere er det bevilget særlige engangsmidler begrunnet med covid 19-pandemien. Styrkingen skulle bidra til å sikre digitale informasjons-, veilednings- og støttetilbud til personer i vanskelige livs-situasjoner og deres pårørende som et supplement til det offentlige tilbudet under pandemien.

Regjeringens mål med politikken innen psykisk helsefeltet er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, samt at de som har behov for psykisk helsehjelp skal få god og lett tilgjengelig hjelp. Det offentlige har ansvar for at det blir gitt nødvendige helse- og omsorgs-tjenester. Frivillige tilbud, som hjelpetelefoner, er imidlertid et viktig supplement til det offentlige tilbudet og viktige bidrag mtp. å realisere regjeringens mål.

SPØRSMÅL NR. 1950

Innlevert 13. april 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 21. april 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva er de totale kostnadene knyttet til å hente de to kvinnelige IS-terroristene til Norge, og hvor mye av dette er dekket av kvinnene selv?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren har i media sagt at de to kvinnene som hadde tilsluttet seg IS, men som regjeringen valgte å hente til Norge i stedet for å få de stilt for en internasjonal straffedomstol dekket kostnadene selv. I den forbindelse ber jeg om en fullstendig oversikt over kostnadene knyttet til bistanden, møter, reiser og alle andre kostnader både de som ble hentet til Norge, men også for norsk personell og eventuelt andre som bisto i denne operasjonen. Ber om at det kommer frem hvor mye de to berørte kvinnene har betalt selv av dette.

Svar:

Utgangspunktet for all konsulær bistand er at den enkelte norske borger dekker sine egne utgifter. Det gjelder også i denne saken. Kvinnene har samtykket i å dekke egne utgifter i forbindelse med bistanden, herunder flybilletter,

gebyrer for pass og utgifter til DNA-testing for fastsettelse av barnas identitet og norske statsborgerskap. Utenriksdepartementet er i ferd med å sammenstille utgiftene, og vil fakturere de involverte så snart dette er gjort.

Utenriksdepartementets egne kostnader dekkes som i alle konsulære saker over UD's driftsbudsjett. Kostnadene knytter seg blant annet til regulære driftsutgifter for departementet, som ikke lar seg bryte ned på enkeltsaker.